

Beosztások
Városház-épület, Fischer Fülöp könyv-kereskedésben.

A beosztással értekezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

Ugy intendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischer Fülöp könyv-kereskedésben.

Helyi közeli telefon 103. szám.

Kiállítások árak

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitlár példosra 40 fillér

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischer Fülöp könyvtárhoz való részlete intendő.

Bérmentelen levelek csak ismert kassából fogadtassanak el.

Egyes szám ára 20 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Nagykanizsa. 1903.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap május 3.

Szél álláspontja.

(A Jövendő-ből.)

Egy államférfi, aki abban a helyzetben van, hogy a kormányelnök fölfogását mindenki között legjobban ismerheti, szíves volt nekünk beszélni arról, hogyan látja és mint itéli meg Szél Kálmán a politikai helyzetet az exlexet megelőző utolsó órában.

Alapjában véve nem látja és nem itéli meg másképp, csak úgy, mint legutóbbi nagy beszédje előtt és azután, bárha e beszéd a helyzetet sokban tisztázta. Ha azt kérdezi ön tőlem, hogy vajjon a kormányelnöknek nincs-e valamely terve — amint mondani szokták — formulája, amely az immár állandóvá lett vihart egyszerre lecsendesíti, vagy másfelé irányítja — erre nem felelhetek. Lehet, hogy van egy politikai ötlete, amely a maga természetes fejlődésében egyszerre, mint maga a szükségszerűség, előtérbe lép. Am a miniszterelnök — tudnivaló — nem tartozik a kis stílusú államférfiak közé és nem az, ki hiúságból

és mohóságból sietteti azt, aminek természetes kitejlődésre van szüksége. Bizonyos, hogy ő a gondolatát végiggondolja, minden pillanatban minden következtetést levon és ezért ebben a komoly, helyzetben is teljesen nyugodt, az ő szónája rendben és ebben a percben még az országot sem félti. Tragikusnak tehát éppen nem fogja fel a helyzetet. Még a nagy munka gyönyörűségét is élvezni tudja és a minapi három és félórás beszéde után frisebb és munkakedvvel telibb volt, mint valaha. Ez aszónoklat, amelyet egy más, lassabb beszédű szónok szájából kétszerannyi ideig kellett volna hallgatnunk: voltaképpen az ő változatlan és megváltozhatatlan álláspontja. Csakhogy ökonómiait kell használni és ha sok részletet nem jelez csupán: e pillanatban mind csak beszélne. (Gondolatbőségéből és fizikai erejéből telnek) Igen sok dolgot nem is érintett, bár a helyzet megítélésének minden elemét és lényegét tömör tételekben.

Ilyen lázas időkben sok mindenről beszélnek mások — alap nélkül. A kon-

servatívizmus, ahogy magát szelid elnézéssel a reakció nevezi, úgy véli eljött az ideje, megérett a búzája. Ok sárgulnak, az bizonyos De hol a szem? Suttogják és zengik: nincs katonai kérdés és nincs parlamenti deblace; a nemzet a kormányrendszer elveinek megváltozását követeli, minden békétlenkedésnek ez az oka és a teljes békének az lenne az ára, ha ez a közérzület diadalra jut. Nem szükséges önnek magyaráznom, hogy ez a kedves önzetlenség, milyen kedves és milyen önzetlen. Eh, ostobaság! Azt hiszik ők, hogy amit Szél kedvéért nem tesz meg az ellenzék, azt az ő kedvükért megteszi. Az ellenzék, mint mondani szokta, Szél dacára benne van az obstrukcióban, az ő kedvükért ezt a politikai műtörtört csak fokozhatja. De hová lehetne azt fokozni? Ön azt mondja, hogy ez a parlamenti forradalom; ez igaz, de erre voltaképpen ok nincs De agyrem egy reakcionárius vagy konzervatív kormányzat is, mivel-hogy annak a kezében nincs a helyzetnek semmiféle megoldása, a kibontako-

TÁRCA.

Házaselet.

Írta: Fenyő Vilmos.

Személyek: Férj, feleség, anyós, Csigeréné, Petákné, egy rendőr. Színhely: a főváros.

Éjjeli 2 óra. A férj ittas állapotban jön haza. Az ajtó zárva van, sörgözt. Az égen a hold bujkál.

Férj: (felé az égre) Furcsa az ember, mikor az égre felnez és azt a bujkáló holdat látja, mindig az anyósa jut eszébe. Hogy miért az anyós? Hát csak azért, mert a legtöbb anyós holdkóros... lám az én édes anyósom holdkóros, mert még világos nappal is úgy bujkál, mint most a... hány az óra?... 10 mulott?... no iszen ez elég kora... mint a hold... s nem vagyok benne biztos, hogy brrr... most is a hátamra mászik... (erősen sörgözt.) (Semmi felelet. Meghuzza a csengőt.) Az egész ház talpra áll, kiabálnak, szitkozódnak.)

Férj: Egye meg a...! Hiszen ez a bábaaszony csengője. Persze, ez a másik a lakásom, kedves feleségem nem is világít... (az ablakban világosságot vesz észre.) Ah! Jó estét szeretett mama... hogy izlett a vacsora?... (az ajtón beissik.)
Anyós: No hiszen szép madár maga kedves fiamuram, (gyorsan beszél) elmegy este 7 órakor hazulról, azt mondja, hogy Kohn Náthánhoz megy

üzleti ügyekben, pedig dehogyan ment oda, elment a kávéháza, most 3 óra reggel van, egész éjjel nem aludtunk miatta, ő meg nyugodtan kártyázik, eszik, iszik a kávéházaiban, aztán tántorogva hazajön, fellármázza a szomszédokat, (férfi ruhástul beleveti magát az ágyba, horkol) ...ugy, ugy kedves fiamuram most hallgasson ide, most nincs ideje az alvásnak, aludjon éjjel, nem reggel... (férfi felbőrd)

Férj: Egész é—é—j—j—l—l—ármáz az a holdkóros szipirtó, nem tudok aludni...

Anyós: Holdkóros?... Szipirtó?... nem tud aludni?... no várjon csak fiamuram, (jól megdöngönyösi) no most alhatik! (férfi jajgat, majd mély álomba merül, horkol.)

Feleség: Ugyan édes anyám hagyja békében Pistát...

Anyós: (cérnaszálhangon) Pi—i—s—tá—ádat? No nézze meg az ember? Talán bizony nincs is igazam?... egész éjjel virrasztunk s most hagyjam békében a Pistát... gyere ide lányom, csökold le a szeretett Pistát homlokáról a mámor pirját... gyere kérlek... éhletetlen... egész éjjel nem alszom... no lesz holnap patália...

Feleség: Ugyan mama, lassabban kiabáljon, hisz felkelti a szomszédokat.

Anyós: Felkeltem?... Hadd kelljenek fel... én sem aludtam egész éjjel a korhely urad miatt... (kiabál) No jó, csak ne szájaskodj és ne kiabálj...

Feleség: De az Istenért mama hallgasson!

Anyós: Mit? Én hallgassak... én! hozzá vagyok ehhez szoktatva?... Jól van, megálljatok csak... holnap lesz a nap, hogy bepakolok s megyek, nem maradok nálatok...

Férj: (felbőrd) Holnap? Ráér... iszen... ráér... mindjárt is...

Anyós: Ninini... a drága Pistát erre felébredt... Legyen meg kedves vőmrum a kedve. Még holnap elmegy az éjjelivel...

Férj: Az éjjelivel?... Menjén csak nappal... joiczakát...

(A szomszédokban élénység támadt. A bábaaszony azt hiszi, hogy hivatalni akarták s mint hogy itt világozsg van, az ajtón kopogtat)

II. jelenet.

(Csigeréné, Petákné, egy rendőr, előbbiek.)

Csigeréné: (fuvolahangon) Jaj, de siettem, majd a lélegzetem elfált, tudtam mindjárt, hogy itt van szükség rám... csak a legszükségesebbet vettem magamhoz...

Anyós: Jaj, jaj, édes Csigeréné, dehogyan van rá szükség...

Csigeréné: Niiinics?... Hát ez hogyan lehetséges?... Jesszusom! az ur ruhástul fekszik ott...

Anyós: Jaj, jaj! Csigeréné ne kiabáljon, iszen csak ez az éhletetlen vőm...

Feleség: Ugyan mama...

Petákné: (az ajtón bedugja a fejét) Ugyan az Isten szent szerelmére. mi történt itt, az ember

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
— a legmérsékeltebb árakon —

Czipő- és kalapraktár

Ij. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss úvegész-félc helyiségben.

zásnak egy szála sem. Nincs is beszélni róla mit és a kormányelnök — biztos vagyok benne — nem is beszél.

Elég gondja van arra, hogy a ténybeli dolgokkal foglalkozhassék. És ezek mind egy körül csoportosulnak. Akörül, hogy a kisebbség ellenében föntartva a parlamentarizmustaképviselethöz együtt létében és a maga lehető teljességében, az alkotmányt a legnagyobb teljességében és érintetlenségében. Az ellenzék őt a törvénytelenység felő nyomja: nem enged e nyomának, hanem elfoglalja azt a helyzetet, amely még az alkotmány keretében van és ez az ex-lex. És ezt a szituációt sem ujnak, sem véglegesen nem látja. Sőt azt sem tartja szükségesnek, hogy ez az állapot és a kormányzatnak e tőrre való szorítása külön manifestáltassék holmi nyílt rendelettel vagy pátenssekkel. — Bánffyék 1897-ben erre készültek és akkor éppen Széll Kálmán volt az, aki nem helyeselte az ilyen enunuciációt. El is állottak tőle. Egy tüntetészerű kormányzati aktusra ma sincs szükség, megmarad a parlament, maradnak a törvények és megmarad az obstrukció, amíg az ellenzék lelkiismerete és a nemzet közvéleménye el nem unja. El fogja unni. Ami a kormányzás rendszerét illeti, marad a régi. Természetesen adót nem szedothet, de ezzel nincs az mondva, hogy nem fognak adót fizetni azok, akik rendhez szoktatták magukat és akik tudják, hogy egy muló politikai kényszerűség akarta megállítani az állam kerekét. De azt nem lehet. Alkotmányunk és kormányrendszerünk nincs oly gyengén meg-

csinálva. A kormányelnök megtett minden intézkedést, hogy minden rendben menjen. Kivévön azokat a teendőket, amelyeket az obstrukció megakadályoz és amelyért ugylátszik, vállalja a felelősséget. De ezt majd elvégzik: ellenzék és nemzet.

Ami pedig az obstrukció lélektanát illeti, úgy vélem, a miniszterelnöknek ebben némely dolog zokon eshetik. Obstruálnak neki előző kormányzatok esetleges mulasztásaiért. Amit harmincöt esztendőn át elfelejtettek számon kérni, azt most egyszerre mind tőle kéri számon. És cselekszik ezt akkor, amikor olyan kiegyezést hozott haza, amely jobb mintha ma az önálló vámtérület alapján kötött szerződés volna.

De — folytatta az államférfi biztosan tudom, bármi történjék is, Széll Kálmán az úgy liberális, mint konzervatív részről kifejezett óhajta dacára sem megy bele erőszakoskodásba, alkotmányértésbe és törvénytértésbe. »Mert — ez az ő mondása — végig kell gondolni a gondolatot.« Álláspontja e mellett törhetetlen.

— A kormány nem kért semmi törvénytelen vagy szükségtelent. Tehát kérését vissza nem vonhatja, bárba — és ez krímen — azt a többség támogatja, akarja. Nem engedhet és nem csupan azért, mert uála a többség és és mert létének alapja, tekintélyének legfőbb vára a következetesség, és mert az új katonai javaslat szükséges, és se gazdaságilag, se pénzügyileg elviselhetetlen terhet nem ró a nemzetre. Hanem azért sem engedhet, mert a kormányelnök legszentebb kötelességé-

nek tartja a parlamentarizmus sérthetlenségének megóvását, mert a kisebbség uralmát jelentené, ami megöli a parlamentarizmust és a mi viszonyaink között a legveszedelmesebb precedens lenne. És ha a kisebbségnek engedne — egyszer mindenkorra vége lenne a magyar parlamentnek. A kisebbség az, akinek engedni kell és akinek engedni — lehet.

Ami pedig az ex-lexbeli állapotot illeti, a miniszterelnök úgy hiszi, hogy azt lehetetlen sokáig fentartani, mert ennek semmi jogosultsága; és bizik az ellenzék érettségében és hazafias, nyugodt belátásában.

És a kibontakozás? A nyugodt mederbe való jutás? A természetes kibontakozásnak meg ke'l lenni, csak nem kell idegeskedni. A miniszterelnök nyugodtan várja az eseményeket és el nem hagyja a helyét addig, amíg a nemzetnek kára lehetne abból, ha illetéktelen kezek kapkodnanak bele a helyzetbe.

A szesz italok és az iszákosság elleni küzdelem.

Irta: ifj. Dr. Feldmann Bódog.

(Folytatás.)

V.

Úgy hiszem, sikerült megmutatnom, hogy a munkásember végtelen tevédsének csak aloszatul, midőu izomerejét, munkabírását fokozni szándékozván, szesz italra fordítja kere-etenek jelentékeny részét. Hisz a szesznek izombeuító hatása épen a súlyos, buzamos munkánál nyilvánvaló egész nagyságában és eszünkivűl, mit eddig nem említettünk, az alkoholos szamos gonok tu ajdon-saga épen a rosszul táplált testben jut legelőnyeben érvényre. E gonok tulajdonságok közt legelső

egész éjjel nem alhatik, zúr-zavar, láрма, kiabálás, segítség... gyilkolás. vagy mi a Herkó Pater susterő mennykője... no iszen szép dolgok mennek itt végbe...

Anyós: Semmi köze hozzá, ne peregjen, mert én is tudok ám pergetni, ha megeresztsem a nyelvetem... nohát... azért mondom... ugyám Petákné asszony... nem elég, hogy nappal nem hagyja az embert nyugton... folyton a csirkéimet hajszojja, aztán azt mondja, hogy én bántom az övét... bántja ám a fereg...

Petákné: Heberebere... csak handabandázon magam boszorkány...

Anyós: Mit, én boszorkány?.. takarodjék ki a házamból, maga vén statulya, ha nem akar megőregedni, akaszsa fel magát... (hevesen gesztikulál, közben ledönt egy porcellánvását.)

(Egy endőr jön.)

Rendőr: Micsoda láрма ez?

(Caigeréné, Petákné anyós mind egyszerre beszél. A rendőr jellegzettségű mindgyik nevé csendhőrsítés véstje szeli. Caigeréné, Petákné, rendőr el.)

(Férfi horkol, feleség és anyós öbren. Reggelodik.)

II. felvonás.

(Férfi, feleség, anyós.)

Férfi: (szemeit törli) Hány óra van, Margit?

Feleség: Kilenc...

Férfi: Kilenc?... No akkor fel kell kelnem... olyan rossz álom volt az éjjel... azt álmodtam, hogy egy hárpia rontott rám és én önkivületi áloamba estem...

Anyós: (dühös pillantást vet vejére) Jó reggelt kedves vőmúram, jó reggelt... hogy eselt az éjszakai nyugalom?

Férfi: Tessék?..

Anyós: Nono, csak ne telessé magát... szép

firma.. bezzeg mást mondott, mikor megkérte Margitot... oh, »zorgalmas leszek, pontos leszek, mintaférfi leszek... (Margit) ugyan ne húzogárd a szoknyámat... talán bizony tejbé-vajba fűrésztöm kedves férjedet, üvegsifonériumba tetetem... hogysisne, megérdemli...

Férfi: (öltözöködik, dudolgatja: »Minek is van még anyós a világon.«)

Feleség: Ugyan kérlek Pista, ne légy olyan kiállhatatlan, hagy békében a mamát. Egész éjjel virrasztanunk kellett miattad s még gunyt tűzöl belőle... ez törhetetlen... oh Istenem, minő boldogságot, szerelmet igértél Pista... oh Pista...

Férfi: Szeretném tudni, mit akartok tőlem...

Anyós: Csak számuláljon. Szégyelje magát, maga részeges, kártyás, korhely, aki fellármázza a bábaasszonyt nyakunkba küdi a szomszédokat, meg a rendőrt... púf, szégyelje magát, maga... maga...

Férfi: (nejtéhez) Mit akar ez a vipera?

Feleség: Ah! Pista az én édes anyámnak ílyet mondani, ehhez már mégis vakmerőség kell... (anyjához) Elmegyünk mama, itt hagyjuk őt... nem élek vele tovább egy percig sem...

Férfi: (cinikus nyugalommal) De kérlek, a reggelimet csinál meg először...

Feleség: (szokog) Az én anyámnak ílyet mondani...

Férfi: Hozzá még az én anyósomnak... hm, hm... hát öreg hiba volt ez... az igaz...

(Feleség és anyós sárnak, a férfi jutyörész.)

Férfi: Az ensembles nagyszerű... mos elhallgatatok?... Halljuk a piéceket...

Anyós: Ah! Mily boldogtalan vagyok...

Anyós: (páthozszal) Oh! Utólér a nemezis Lakómi fogsz büneidért!...

Férfi: (tapsol) Ah! Pompás, a piécek is sikerültek.

Feleség: (döbönt lábval) Dehát hol voltál?... mért nem basszálsz?...

Férfi: Hisz nem hagytk szóhoz jutni... hát a kávéházban voltam.

Anyós: Ugy és mit csinált ott?...

Férfi: És erre oly kíváncsi?... hát játszottam...

Anyós: Já-á-á-á-tszolt?... és vesztett...

Férfi: Igenis já-á-á-tszottam... és nem vesztettem...

Anyós: (gunyorosan) Nos, ha szabad tudnom, mennyit nyert?...

Férfi: Ötszáz forintot.

Anyós: (szinlelve) Igazán?... Ah, meghalok örömdömben.

Férfi: (félre) Ej, ej én vén szamar, bánom, hogy nem nyolcszázat mondtam, akkor biztosan belehalt volna.

Anyós: (kacag) Hahahaha... hazugságon csip-tük vőmúramat... iszen egy polturája sincs a zsebemben... hahaha... jól adja... hihihi...

Férfi: (félre) Vén szatyor, kikutatta zsebeim... De halt, egy ötlet l. (szhangon) maga azt nem érti, kedves mama. Nem pénzre játszottunk, hanem ingatlanra...

Anyós, feleség: (egyszerre) Ingatlanra?

Férfi: Persze. Mondottam ugy-e, hogy elme-gyek Kohn Náthánhoz üzleti ügyben...

Anyós: Bemész valamit...

Férfi: Nem szoktam, meggyőződhetik róla... üzleti ügyekről beszéltem Kohnnal s negyedóra alatt »geschlossen« volt. Azt mondja aztán Kohn, hogy menjünk most a »Koronába« egy gyenge partihára. Persze pénzem nem volt sok, gondoltam magamban, veszteni ugyse gonokt vesztetek, de nyerni sokat nyerhetek. (Feleség, Anyós fohédsód érdeklő hallgatják.) Ott volt épen valami szpilonos báró... hogy is híjják no... báró... báró Csenevész...

helyen áll az alkohol hatása az ember egészségre. Már az ó-korban megfigyelték, hogy a sok ivás az ember egészsége megrendül. Korunkban az orvosi tudomány a heveny és idült megbetegedéseknek egészen újat írt, melyet a szeszélyezet okoz. Tudja ez a nagy közönség is; azonban a többség azzal nyújtja meg lelkiismeretét, hogy csak a „mértékelen” ivás árt, a nagy feloldásban megelégedik arról, hogy a mértéklenül ivó nem más, mint a mértékletes ivásnak szerencsétlen áldozata. — Mért mikép a ragadó folyó vízben (árdörök) közlő ávenként bizonyos szeszélyezet az örvénybe merül, ép úgy kerül a mértékletes ivókba bizonyos szeszélye évenként az alkoholnak „mértékletes ivás” nevű rettenetes forgóháza. — Mekkora az a szeszélye, nehéz megmondani. Az orvosok, számba-venve a cognac lerjesztése körül elővetetett bűneiket, nagy buzgalommal vetették magukat az alkohol ártalom-ügynék tanulmányozására. Jelenleg állítják, hogy az agy szerve az emberi testnek, melyet az alkohol meg nem támadna, az egyikek, gyakrabban, a másikat ritkábban. Leggyorsabban a legerősebben kétségkívül az agyvelői támadja meg, ezért sorozzák az agymérgek közé. — Hisz mindenki ismeri a nagy adagok élvezése után jelekbe haves szeszélyezést (a szeszélyezet), mely nem ritkán halálal végződik. Az évenként ártálytalt (idült) szeszélyezése után következő szeszélyözönges, delirium tremens, valamint ennek elcsúszása, a csendes elbuzulása is az agyvelőnek gyakori s általános ismert megbetegedése.

Ezen és más agymegbetegedések kivül még a köve kezd nyavalyákat sorolják fel az orvosok, melyeket az alkohol részint okoz, részint elősegít: — megvakulás, süketeg, szívelzsírosodás és szívátégülés, leremessződés, tüdőorrvadás, gyomorhurut és tágulás, vese- s májzsírosodás és zsugorodás; fájdalom idegbetegségek, a sörivők-nél a cukorbetegség stb. E megbetegedések közül egyik-másik nemelykor oly ivókban is jelenkezik, kik alig isznak föbbet a „megengedett” mértéknel.

Egyes külföldi orvosok azon fátadoztak, hogy statisztikailag kimutassák, hogy a nagy kórházak beteganyagában hány szeszélyekkel vannak az alkohol okozta megbetegedések. — E vizsgálatok eredményei megegyeznek abban, hogy az utóbbi 25 év alatt Német- s Franciaországban a szeszélye okozta megbetegedések száma rösen növekedett (Németországban 1877-től 1886-ig megkétszereződött); a szám, melyet találtak, 30-40%, között ingadozik.

Feleség: Hiszen ez nem ypsilonos....

Férj: (Dühös pillantást vet nejeire, kiigazítja) Csenevész, no! és elkezdünk vele játszani. Kutya szerencsém volt. A báró a szilashalási ingatlanára játszott. Megnyertem.

Feleség, anyós: (egyszerre) Eljén! Van ingatlanunk!...

Férj: (félre) Ehe... belementek a csapdába... (jenhangon) Várjatok csak kissé. De a báró elkezdett lármázni, hogy csaltam... és ezt tanuk előtt háromszor ismételte... (dühösséget szinlelve) ezt a gyanúsítást kikértem magamnak és a helyszínen rögtön párbajra híttam s megneveztem segédeimet...

Feleség, anyós: (Egyszerre) Szent Isten!... Ne, ezt ne tedd Pista...

Férj: (félre) Remekül anzágoztam. már elfeledték, hogy részeg voltam... (jenhangon, pátosozsal.) Esküszöm, becsületemet meg fogom védeni. De ah!... bocsássatok el... a ház előtt kocsi áll meg... segédeim jönnek... mennem kell...

Feleség: (nyakába borul) Pistám, édes Pistám ne menj, mert meghalok... (szokog)

Anyós: (sivalkodva) Fiam, fiam ne menj, ne dönts bántba szerető anyósodat... (szokog)

Férj: (Ingadozást szinlel, hosszasan határozzgat, végre kihajolva az ablakon, lebeszél) No megtettem kedveteket, visszavontam a kihívást és segédeim elvonultak...

Feleség, anyós: (nyakába borulnak s csókolgatják.) Köszönöm... Köszönöm...

Férj átkarolja feleségét s csókolja. Feleség, anyós el. Férj egyedül)

Férj: (diadalmas arccal fűtyöl, majd énekel.)

„Vak vagy oh szerelem...
Hályog van a szemedem...”

(Függöny legrödi.)

Amde én ezen statisztikai összeállítás megbízhatóságában kételkedem és bizonyító erőt nem tulajdonítok neki. Főleg pedig azért, mert a felsorolt megbetegedéseknek egy része nemcsak az alkohol, hanem más ártalmak hatására is keletkezhetik s az orvosi tudomány jelenleg még nem bírja megkülönböztetni ártálytalanon, vajjon melyik esetben volt a szeszélye okozta. Csakis a delirium tremensről szóló statisztikát fogadjuk el teljes meggyűvésással s ezért különösen tanulmányoztuk, hogy Poroszországban az 1895-ben kimutatott 1250 szeszélyözöng közölt 68 $\frac{1}{2}$ %-a munkásosztályhoz tartozott. Mőködve azonban, hogy az orvosi tudomány statisztikailag ki tudna mutatni, hogy az összes megbetegedéseknek mekkora százaléka okozta a szeszélye, még akkor sem tudnók egész terjedelmében, hogy az alkohol mily nagy mértékben károsítja a közegészséget. A statisztikát megmutatta ugyanis, hogy a fertőző betegségekre a szeszélyezők sokkal jobban hajtanak, mint az abstinensek. A malária pl. a trópusokban az abstinenseket nem igen bántja. A kameruni klimat gyenge leányok sokkal könnyebben bírlak, mint a herkulési férfiak (ha ez utóbbiak nem abstinensek). A kolera-járványok Európában az iszásokok látat pusztítottak legerősebben; ellenben az abstinensek halálozásának százaléka csekély. — Glasgowban az 1848-49-iki járvány alkalmával az abstinens koleras betegek közül elhalt 19 $\frac{1}{2}$ %-a nem abstinensek közül 91 $\frac{1}{2}$ %. Az iszások ember tüdőgyulladás, aphyllise rosszul gyógyul. Ugyanez áll a sérülésekre is. A nemet diákpártnak sérülései nehezen s rutító hegekkel gyógyulnak, ha a sérült az ivástól nem tartózkodik (versoffene Schmiss!) Az orosz-török háborúban a törökök sérülései jobban gyógyultak, mint az oroszokéi.

E tapasztalatok világosan igazolják, hogy a szeszélyezet kisebbíti a test ellentálló erejét s gyógyulásra való hajlamát akkor is; ha a szeszélyezet még nem kerül a sor a tulajdonképeni alkoholos megbetegedések kifejlődésére.

Ily körülmények közt fontos volna megtudni, hogy mily nagy a közegészségnek károsodása az általánosán divó szeszélyezet következtében. E kérdésre meglepő fekvit velnek az ind hadseregben gyűjtött tapasztalatok. — E hadsereg t. i. egyharmad részben abstinensekből áll, ugynevezett tea-ivókból. Ezeknek egészségi állapotát 50 év óta összehasonlították a másik kétharmad egészségi állapotával. E fel század alatt kiderült, hogy a szeszélyezet ezredekből kétszer-háromszor, de némely évből ötször annyi katoná kerül a kórházba, mint a teaivó ezredekből. — Ha pedig a betegség napjait számítottak, kiűnt, hogy a szeszélyezők háromszor annyi napot át voltak betegek, mint a teaivók. A betegség minőségét nem bírálták; azaz a kórházba menő katonák és az ott töltött napok száma adtak össze a teaivó és a szeszélyező ezredeken. — E számok tehát „hamisítatlan” számok, melyeket nem szinezhetet az összeállító egyéni tellogassa.

De nemcsak az angol ind katonaságban, az angol munkásosztályban is nyílik alkalom az ivók-nak egészségi állapotát az abstinensekkel összehasonlítani. Angolországban már a múlt század eleje óta óriási betegségyözöng penztárak vannak, melyekben körülbelül 210000 abstinens „Rehabisták” áll 150000 szeszélye italt élvező „Odd Fellow”-rel szemben. Iszások munkásokat nem vesznek fel, esetleg utólag kizárják.

A könnyvelésből a Rehabisták kimutatták, hogy az ő egészségi állapotuk jobb mint az ivóké, a kik ártály háromszor annyit betegeskednek, mint ők, a Rehabisták — Ennek következtében az abstinens Rehabistáknak elegendék a tagsági díj felét és általánosán ismeretes, hogy még így is többet nyer a penztár a Rehabistákon, mint a többi tagokon. E tapasztalatnak is bizonyító erőt tulajdonítok, mert itt üzletről van szó; a pénz beszél, s azt mondja, hogy az abstinensek egészsége, olcsón számíva, kétszer annyit ér mint a nem abstinenseké.

A halálozás statisztikáját is felhasználják annak kimutatására, hány emberéletet pusztít el évenként a szeszélye. Azonban kétségtelen, hogy ha már a kezelő-orvos nem tudja tárgyilagosan felismerni az alkoholos megbetegedéseket, a halottkém még kevésbé tudja. Ezenkívül nem szabad feledni, hogy a halottkém kimutatásokban számadékos helytelenségek is gyakoriak. Legmegbízhatóbbnak a svájci halálozási statisztikát tartja, mert az állam már közel 80 év óta nagy gondot fordít rá s körülbelül 30 év óta külön rovatokban

tartja számon az alkohol-évezettr vonatkozó adatokelt hátramaradtok bevállasa alapján. Nos, a svájci statisztika eredményei meglepőntök. A legjobbi férfikorban az alkohol pusztítása óriási nagy. Búseben pl. az elhunyt 40-50 éves férfiak közül minden 4-5-ik embert az alkohol pusztít el. — Megjegyzhetők még a nagy városok boncológymereiben gyűjtött tapasztalatok, melyek szerint a tulajdonképeni férfikorban elhaltak tetemén felérésben megállapítható az alkohollal való visszaélés. — Sörivő városok legkevesebbé sincsenek elsősgében a bor- vagy pálinkaivó városok fölött. — Nem a halálozások számában, csak a módjában van különbség. A nagy ipari központokban, ugy számítják, minden 10-ik ember alkohollal hal el. A heves alkohos mérgezés okozta hirtelen halál is sokkal gyakoribb, mint gondoltok. Valamennyi állam statisztikája kimutatja, hogy foszfor, arzén, cánkali, lug stb. együttvéve annyi halálhozó mérgezést nem okoz, mint a szeszélye italok.

Sokszor mondják, hogy a részeg ember fölött óraugyal örökődik; a statisztika nem erősíti meg e meggyűgtató véleményét. — A baleset okozta halálozások nagy része a szeszélye rovására esik. Ismeretes, hogy a világ legrészegebb munkása a sörivő; már pedig a legtöbb halálos baleset a sörivőkben fordul elő. A szeszélye ital veszélyesége abból ered, hogy a munkás merészebb, meggondolatlan, mozdulataiban túlságosan élenk, vigyázatlan, a nélkül, hogy maga ezt észrevénné. Jellemző, hogy a legtöbb gyárban a reggeli után meg egyszer annyi balesetet észleltek, mint a reggeli előtt; a munkás t. i. reggelire rendszerint szeszélye italt élvez. Különbön is a heifői nap a leggonoszabb, mert ekkor még a vasárnap-i alkohol gőze homályosítja a munkás szemét s esztét. A vasutaknak s hajóknek kisebb s nagyobb szerencsétlenséggel járó balesetekben sűrű az alkohol. Ez okból egyes angol amerikai vasutak meptilták alkalmazottjaiknak a szeszélye italt. Az angol vasuti tisztviselők közt jelenleg 50,000 abstinens van. — A svéd s norvég vasuti állomásokon es környékükön szeszélye ital nem kapható.

(Folytatása következik.)

HIREK.

— **Májusi előléptetések.** Lapunk megelőző számában már megemlékeztünk arról, hogy *Pleheisz* Gusztáv őrnagyot a nagykanizsai 20. honvédgyalozredben a király alezredessé nevezte ki. A bennünket érdeklő előléptetések még a következők: a 20. honvédgyalozredben *Lauschmann* Jenő II. oszt. százados I-ső osztályú századosá léptettetett elő; a cs. és kir. 48. gyalozredben: *Reisenrain* János és *Pircher* Ödön hadnagyok főhadnagyokká. *Kragora* Rudolf hadapród-tiszthelyettes hadnagygyá, dr. *Kolacny* Henrik főorvos II. oszt. ezredorvossá nevezettek ki.

— **Józsa Gábor — ezredparancsnok.** Barancsai *Józsa* Gábor alezredet a nagykanizsai 20. honvédgyalozredben ő felsége a király a miskolczi 10. honvédgyalozred parancsnokává nevezte ki. *Józsa* Gábor alezredes, ki néhány évet töltött városunkban, közkedvelt egyéniség volt, a társadalom minden rétege részéről jovialis és barátságos modoráért nagy népszerűségnek örvéndett. Távozását körülökből őszintén sajnáljuk.

— **Névmagyarástás.** *Manheim* Béla veszprémi illetőségű kanizsai lakos. nevét belügyminiszteri engedéllyel *Lukács*-ra változtatta.

— **Házasság.** *Schrans* Ödön főhadnagy a nagykanizsai 20. honvédgyalozredben május hó 2-án tartotta esküvőjét *Weis* József nyug. honvédalezredes leányával *Elscher* Etelka Jurleányval Nagykanizsán. Mint tanuk dr. *Hering* Miklós orvos Körmendről és *Nagy* Sándor honvédfőhadnagy Fiuméből szerepeltek.

zásnak egy szála sem. Nincs is beszélni róla mit és a kormányelnök — biztos vagyok benne — nem is beszél.

Elég gondja van arra, hogy a ténybeli dolgokkal foglalkozhassék. És ezek mind egy körül csoportosulnak. Akörül, hogy a kisebbség ellenében föntartva a parlamentarizmustaképviselethez együtt létében és a maga lehető teljességében, az alkotmányt a legnagyobb teljességében és érintetlenségében. Az ellenzék őt a törvénytelen felő nyomja: nem enged e nyomásnak, hanem elfoglalja azt a helyzetet, amely még az alkotmány keretében van és ez az ex-lex. És ezt a szituációt sem újnak, sem véglegesnek nem látja. Sőt azt sem tartja szükségesnek, hogy ez az állapot és a kormányzatnak e ténnyel való szorítása külön manifesztáltassék holmi nyílt rendelettel vagy pátensekkel. — Bánífyók 1897-ben erre készültek és akkor éppen Széll Kálmán volt az, aki nem helyeselte az ilyen enuciációt. El is állottak tőle. Egy tüntetészerű kormányzati aktusra ma sincs szükség, megmarad a parlament, maradnak a törvények és megmarad az obstrukció, amíg az ellenzék lelkiismerete és a nemzet közvéleménye el nem unja. El fogja unni. Ami a kormányzás rendszerét illeti, marad a régi. Természetesen adót nem szedethet, de ezzel nincs az mondva, hogy nem fognak adót fizetni azok, akik rendezhez szoktatták magukat és akik tudják, hogy egy muló politikai kényszerűség akarta megállítani az állam kerekét. De azt nem lehet. Alkotmányunk és kormányrendszerünk nincs oly gyengén meg-

csinálva. A kormányelnök megtett minden intézkedést, hogy minden rendben menjen. Kivéve azokat a teendőket, amelyeket az obstrukció megakadályoz és amelyért ugylátszik, vállalja a felelősséget. De ezt majd elvégzik: ellenzék és nemzet.

Ami pedig az obstrukció lélektanát illeti, úgy vélem, a miniszterelnöknek ebben némely dolog zokon eshetik. Obstruálnak neki előző kormányzatok esetleges mulasztásaiért. Amit harmincöt esztendőn át elfelejtettek számon kérni, azt most egyszerre mind tőle kéri számon. És eszelekszik ezt akkor, amikor olyan kiegyezést hozott haza, amely jobb mintha ma az önálló vámerület alapján kötött szerződés volna.

De — folytatta az államférfiu biztosan tudom, bármi történjék is, Széll Kálmán az úgy liberális, mint konzervatív részről kifejezett óhajta dacára sem megy bele erőszakoskodásba, alkotmányértésbe és törvénytértésbe. Mert — ez az ő mondása — végig kell gondolni a gondolatot. Álláspontja e mellett törhetetlen.

— A kormány nem kért semmi törvénytelen vagy szükségtelent. Tehát kérését vissza nem vonhatja, bárha — és ez krímen — azt a többség támogatja, akarja. Nem engedhet és nem csupán azért, mert nála a többség és mert létének alapja, tekintélyének legfőbb vára a következetesség, és mert az új katonai javaslat szükséges, és se gazdaságilag, se pénzügyileg elviselhetetlen terhet nem ró a nemzetre. Hanem azért sem engedhet, mert a kormányelnök legszentebb kötelességé-

nek tartja a parlamentarizmus sérthetlenségének megóvását, mert a kisebbség uralmát jelentené, ami megöli a parlamentarizmust és a mi viszonyaink között a legveszedelmesebb precedens lenne. És ha a kisebbségnek engedne — egyszerűmindentkorra vége lenne a magyar parlamentnek. A kisebbség az, akinek engedni kell és akinek engedni — lehet.

Ami pedig az ex-lexbeli állapotot illeti, a miniszterelnök úgy hiszi, hogy azt lehetetlen sokáig fentartani, mert ennek semmi jogosultsága; és bizik az ellenzék érettségében és hazafias, nyugodt belátásában.

És a kibontakozás? A nyugodt merbe való jutás? A természetes kibontakozásnak meg ke'l lenni, csak nem kell idegkoskedni. A miniszterelnök nyugodtan várja az eseményeket és el nem hagyja a helyét addig, amíg a nemzetnek kére lehetne abból, ha illetéktelek kezek kapkodnának bele a helyzetbe.

A szeszes italok és az iszákosság elleni küzdelem.

Irta: ifj. Dr. Feldmann Bódog.

(Folytatás.)

V.

Ugy hiszem, sikerült megmutatnom, hogy a munkásember részletes tevédsének csak a dozoatul, midőu izomerejét, munkabírását fokozni szándékozván, szeszes italla fordítja kere-etének jelentékeny részét. Hisz a szeszes izombeütő hatása épen a súlyos, huzamos munkán u nyilvánul egész nagyságában és ezenkívül, mit eddig nem említettünk, az alkohollal számos gonosz tu ajdonsága épen a rosszul táplált testben ju legköznyebben ervényre. E gonosz tulajdonságok közt legelső

egész éjjel nem alhatik, zür-zavar, lárma, kiabálás, segítség... gyilkolás. vagy mi a Herkó Pater sistsrgő mennyköje... no iszen szép dolgok mennek itt végbe...

Anyós: Semmi köze hozzá. ne peregjen, mert én is tudok ám pergetni, ha megeresztsem a nyelvemet... nohát... azért mondom... ugyám Petákné asszony... nem elég, hogy nappal nem hagyja az embert nyugton... folyton a csirkéimet hajszojja, aztán azt mondja, hogy én bántom az övéit... bántja ám a fereg...

Petákné: Heberesberebe... csak handabandázson maga boszorkány...

Anyós: Mit, én boszorkány?.. takarodjék ki a házamból, maga vén statulya, ha nem akar megöregedni, akassza fel magát... (hevesen gesztikulál, közben ledönt egy porcellánvázát.)

(Égy endör jön.)

Rendör: Micsoda lárma ez?

(Caigeréné, Petákné anyós mind egyszerre beszél. A rendör feljegyzi mindögyik nevé csendháborítás vétsége miatt. Caigeréné, Petákné, rendör el.)
(Férj horkol, feleség és anyós ében. Reggeledik.)

II. felvonás.

(Férj, feleség, anyós.)

Férj: (szemeit törli) Hány óra van, Margit?

Feleség: Kilenc...

Férj: Kilenc?... No akkor fel kell kelnem... olyan rossz álom volt az éjjel... azt álmodtam, hogy egy hárpia rontott rám és én önkivületi álonba estem...

Anyós: (dühös pillantást vet vejtére) Jó reggelt kedves vómuram, jó reggelt... hogy esett az éjszakai nyugalom?

Férj: Tessék?...

Anyós: Nono, csak ne tetesse magát... szép

firma... bezzeg mást mondott, mikor mekkérte Margitot... oh, zörgalmas leszék, pontos leszék, mintaférj leszék... (Margitkos) ugyan ne huzogáid a szoknyámat... talán bizony tebe-vajba sürösztöm kedves férjedet, üvegsifonériumba tetetem... hogysisne, megérdemi...

Férj: (öltözködik, dudolgatja: Minek is van még anyós a világon...)

Feleség: Ugyan kérlek Pista, ne légy olyan kiállhatatlan, hagy bekében a mamát. Egész éjjel virrasztanunk kellett miattad s még nyugt üzől belőle... ez türhetlen... oh Istenem, minő boldogságot, szerelmet ígértél Pista... oh Pista...

Férj: Szeretném tudni, mit akartok tőlem...

Anyós: Csak simuláljon. Szégyelje magát, maga részeges, kártyás, korhely, aki fellármázza a bábaasszonyt nyakunkba küidi a szomszédokat, meg a rendört... piuj, szégyelje magát, maga... maga...

Férj: (nehezen) Mit akar ez a vipera?

Feleség: Ah! Pista az én édes anyámnak ílyet mondani, ehhez már mégis vakmerőség kell... (anyjához) Elmegyünk mama, itt hagyjuk őt... nem elég vele tovább egy percig sem...

Férj: (cinikus nyugalommal) De kérlek, a reggelimet csináld meg először...

Feleség: (zokog) Az én anyámnak ílyet mondani...

Férj: Hozzá még az én anyósomnak... hm, hm... hát öreg hiba volt ez... az igaz...

(Feleség és anyós sirnak, a férj túlyöréss.)

Férj: Az ensemble nagyszerű... nos elhallgatatok?... Halljuk a piéceket...

Feleség: Ah! Mily doigodtalan vagyok...

Anyós: (páthosszal) Oh! Utolér a nemezsi Lakolmi fogsz büneidért!

Férj: (tapsol) Ah! Pompás, a piécek is sikerültek.

Feleség: (dobbant lábával) Dehát hol voltál?... mért nem beszélsz?...?

Férj: Hisz nem hagytk szóhoz jutni... hát a kávéházban voltam.

Anyós: Ugy és mit csinált ott?...?

Férj: És erre oly kíváncsi?... hát játszottam...

Anyós: Já—á—á—tszott?... és vesett...

Férj: Igenis já—á—átszottam... és nem vesztettem...

Anyós: (gunyorosan) Nos, ha szabad tudnom, mennyit nyert?...?

Férj: Ötszáz forintot.

Anyós: (szinteles) Igazán?... Ah, meghalok örömben.

Férj: (félre) Ej, ej én vén számár, bánom, hogy nem nyolcszázat mondtam, akkor biztosan belehalt volna.

Anyós: (kacag) Hahahaha... hazugságon csip-tük vómuramot... iszen egy polturája sincs a zsebemben... hahha... jól adja... hihhi...

Férj: (félre) Vén szatyor, kikuttatta zsebeim... De halt, egy ötlet... (tenhangon) maga est nem érti, kedves mana. Nem pénzre játszottunk, hanem ingatlanra...

Anyós, feleség: (egyszerre) Ingatlanra?

Férj: Persze. Mondottam ugy-e, hogy elme-gyek Kohn Nánáéhoz üzleti ügyben...

Anyós: Bemesél valamit...

Férj: Nem szoktam, meggyőződhetik róla... üzleti ügyekről beszéltem Kohnnal s negyedóra alatt „geschlossen” volt. Azt mondja aztán Kohn, hogy menjünk most a „Koronába” egy gyenge parthiera. Persze pénzem nem volt sok, gondoltam magamban, veszteni ugyse sokat veszthetek, de nyerni sokat nyerhetek. (Feleség, Anyós fokozód érdekekkel hallgatják.) Ott volt épen valami ypszilonos báró... hogy is híjják no... báró... báró Csenevész...

helyen áll az alkohol hatása az ember egészségre. Már az ó-korban megfigyelték, hogy a sok ivás az ember egészségi megrendül. Kóruakban az orvosok tudomány a néveny és idült megbetegedéseknek egész sorát látni, melyet a szeszélvezet okoz. Tudja ez a nagy közönség is; azonban a többség azszal nyújtja meg felismerését, hogy csak a „mértékletlen” ivás város, ha a nagy feloldásban megfigyelik arról, hogy a mértékletlen ivó nem más, mint a mértékletlen ivások szerény eseten áldozata. — Mírt mikép a ragadó folyó vízben fürdőzők közül évenként bizonyos száruk az örvénybe morú, ép ugy kerül a mértékletlen ivóknak bizonyos száruk évenként az alkohollal „mértékletlen ivás” nevű rettenetes torgójába. — Mekkora ez a száruk, nehéz megmondni. Az orvosok szárukban a cognac lerjesztése körül elkövetet bübeiket, nagy buzgalommal vetették magúka az alkohol ártalomügyének tanulmányozására. Jelenleg állják, hogy még a szesz, az enberi testnek, melyet az alkohol meg nem támadna, az egykét gyakrabban, a mákikat ritkábban. Leggyorsabban a legerősebben kétségekívül az agyvelőt támadja meg, ezért sorozzák az agymérgek közé. — Hisz mindenki ismeri a nagy adagok élvezése után jelentkező heves szesz-mérgezést (a részeg-éget), mely nem ritkán halállal végződik. Az években át folytatott (idült) szesz-mérgezés után következő szeszörjögés, delirium tremens, valamint ennek elterjedése, a esendes elbűlés is az agyvelőnek gyakori s általános ismert megbetegedése.

Ezen és más agy megbetegedések kivül még a köve kezdő nyavalyákat sorolják fel az orvosok, melyeket az alkohol részint okoz, részint elősegít: — megvakulás, süketeg, szivizsárosodás és szivtágulás, per-elmészorodás, tüdőorvadás, gyomorhurut és fagulás, vese- s májzsarósodás és zsugorodás, lájaldmas ideg betegségek, a sörivők-nál a cukorbetegség stb. E megbetegedések közül egyik-másik némelykor oly ivókban is jelenkezik, kik alig isznak föbbet a „megéngerehető” mértékben.

Egyes külföldi orvosok azon fáradoztak, hogy statisztikailag kimutassák, hogy a nagy kórházak beteganyagában hány százalékkal vannak az alkohol okozta megbetegedések. — E vizsgálatok eredményei megegyeznek abban, hogy az utóbbi 25 év alatt Német- s Franciaországban a szesz okozta megbetegedések száma rósen növekedett (Németországban 1877-ől 1886-ig megkétszereződött); a szám, melyet találtak, 30-40% között ingadozik.

Feljegyzés: Hiszen ez nem ypszilonos...

Férj: (Dühös pillantást vet nejeére, ki igazítja) Csenevész, no! és elkezdünk vele játszani. Kuty szerencsém volt. A báró a szilasbalhási ingatlanára játszott. Megnyertem.

Feljegyzés, anyós: (egyszerre) Eljén! Van ingatlanunk!...

Férj: (félre) Ehe... belementek a csapdába... (jenhangon) Várjatok csak kissé. De a báró elkezdett lármázni, hogy csaltam... és ezt tanuk előtt háromszor ismételte... (dühösséget színelve) ezt a gyanúsítást kikértem magamnak és a helyszínén rögtön párbajra hittam s megneveztem segédeimet...

Feljegyzés, anyós: (Egyszerre) Szent Isten!... Ne, ezt ne tedd Pista...

Férj: (félre) Remekül anzálgoltam, már elfeledték, hogy részeg voltam... (jenhangon, páthosszal.) Esküszöm, becsületemet meg fogom védeni. De ahl!... bocsássatok el... a ház előtt kocsi áll meg... segédeim jönnek... mennem kell...

Feljegyzés: (nyakába borul) Pistám, édes Pistám ne menj, mert meghalok... (szokog)

Anyós: (sivalkodva) Fiam, fiam ne menj, ne döntsd bánatba szerető anyósodat... (szokog)

Férj: (Ingadozást színél, hosszasan határozgat, végre kihajolva az ablakon, lebeszél) No megtettem kedveteket, visszavontam a kihívást és segédeim elvonultak...

Feljegyzés, anyós: (nyakába borulnak s csókolgatják.) Köszönöm... Köszönöm...

(Férj átkarolja feleségét s csókolja. Feljegyzés, anyós el. Férj egyedül)

Férj: (diadalmas arccal fától, majd énekel.)

„Vak vagy oh szerelem... Hályog van a szemedem...”

(Függöny legördül.)

Az Ande én ezen statisztikai összehállítás megbízhatóságában kételkedem és bizonyító erőt nem tulajdonítok neki. Főleg pedig azért, mert a felsorolt megbetegedéseknek egy része nemcsak az alkohol, hanem más ártalmak hatására is keletkezik s az orvosi tudomány jelenleg még nem bírja megkülönböztetni tárgyilagosan, vajjon melyik esetben volt a szesz a kóruak az oka. Csakis a delirium tremensről szóló statisztikát fogadjhatjuk teljes meggyőzővással s ezért különösen tanulmányos, hogy Poroszországban az 1895 ben kimutatott 1250 szeszörjögő között 68% a munkásoktólhoz tartozott. Mőltve azonban, hogy az orvosi tudomány statisztikailag ki tudna mutatni, hogy az összes megbetegedéseknek mekkora százalékat okozta a szesz, még akkor sem tudnók egész teljességében, hogy az alkohol mily nagy mértékben károsítja a közegészséget. A tapasztalat megmutatta ugyanis, hogy a fertőző betegségekre a szeszélvezők sokkal jobban hajlanak, mint az abstinensek. A malária pl. a trópusokban az abstinenseket nem igen bántja. A kamertüni klimat gyenge leányzók sokkal könnyebben bírák, mint a herkulesi férfiak (ha az utóbbiak nem abstinensek). A kolera-járványok Európában az iszakosok közt pusztítottak legerősebben; ellenben az abstinensek halálzásának százaléka csakély. — Glas, owban az 1848-49 iki járvány alkalmával az abstinens kolera betegek közül elhalt 19% a nem abstinensek közül 91%. Az iszakos ember tüdőgyulladás, syphilis roszul gyógyul. Ugyanaz áll a sérülésekre is. A meződiakparbajok sérülései nehezen a rúitól hegekkel gyógyulnak, ha a sérült az ivástól nem tartózkodik (versoffene Schmissel). Az orosz-török háborúban a törökök sérülései jobban gyógyultak, mint az oroszokéi.

E tapasztalatok világosan igazolják, hogy a szeszélvezet kisebbíti a test ellentálló erejét s gyógyulásra való hajlamát akkor is; ha a szeszélvezettől még nem kerül a sor a tulajdonképeni alkoholos megbetegedések kifejlődésére.

Ely körülmények közt fontos volna megtudni, hogy mily nagy a közegészségnek károsodása az általánosán divó szeszélvezet következtében. E kérdésre megképző fényt vetnek az ind hadseregben gyűjtött tapasztalatok. — E hadsereg t. i. egyharmad részben abstinensekből áll, ugynevezett tea-ivókból. Ezeknek egészségi állapotát 50 év óta összehasonlítják a másik kétharmad egészségi állapotával. Fél század alatt kiderült, hogy a szeszélvező ezredekből kétszer-háromszor, de némely évben ötször annyi katona kerül a kórházba, mint a teaivó ezredekből. — Ha pedig a betegség napjait számították, kitűnt, hogy a szeszélvezők háromszor annyi napot át voltak betegek, mint a teaivók. A betegség minőségét nem bírálták: csakis a kórházba menő katonák és az ott töltött napok száma adták össze a teaivó és a szeszélvező ezredeken. — E számok tehát „hamisítatlan” számok, melyeket nem színezhetet az összeállítás egyéni fellogása.

De nemcsak az angol ind katonaságban, az angol munkásoktólásban is nyílik alkalom az ivóknak egészségi állapotát az abstinensekkel összehasonlítani. Angolországban már a múlt század eleje óta óriási betegégyező pénztárak vannak, melyekben körülbelül 210000 abstinens „Rehabista” áll 1500000 szesz ital elvező „Odd Fellow”-rel szemben. Iszakos munkásokat nem vesznek fel, esetleg utólag kizárják.

A könyvelésből a Rehabisták kimutatták, hogy az egészségi állapotuk jobb mint az ivóké, a kik álag háromszor annyit betegeskednek, mint ők, a Rehabisták — Ennek következtében az abstinens Rehabistáknak elégedtek a tagsági díj felett és általánosán ismeretes, hogy még így is föbb nyer a pénztár a Rehabistákon, mint a többi tagokon. E tapasztalatnak is bizonyító erőt tulajdonítok, mert itt üzletről van szó; a pénz beszél s azt mondja, hogy az abstinensek egészsége, olcsón számítva, kétszer annyit ér mint a nem abstinenseké.

A halálzás statisztikáját is felhasználják annak kimutatására, hány emberéletet pusztít el évenként a szesz. Azonban kétségtelen, hogy ha már a kezelő-orvos nem tudja tárgyilagosan felismerni az alkoholos megbetegedéseket, a halottkém még kevésbbé tudja. Ezenkívül nem szabad feledni, hogy a halottkém kimutatásokban szárdékos heyltelenségek is gyakoriak. Legmegbízhatóbbnak a svájci halálzásai statisztikát tartja, mert az állam már közel 80 év óta nagy gondot fordít rá s körülbelül 30 év óta külön rovatokban

tartja számon az alkohol-élvezetre vonatkozó adatokat hátramaradtok bevállasa alapján. Nos, a svájci statisztika eredményei megdöbentők. A legjobb férfikorban az alkohol pusztítása óriási nagy. Baselen pl. az elhunyt 40-50 éves férfiak közül minden 4-5 ik embert az alkohol pusztít el. — Megbízhatók még a nagy városok boncolótermeiben gyűjtött tapasztalatok, melyek szerint a tulajdonképeni férfikorban elhaltak tetemén fel-részben megállapítható az alkohollal való visszaélés. — Sörivő városok legkevésbbé sincsenek elsőbbségben a bor- vagy pálinkaivó városok fölött. — Nem a halálzásnak számában, csak a módjában van különbség. A nagy ipari központokban, ugy számítják, minden 10-ik ember alkoholtól hal el. A heves alkohomérgezés okozta hirtelen halál is sokkal gyakoribb, mint gondolnók. Valamennyi állam statisztikája kimutatja, hogy foszfor, arzén, cánkáli, lug stb. együttevén annyi halálhoz mérgezést nem okoz, mint a szesz italok.

Sokszor mondják, hogy a részeg ember föltt órnagyai örködik; a statisztika nem erősíti meg e megyugyató véleményyt. — A baleset okozta halálzásnak nagy része a szesz rovására esik. Ismeretes, hogy a világ legreszegesebb munkása a söröző; már pedig a legtöbb halálos baleset a sörözőkben fordul elő. A szesz ital veszeysége abból ered, hogy a munkás merészebb, megdöndültebb, mozdulataiban túlságosan eleink, vigyázatlan, a nélkül, hogy maga ezt észrevenné. Jellemző, hogy a legtöbb gyárban a reggeli után meg egyszer annyi balesetet észleltek, mint a reggeli előtt; a munkás t. i. reggelire rendszerint szesz italot izev. Különben is a belső nap a leggonoszabb, mert ekkor meg a vasárnap alkohollal gőze homályosítja a munkás szemét s eszét. A vasutakön s hajókön kisebb s nagyobb szerencsétlenséggel járó balesetekben sűrű az alkohol. Ez okból egyes angol-amerikai vasutak meptiltják alkalmazottjaiknak a szesz italit. Az angol vasuti tisztviselők közt jelenleg 50.000 abstinens van. — A svéd s norvég vasuti állomásokon es környékükön szesz ital nem kapható.

(Folytatása következik.)

HIREK.

— **Májusi előléptetések.** Lapunk megelőző számában már megemlékeztünk arról, hogy **Pléhéisz Gusztáv** órnagyot a nagykanizsai 20. honvédgyalozredben a király alezredessé nevezte ki. A bennünket érdeklő előléptetések még a következők; a 20. honvédgyalozredben **Lauschmann Jenő** H-oszt. százados I-ső osztályu századossá léptettetett elő; a cs. és kir. 48. gyalozredben: **Reisenzain János** és **Pircher Ödön** hadnagyk főhadnagyk. **Kragora Rudolf** hadapród-tiszthelyettes hadnaggyá, **dr. Kolacny Henrik** főorvos II. oszt. ezredorvossá nevezettek ki.

— **Józsa Gábor** — szedparancsnok. Barancsi **Józsa Gábor** alezredes a nagykanizsai 20. honvédgyalozredben ő felsége a király a miskolci 10. honvédgyalozred parancsnokává nevezte ki. **Józsa Gábor** alezredes, ki néhány évet töltött városunkban, közkedvelt egyéniség volt, a társadalom minden rétege részéről jovialis és barátságos modoráért nagy népszerűségnek örvendett. Távozását körünkben őszintén sajnáljuk.

— **Névmagyarosítás.** **Manheim Béla** veszprémi illeőségű nkanizsai lakos nevet belügyminiszteri engedéllyel **Lukács-ra** változtatta.

— **Házasság.** **Schransz Ödön** főhadnagy a nagykanizsai 20. honvédgyalozredben május hó 2-án tartotta esküvőjét **Weis József** nyug. honvédalezredes leányával **Elischer Etelka** jurleánynyal Nagykanizsán. Mint tanuk **dr. Hering Miklós** orvos Körmendről és **Nagy Sándor** honvédfőhadnagy Fiuméből szerepeltek.

— **Szűrészet.** Kövessy Albert színtársulata husvétvasárnap óta a közönség nagy pártfogása mellett működik Ujvidéken, honnét június hó első napjaiban jó hozsánk. A legközelebbi napokban megkezdik az arena tatarozását, mely főleg azért vált szükségessé, mert az arena feddőlemezei nem bizonyultak eléggé jóknak és nagyobb eső zavarokat okozott. Kövessy a közönségre való tekintettel utasítást adott, hogy az arena kátránylennel újra bevonassák.

— **Városi tisztújítás Zalaegerszegen.** Zalaegerszeg rendezett tanácsú város április 29-én tartotta meg tisztújító közgyűlését Csertán Károly alispán elnöklésével. Legtöbbnyire a régiszabviselők választattak meg. — Polgármester lett Várhidy Lajos eddigi polgármester, ellenjelöltje Korbay Károly dr. ügyési ügyvéd alig 15 szavazatot kapott; beltanácsos, egyáltalán arvaszéki előadó Braunstein József, tisztviselő Szigethy Elemér dr., városi orvos Graner Adolf dr., pénztáros Magyar, ellenőr Simonfi István; adótitkár Tanár Ignác, gazda Horváth Béla, rendőrbiztos Gábril Alajos, kül-tanácsosok Fischer László, Horváth Károly, Zsuppán Gergely és Kaszás Kálmán lettek.

— **Felolvasás.** Az izr. magyar irodalmi társulat vasárnap Szombathelyen tartott felolvasást, melyről a „Vasárnap” a következőket írja: felolvasás városunkban még ennyi közönséget nem vonzott. Rendkívül díszes közönség hallgatta végig a majdnem 2 óra hosszat tartó felolvasásokat és tomboló tapsal adott kifejezést lelkesedésének a nyert élvezetekért. Dr. Bernstein Béla főbbi megnyitója volt az irodalmi ünnepség kezdete. Vázolta röviden az izr. irodalmi társulat célját, melyet vallásfelekezeti és magyar nemzeti szempontból egyaránt fényesen tölt be. Megemlékezvén eddigi sikeres működéséről, a felolvasások halászá munkásságáról, közönséget mond a hitközség nevében a társulathoz és a felolvasóknak, akiket melegen üdvözölve felkér, hogy előadásait szíveskedjenek megtartani. A zajos tetszéssel fogadott megnyitót után majd egy óra folyóság olvasott föl dr. Neumann Ede, Nagykanizsa tudós főbbi. A biblia és a tudományos kutatások címen, főleg a legújabb felkapott babyloni leletekről és azok eredményéről szólva. A nagy szakismerettel megírt felolvasás nehéz tárgya dacára is mindvégig lekötötte a közönség figyelmét és meg is érdemelte elért sikerét. A második felolvasó dr. Sebestyén Károly budapesti tanár „Fogadalom” címen olvasott remek, hosszabb költeményt, mely valóságos megbűvölő a nagy hallgatóságot. A harmadik volt Timár Szaniszló budapesti hírlapíró novellája „Judith ünnepe” címen, melyben jóízű humorral és szép nyelvvel festi egy szegény tanító családi életét. Ezzel a felolvasással véget érték és a tulszúfolt terem lassan kiürült. Este 8 órakor a hitközség természetben fényes vacsora volt, melyen 70-80-an vettek részt, éjtélge a legjobb hangulatban maradván együtt Főközségünkben perze nem volt hiány; felköszöntött mondtak dr. Schiefer Ede a felolvasóknak, dr. Bernstein Béla az izr. irodalmi társulatra, dr. Neumann Ede hitközségre és vezetőségre, dr. Sebestyén és Timár és nőkre és mások.

— **A dunai ünnepély** alkalmából mely 13-án lesz Budapesten van szerencsem a tisztelt közönség becses figyelmét Párisi Royal című ízeletemre Budapesten, Koronaherceg-utca 8. (Harris bazár) felhívni. Raktaram, mely a legdivatosabb

francia és angol díszmű cikkeknek egyik legnagyobb telepe, rendkívül dúsa válogatást nyújt francia gyémánt utánzatú ékszerekben. Utlesem különlegességeit képeik. Valódi struccoll-legyesök esztét és díszmű-borok, órák, melittük, ill. lüggők, ugyssintén hór-díszműök. Most érkeztek meg Párisból a legújabb órák, óvcsatok és készlet-kak. Ez alkalommal vidéki védőmet 10% árengedményben részesítém! Számos látogatósi kérésre, maradok kitűnő 11-tellett Oriai Sándorné „Palais Royal” Budapest IV. Koronaherceg-utca 8. (Harris bazár). 125-2

— **Mi a hölgyek díszje?** Szép tiszta, tiszta arcból! Ez biztosan elérhető a Földes-téle Margit-Crème által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerték, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-Crème az összes szépítőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot tisztít és szépít. Szeplőt, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbajait eltávolít. Ara 1 kor. Kapható a készlettel és minden gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **A munka ünnepe.** Még csak néhány hete, hogy a nemzetközi szociáldemokrácia párt városunkban kibontotta zászlaját, és máris oly eredményt ért el a munkásszervező edés során, hogy sikerült neki 500 nál több munkás május 1-ének megünneplésére megnyerni. A szerveződések rekkordja a ünnepi körmenetben nyilvánult. Majdnem az összes ipari szakmák képviselői voltak, mindegyik külön jelölésűekkel. A jelölésű táblakon következő felirásokat láttuk: „8 órai munka, 8 órai szórakodás, 8 órai alvás — Jogot a népek — Egy mindnyájunkért, mindnyájunk egyéért — Éljenek a hazánkat bitangok” stb. stb. Délután 2 órakor gyűlések csoportokban a munkások az Ötvös-téren, honnan fél 3 órakor a közönség nagy érdeklődéssel, indul el a szép számú menet kettős sorrendben, és Főúton, Kazinczy, Iskola- és Cseuge-ucaan végig vonultak ki a Sörgyárba, az ünnepély színhelyére. Kint az elhelyezkedés után kezdetét vette a jól összeállított műsor és szavattal, magyar és német nyelvű szónoklatokkal ismeretlők május 1-ének, a munkások nagy ünnepeinek jelentőségét, melyet a majdnem ezer főre megszorított hallgatóság a legnagyobb érdeklődéssel kísért. Esti órákban egy jól sikerült allegorikus kép görögűz világítás mellett, — mely a munka istenődjét, körülvevő munkásokkal ábrázolta — zárta be az ünnepeket. Az ünnepélyen feltűnő számban vettek részt a nők is. A munkások komolyságát és felelősségét legjobban jellemzi az, hogy rendőri beavatkozásra nem volt szükség.

— **A vármegye házából.** Zala megye törvényhatósági bizottságának Zalaegerszegen folyó május hó 11-én és folytatva tartandó rendes közgyűlésének tárgysorozatába 91 tárgy van felvéve. A 21. tárgy Nagykanizsa rend. tanácsú város 1902. évi gyámpénztári számadások bemutatása, a 36. pont. Nagykanizsa város képviselőtestülete a pécs-vasvádi állami közút Nagy- és Kiskanizsa közti szakaszának áthelyezése tárgyában hozott határozatának törvényhatósági jóváhagyás végetti bemutatása.

— **Rohitach-Sauerbrunnból.** Ez évben éppen 102 éve annak, hogy a híres Rohitach-Sauerbrunni fűrdő, a „stajer Karlsbad” stajerorszag tulajdona lett. — Ezen nevezetes alkalom emlékére a fűrdő agilis vezetősége (Trotter igazgató) úgy különleg mint tartalmaig gondosan kiállított leírását adia ki a stajer fűrdők gyöngyének. Ezen fűrdőleírásban — melynek borítékklappján pompás színyonomban látható a fűrdő teljes képe — találjuk, hogy ez év órában nyitják meg az új vasúti alát, — mely Rohitach-Sauerbrunn (Grobeln) mellett a délvasúton) üszekötö a Becs Triesti fővonalal; — újonnan rendeztek be fényő

és szénavas fűrdőket is. A fűrdőből kőszénágot érdekelni fogja az is, hogy a lakások árni Május 15-16. Junius 20-ig sokkal olcsóbbak.

— **Az osztályosjáték.** Tud. szlov. dolog, hogy a m. kir. szab. osztályosjáték játéktérre már a most bevezetődő sorsjátéknak is több nyeresémet juttatott. Ez az új játékter, a mely, természetesen a májusban kezdődő sorsjátékra is vonatkozik, egész sor nyereséményrel és nagyobb nyereséményel-szaporítja a nyereséményeknek már amugy is tekintélyes sommáját, a mennyiben ezt az összeget 13.160.000 koronáról 14.459.000 koronára emeli. Egy millióval nagyobb tehát a nyeresémények összege, míg a sorsjáték száma tízzel lett nagyobb. Megjegyzendő, hogy az új nyeresémények közt van egy 80.000 koronás, egy 50.000 koronás, és 20.000 koronás, és 10.000 koronás. Mindez azt bizonyítja, hogy az új játékterv folytán a nyerés esélye megjavult.

— **Gyűmés alatt.** Mátész Lázárné özvegyasszony Fityeházan április hó 28-án a győti erdőben egy fügyermekét szült, melyről az anya azt állítja, hogy már holtan jött a napvilágra. Az anyának ebbeli állítása azonban gyűmésnek tűnnek fel, a csendőrség a nyomozást megindította. A nyomozás lesz hivatva kideríteni, nem-e valamilyen kegyetlen bünténnyel állunk szemben.

— **Felvétel a hadapródiskolába.** A jövő tanév kezdésével a pozsonyi cs. és kir. hadapródiskolában az első évfolyamra 30-50 növendék fel fog vetetni (ezek közt 6-8 az egészségügyi osztály részére) Pályázók a magasabb évfolyamokba csak oly számban vétetnek fel amennyiben a helyi viszonyok azt megengedjék. Az első tanfolyamra való felvétel, négy, legalább elégséges eredménnyel végzett realskola, gymnasium, vagy más, ezen iskolákkal egyrangú intézet osztályához van kötve (Magyarországban a polgári iskola 4 osztálya). Tandij fejében, az atya állása szerint törvényes vagy törvényesített fiuként évente 300, 160 vagy 24 korona fizetendő. Példás magaviseletű növendékek azonban, akik az előmenetelben legalább a jó eredményt elerik ha szegénységük t. háborúsáig igazolni képesek, megfelelő tandij leszállítási kedvezményben részesíttetnek. A többi feltételek, valamint a folyamodványok mikénti fogalmazása tekintetben mérvadó a „Vorschritt über die Aufnahme von Zöglingen in die k. u. k. Kadettenschulen”. A nevezett utasítás, Bécsben a cs. kir. államnyomdában vagy ugyanott L. W. Seidl u. Sohn udvari könyvkereskedésében kapható. „Főlével határozványok” meg azonkívül minden hadapródiskolánál 40 fillérért kaphatók. A kelendő felszerelt kényves legkésőbb augusztus 15-ikéig az illető iskola parancsnokságánál annál is inkább benyújtandók mivel, hiányosan vagy később benyújtott kérények figyelembe nem vétetnek.

— **A Balassa-téle vadói úgorkatej** a leg-hatásosabb angol szépítőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen — Par nap alatt kisimítja, finomítja az arcbőrt és teljesen eltávolít azeplőt, foltokat, pattanást, stb. arcfistáltatlanságot. Egyik hölgy a magazin ajánlja kiadóságának fogva és ma már ismeretes, hogy jobb hatása a különböző arcfistadosoknak. — Üvege 2 koron. Balassa K. gyógyszerárban Temesvár, hozzá való valódi angol úgorkatej-zsuppau 1 korona, Powder 1 korona 20 fillér és 2 korona. — Kapható minden gyógyszerárban.

— **Hidasba sárt férj.** Ez a nem minden-napi eset történt meg városunkban. A férj uram ugyanis holt részegen távolgott haza egyik délelőtt, a nem épen hízelt módon apoztrotálta az ő hites párját, aki elég bátor volt őt imbolygó állapotja miatt pingratni. Egy darabig csak tűrte az asszony a részeg férj gorombaskodását, végre azonban elhagyta a békétlens, atnyalabolta férj-uramat, belökte a hidasba és rázarta az ajtót. Hasztalan könyörgött a becsukott férj, az asszony hajhatalan maradt. Végre is a rendőrségnek kellett közbe lépni a karhatalommal bocsátották ki a hidasból rögtönzött köterből a még miadig részeg embert.

Divatáru-üzletünk

helyiséget Boronkay Károly urnak f. évi augusztus hó 1-én elköltözködésünk folytán átadjuk.

Ezen időig legújabb divatu áruinkat igen olcsó árban árusítjuk, miről a nagyérdemű közönség magának meggyőződést szerezhet.

• A n. érd. közönség látogatását kéri

FANTL TESTVÉREK Nagykanizsán.

Csendőrség az uszora ellen. Az uszora által tönkretett lakosság kétségbe esett segélykiáltásait végre meghallotta a kormány emberei is a most szigori intézkedésekkel akarják útját állani a gonosz üzérkedőknek. Eddig ugyanis csak magán vádra indították bűnvádi eljárást az uszora ellen, a miről azonban a szegény kiszartott nép alig tudott valamit s éppen e miatt az uszora-bad vígan folytatta üzleleit. Pár hétel epe-ott azonban a belügyminiszter az igazságügyi miniszterrel egyetértve szigorú rendeletet bocsátott ki a csendőrpáncsággal, melyben elrendelte, hogy alantós csendőr közegeket utasítsák, hogy szolgálat alkalmával erőszakkal puhatojanak az uszorával foglalkozók után; ha a lakoságtól értesülnek, hogy bárki is uszoraakkodással is foglalkozik, ezt haladéknélküli jelenték fel az ügyészségnek. Hogy a kiadott rendelkezések minél nagyobb fogantatja legyen, a belügyminiszter jutalomdíjjal is tüzdött ki azoknak a csendőröknek, kik az uszorával foglalkozók kiderítése körül eredményt érnek el.

Az Osztálysorsjegyek vásárlása. Imár javában folyik, de közönségnek java része még nem látta el magát ezekkel, mert mint mindenben a sorsjegyek vásárlásánál is az utolsó napokra hagyja rendelkezése elküldését. Mindenesetre máris aktualissá vált azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy hol vásároljuk a legkisebbi buzánhoz a sorsjegyeket. Természetes főleg oly főelárusítóhoz kell fordulni, ahol a legtöbb kiállítás van arra, hogy a sorsjegyre nyeremény esik. Királyty és Társa főelárusítók verőkörenek eddig legjobban kedvezett a szerecsse, egymásután jutottak nagy nyereményekhez. A főelárusítók között Királyty és Társa cég ugye-szlván a legnagyobb a verőközséggel szemben minden tekintetben a legelőzékenyebb. Ajánljuk t. olvasó közönségünknek, hogy Királyty és Társa cégnél Budapest. Andrásy-ut 60. megrrelelést minél előbb eszközöjje. Az 1-56 húsz május 22-én és 23-án. Esz. Egész sorsjegy 12 kor. 1/2 sorsjegy 6. kor. 1/4 sorsjegy 3 kor. 1/8 sorsjegy 1 kor. 50 fill. Az 1869 év óta fennálló és a legjobb birnévnek örvendő „Nemzetközi Czimiroda” Rosenzweig József és fia, Budapest, irodáját jóval megnagyobbítja. Ezen vállalat új helyiséget f. év május hó elsőjé-től fogva, Nádor-uton 23. számú házban étezőek.

Kerestetik augusztus 1-ére egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel. Cim lapunk kiadóhivatalába kéretik.

Kerestetik augusztus 1-ére egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, lehetőleg kerttel. Cim a kiadóhivatalban.

IRODALOM.

Fürdők és Nyaralóhelyek. (Szerkesztette: Dr. Fodor Oszkár, kiadta: a „Dunántúli Közművelődési Egyesület”, VII. évfolyam ingyen kiadás.)

Az ország egyik legnagyobb kultúregylete a Pallavicini Ede ögróf elnöklete alatt működő „Dunántúli Közművelődési Egyesület” már osztalódók óta adja ki a magyar fürdők felvirágostatása és az idegen forgalom emelese érdekében a „Fürdők és Nyaralóhelyek” című, a hazai fürdők fel részletesen ismertető füzetet, a melylyel a regényes szép-égű magyar fürdőkre akarja jere'ni nagyobb töm'gekben a külföldi fürdőkből és nyaralóhelyekből a nyaraló közönséget. A magyar fürdők az egyedüli ingyenes ismertetőjének most jelent meg a VII. évfolyama a dr. Fodor Oszkár által nagy gondnal szerkesztett díszes kiállításban megjelent „Fürdők és Nyaralóhelyek” füzet kimerítő adatokkal ismerteti a magyar fürdők viszonyait s közli a füzet első részében a dunántúli, második részében pedig az egyéb hazai fürdőről szükséges és hasznos tudnivalókat számos illusztrációval tarkítja. A „Fürdők és Nyaralóhelyek” füzet a kereskedelemügyi miniszter ur 1617/1903. ein. számú rendelete folytán a fürdőszalon tartama alatt az államva-uti személyszállító közlekedésben és a Kassa-oderbergi vasut összejáratásában is elhelyezésre kerül, hogy az utazók közönség is a füzetet a jó közérzetű magyar fürdőkről. A hasznos irodalomértőt ingyen kapja mindenki, ki a „Dunántúli Közművelődési Egyesület” titkári irodájához (Budapest, VIII. Rák Szilárd-utla 2. sz.) fordul. A füzet címlapját díszítő képét Bér Dezső, a kitűnő rajzolóművész rajzolta.

CSARNOK.

Levél egy fővárosi barátomhoz.

Irja: Dezső

Kedves Emiliám!

Bizony már jó egy hónapja, hogy utójára felkerestelek soraimmal; megis érdemeltem alaposan azokat a dorgáló szavakat, amelyekkel legutóbbi levelemben illettél. De ne félj kedvesem nem felejtettelek azért el; csak hídd meg, nincs miről írjak. A mulatságok elmultak, színészek még nincsenek, hacsak azt meg nem írom, hogy hány sós-heringet ettem meg a bűjtben, mást bizony nem tudnék mondani.

Hanem bizonyára érdekelni fog k. Emiliám, hogy mi történt tovább azzal a fess barna fiuval akiről multkor levelemben említést tettem, s aki nekem egy darabig a „személyem körüli, udvari költő” volt, amint azt akkor megírtam. Hát bizony azt tette ez a nyomorult, hogy a hátam megett verset írt az én 22 éves hugomnak. Érted mit jelent ez?... Verset írni az én tacsók Lili hugomnak, aki januárban mult tizenkét éves s akit még a polgári iskola második osztályában avatnak bele az ábrázoló-művészet rejtelmeibe. De már ez igazán több a soknál! S ami még növeli arcátlánságát, képze d csak nem is igen mentegetőzött. Mikor megmutattam neki a corpus-delictit, mosolyogva jegyezte meg:

— Hja, Margit nagysám, már mi költők, a muzsa választottjai csak ilyenek vagyunk; ma ez, holnap amaz. Különbön sincs oka nagysádnak panasza, hisz a kegyed isteni bájait is megörökítettél egy költem.

— Ugy? — vágtam a szavába — Tehát az magának már elég, hogy engem megénekelte egy meglehetősen silány verszetben, a hátam megett pedig az én éretlen hugomat rontja el? Iyen hamar kellett szétfoszlanok szép ábrándjaimnak.

— Kedves nagysád, — mondá feltengzően, — hogy a szerelmem nagyságát nem tudja méltányolni, azt fájó szívvel tudomásul veszem, de hogy költeményeim bensőségét, tüzét, kifejező erejét ócsárolja, azt soh'sem fogom kegyednek elfelejteni.

— Tudja mit halhatatlan költő uram? — mondám nevetve, — mutassa meg a verseit a Lili hugomnak, az talán hivatottabb bírója lesz, mint én!

Az fáképnél hagytam, mint Szent-Pál az oláhokat. Ez volt utolsó találkozásunk; azóta régen el is felejttem. Különbön is mióta ismét megkezdődött a korzósás szezonja, azóta megváltozott az izlésem. Ujabbán szokéknek képelem Adonist. Van itt a korzón egy kis hadnagyocská, aki nekem — mi tagadás — nagyon tetszik és aki igen szemtellenül szokott engem fixirozni. De csitt! Erről a témáról majd máskor, hátha Lili véletlenül el találna olvasni leveletem pedig szó ami szó nem akarom egészen elrontani ezt a gyereket.

Nincs fogalmad k. Emiliám, hogy mennyire üldöz engem a sors. Képzeld csak az egész bűjtöt olyan hübé, esen hitartottam az Isten jó ídőt adjon husvétra mire az új ruhám elkészül és csakugy szakadt az eső, egyszer sem vehettem rá az új ruhát. Pedig de gyönyörű darab; ha én egyszer abban végigsétálhattam volna a korzón! Csak az vigasztal, hogy barátomom mehetek ki, pedig bizonyosan mindegyiknek volt valami mutogatni valója.

Hogy mennyire összeesküdtél ellenem minden az égen és a földön, azt egy illusztris esettel fogom bebizonyítani. — Tegnap a k. papának születésnapja volt és mivel a csokoládé-felfujtnak igen nagy barátja, megkértem a mamát, hogy hadd remejeljek én ez egyszer. Mezengettetett. Nagy örömmel elővettem a szakácskönyvet s kezdtem pontosan, előírás szerint készíteni a csokoládé felfujtat. No ez bizonyosan a szakácsművészet reneke l-sz! Minden a leppompásabban ment.

Mielőtt azonban kisütöttem volna, megkóstoltam. Hm, valami még hiányzik! de mi? Hisz olyan szigoruan alkalmazkodtam az előíráshoz. Olyan világosan meg van írva:

„Vég 14 deka apró, törött mandolát, 10 1/2 deka finom porcukrot, adj hozzá hat tojássárgáját és keverd egy álló óráig. (No bizony! megteszi egy félóráig is.) Azután vég 7 deka finom reszelt csokládét, vaniliát, keverd jól össze, csinálj rá tojásfehérjéből habot és egy vajjal kikent formában süsd meg szépen barnás-pirosra.”

Igy mondja az irás! Hát hiszen jól vzt én mind utána tudom csinálni. Jól is ment addig a fatalis pontig, hogy: „süsd meg szépen barnás-pirosra!” Mert amint mondom, mielőtt kisütöttem volna megkóstoltam; minden egyéb ize volt csak csokoládé-felfujt nem. Vajjon mi hiányzik belőle? Talán valami fűszer? Bizonyosan. Elvettem a kis fűszeres ládikát s egyenkint kinyitogattam a fiókokat. Vanília? Nem kell. Szegfűszeg? Nem kell. Fahéj, sáfrán magyarbors, öregszőlő? Mind nem kell. Már igazán előntött a harag. Hát mi az Isten csudája való innen bele?

Hopp! megván Van itt egy kis gyömbér, ami ugyan levesbe való, de ha annak azt ad, akkor bizonyára ad a csokoládé felfujtnak is. Beletettem egy darabot és elkezdtem sütni. Gyönyörűen sikerült; bár nem éppen barnás-piros, hanem inkább feketés-barna lett, de talán nem fogja észrevenni a papa.

Mint jól sejtettem igen meghatotta a gyermeki ragaszkodás e megnyilvánulása. A hitattal vágta fgi és szájába vett egy darabot... En szivszorozva lestem a hatást. Egyszerre csak látom, hogy szegény apámnak kéklő-zöldül az arca és nagy megerőtletésbe kerül lenyeini azt az egy falatot.

— Mi bajod az Istenért? — kérde a mama aggódba.

— Kóstold csak meg fiam ezt a tortát — mondá apám komolyan — valami olyan különböző ize van.

Mama megízlelte és elszörnyedve kiáltott rám: „te szerencsétlen gyömbéretté lettél bele?”

Nem... azaz, hogy igen... egy kicsike kis darabot csak... — hebegtem megüdvözve.

Majd a föld alá bujtam szegénylambem; mind kinevettek, még Lili hugom is. A k. papa pedig ünnepélyesen kinyilatkozta, sőt meg is esküdtött a kalendárium minden szentjeire, hogy semmit e földön nem gyűlöi annyira, mint a szerelmi költeményeket, meg a lyombéres csokoládé felfujtat.

Titokban tartsd ám a dolgot k. Emiliám, mert igen róstelem, hogy kinevettek.

Isten veled! Ólel szomorú barátom.

Margit.

Laptulajdonos és kiadó

FISCHEL FÜLÖP.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

selyemáruházában

Budapest, IV. Bécsi-utca 4. szám

folyton a legnagyobb és legeszebb választék található

selyemkölmeők hársnyok, csipkék, szalagok és ruhadíszekből.

Mint általában ismeretes, csakán a fenti cégnél található a legutóbb megjelent pluszok és ruhákra alkalmas selyemkölme-újdonosságok, melyek — úgy mindössze, mint mintásatra nézve — kizárólag fenti cég részére készültek és csak ott kaphatók.

OLCSÓ ÉS SZABOTT ÁRAK

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

zásnak egy szála sem. Nincs is beszélni róla mit és a kormányelnök — biztos vagyok benne — nem is beszél.

Elég gondja van arra, hogy a ténybeli dolgokkal foglalkozhassék. És ezek mind egy körül csoportosulnak. Akörül, hogy a kisebbség ellenében fentartsa a parlamentarizmust a képviselőház együtt létében és a maga lehető teljességében, az alkotmányt a legnagyobb teljességében és érintetlenségében. Az ellenzék őt a törvénytelenség felő nyomja: nem enged e nyomásnak, hanem elfoglalja azt a helyzetet, amely még az alkotmány keretében van és ez az ex-lex. És ezt a szituációt sem újnak, sem véglegesnek nem látja. Sőt azt sem tartja szükségesnek, hogy ez az állapot és a kormányzatnak e ténnyel való szorítása külön manifesztações holmi nyilatkozással vagy pátenssekkel. — Bánfiyék 1897-ben erre készültek és akkor éppen Széll Kálmán volt az, aki nem helyeselte az ilyen enunciaciót. El is állottak tőle. Egy tüntetészerű kormányzati aktusra ma sincs szükség, megmarad a parlament, maradnak a törvények és megmarad az obstrukció, amíg az ellenzék lelkiismerete és a nemzet közvéleménye el nem unja. El fogja unni. Ami a kormányzás rendszerét illeti, marad a régi. Természetesen adót nem szedethet, de ezzel nincs az mondva, hogy nem fognak adót fizetni azok, akik rendhez szoktatták magukat és akik tudják, hogy egy muló politikai kényszerűség akarta megállítani az állam kerekét. De azt nem lehet. Alkotmányunk és kormányrendszerünk nincs oly gyengén meg-

csinálva. A kormányelnök megtett minden intézkedést, hogy minden rendben menjen. Kivévén azokat a teendőket, amelyeket az obstrukció megakadályoz és amelyért ugylátszik, vállalja a felelősséget. De ezt majd elvégzik: ellenzék és nemzet.

Ami pedig az obstrukció lélektanát illeti, úgy vélem, a miniszterelnöknek ebben némely dolog zokon eshetik. Obstruálnak neki előző kormányzatok esetleges mulasztásaiért. Amit harmincöt esztendőn át elfelejtettek számon kérni, azt most egyszerre mind tőle kéri számon. És cselekszik ezt akkor, amikor olyan kiegyezést hozott haza, amely jobb mintha ma az önálló vánterület alapján kötött szerződés volna.

De — folytatta az államférfiu biztosan tudom, bármi történjék is, Széll Kálmán az ugy liberális, mint konzervatív részről kifejezett óhajta dacára sem megy bele erőszakoskodásba, alkotmányértésbe és törvényértésbe. »Mert — ez az ő mondása — végig kell gondolni a gondolatot.« Álláspontja e mellett törhetetlen.

— A kormány nem kért semmi törvénytelen vagy szükségtelen. Tehát kérését vissza nem vonhatja, bárha — és ez krímen — azt a többség támogatja, akarja. Nem engedhet és nem csupan azért, mert nála a többség és mert létének alapja, tekintélyének legfőbb vára a következetesség, és mert az új katonai javaslat szükséges, és se gazdaságilag, se pénzügyileg elviselhetetlen terhet nem ró a nemzetre. Hanem azért sem engedhet, mert a kormányelnök legszentebb kötelességé-

nek tartja a parlamentarizmus sérthetlenségének megóvását, mert a kisebbség uralmát jelentené, ami megöli a parlamentarizmust és a mi viszonyaink között a legveszedelmesebb precedens lenne. És ha a kisebbségnek engedne — egyszersmindenkorra vége lenne a magyar parlamentnek. A kisebbség az, akinek engedni kell és akinek engedni — lehet.

Ami pedig az ex-lexbeli állapotot illeti, a miniszterelnök úgy hiszi, hogy azt is lehetetlen sokáig fentartani, mert ennek semmi jogosultsága; és bizik az ellenzék érettségében és hazafias, nyugodt belátásában.

És a kibontakozás? A nyugodt merbe való jutás? A tezmészetes kibontakozásnak meg kell lenni, csak nem kell idegeskedni. A miniszterelnök nyugodtan várja az eseményeket és el nem hagyja a helyét addig, amíg a nemzetnek kára lehetne abból, ha illetékelek kezek kapkodnának bele a helyzetbe.

A szeszes italok és az iszakosság elleni küzdelem.

Irta: ifj. Dr. Feldmann Bódog.

(Folytatás.)

V.

Ugy hiszem, sikerült megmutatnom, hogy a munkásember végzetes tévedésnek esik áldozatul, midőn izomerejét, munkabírását fokozni szándékozván, szeszes italra fordítja kerek-etenek jelentékeny részét. Hisz a szeszes izombontó hatása éppen a súlyos, huzamos munkánál nyilvánvaló egészségnyugtató és ezeken kívül, mit eddig nem említettünk, az alkoholosak számos gonosz tulajdonsága éppen a rosszul táplált testben jó legelőnyebben érvényre. E gonosz tulajdonságok közt legelső

egész éjjel nem alhatik, zúr-zavar, láрма, kiabálás, segítség... gyilkolás. vagy mi a Herkó Pater sisztergő menykióje... no iszen szép dolgok mennek itt végbe...

Anyós: Semmi köze hozzá, ne peregen, mert én is tudok ám pergetni, ha megeresztem a nyelvetem... nohát... azért mondom... ugyám Petákné asszony... nem elég, hogy nappal nem hagyja az embert nyugton... folyton a csirkéimet hajszoja, aztán azt mondja, hogy én bántom az övéit... bántja ám a férget...

Petákné: Hebererebe... csak handabandázson maga boszorkány...

Anyós: Mit, én boszorkány?.. takarodjék ki a házamból, maga vén skatulya, ha nem akar megöregedni, akaszsa fel magát... (hevesen géztküldi, közben ledönt egy porcellánvázázt.)

(Égy rendőrnő jön.)

Rendőrnő: Micsoda láрма ez?

(Caigeréné, Petákné anyós mind egyszerre beszél. A rendőrnő feljegyzi mindegyik nevét csendháborítás vétsége miatt. Caigeréné, Petákné, rendőrnő el.) (Férj horkol, feleség és anyós öbren. Reggeledik.)

II. felvonás.

(Férj, feleség, anyós.)

Férj: (szemeit törli) Hány óra van, Margit?

Feleség: Kilenc...

Férj: Kilenc?... No akkor fel kell kelnem... olyan rossz álom volt az éjjel... azt álmodtam, hogy egy hárpia rontott rám és én önkivületi álomba estem...

Anyós: (dühös pillantást vet vejére) Jó reggelt kedves vőmrum, jó reggelt... hogy esett az éjszakai nyugalom?

Férj: Tessék?...!

Anyós: Nono, csak ne telessé magát... szép

firma. bezzeg mást mondott, mikor mekkérte Margitot... oh, szorgalmas leszek, pontos leszek, mintaférj leszek... (Margitkhoz) ugyan nem huzogáid a szoknyámat... talán bizony tejbe-vajba fürösztöm kedves férjedet, üvegsifonériumba tetetem... hogysis, megérdemli...

Férj: (öltözökdi, dudalgatja): »Minek is rom meg anyós a világon.«

Feleség: Ugyan kérék Pista, ne légy olyan kiálthatatlan, hagyj békében a mamát. Egész éjjel virrasztanunk kellett miattad s még gunyt üzöl belőle... ez türelmetlen... oh Istenem, minő boldogságot, szerelmet ígértél Pista... oh Pista...

Férj: Szeretném tudni, mit akartok tőlem...

Anyós: Csak szimuláljon. Szégyelje magát, maga részeges, kártyás, korhely, aki fellármázza a bábaasszonyt nyakunkba küldi a szomszédokat, meg a rendőrt... pfúj, szégyelje magát, maga... maga...

Férj: (nejéhez) Mit akar ez a vipera?

Feleség: Ah! Pista az én édes anyámnak ílyet mondani, ehhez már mégis vakmerőség kell... (anyjához) Elmegyünk mama, itt hagyjuk őt... nem élek vele tovább egy percig sem...

Férj: (cínikus nyugalommal) De kérék, a reggelimet csinálj meg először...

Feleség: (zokog) Az én anyámnak ílyet mondani...

Férj: Hozzá még az én anyósomnak... hm, hm... hát öreg hiba volt ez... az igaz...

(Feleség és anyós sírnak, a férj fűtyörész.)

Férj: Az ensemble nagyszerű... nos elhallgatatok?... Halljuk a piéceket...

Feleség: Ah! Mily boldogultlan vagyok...

Anyós: (páthosszal) Oh! Utolér a nemezis! Lakolni fogsz büneidért!...

Férj: (tapsol) Ah! Pompás, a piécek is sikerültek.

Feleség: (döbönt löbdövel) Dehát hol voltál?... mért nem beszélsz?...!

Férj: Hisz nem hagytk szóhoz jutni... hát a kávéházban voltam.

Anyós: Ugy és mit csinált ott?...!

Férj: És erre oly kíváncsi?... hát játszottam...

Anyós: Já—á—á—íszott?... és vesztett...

Férj: Igenis já—á—á—íszottam... és nem vesztettem...

Anyós: (gunyorosan) Nos, ha szabad tudnom, mennyit nyert?...!

Férj: Ötszáz forintot.

Anyós: (szinlelv) Igazán?... Ah, meghalok örömbömben.

Férj: (félre) Ej, ej én vén számar, bánom, hogy nem nyolcszázat mondtam, akkor biztosan belehalt volna.

Anyós: (kacag) Hahahaha... hazugságon csipitük vőmrumat... iszen egy polturája sincs a zsebedben... hahaha... jól adja... hihihi...

Férj: (félre) Vén szatyor, kikutatta zsebeim... De halt, egy ötlet... (szhangon) maga ezt nem érti, kedves mana. Nem pénzre játszottunk, hanem ingatlanra...

Anyós, feleség: (egyszerre) Ingatlanra?

Férj: Persze. Mondottam ugye... hogy elme-gyek Kohn Náthánhoz üzleti ügyben...

Anyós: Bemészé valamit...

Férj: Nem szoktam, meggyőződhetik róla... üzleti ügyekről beszéltem Kohnnal s negyedóra alatt »geschlossen« volt. Azt mondja aztán Kohn, hogy menjünk most a »Koronába« egy gyenge parthiera. Persze pénzem nem volt sok, gondolat magamban, veszteti ugyse sokat vesztetek, de nyerni sokat nyerhetek. (Feleség, Anyós folezódó érdekekkel hallgatják.) Ott volt éppen valami szilonos báró... hogy is hívják no... báró... báró Csenevész...

helyen áll az alkohol hatása az ember egészségére. Már az ó-korban megfigyelték, hogy a sok ivás az ember egészségét megrendíti. Korunkban az orvosi tudomány a bűvészség és idült megbetegedések egész sorát ismeri, melyet a szeszelvezet okoz. Tudja ez a nagy közönség is; azonban a többség azzal nyújtja meg lelkiismeretét, hogy csak a „mértek-ellen” ivás káros, s e nív fel-olvasában megelégedik arról, hogy a mértek-ellen-ívő nem más, mint a mértekletes ivásnak szer-nécsellen áldozata. — Mért miképpen a ragadó folyó vizeben lárddörögök közül évenként bizonyos száze-letes ivóknak bizonyos százeke évenként az alkoholt „mértekletes ivás” névű rettenetes forgójába. — Mekkora az a százalékos, nehéz megmondani. Az orvosok, számbavéve a cognac lerjesztése körül elküvetelt bűneiket, nagy huzal-germaggal vetették magukra az alkohol általom-tyűgének tanulmányozására. Jelenleg állják, hogy aig van szerve az emberi testnek, melyet az alkohol meg nem támadna, az egyiket gyakrabban, a másikat ritkábban. Leggyorsabban s legerősebben kétségek nélkül az agyvelőt támadja meg, ezért sorozák az agymérgek közé. — Hisz mindenki ismeri a nagy adagok élvezése után jelezhető heves szeszmergezet (a részeg-éget), mely nem ritkán halálal végződik. Az éveken át folytatott (idült) szeszmergezes után következő szeszörjón- ges, delirium tremens, valamint ennek elmentése, a esendes elbuzulás is az agyvelőnek gyakori s általános ismert megbetegedése.

Ezen és más agymegbetegedéseken kívül még a köve kezű nyavalyákat sorolják fel az orvosok, melyeket az alkohol részint okoz, részint elő-egit: — megvakulás, sükettség, szívelzsorosodás és szivtágulás, ter-elmészodás, tüdőorvadás, gyomorhurut és tágulás, vesé- s májzsorosodás és zsugorodás; fájdalom idegbetegségek, a sorívók-nál a cukorbetegség stb. E megbetegedések közül egyik-másik nemelykor oly ivókon is jelenkezik, kik alig isznak többet a „megengedhető” mér-teknel.

Egyes külföldi orvosok azon fáradoztak, hogy statisztikailag kimutassák, hogy a nagy kórházak beteganyagában hány százalékkal vannak az al-kohol okozta megbetegedések. — E vizsgálatok eredményei megegyeznek abban, hogy az utóbbi 25 év alatt Német- s Franciaországban a szesz okozta megbetegedések száma rósen növekedett (Németországban 1877-től 1886-ig megkétszere-ződött); a szám, melyet találtak, 30-40% között ingadozik.

Feleség: Hiszen ez nem yszilonos...

Férj: (Dühös pillantást vet nejére, kiigazítja) Csenevész, no! és elkezdünk vele játszani. Kutyá szerencsém volt. A báró a szilvasbálhási ingatla-nára játszott. Megnyertem.

Feleség, anyós: (egyszerre) Eljen! Van ingatlanunk!...

Férj: (félre) Ehe... belementek a csapdába... (fenhangon) Várjatok csak kissé. De a báró elkezdett lármázni, hogy csaltam... és ezt tanuk előtt háromszor ismételte... (dühösséget színlelvé) ezt a gyanúsítást kikértem magamnak és a helyszínen rögtön párbajra hittam s megneveztem segédeimet...

Feleség, anyós: (Egyszerre) Szent Isten!... Ne, ezt ne tedd Pista...

Férj: (félre) Remekül anzálgoltam, már elfe-ledték, hogy részeg voltam... (fenhangon, páthosz-szal.) Esküszöm, becsületemet meg fogom védeni. De ah!... bocssátatok el... a ház előtt kocsi állt meg... segédeim jönnek... mennem kell...

Feleség: (nyakába borul) Pistám, édes Pistám ne menj, mert meghalok... (szokog)

Anyós: (sivalkóva) Fiam, fiam ne menj, ne dönts bántba szerető anyódot... (szokog)

Férj: (Ingadozást színlel, hosszasan határozgat, végre kihajolva az ablakon, lebeszél) No megtettem kedveteket, visszavontam a kihívást és segédeim elvonultak...

Feleség, anyós: (nyakába borulnak a csókolgat-ják.) Köszönöm... Köszönöm...

(Férj átkarolja feleségét s csókolja. Feleség, anyós el. Férj egyedül)

Férj: (diadalmas arccal fától, majd énekel:)

„Vak vagy oh szerelem....

Hályog van a szemeden....”

(Függöny legröndül.)

Amde én ezen statisztikai össz-állítás megbiz-hatóságában kételkedem és bizonyító erőf nem tulajdonítok neki. Főleg pedig azért, mert a tel-sorolt megbetegedéseknek egy része nemcsak az alkohol, hanem más ártalmak hatására is kelet-kezhetik s az orvosi tudomány jelenleg még nem bírja megkülönböztetni tárgyilagosan, vajjon melyik esetben volt a szesz a kórnak az oka. Csakis a delirium tremensről szóló statisztikát fogadjuk el teljes meggyűvással s ezért különbözően tanul-salós, hogy Poroszországban az 1895 ben ki-mutatott 1250 szeszörjónög között 68%-a mun-kásokoztályhoz tartozott. Kelléve azonban, hogy az orvosi tudomány statisztikailag ki tudna mutatni, hogy az összes megbetegedéseknek mekkora száze-letét okozta a szesz, még akkor sem tudnók egész terjedelmében, hogy az alkohol mily nagy mértékben károsítja a közegészséget. A ta asz-talát megmutatja ugyanis, hogy a férfók be-teg-segekre a szeszelvezők sokkal jobban hajlanak, mint az abstinensek. A máliaria pl. a trópusok-ban az abstinensek nem igen bantja. A kamerni klímát gyenge leányók sokkal könnyebben bír-ják, mint a herkuléri férfók (ha ez utóbbiak nem abstinensek). A kolera-járványok Európában az (szákosok) közt pusztítottak legerősebben; el-lenben az abstinensek halálzásának százeleke csekély. — Glaszowban az 1848-49 iki járvány alkalmával az abstinenes koleras betegek közül elhalt 19%-a nem abstinensek közül 91%. Az iszások ember lüdügyuladása, syphilis roszul-gyógyul. Ugyanaz áll a sérülésekre is. A nemet diakparbajok sérülései nebezen s rutinó hegekkel gyógyulnak, ha a sérült az ivástól nem tartó-zkodik (versoffene Schmissel) Az orosz-török ha-boruban a törökök sérülései jobban gyógyultak, mint az oroszokéi.

E tapasztalatok világosan igazolják, hogy a szeszelvezet kisebbíti a test ellentálló erejét s gyógyulásra való hajlamát akkor is; ha a szesz-elvezetől még nem kerül a sor a tulajdonkepeni alkoholos megbetegedések kifejlődésére.

ly körümenyek közt fontos volna megtudni, hogy mily nagy a közegészségnek károsodása az általánosán divó szeszelvezet következtében. E kérdésre meglepő fenyt vetnek az ind hadsereg-ben gyűjtött tapasztalatok. — E hadsereg t. i. egyharmad részben abstinensek köi áll, ugynevez-tett tea-ivókból. Ezeknek egészségi állapotát 50 év óta összehasonlítják a másik kétharmad egé-sz-ségi állapotával. F tel század alatt kiderült, hogy a szeszelvező ezredekből kétszer-háromszor, de némely évben ötször annyi katona kerül a kór-házba, mint a teatívó ezredekből. — Ha pedig a betegség napjait számitották, kitűnt, hogy a szeszelvezők háromszor annyi orpon át voltak betegek, mint a teatívók. A betegség minőségét nem bírálták; csakis a kórházba menő katonák es az ott töltött napok számát adták össze a teatívó és a szeszelvező ezredekben. — E számok tehát „hamisítatlan” számok, melyeket nem színez-hetett az összeállító egyéni fellogása.

De nemcsak az angol ind katonaságban, az angol munkásokoztályban is nyílik alkalom az ivók-nak egészségi állapotát az abstinensekével össze-hasonítani. Angolországban már a mult század eleje óta óriási betegsegélyző pénztárak vannak, melyekben körülbelül 210000 abstinenes „Recha-bista” áll 1500000 szeszem italt élvező „Odd Fellow”-rel szemben. Iszások munkásokot nem vesznek fel, esetleg utólag kizárják.

A könyvelésből a Recharisták kimutatták, hogy az ő egészségi állapotuk jobb mint az ivóké, a kik átlag háromszor annyit betegeskednek, mint ők, a Recharisták — Ennek következtében az abstinenes Recharistáknak elegendték a tagsági díj felét és általánosán ismeretes, hogy még így is többet nyer a pénztár a Recharistákon, mint a többi tagokon. E tapasztalatnak is bizonyító erőf tulajdonítok, mert itt üzletből van szó; a pénz beszél s azt mondja, hogy az abstinensek egészsége, olcsón számítva, kétszer annyit érmint a nem abstineneseké.

A halálzás statisztikáját is felhasznál-tak annak kimutatására, hány emberéletet pusztít el évenként a szesz. Azonban kétségtelen, hogy ha már a kezelő-orvos nem tudja tárgyilagosan fel-ismerni az alkoholos megbetegedéseket, a halott-kém még kevésbé tudja. Eszenkívül nem szabad feledni, hogy a halottkém kimutatásokban száze-dékos bejelenségek is gyakoriak. Legmegbiz-hatóbbnak a svájci halálzásai statisztikát tartja, mert az állam már közel 80 év óta nagy gondot fordít rá s körülbelül 30 év óta külön rovatokban

tartja számon az alkohol-élvezetre vonatkozó adatokat hátramaradtok bevállasa alapján. Nos, a svájci statisztika eredményei megdöbentök. A légiobb férfikorban az alkohol pusztítása óriási nagy. Base ben pl. az elhunyt 40-50 éves fér-fiak közül minden 4-5 ik embert az alkohol pusztít el. — Megbizhatók még a nagy városok boncolótermeiben gyűjtött tapasztalatok, melyek szerint a tulajdonkepeni férfikorban elhaltak tetemen fel-részben megállapított az alkohollal való visszaélés. — Sörívő városok legkevésbé sincsenek elsőségben a bor- vagy pálinkaívő városok fölött. — Nem a halálzások számban, csak a módjában van különbség. A nagy ipari központokban, ugy számítják, minden 10-ik ember alkoholtól hal el. A heves alkoh mérgezes okozta hirtelen halál is sokkal gyakoribb, mint gondol-nók. Valamennyi állam statisztikája kimutatja, hogy foszfor, arzén, cánkáli, lug stb. együttvéve annyi halálhozó mérgezeset nem okoz, mint a szesz-es italok.

Sokszor mondják, hogy a részeg ember fölött órangyal örködik; a statisztika nem erősíti meg e megnyugtató véleményt. — A baleset okozta halálzásnak nagy része a szesz rovására esik. Ismeretes, hogy a világ legregezesebb műntása a „sörfőző”; már pedig a legtöbb halálos baleset a sörfőzőkben fordul elő. A szesz-es ital veszélye-sége abból ered, hogy a munkás merészebb, meggondolatlan, mozdulataiban túlságosan élénk, vigyázatlan, a nélkül, hogy maga ezt észrevenné. Jellemző, hogy a legtöbb gyárban a reggeli után meg egyszer annyi balesetet észleltek, mint a reggeli előtt; a munkás t. i. reggelire rendszerint szesz-es italt élvez. Különbön is a heifői nap a leggonoszabb, mert ekkor még a vasárnap-i al-kohol gőze homályosítja a munkás szemét szeszét. A vasutakon s hajókön kisebb s nagyobb szeren-csélenséggel járó balesetekben sűrű az alkohol. Ez okból egyes angol amerikai vasutak meptilt-ják alkalmazottjaiknak a szesz-es italt. Az angol vasuti tisztviselők közt jelenleg 50.000 abstinenes van. — A svéd s norvég vasuti állomásokon es környékekön szesz-es ital nem kapható.

(Folytatása következik.)

HIREK.

— **Májusi előléptetések.** Lapunk meg-előző számában már megemlékeztünk arról, hogy *Pléheisz* Gusztáv őrnagyot a nagy-kanizsai 20. honvédegyalozredben a király alezredessé nevezte ki. A bennünket érdeklő előléptetések még a következők; a 20. honvédegyalozredben *Lauschmann* Jenő II. oszt. százados I. ső osztályu századosá léptettetett elő; a cs. és kir. 48. gyalog-ezredben; *Reisenrain* János és *Pircher* Ödön hadnagyok főhadnagyokká. *Kragora* Rudolf hadapród-tiszthelyettes hadnagygyá, dr. *Kolacny* Henrik főorvos II. oszt. ezred-orvossá nevezettek ki.

— **Józsa Gábor — ezredparancsnok.** Barancsi *Józsa* Gábor alezredest a nagy-kanizsai 20. honvédegyalozredben ő felsége a király a miskolczi 10. honvédegyalozred parancsnokává nevezte ki. *Józsa* Gábor alezredes, ki néhány évet töltött városunk-ban, közkedvelt egyéniség volt, a társad-alom minden rétege részéről jovialis és barátságos modoráért nagy népszerűségnek örvendett. Távozását körünkből ószintén sajnáljuk.

— **Névmagyarosítás.** *Manheim* Béla vesz-premi illetőségű kanizsai lakos nevét belügy-miniszteri engedéllyel *Lukács*-ra változtatta.

— **Házasság.** *Schrans* Ödön főhad-nagy a nagykanizsai 20. honvédegyaloz-reddben május hó 2-án tartotta esküvőjét *Weis* József nyug. honvédelezredes leányá-val *Elischer* Etelka juricánnyal Nagykaniz-sán. Mint tanuk dr. *Hering* Miklós orvos Körmendről és *Nagy* Sándor honvédfő-hadnagy Fiuméből szerepeltek.

— **Színészet.** Kövessy Albert színtársulata húsvétvasárnap óta a közönség nagy partfogása mellett működik Ujvidéken, hónapét junius hó első napjaiban jó hozzánk. A legközelebbi napokban megkezdik az arena tatarozását, mely főleg azért vált szükségessé, mert az arenafedőlemezei nembizonyultak eléggé jónak és nagyobb eső zavarokat okozott. Kövessy a közönségre való tekintettel utasítást adott, hogy az arena kátránylemezzel újra bevonassék.

— **Városi tisztújítás Zalaegerszegen.** Zalaegerszeg rendezett tanácsu város április 29-én tartotta meg tisztújító közgyűlését Csertán Károly alispán elnökele alatt. Legtöbbnyire a régisztszervezők választották meg. — Polgármester lett Várhidy Lajos eddigi polgármester, ellenjelöltje Korbay Károly dr. ügyvéd alig 15 szavazatot kapott; beltanácsos, egyuttal árvaszéki előadó Braunstein József, tisztviselő Szigethy Elemér dr., városi orvos Graner Adolf dr., pénztáros Magyar, ellenőr Simonfi István, adótszít Tanár Ignác, gazda Horváth Béla, rendőrbiztos Gábor Alajos, kültanácsosok Fischer László, Horváth Károly, Zsuppan Gergely és Kaszás Kálmán lettek.

— **Felolvasás.** Az izr. magyar irodalmi társulat vasárnap Szombathelyen tartott felolvasást, melyről a "Vasárnap" a következőket írja: felolvasás városunkban még ennyi közönséget nem vonzott. Rendkívüli díszes közönség halgatta végig a majdnem 2 óra hosszat tartó felolvasásokat és tomboló tapsal adott kifejezést lelkesedésének a nyert élvezetekért. Dr. Bernstein Béla főbbi megnyitója volt az irodalmi ünnepély kezdete. Vázolta röviden az izr. irodalmi társulat célját, melyet vallásfelekezeti és magyar nemzeti szempontból egyaránt lényegesnek tart. Megemlékezvén eddigi sikeres működéséről, a felolvasások halásos munkásságáról, köszönetet mond a hitközség nevében a társulatnak és a felolvasóknak, akik melegen üdvözölve felkér, hogy előadásait szíveskedjenek megtartani. A szajos tetszésel fogadott megnyitót után majd egy óra folyásig olvasott föl dr. Neumann Ede, Nagykanizsa tudós főbbi. A biblia és a tudományos kutatások címe. főleg a legújabb felkapott babyloni leletekről és azok eredményéről szólva. A nagy szakmával megírt felolvasás nehéz tárgya dacára is mindvégig lekötötte a közönség figyelmét és meg is érdemelte elért sikerét. A második felolvasó dr. Sebestyén Károly budapesti tanár "Fogadalm" címen olvasott remek, bosszabb költeményt, mely valóságos megbűvölő a nagy hallgatóságot. A harmadik volt Timár Szaniszló budapesti hírlapíró novellája "Judit ünnepe" címen, melyben jóízű humorral és szép nyelvvel festi egy szegény tanító családi életét. Ezzel a felolvasásnak véget érték és a tulszofolt terem lassan kiürült. Este 8 órakor a hitközség termében fényes vacsora volt, melyen 70-80-an vettek részt, ejjélig a legjobb hangulatban maradván együtt főköszöntésben persze nem volt hiány; felköszöntőt mondta dr. Schleifer Ede a felolvasókra, dr. Bernstein Béla az izr. irodalmi társulatra, dr. Neumann Ede hitközségre és vezetőségére, dr. Sebestyén és Timár és nőkre és mások.

— **A dunai ünnepély** alkalmából mely 13-án lesz Budapesten van szerencsém a tisztelt közönség becses figyelmét Pápai Royal című újságre Budapesten, Koronaherceg-utca 8. (Haris bazár) felhívni. Raktaram, mely a legdivatosabb

francia és angol divanzs cikkeket egyik legnagyobb telepe, rendkívüli és valószínűleg nyújt francia gyémánt utanszatu dukszereket. Üzletem különbözőségeit képezik. Valódi struccoll-legyesők eszt és díszm-buok, óráláncok, mellők, fül-lygők, ugyszintén hór-díszmárkák. Most érkeztek meg Párisból a legújabb övek, övcsatok és kényesláncok. Ez alkalommal vidéki verőmet 10%, árengedményben részesítem! Számos látogatás: kérve, maradok kitűnő ti-stelettel Oriái Sandorné "Palais Royal" Budapest IV. Koronaherceg-utca 8. (Haris bazár). 125-2

— **Mi a hölgyek díszé?** Szép ti-sta, úde arcbőr! Ez biztosan elérhető a Földes-féle Margit-Crème által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-Crème az összes szépségcsere között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdít, tisztalít és szépít. Szépséget, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbajot eltávolít. Ár 1 kor. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **A munka ünnepe.** Még csak néhány hete, hogy a nemzetközi szociáldemokrata part városunkban kibontotta zászlaját, és máris oly eredményt ért el a munkásszervező edes erén, hogy sikerült neki 500 nál több munkás május 1-ének megünnepelésére megnyerni. A szerveződések rekordja a tüntető körmenetben nyilvánul. Majdnem az összes ipari szakmák képviselői voltak, mindegyik külön jelzőtáblákkal. A jelzőtáblákon következő felirásokat láttuk: "8 órai munka, 8 órai szórakozás, 8 órai alvás — Jogot a népek — Egy mindnyájunkért, mindnyájunk egyért — Eljének a hazátlán bitangok" stb. stb. Délután 2 órakor gyűlekeztek csoportokban a munkások az Orvós-téren, honnan fél 3 órakor a közönség nagy érdeklődés mellett, indult el a szép számu menet kettős sorrendben, és Főúton, Kazinczy-, Iskola- és Cseuge-útcán végig vonultak ki a Sörgyárba, az ünnepély-színhelyére. Kint az elhelyezkedés után kezdetét vette a jól összehangolt műsor és szavalattal, magyar és német nyelvű szónoklatokkal ismertették május 1-ének, a munkások nagy ünnepeinek jelentőségét, melyet a majdnem ezer főre meggyűlést tartó hallgatóság a legnagyobb érdeklődéssel kísért. Esteli órákban egy jól sikerült allegorikus kép görögülz világítása mellett, — mely a munka istennőjét, körülveve munkásokkal ábrázolta — zárta be az ünnepélyt. Az ünnepélyen feltűnő számban vettek részt a nők is. A munkások komolyságát és felelősségét legjobban jellemzi az, hogy rendőri beavatkozásra nem volt szükség.

— **A vármegye házából.** Zala megye törvényhatósági bizottságának Zalaegerszegen folyó május hó 11-én és folytatva tartandó rendes közgyűlésének tárgysorozatába 91 tárgy van felvéve. A 21. tárgy Nagykanizsa rend. tanácsu város 1902. évi gyámpénztári számadások bemutatása, a 36. pont. Nagykanizsa város képviselőtestülete a pécs-varasdi állami közút Nagy- és Kiskanizsa közti szakaszának áthelyezése tárgyában hozott határozatának törvényhatósági jóváhagyás végetti bemutatása.

— **Rohitsch-Sauerbrunnból.** Ez évben éppen 102 éve annak, hogy a híres Rohitsch-Sauerbruni fürdő, a stajer Karlsbad stajerosztaj tulajdona lett. — Ezen nevezetes alkalom emlékére a fürdő igazgatója (Trofart igazgató) úgy kívánja, mint tartalmaz gondosan kiállított leírását adta ki a stajer fürdők gyönyörűnek. Ezen fürdőleírásban — melynek borítékájan pompás színyomatban látható a fürdő teljes képe — találjuk, hogy ez év őszén utyjának meg az új vasútvonalat, — mely Rohitsch-Sauerbrunn (Grobeln) mellett a délváraton) összeköti a Bécs Triesti fővonalal; — újonnan rendezték be fényő

és szépséges fürdőket is. A fürdőszöke közönséget érdekelni fogja az is, hogy a lakások arai Május 15-til Junius 20-ig sokkal olcsóbbak.

— **Az osztályversajáték.** Tudvalevő dolog, hogy a m. kir. szab. osztályversajátékért már a most bevezetődő sorajátéknak is több nyeresémet juttatott. Ez az új játék, amely természetesen a májusban kezdődő sorajátékra is vonatkozik, egész sor főnyeresémmel és nagyobb nyeresémmel szaporítja a nyereséyeknek már amenny is tekintélyes összegét, a mennyiben ezt az összeget 12.160.000 koronából 14.459.000 koronára emeli. Egy millióval nagyobb tehát a nyereséyek összege, míg a sorsjegyek száma létszettel lett nagyobb. Megjegyzendő, hogy az új nyereséyek közt van egy 80.000 koronás, egy 50.000 koronás, egy 20.000 koronás, és 10.000 koronás. Mindez azt bizonyítja, hogy az új játékterv folytán a nyeresés esélye megjavult.

— **Gyannalatt.** Matecz Lászlóné özvegyasszony Fityeházán április hó 28-án a gyótai erdőben egy fagyermeket szült, melyről az anyja azt állítja, hogy már holtan jött a napvilágra. Az anyának ebbeli állítása azonban gyannak tűnővé válik, a csendőrség a nyomozást megindította. A nyomozás less hivatalos kideríteni, nem-e valamely kegyetlen büntetőnyel állunk szemben.

— **Felvételek a hadapródiskolába.** A jövő tanév kezdetével a pozsonyi cs. és kir. hadapródiskolában az első évfolyamra 30-50 növendék fel fog vétetni (ezek közt 6-8 az egészésgügyi osztály részére) Pályázók a magasabb évfolyamokba csak oly számban vétetnek fel amennyiben a helyi viszonyok azt megengedik. Az első tanfolyamra való felvételt, négy, legalább elégséges eredménnyel végzett realskola, gymnasium, vagy más, ezen iskolákkal egyrangú intézet osztályához van kötvé (Magyarországban a polgári iskola 4 osztálya.) Tandij fejében, az atya állása szerint törvényes vagy törvényesített fiukért évenként 300, 160 vagy 24 korona fizetendő. Példá magaviseletű növendékek azonban, akik az előmenetelben legalább a jó eredményt elerik ha szegénységük t hatóságilag igazolni képesek, megfellelő tandij leszállítási kedvezményben részesíttetnek. A többi feltételek, valamint a folyamodványok mikénti fogalmazása tekintetben mérvadó a "Vorschritt über die Aufnahme von Zöglingen in die k. u. k. Kadettenschulen". A nevezett utasítás, Bécsben a cs. kir. állományomban vagy ugyanott L. W. Seidl u. Sohn udvari könyveskereskedésében kapható. "Főlvételi határozványok" még azonkívül minden hapapródiskolánál 40 filléért kaphatók. A kellően felszerelt kérvények legkésőbb augusztus 15-ikeig az illető iskola parancsnokságánál annál is inkább benyújtandók mivel, hiányosan vagy később benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

— **A Balassa-féle valódi úgorkatej** a legkiválóbb angol szépségcsere, mely minden bőrgyógyászok nélkülözhetetlen — Par nap alatt kismiltja, finomítja az arcbőrt és teljesen eltávolít szépséget, foltokat, pattanást, stb. arcotisztalanságot. Egyik hölgy a másiknak ajánlja kiűnőségénél fogva és ma már ismeretes, hogy jobb hatású a külföldi arckenőcsöknel. — Üvege 2 korona; Balassa K. gyógyszerárban Temesvár, hozzá való valódi angol úgorkatej-zsappal 1 korona, Poudre 1 korona 20 fillér és 2 korona. — Kapható minden gyógyszerárban.

— **Hidasba várt férj.** Ez a nem minden-napi eset történt meg városunkban. A férjürum ugyanis holt részegen tamolygott haza egyik délelőtt, s nem épen hízeltő módon aposztrofálta az ő hites párját, aki elég bátor volt őt imbolygó állapotba miútt pirongatni. Egy darabig csak tűrte az asszony a részeg férj gorombaskodását, végre azonban elhagyta a békétlenséget, atnyalabolta férjürumát, belökte a hidasba és rázárta az ajtót. Házatlan könyörgött a becsukott férj, az asszony hajthatatlan maradt. Végre is a rendőrségnek kellett közbelépni s karhatalommal bocsátották ki a hidasból rögtönzött kóterből a még mindig részeg embert.

Divatáru-üzletünk

A n. érd. közönség látogatását kéri

helyiségeit Boronkay Károly urnak f. évi augusztus hó 1-én elköltözködésünk folytán átadjuk.

Ezen időg legújabb divatu árúinkat igen olcsó árban árusítjuk, miről a nagyérdemű közönség magának meggyőző-dést szerezhet.

FANTL TESTVÉREK Nagykanizsán.

— **Csendőrség az uszora ellen.** Az uszora által tönkretett lakosság kétségbe esett segélykiáltásait végre meghallották a kormány emberei is a most szigorú intézkedésekkel akarják utját állani a gonosz üzérkedéseknek. Eddig ugyanis csak magán vádra indították bünvádi eljárást az uszoraak ellen, a miről azonban a segegy kizsarlott nép alig tudott valamit s éppen e miatt az uszoraak még mindig folytatta üzemeit. Pár héttel ezelőtt azonban a belügyminiszter az igazságügyi miniszterrel egyetértve szigorú rendeletet bocsátott ki a csendőrpárcaságokhoz, melyben elrendelte, hogy alantok csendőr közegeket utasítsák, hogy szolgálataik alkalmával erélyesen puhatojanak az uszoraival foglalkozók után; ha a lakosságtól értesülnek, hogy bárki is uszoraakkal is foglalkozik, ezt haladéknélküli jelentéssel az ügyészségnek. Hogy a kiadott rendelkezés minél nagyobb fogalomja legyen, a belügyminiszter jutalomdíjakat is tűzött ki azoknak a csendőröknek, kik az uszoraival foglalkozók kiderítése körül eredményt érnek el.

— **Az Osztálysorsjegyek vásárlása.** Im-már javában folyik, de közönségnek java része még nem látta el magát ezekkel, mert mint mindenben a sorsjegyek vásárlásánál is az utolsó napokra hagyja rendelése elküldését. Mindenesetre máris aktuálisá vált azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy hol vásároljuk a legközelebbi házhoz a sorsjegyeket. Természetes főleg oly főelárusítóhoz kell fordulni, ahol a legtöbb kiállítás van arra, hogy a sorsjegyre nyereségyen esik. Királyty és Társa főelárusítók vévőkörének eddig legjobban kedvezett a szerencse, egymásután jutottak nagy nyereségyekhez. A főelárusítók között Királyty Társa cég ugyaslván a legnagyobb, a vévőkörököséggel szemben minden tekintetben a legelőzékenyebb. Ajánljuk t. olvasó közönségünknek, hogy Királyty és Társa cégnél Budapest, Andrásy-ut 60. megrendelését minél előbb eszközölje. Az 1. sors huzás május 22-én és 23-án lesz. Egész sorsjegy 12 kor. 1/2 sorsjegy 6 kor. 1/4 sorsjegy 3 kor. 1/2 sorsjegy 1 kor. 50 fill. Az 1869 év óta fennálló és a legjobb hírnevének örvendő „Nemzetközi Czimiroda” Rosenzweig József és fia, Budapest, iradájt jóval megnagyobbítja. Ezen vállalat új helyiségét f. év május hó elsőjé-től fogva, Nádor-utca 23. számú házban létezik.

— **Kerestetik augusztus 1-ére egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel. Cim lapunk kiadóhivatalába keretik.**

— **Kerestetik augusztus 1-ére egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, lehetőleg kerttel. Cim a kiadóhivatalban.**

I R O D A L O M.

— **Fürdők és Nyaralóhelyek.** (Szerkesztette: Dr. Fodor Oskár, kiadta: a „Dunántúli Közművelődési Egyesület”, VII. évfolyam ingyen kiadás.)

Az ország egyik legnagyobb kultúregylete a Pallavicini Ede ögróf elnöke alatt működő „Dunántúli Közművelődési Egyesület” már osztendők óta adja ki a magyar fürdők felvirágoztatása és az idegen forgalom emelése érdekében a „Fürdők és Nyaralóhelyek” című, a hazai fürdők részletesen ismertető füzetét, a melylyel a regényes szép-égű magyar fürdőkre akarja jerelelni nagyobb tömegekben a külföldi fürdőkből és nyaralóhelyekből a nyaraló közönséget. A magyar fürdők az egyedüli ingyenes ismertetőjének most jelent meg a VII. évfolyama a dr. Fodor Oskár által nagy gondnal szerkesztett díszes kiállításban megjelent „Fürdők és Nyaralóhelyek” füzet kimerülő adatokkal ismerteti a magyar fürdők viszonyait s közli a füzet első részében a dunántúli, második részében pedig az egyéb hazai fürdőről szükséges és hasznos tudnivalókat számos illusztrációval tarkítva. A „Fürdők és Nyaralóhelyek” füzet a kereskedelemügyi miniszter ur 1617/1903. eln. számú rendelete folytán a fűrdő-szezon tartama alatt az államva-uti személyszállító közlekedésben és a Kassa-oderbergi vasút ocsijáiban ban is elhelyezésre kerül, hogy az utazó közönség is kellő tájékozást nyerjen a magyar fürdőről. A hasznos fürdőismertetőt ingyen kapja mindenki, ki a „Dunántúli Közművelődési Egyesület” titkári irodájához (Budapest, VIII. Róka Szilárd-utla 2. sz.) fordul. A füzet címlapját díszítő képét Ber Dezső, a kitűnő rajzolóművész rajzolta.

CSARNOK.

Levél egy fővárosi barátomhoz.

Irja: Dezső

Kedves Emiliám!

Bizony már jó egy hónapja, hogy utóljára felkerestelek soraimmal; megis érdemtelmen alaposan azokat a dorgáló szavakat, amelyekkel legutóbbi levelemben illetél. De ne félj kedvesem nem felejtettelek azért el; csak hidd meg, nincs miről írjak. A mulatságok elmultak, színészek még nincsenek, hacsak azt meg nem írom, hogy hány sós-heringet ettem meg a bójtben, mást bizony nem tudnék mondani.

Hanem bizonyára érdekelni fog k. Emiliám, hogy mi történt tovább azzal a fess barna fiuval akiről multkori levelemben említést tettem, s a ki nekem egy darabig a „személyem körüli, udvari költöm” volt, amint azt akkor megírtam. Hát bizony azt tette ez a nyomorult, hogy a hátam megett verset írt az én 12 éves hugomnak. Erted mit jelent ez?... Verset írni az én tacsó Lili hugomnak, aki januárban mult tizenkét éves s akit még a polgári iskola második osztályában avatnak bele az ábrázoló-művészet rejtelmes titkaiba. De már ez igazán több a soknál! S ami még növeli árcélanságát, képezd csak nem is igen mentegőzött. Mikor megmutattam neki a corpus delictit, mosolyogva jegyezte meg:

— Hja, Margit nagysám, már mi költők, a muzsa választottjai csak ilyenek vagyunk; ma ez, holnap amaz. Különbön sincs oka nagysádnak panaszra, hisz a kegyed isteni bájait is megörökíttetem egy költem.

— Ugy? — vágtam a szavába — Tehát az magának már elég, hogy engem megénekelt egy meglehetősen silány verszetben, a hátam megett pedig az én értelem hugomat rongja el? Ilyen hamar kellett szétfoszlaniok szép ábrándjainnak.

— Kedves nagysád, — mondá feltengzően, — hogy a szerelmem nagyságát nem tudja méltányolni, azt fájó szívvel tudomásul veszem, de hogy költeményeim bensőségét, tüzet, kifejező erejét ócsárolja, azt soh'sem fogom kegyednek elfelejtetni.

— Tudja mit halhatatlan költő uram? — mondám nevetve, — mutassa meg a verseit a Lili hugomnak, az talán hivatottabb bírója lesz, mint én!

Azzal faképnél hagytam, mint Szent-Pál az o'áhokat. Éz volt utolsó találkozásunk; azóta régen el is feledtem. Különbön is mióta ismét megkezdődött a korzózás szezonja, azóta megváltozott az izlésem. Ujabbán szokéknek képelem Adonist. Van itt a korzón egy kis hadnagyoscska, aki nekem — mi tagadás — nagyon tetszik és aki igen szemtelenül szokott engem fixirozni. De csitt! Erről a témáról majd máskor, hátha Lili véletlenül el találna olvasni levelemet pedig szó ami szó nem akarom egészen elrontani ezt a gyereket.

Nincs fogalmad k. Emiliám, hogy mennyire üldöz engem a sors. Képzeld csak az egész bójtöt olyan hőségesen hitartottam az Isten jó időt adjon husvétra mire az új ruhám elkészült és csakugy szakadt az eső, egyszer sem vehettem rá az új ruhát. Pedig de gyönyörű darab; ha én egyszer abban végségéttálhatam volna a korzón! Csak az vigasztal, hogy barátom sem mehetlek ki, pedig bizonyosan mindegyiknek volt valami mutogatni valója.

Hogy mennyire összeesküdött ellenem minden az égen és a földön, azt egy illusztris esettel fogom bebizonyítani. — Tegnap a k. papának születésnapja volt és mivel a csokoládé-felfújtak igen nagy barátja, megkértem a mamát, hogy hadd remekeljek én ez egyszer. Mezendtetett. Nagy örömmel elővettem a szakácskönyvet s kezdtem pontosan, előírás szerint készíteni a csokoládé-felfújtat. No ez bizonyosan a szakács-művészet remeke 1. sz! Minden a legpompásabban ment.

Mielőtt azonban kisültöttem volna, megkóstoltam. Hm, valami még hiányzik! de mi? Hisz olyan szigorúan alkalmazkodtam az előíráshoz. Olyan világosan meg van írva:

„Vegy 14 deka apró, törött mandolát, 10¹/₂ deka finom porcukrot, adj hozzá hat tojássárgáját és keverd egy álló óráig. (No bizony! megleszi egy félórát is.) Azután vegy 7 deka finom reszelt csokoládét, vaniliát, keverd jól össze, csinálj rá tojásfehérjéből habot és egy vajjal kikent formában süsd meg szépen barnás-pirosra.

Igy mondja az irás! Hát hiszen jól vnz' ezt én mind utána tudom csinálni. Jól is ment addig a fatális pontig, hogy: „süsd meg szépen barnás-pirosra!” Meri amint mondom, mielőtt kisültöttem volna megkóstoltam; minden egyéb ize volt csak csokoládé-felfújt nem. Vajjon mi hiányzik belőle? Talán valami fűszer? Bizonyosan. Elővettem a kis fűszeres ládikát s egyenkint kinyitogattam a fiókokat. Vanília? Nem kell! Szegfűszeg? Nem kell. Fahéj, sáfrán, magyorbors, öregszőlő? Mind nem kell. Már igazán elöntött a harag. Hát mi az Isten csudája való még bele?

Hopp! megvan Van itt egy kisgyömbér, ami ugyan kevésbé való, de ha annak azt ad, akkor bizonyára ad a csokoládé-felfújtak is. Beletettem egy darabot és elkezdtem sütni. Gyönyörűden sikerült; bár nem éppen barnás-piros, hanem inkább feketés-barna lett, de talán nem fogja észrevenni a papa.

Mint jól sejtettem igen meghatottá a gyermeki ragaszkodás e megnyilvánulása. A hitaítal vágta föl és szájába vett egy darabot... En szivszoroo'va lestem a hatást. Egyszerre csak látom, hogy szegény apámnak kékül-zöldül az arca é nagy megerőltetésbe kerül nyelni azt az egy falatot — Mi bajod az Istenért? — kérdé a mama aggódva.

— Kóstold csak meg fiam ezt a tortát — mondá apám komolyan — valami olyan különös ize van.

Mama megízlelte és elszörnyedve kiáltott rám: „te szerencsétlen gyömbért tettél bele?”

Nem... azaz, hogy igen... egy kicsike kis darabot csak... — hebegtem megijedve — Majd a föld alá bujtam szégyenletemben; mind kinevettek, még Lili hugom is. A k. papa pedig ünnepélyesen kinyitogattam, sőt meg is esküdtött a kalendárium minden szentjére, hogy semmit e földön nem gyűlöl annyira, mint a szerelmi költeményeket, meg a gyömbéres csokoládé-felfújtat.

Titokban tartsd ám a dolgot k. Emiliám, mert igen róstelem, hogy kinevettek.

Isten veled! Ölel szomorú barátódd.

Margit.

Laptulajdonos és kiadó
FISCHEL FÜLÖP.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

selyemáruházában

Budapest, IV. Bécsi-utca 4. szám

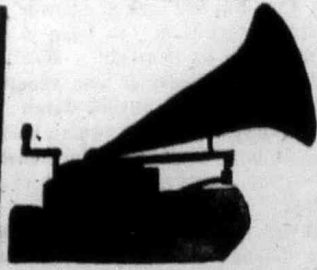
folyton a legnagyobb és legesőbb választék található

selyemkelmék, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadíszekből.

Mint általában ismerted, emellett a fenti cégnél található a legtöbb megjelölt blúzok és ruhákra alkalmas selyemkeltő-újdosások, melyek — egy minőségű, mint mintásakra nézve — kizárólag fenti cég részére készülték és csak ott kaphatók.

OLCSÓ ÉS SZABOTT ÁRAK

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Számos beszélő-készülék
létezik, de csupán egy **GRAMOPHON!!**

Gramophon beszél és énekel magyarul, franciául, angolul, olaszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Ma alogusokat és legújabb lemez-jegyzékeket ingyen és bérmentve. Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett íróangyal védjegygel van ellátva

„GRAMOPHON“ WEISS H. és Tarsa

BUDAPEST, Károly-körút 9.

71-10

Részletfizetés

engedélyeztetik. A lemezekre kiváló művészek énekel vették fel.

Minden helyen képviselők kerestetnek.

Gyomorbetegeknek,

kik meghűlés, gyomortaliterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg, vagy meleg szedések vagy szabálytalan életmód által gyomorbetegségben, gyomorkátharokban, gyomorgörcsben, gyomorfájdalmakban, nehézséges emésztésben, vagy nyálkásodásban szenvednek, azoknak a többi kitűnő háziasszer ajánlatik, melynek gyógyhatása má régmipróbáltatott.

Ezen emésztési és vértisztító szer
a **Hubert Ullrich-féle növénybor**

Ezen növény-bor kitűnő gyógyarejének talált növényekből jó borral vagyítva készült, erősíti és feleleveníti az emberi gyomoraszerveket anélkül, hogy gyomorhájtó szer volna. Ezen növény-bor eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképzésre.

Ezen növény-bor idejekorán történő használatnál már a gyomorbetegségek csirájában elfojtja. Nem szabad tehát késlekedni és minden más erős, mót'al az egészségre ártalmas szerektől ezen növény-bor használatát előnyben akaratlanítani. Minden symptomák, mint *főfájás, felbőfőzés, gyomorfájás, fel-fuadás, rosszullet,* melyek *chronikus gyomorbetegségeket* a leggyakrabban fordulnak elő, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Székrekedések

és ennek kellemetlen következményei, mint *szorulás, kolikafájdalmak, szívevés, di-matlanóság, májvértörődés,* ezen növény-bor által gyorsan és enyhén szüntetnek meg. Ez a növény-bor megszüntet minden emésztéshetelenséget, a gyomoraszerveknek *fel-frisülést* nyújt és könnyű szákeállítás folytán minden alkalmatlan anyagot gyomor és belekből eltávolít.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány, elerőtlenedés

legjobb esetben a rossz emésztés, hiányos vérképzés és májbetegségek a következményei. Teljes *érettetlenség, ideges kimerültség és kedélytelenség,* úgy *főfájás* mint *alvászavarok* lényegül az embert. A növény-bor az elgyengült életöröknek *frisséget* ad. A növény-bor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést, erősíti az anyagcserét, javítja a vérképződést, megnyugtatja a felzúgott ideg-eket és a betegnek *új erőt és új életet* szerez. Számos elismerő és köszönő iratok tanúsítják mindazt.

A növény-bor üvegenként 3 korona és 4 koronáért kapható a Nagykanizsai, Ujvári, Kis-Komáromi, Csákványi, Nemes-Vidi, Tapsanyi, Böhönyei, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzsenzei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborai, Kotori, Mára-Csányi, Rátkai, Podtureni, Szelnicei, Alsó-Lendvai, Pákai, Bakai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacnai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kaposvári, Tarsanyi, Virjei, St.-Georgeni, Kallinaocsi, Novigrádi, Kapronczai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi, úgy az ország minden nagyobb gyógyszerárában.

A nagykanizsai gyógyszerárak három és több üveg növény-borral eredeti áron bérmentve szalitanak osztrák-magyar monarchia bármely vidékére.

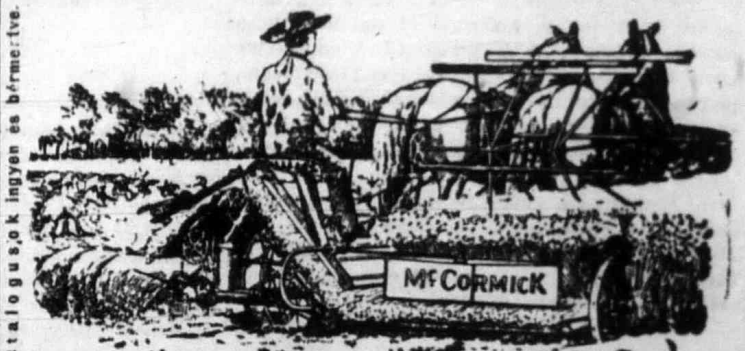
Utánzásoktól óvakodni kell és kizárólag **HUBERT ULLRICH-féle növény-bor** kérendő. 136

McCormick Harvesting Machine Company

(Chikagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kéveköti-gép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszálgép, szénagryjtó gereblye és „Vanilla“ kéveköti-fonal gyártmányai. Évi gyártmány 300.000 gép. 104-13

Hirdetések FISCHEL FÜLÖP

felvételnek könyvkereskedésében.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizgáltassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

A legjobb padlófényezés!

FRITZELACK

A legkiadósabb! A legtartósabb!

Használatban a legolcsóbb!

Raktár Nagykanizsán:

Neu és Klein s Fialovits Lajosnál.

„Jövendő“

irodalmi és politikai ujság.

Szerkesztik: Bródy Sándor, Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza.

Megjelenik minden vasárnap.

Egyes füzet ára 30 fillér

Kapható FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében NAGYKANIZSÁN.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főartudájában, ahol eddig több mint

HAT MILLIÓ

koronát nyertek.

Sok **20,000, 10,000, 5000, 2000** koronás főnyereményen kívül a következő főnyereményeket fizettem már ki:

600,000	kor. a 69,686 számra
600,000	kor. a 28,718 „
200,000	kor. a 18,445 „
80,000	kor. a 69,691 „
60,000	kor. a 23,772 „
30,000	kor. a 103,298 „
30,000	kor. a 14,199 „

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a 28,632. számra

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) — 75 frt vagy 150 k. | egy negyed ($\frac{1}{4}$) 150 frt vagy 3.— k.
egy fél ($\frac{1}{2}$) 3.— „ „ 6.— „ | egy egész ($\frac{1}{1}$) 9.— „ „ 6.— „

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen melléklek. A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 9-ig

alulírt szerencsés főelárusítóhoz juttatni

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pala-Expeller

egy régi kipróbált háziar, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölőalkalmatásúk háziarjaid, csontok és ropogásoknál.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárlásakor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzékkel fogadjunk el. — 80 L., 1 L. 40 L. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csanak, cs. kir. udvari asszisztens.
Rudolstadt.

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levélző által, mely annak óra mellett van feltüntetve, amely időben est a hirdetőt olvasva.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag

BENKŐ bankházánál

kaphatók

— Budapest, Andrásy-ut 79. —

Húzás május 22. és 23-án.

Az I.-es osztályú sorsjegyek árai:

$\frac{1}{2}$ 150 k. $\frac{1}{4}$ 3 k. $\frac{1}{8}$ 6 k. $\frac{1}{16}$ 12 k.

A mi vezünk azos előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheque utján, tehát

költségmentesen

— teljesíthetik. — 123.-4

A párisi világiállításon „Grand Prix” a legnagyobb kiüntetés.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lerejű COMPOUND-LOCOMOBLIAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó és kévekötő aratógépeit,

továbbá acélöntésű ekéfevel-ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: **Melis és Pintér, Szombathely.**

Uj könyvek és zeneművek

Kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében:

Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
 Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
 Conan Doyle: A kings gylandi rejtély. . . . . 1.—
 Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
 Gá'dos Perez: Az apáca. . . . . 1.—
 Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren. I. f. —60

Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . . 4.—

Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zeneszerzemény zongorára . . . . . 4.—

Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar népdal, Szövegét írta és zenéjét szerzette Paludi Nagy Lajos. I. füzet 25 dal. . . . . 8.—

Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . . . 5.—

— Mindent kapható. —
Kalodont
 mékülözhetetlen fogasztás
 a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

Premier Kerekpárók
 leg
 finomabb
 a világ
 Argyezek
 Premierwerke Eger Csehország

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejtethetetlen fiam Erdélyi Gyula elhunyt feletti fájdalmamat részvétükkel enyhíteni iparkodtak és temetésén is megjelentek ez uton hálás köszönetemet.

Nagykanizsa, 1903. május 1.

ö. v. Weissenböck Jánosné.

Dr. DREISZKER VIZGYÓGYINTÉZETE

KŐSZEGEN, Vas megye vasutállomás,

— Nítva március 1 től. —

RENDSZER:

Preisnitz és Kneipp.

Legjobb gyógyeredmények!

Gondos orvosi felügyelet.

Igen jutányos ár.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Igen nagy volt az öröme

nagyrabecsült négy vevőnknek, akiknek április hó 22-én a nálunk nyert

600.000 koronás jutalmat az

5.000 koronás főnyereményvel együtt

összesen 605.000 korona összegben

az 57080 számú **kifizettük.**
= 1/4 sorsjegyre =

Hivatkozással e rendkívül szerencsés eredményre az I. osztályu sorsjátékhöz a sorsjegyeket a tervszerűen megállapított árakon ajánljuk, és pedig:

1 sorsjegy 12.— korona	1/4 sorsjegy 3— korona
1/2 „ 6.— „	1/8 „ 1.50 „

Török A. és Társa bankháza

a legnagyobb és kiváló szerencsétől kegyelt osztálysorsjáték-üzlet

B U D A P E S T,

Központ:

Teréz-körut 46a. sz.

Fiókok:

Váci-körut 4. Múzeum-körut 11. Erzsébet-körut 54.

Képes/levelezőlap ajándékok

kaphatók legnagyobb választékban:

FISCHEL FÜLÖP könyv- és papírkereskedésében
Nagykanizsán

1000-féle szer van csusz és köszvény ellen,
melyek közül a legkitűnőbb hatású az orvosok által is ajánlott

„EZEREUM.”

Mezlepő gyors és biztos hatású külszer rheuma, osz. köszvény, szaggratás
szurás, nyilalás, derékfájás, hátfájás, főfájás ellen.

1884. óta csuaban szenvedek, minden ajánlott orvos-
mert megpróbáltam, de oly hatásos gyógyszerre, mint az
én Ezereuma, még nem találtam. — Kóka (Pest-megye)
1902. április hó 2. *Trunger János, plébános.*

Tisztelettel értesítem, hogy az „Ezereum” csakugyan
kitűnő rheuma elleni szer, mindössze fél üveget használtam
fel a mell- és hátyalálásom megunt. — M.-Berény,
1901. január hó 30. *Apostol A. pápai kamarás.*

As Ezereum gyógyhatása sikeresen bevált. Hálában
szüvedőknek valódi csodaszer, mely az eddigiekén jóval
felül áll. Sárfalva, 1901. márc. 14. *Jankó A., lelkész.*

As „Ezereum” megbecsülhetetlen orvosság köszvény
és rheuma ellen, mintán minden egyéb orvosság nem
használt és az kőszéri beőrsződés után használt, stb.
Bariafalu, 1901. febr. 6. *Fedorcsik P., nyug. pléb.*

As Ezereumból egy üvegcskéig alkalmaztam és kar-
jaimból a fájdalmat eltűnt. Isten áldja megtalálmányáért.
Fogaras, 1901. febr. 6. *Simon J., Ferenc-r. tart. főnök.*

A kitűnő Ezereum bőrszénnyeséből kérék még 2
üveggel, valóban csodálatos szer, magasztalja feltaláló-
ját. — Kele, u. p. Gelesteak. *Arvai I., plébános.*

Kérék 2 üveg „Ezereum”-ot, kitűnő szer, megérdemli
a pártolást. Emőd, 1901. okt. 10. *Bartányi K., pléb.*

Örömmel tudatom, hogy az „Ezereum” kitűnő ered-
ménynyel használt. Pa. utavacs, 1901. december hó 14.
Holmik János, plébános.

As „Ezereum”-ot kitűnő hatással használtam. —
E. Harráthi, 1901. júl. 5. *Somsák E., plébános.*

Meggyőződtem az „Ezereum” kitűnő hatásáról,
kérék még 6 üveggel. — Káráz, 1901. június 6.
Tivadar István, plébános.

Örömmel jelzem, hogy a rheuma szeszé valóban csodá-
latos eredményeket idéz elő, stb. — T.-Bábolna, 1901.
március 16. *Babik József, plébános.*

Örömmel mondhatom, hogy az „Ezereum” kitűnő si-
kerrel és eredménynyel használt. Tokod, 1901. május 5.
Takács József, plébános.

Miután „Ezereum”-ja jó hatásának bizonyult be, ké-
rek ismét küldeni, stb. — Trausa (Szepecs m.)
Boros Ferenc, plébános.

A küldött „Ezereum”-ot si errel használtam. Girott,
1902. január hó 18. *Tink Miklós, plébános.*

Meggyőződtem az „Ezereum” átvés hatásáról, kérék
még küldeni, stb. — T.-Lök, 1901. június hó 21.
Agóczy János, plébános.

As „Ezereum” igen kitűnőleg hat, a szenvedőknek
mindig a lehető legmelegebben fogom ajánlani. Nográ-
d-Marczal, 1901. jan. 30. *Horváth József, köplán.*

Örömmel értesítem, hogy az „Ezereum” a régi rheu-
matikus fájdalmat 2 napi használat után elmulasztotta.
Eger, 1901. december hó 8. *Pelcz J., v. tanácsos.*

A küldött köszvényeszet, izomcsusz, idegszabák és
ischias eseteknél igen jó hatásnak találtam a mind-
azon esetekben, hol bőrszénnyesek javulva vannak, igen
jó sikerrel használható. Deés, 1900. november 12.
Dr. Kovács Sándor, körh. igazgató-orvos.

Ára egy nagy üvegnek utasítással 2 korona. Vidékre 2 korona 70 fillér beküldése után 1 nagy
üveg bérmentve. — 12 korona beküldése után 6 nagy üveg bérmentve küldetik bárhova. —
2-5 üveg rendelésénél a postaköltséggel ládával és csomagolással összesen egy koronába jön.

Megrendelhető egyedül a készítőnél:

NAGY IMRE gyógytárában **EGERBEN** (Hevesmegye.)

Működésük azon kipróbált kitűnő szer a köszvényben és rheumában szenvedő embertársainknak figyelmebe ajánlani.

Vasuti menetrend.

Vonatok érkezése.

Budapest	4 óra	percake	reggel	személy von
"	12	"	délben	gyors
"	1	30	d. u.	személy
"	8	45	este	gyors
"	12	08	éjjel	gyors
Bécs (Wien)	3	40	reggel	személy
"	1	50	d. u.	személy
"	6	"	d. u.	személy
"	10	50	este	gyors
Szombathely	8	"	reggel	gyors
Prágerhof	5	32	reggel	gyors
"	12	09	d. u.	személy
"	4	54	d. u.	gyors
"	11	22	éjjel	személy
Csáktornya	8	10	reggel	reggely
Báros	7	"	d. u.	személy
"	1	24	d. u.	"
"	12	01	éjjel	"
Gyékényesről	4	16	reggel	személy

Vonatok indulása.

Budapest	5 óra	47 percake	reggel	gyors von
"	9	30	reggel	személy
"	2	10	d. u.	személy
"	5	06	d. u.	gyors
"	12	40	éjjel	személy
Bécs (Wien)	6	10	reggel	személy
"	4	22	reggel	gyors
"	2	"	d. u.	személy
"	12	50	éjjel	személy
Emis-Sut-Iván	5	25	d. u.	gyors
Prágerhof	4	43	reggel	személy
"	12	10	délben	gyors
"	2	30	d. u.	személy
"	12	12	este	gyors
Csáktornya	6	"	d. u.	gyors
Báros	4	57	reggel	személy
"	3	10	d. u.	személy
"	5	20	d. u.	személy
Gyékényes	11	02	délben	gyorsvonat

Orosz áraink bámulatot keltenek!

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Tartós
női bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Kitűnő
női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 fnt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztossal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

Kitűnő
férfi fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Nagyon erős
férfi sima bőrczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőrfélczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Könnyű
női utczeni bőrczipő
párja
1 fnt 50 kr.

Nagyon erős
leány fűzős férfi-czipő
párja
1 fnt 70 kr.

1^a Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmulthatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Legkedveltebb, legtökéletesebb arctisztító és széplítő szerek: Akácia

KRIEGER-féle - CRÈME 2 kor. - PUDER 1 kor. - SZAPPAN 1 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVIN-TÉL. Törvényszék véde.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
Gazdasági részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.
2500 részvétel 100 000 kifizet. Kisebb g. egy íromban.
Malomberendezésekre KÜLÖN SZAKOSZTÁLY. Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kőves hővízi gyógyfürdő, náratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádifürdőkkel. 200 kényelmea lakoszábával. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szűcszemeszter,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szörmeáru az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI HALHÓLYAG
tubusok 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, ütök-tartás mellett, utánvételt, vagy a pénz előzetes beküldése után küld a szakma legjobb rangú csépe: REIF J. specialista, Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék ingyen

Modern BUTOR.
Óriási választék háló-, ebédlő-, színi- és úri-szoba-butorokban. Olcsóbb mint bárhol NEMES és LENGYEL butoriparosaoknál BUDAPEST, IV., Keoskeményi-utca 6. sz. 1.

CZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok sádt. küldés és ill. összekötéseinek le-tesítése céljából (póztad) jótáladakvái
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védeje az **OSAN**
Feltűnül az eddig ismert összes fogszerzet. OSAN-aszírviz-essencia 88 kr. OSAN-fogpor 44 kr.
Csarny-féle keleti a legjobb és legidőveltebb széplítő-áru. Üvege 1 frt. Ebből: balzsamszappan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 40 és 35 kr.
a legjobb és legidőveltebb hajszéplítő-áru. Póttésőke, barna és fekete. Ára frt 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csarny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Kilitsterve London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb. Raktaron gyógyszerárakban, Házasszerárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nevelő internátus bennlakó növendékek részére. Bizonyítványai államérvényvénsek és az egyetemes oktatásosságra jogosítanak. — Bővebb ismertetést ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNACIONAL SZÖRVEZTŐ
néhányosorfi használat után az apróról és késről a szőrszálavolló. Egy legely 8 k. Főraktár: Dr. Kovács Ernő gyógyszerár Budapest, Gyár-úton 17. Megjelenet "Tolltoll-tollók" ingyen
Mi helybellek BUDAPESTEN a **NEW-YORK KÁVÉHAZBAN** (Erzsébet-körút 9-11. szám) találkozunk.

SANTALIGGER
Fistal embereknék arvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után
teljes készpénzfizetéssel: 2 1/2-3% levonással:
10 évre a tőke évi 5.70%-a 34 ..... 6. ....
15 ..... 6.50%-a 34 ..... 6. ....
20 ..... 8. .... 23 ..... 7. ....
25 ..... 9.80%-a 15 ..... 9.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérit, széplít. Üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár,
Budapest, V., Lipót-körút 28.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

WEISER J. C. Nagy-Kanizsa
GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekeit** aczélerendélyvel, első minőségű tömör aczel-kormányokkal. **Kétvasu aczélekeit**. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmívelő eszközeit.

ZALA-DRILL
sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas hazánk legjobb sorvető gépeit szab. kikapcsolható kapacitásokkal.
Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult **vetősarúkkal** ellátva.
„Perfecta” meritő korongos vetőgépeit leszállított áron.
„Planet” rendszerű lókapáit. — Planet rdsz. kézi tolókapáit, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
„Hollingsworth” lógereblyéit. — Kukoricza morzsolóit, szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kormány, szántóvas és nád a legjobb aczélből, teljesen felszerelve, tartalékvalással 12 korona.
WBT eketestek, magasabb és hosszabb kormányval, a nádor kívül még aczéltalppal is ellátva, teljesen felszerelve, tartalékvalással 14 korona.
Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képszelhető legtökéletesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járasuak, miért is már nagy kedveltségnek örvendenek.

Mabille rendszerű gyümölcs- és szőlősajtók
folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomoró szabályozással.
Szőlőzúzók
kavaróval, 375 mm. széles rovátkás vashengerekkel, sulykerékkel vagy anélkül.

PURGO
 A leggyöngyösből készült juttatás
 használatos még ebbszeméknél is állítólag, 25 ezrekre ára 1 korona.
 A. K. Szabadság és Védőegylet

Órák, ékszerek RÉSZLETFIZETÉSRE
 in. olcsó szabott áron
SERÉNYI
 órák és ékszerek
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. sz.
 Pótlakot: II. Fő utca 21. sz. Xépa ércgyártó üzeme.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy; 55,000 nyeresemény.
 Nyeresmények összege 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték felosztó helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismerett megbízhatóság! Elismerett hírnev! Kiváló szerencse!

Ha őrzi a haja, használja a „Stella“.
 vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerész, 8 sz. és kir. lisztje Jászai Mik. utcai szállóján
 BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

PURGO
 A. K. Szabadság és Védőegylet

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérpótlás biztos gyógymód: sáthia, székgyomor-, ideg- és bőrbaj, azihódás, elmezavar ellen.
 E gyógymód megajálója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
 BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 18. L. ER.

Megjelent az új X^{es} számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP részvény társaságtól
 Budapest, New-York

Remek és otosó fenyképek készíthetők
RIVOLI
 fényképezési és festékek elosztója
 BUDAPEST, VII. KER., KEREPEST-UT 30. SZÁM.
 III Régi kis képek után is alkott megkérdés!

Hirdetéseket, reklámokat szakzer-rieti, pontosan és legolcsóbban közöltet az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptrákokban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői osztály, Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

Hétel **PÁRIS** szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZÁM.
 100 szoba 1 főtől fejlebb kizártságával együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és előcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pánsony
ÉS SZANATORIUMA. (Magyar)
 Kitérő hegyi fekvésben, pormentes és széltilt védett, 200 kilométerrel több jól apolt, rogenyes hegyi utak. Szilvaras ledélv. dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegszobák hygienikusan a legfokéletesben vannak berendezve. Kitérő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész évben át nyitva van. — Prospektus és felvilágosításai aszolgálat.
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pánsony (Pályaudvar)

Érvénytelenség, hányinger, fejfájás, gyomorbagok ellen csodálatos a
RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.
 1 és 1 korona. Főút 6 üveg barmintve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára, BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

XII-ik magy. kir. szabadság. osztálysorsjáték nyereseményeinek sorozata.

110,000 sorsj., 55,000 nyeram.
 Minden második sorsjegy nyer.
 Legnagyobb nyeresemény esetleg
1 millió korona.

A nyeresemények középpénzben fizettettek kl.	Korona.
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1	200000
2	100000
1	90000
2	80000
1	70000
2	60000
1	50000
1	40000
5	30000
3	25000
8	20000
8	15000
36	10000
67	5000
3	3000
437	2000
803	1000
1528	500
140	300
34450	200
4850	170
4850	130
100	100
4350	80
3350	40
55000	nyer. és jut. összegben 14,459.000

Felhívás
 a XII-ik
 m. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.
 Az I. osztály huzása már
1903. évi május hó 22. és 23-án lesz
 Az I. osztályu sorsjegyek ára:
 egy egész egy fel egy negyed egy nyolczad
12 korona 6 korona 3 korona 1 kor. 50 fill.
 Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelme sebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos tervet. A hivatalos nyereseményjegyzéket azonnali huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüszegkek díjmentes átutalhatóságánál ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.
 Becses megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.
Gaedicke A.
 Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjé
BUDAPEST,
 IV. ker., Kossuth Lajos-utoza 11. sz.

Gaedicke szerencseje
ORIÁSI!
 A következő főnyereseményeket fizetem ki eddigelő h. ügyfeleimnek:

600000	korona	62551	sz.
400000	"	33464	"
400000	"	11119	"
400000	"	28916	"
100000	"	42758	"
100000	"	49878	"
100000	"	87991	"
70000	"	60912	"
60000	"	17357	"
60000	"	78863	"
60000	"	82528	"
60000	"	97268	"
30000	"	6920	"
30000	"	38691	"
30000	"	90664	"
25000	"	23481	"
25000	"	30049	"
20000	"	28950	"
20000	"	33402	"
20000	"	35862	"
20000	"	44410	"
20000	"	60781	"
20000	"	78848	"
20000	"	88974	"
15000	"	57734	"
15000	"	77950	"
15000	"	82506	"
24 á	10000	K.	— 240000
46 á	5000	"	— 230000
292 á	2000	"	— 584000
599 á	1000	"	— 599000
883 á	500	"	— 441500

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztályorsjáték (**XII. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1903. május hó 22 és 23-án** tartatik meg. A huzások a **Magyar kir. Állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü tér, bejárat a Duna-utca felől.) Sorsjegyek a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1903. évi április hó 26-án.

124—1

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték Igazgatósága.

Lónyay

Hazay

MEGVAN!!

EZZEL

kezdték sok, sok beteg, aki a **VÉRTES-féle Sósboroszeszt** (Ferencpálinkát) száz meg száz féle nyavalya ellen használta és a használat által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz atg minden nap a posta — urtól, parasztól — hazánk minden részéből, úgy mintha külföld leg távolibb országaiból, hogy egy egész könyvesház tele lenne vele, hat

párt abban a kis fiúmba, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A **Vértés-féle Sósboroszeszt** különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés, illetőleg borogatás: köszvény, csúsz, meghülés, nyilamlás, szúrás, szaggatás ellen, fejfájás, bémulás, ficamodás, gyuladás, daganatok, mell- és torokbántalmak ellen. — Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász, meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjaita új erőt önt. Mint kitűnő kelemes piperecsikk, a legjobb szolgálatot teszi a fejbőr erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a száj ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, felfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.**

Belsőleg a Vértés-féle Sósboroszeszt nagyon használ **gyomorgörcs, hasmenés, rosszullét, fejfájás** ellen, mint kellemes **üdítő ital** stb. Különös istenáldása arra felé, ahol sincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha jár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetlen, egészségtelen víz tartalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a Vértés-féle Sósboroszeszt majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egynéhány csepp veendő cukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmúljék.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkitűnőbb,**

VÉRTES-féle Sósboroszeszt kell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a Vértés-féle Sósboroszeszt a másénál? — Legalább egy mondja, egyik-másik elárúsító, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husak híg a leve, és hogy a határos, céljának megfelelő szar sohasem drága. A Vértés-féle Sósboroszeszt azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtnaknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a Vértés-féle Sósboroszeszt sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többitől egy evőkanálnyi kell, a Vértés-féle Sósboroszesztből elegendő egy kávékanálnyi; szájvizre 5, legfőbb 10 csepp kell a Vértés-féle Sósboroszesztből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg Vértés-féle Sósboroszeszt csekélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtnak minden tekintetben.

Kicsibe kimerve a Vértés-féle Sósboroszeszt **soha** sem lehet kapni, hanem csak 30 filleres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelve lenyomatott „**paraszt-védjegy**“ és „**Vértés**“ név rajtok és a skatulyákat látható. A Vértés-féle Sósboroszeszt egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyen nemcsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek, megbecsülnék és nem r'giben megfaj

OSTENDE, RÓMA, PARIS- és LONDONBAN

az ottani kiállításon **első díjakat**: díszoklevéllel, díszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve 1 egyszerű üveg Vértés-féle Sósboroszeszt kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2/3-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbáüvegecske 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán, Balaton Testvérek, ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla, Kölgycs Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, Ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künseh Ferenc** nraknál. Zala-Egerszegen: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Kosztelets Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** uraknál. Marozalla: **Müns és Berger és Wilhelm K.** uraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L. „Sas”-gyógyszertárban LUGOSON.**

863—50

VEDJEGY.

legmegbízhatóbb s mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruha raktára
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része saját készítményem, finom, tartós kelmékből.

Tulfizetés szigoruan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete
Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és belföldi kelmékben.

Izléses elkészítésre és jó kellékre
— nagy gond fordítatik. —

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztelettel

KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

Szerkesztőség
Városháza-épület, Fischer Fülöp könyvkereskedésében.
A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.
Ide intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
Városháza-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedésében.
city közli telefon 103. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállításárak
Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona
Nyilatkozó példányra 40 fillér
Kiosztások, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésébe intéendő.
Bérmunkások levelek csak ismert kasszából fogadtatnak el.
Egyes szám ára 20 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Kévécz Lajos.

Csütörtök május 7.

A farkas és a bárány.

Irta: H. Abrányi Kornél

Mindnyájan ismerjük Phedrus meséjét, mely így kezdődik: »Superior stabat lupus. Ezt a mesét játssza el ma az obstrukció, midőn a kormányt okolja, hogy »felzavarta a vizet«, vagyis, hogy az ex-lex megint a nyakunkon van. — És midőn így szineskedik az obstrukció, mire számít? Arra, hogy a közvélemény csupa féltregelemű emberből áll, akikkel ezt el lehet hitetni.

Hát igaz, a közvélemény Magyarországon sokféle emberből áll. Nagyon jóra való, egyszerű honpolgárok élnek falvakon s városokban, akik derekasan megteszik a maguk kötelességét a saját foglalkozásuk körében, de a politikába nincsenek annyira beavatva, hogy a saját fejük vezethetné őket. Aki közel fér hozzájuk, annak a fejével gondolkoznak s annak a szájával beszélnek. S ha vannak olyanok, akik megszavarnák a fejüket, — jóhiszeműen tévednek a hazafelleggel vétkeznek a hazalegrágóbb kincse, az alkotmány ellen.

Ezeket fel lehet izgatni a politikai vígécnek, akik ma épp úgy járnak körülteiket, mintha választások előtt állanának, és éppen úgy csöditik össze az embereket, mintha kortes-felvonulásokról volna szó. — De hát csupán ezekből áll-e Magyarországon a közvélemény?

Szerencse, hogy nem így van! Magyarországon is a közvélemény azokból áll, akiket a magasabb intelligencia jogosít fel arra, hogy a közvéleménynek irányt adjanak, és az események felett bírói széklet üljenek. S lehet-e Magyarországon intelligens és gondolkodó ember, aki elhiggye azt, hogy az obstrukciónak és az ex-lexnek a kormány és a többség az oka?

És az is igaz, hogy amennyire a farkas szerepét játszta eddig az obstrukció a kormánnyal és a többséggel szemben, épp annyira bárány is volt szelidség és türelem dolgában a kisebbséggel szemben a szabadelvű párt. De vajjon úgy lesz e ezután is, midőn immár világos, hogy a szelidség és türelem mitsem

használ, mert az obstrukció vaksága és vadsága nem ismer határt? Így lesz-e ezután is, midőn világos, hogy a farkas ezt a türelmes bárányt meg akarja enni?

A jelek azt mutatják, hogy az ex-lex volt a határ. És hogy csak eddig volt szelid és türelmes a szabadelvű párt, de innen kezdve nagy metamorfózisra fog keresztülmenni. Mert a bárányból oroszlan lesz

A jelek arra mutatnak, hogy a szabadelvű párt, mely eddig némán és türelmesen várta, hogy az obstrukció mikor fog észretérni és mikor fog fölébredni benne a lelkiismeret, — ezután már nem fogja némán tűrni azt a fékevesztettséget, melylyel az obstrukció a maga makacosságáért kész rombadönteni az alkotmányt is. És valószínű, hogy az ex-lex beálltával a szabadelvű párt korifeusa egymás után fogják sikra szállani, hogy az obstrukció alarcát letépjék, és nagyranőtt szarvait letörjék.

Nem fogják tovább tűrni azt a terrorizmust, mely által az obstrukció hősei máris konventet csináltak a parlament-

TÁRCA.

A diadal.

Irta: Salgó Sándor.

Három év óta folyt már a válópörük. Csak ép a kuria ítélete volt még hátra. Az asszony egyre arról panaszkodott, hogy milyen kétségbeesetten lassu cammogással, tehetetlenséggel intézik el ügyét a bíróságok. Pedig akadály sem volt. Akár egy hét alatt rendbe hozhatták volna az egészet. Türelmetlenül várta, hogy egyszer már vége legyen, hogy teljesen szélszakadjon annak az átkos, gyűlölt kótesnek utolsó foszlánya is. Akkor nyugodt lesz ismét és boldog. Így mondta ezt mindig Keő Gáborné és mégis, amikor meghallotta, hogy ura házasodni készül, hogy aznap tartja eljegyzését, amelyen a bíróság végképen kimondja a választ, bosszúsággal, haraggal felt meg a szive. A szokottnál is idegesebb lett. Az első pillanatokban mindenkivel összeveszett otthon és úgy kellett eldugdosni előle mindent, hogy ne zuzon, törjön.

Maga sem tudta: miért lett egyszerre oly ingerült, izgatott. Elvégre azt teheti most már az ura, ami csak neki tetszik. És ő is. Semmi közük többé egymáshoz. A kis leány, az: az övé, ahhoz urának nincs joga. Közömbösséggel, nem-

törődömséggel, nyugodtsággal igyekezett a jövőre gondolni, de sehogysem sikerült ingerültségét eloszlatni. Az a váratlan hír keserűséget csepegett a lelkébe. Folyton az urával foglalkozott. Kire annakelotte alig gondolt. Rejtélyé lett énye önmaga előtt. Csak homályos zavart, bizonytalanságot, titokzatossgot fedezett fel saját lelkében. Akarata, öntudata elhagyta. Vergődött, mint a szárnya-nyírt madár, amelyet erős vágyai messze vidékre csábitanak, de nem tud szállni, mert lenyűgözi tehetetlensége.

Befelé fordította tekintetét, hogy a hirtelen változásnak, az önmaga előtt is érthetetlen hargagnak, izgalomnak okát adhassa. A lelkében fészkelő titokzatos szenzáció nyitját kutatta. — Valahonnan a rejtelmes mélységből egy ismeretlen, bizonytalan érzés tört fel halványan. Mosolyra készítette az első pillanatban, de mosolygását megtörte nyomban kétségbeesése. Szinte félt már hozzányulni. A szive elszorult belé es ijedt, sápadt arccal nézett szét maga körül: nem találta-e el valaki gondolatát? Egyedül volt a szobában. Máskor kacagott volna, hogy ily naiv, idétlen formában félti gondolatait. Most nem tudott nevetni. A zavar, a homályosság foszladozni kezdett. Az ura barátai egyre azt mondogatták, sőt másoktól is hallotta gyakran, hogy Keő még mindig szereti őt, hogy volt idő, mikor az öngyilkosságra gondolt elhagyatottságában, hogy a férje, kész volna bármikor ott

kezdeni az életet, ahol ezelőtt három évvel félbeszakadt. Eddig nem igen törődött ezekkel a kijelentésekkel. Legalább ő azt hitte, hogy a szívek semmi közbe sincs hozzájuk. Sőt mennél gyakrabban hallotta, ő annál inkább kereste a feltűnést, annál jobban kacérkodott udvarlóival, különösen ha Keő barátai is látták. Legboldogabb meg éppen akkor volt, ha az urával is összetalálkozott, mikor egy sereg udvarló vette körül. Gyönyörűséget, élvezetet talált az ily kintásokban. Vajjon az ingerli e őt most fel, mert ime kislát, hogy az ura már nem szereti; hogy épenéggel nem törődik vele? Bizonyítja is, hiszen házasodni készül és ép aznap tartja majd eljegyzését, amelyen a bíróság végképen kimondja a választ. Vajjon ez fáj e az ő lelkének? Vagy mi?

Sirni szeretett volna tehetetlenségében. Gyűlölettel gondolt az urára, hogy oly durva, kíméletlen, hogy ép azt a napot választotta az eljegyzéshez. Mintha csak őt akarná ezzel megbántani, bosszantani. Bizonyos, hogy ez a célja. Fogadkozott, hogy azért sem lesz haragos. Vidámabb arcot mutat, mint eddig. Épenéggel nem fog többet törődni semmivel, mintha csak nem is tudna a dologról. A következő negyed órában azonban már foszlányra szakadt minden fogadkozása, legszilárdabb elhatározása is.

Ingerültségét a következő napokban lassan-lassan kedvetlenség, szomorúság váltotta fel.

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb árakon

Czipő- és kalapraktár

Hj. Weiss Ignácznál

NAGYMAN IESSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss úvegcs-féle helyiségben.

ből. Lefoglalták saját részükre a szólás-szabadságot; mert csak önmaguknak engedik meg, hogy azt mondják, ami nekik tetszik, ellenben ugyanezt a többség szónokainak meg nem engedik. Ha a többségből kel fel valaki, hogy elmondja a maga meggyőződését, lehurrogják és vad ordítások közt akadályozzák meg, hogy szólásjogát gyakorolhassa.

Lefoglalták a maguk számára a házszabályokat, — mert csak azt tűrik abból, ami nekik kedvez, — a mindent lehetetlenné akarnak tenni, ami a többség jogait védi és biztosítja.

Lehet-e, szabad-e ezt tovább is némán tenni?

Teljesen érthető, ha a szabadelvű pártnak semmi kedve nincs arra, hogy a türelmes bárány szerepét játssza tovább is, és milyen egyértelműleg követte a szabadelvű párt az obstrukció által felidézett ex-lexbe a kormányt, éppen olyan egyértelműleg fogja követni abba a harcba is, mely az obstrukciót meg akarja, meg fogja törni.

A közvélemény pedig itélni fog. És ugyanakkor az az intelligens és gondolkodni tudó nagy réteg is, mely hivatva van ítélőszéket ülni, fel fogja emelni tiltakozó szavát azok ellen az árkuusi játékok ellen, melyekkel az obstrukció a maga igazi céljait leplezni és rombolásait takargatni akarja.

Mert az obstrukció bűnét, melylyel az ex-lexet előidézte, meg fogja men-

teni az, hogy a kormány és többség mindent meg fognak tenni arra nézve, hogy az ex-lexből semmiféle hátrány ne származzék sem az országra, sem az alkotmányra.

Ez a körülmény az obstrukciónak nem mentsége lesz, hanem nemezis.

S ez a nemezis éppen az ex-lex alatt fogja utolérni az obstrukciót. S ami által a kormányt és a többséget megtörni remélte, — ő fog megtörni az alatt.

Hacsak ez az ország nem érdemli meg már az alkotmányos parlamentárizmust, és az abszolutizmusra már teljesen meg nincs érve.

Ez is el fog dőlni, a mostani ex-lex alatt!

Alkoholizmus és iskola

Az alatt, hogy az ország közvéleményét a szenvedélyek hullámai korbácsolják, megakasztván minden téren a békés haladás munkáját, egy embert nem tudnak megátolni a közjót célzó tevékenységben: — Magyarországnak pihenést nem ismerő, fáradhatatlanul agilis közoktatási miniszterét, *Wlassics Gyulát*.

Nagy áldás és gazdag eredmény lesz az országra és a nemzetnek minden rétegére, ha a jövő be fogja váltani azokat a reményeket, melyeket a miniszter fűz ahhoz a rendelethez, melyet a legutóbbi napokban az ország minden foku iskoláifőz kibocsájtott: *az alkoholizmus elleni küzdelem tárgyában*. Ebben a rendeletben a nemzet egy szebb és jobb jövőjének a záloga van letéve.

Kívánjuk, hogy tanítóink és tanáraink megértésük a miniszter szavát; hogy tiszta

értelemmel lássák annak nemes intencióit és és hogy fokozott ambícióval fáradozzanak ezen intenciók megvalósításán. Ha az illetékes közérők és közlegyek ezen kérdés megoldása körül kifejtendő tevékenységükben fel fognak tudni emelkedni hivatásuk magaslatára, akkor ebből az egy rendeletheől a magyar népre több haszon és áldás fog járulni, mint amennyit negyvenévi életzed alatt valódi és képzelet közjogi sérelmek orvoslása tárgyában tengermódrá ontott írásbeli és szóbeli áradat eredményezett!

Wlassics rendelete hadüzenet az alkoholizmusnak, mely közgazdasági, közegészségügyi és erkölcsi tekintetben oly megmérhetetlen veszedelmet hozott a magyar népre. A szemmel látható anyagi romlás mellett az alkoholizmusnak tudandó be kétségtelenül az életerős magyar fajnak az a fizikai hanyatlása és elsatnyulása is, melynél fogva az utolsó évtizedben mind sűrűbben fordultak elő olyan sorozó kerületek, melyek a sorozóbizottság részéről tanúsított legmesszebbmenő elnézés mellett is évről évre kénytelenek voltak hátralékhban maradni az unjoncjutalék egy részével.

A szó alatt levő rendelet az elemi iskolán kezdve fel az egyetemig, minden foku iskolának mindegyik osztályára nézve kötelezőleg rendel el, hogy megismertessék növendékeikkel az alkoholizmus végzetleges, gyilkos hatását az emberi szervezetre, a testi és lelki életre. Ha a gyermek kiskorától kezdve, mikor lelke még viaszfogékonysága az impressiók befogadására, állandóan figyelmeztetve lesz az ellenségre, mely őt veszedelemmel tenyegeti, akkor lelkileg és erkölcsileg vértetve, a biztos diadal minden kritériumával ellátottan fog a reá leselkedő bajjal szemben állni.

Óhajtandó, hogy a kultuszminiszter rendelete, mely nagy és fontos társadalmi át-

Kimerítette, meghénította, elfárasztotta idegeit, szellemét a folytonos usakodás, a kínzó bizonytalansággal küzdött heves harc. Ötödik napja már, hogy ki sem mozdult szobájából, de a helyét nem találta sehol. Kerülte az anyját. Az ebédnél sem szült hozzá. Az udvarlót nem fogadta. Még Gáthy kapitányt sem. Az anyja haragudott legjobban miatt. Hogy így ostobán elűzi, elzavarja közeléből a férfiakat. Szólni nem mert, csak úgy magában üröszöl és a cselédekben töltötte ki haragját. Az anyja tekintetéből keserű szemrehányást olvasott ki most Keőné. Hogy teher ő a háznál, nyűg a nyakán; hogy ő nem bírja soká. Eddig nem gondolt erre, nem vette ezt észre. Most nézett szét először komolyan az udvarlói között. Most, hogy távol tartotta őket magától, most vizsgálta őket közeleiről. Először is azt állapította meg, hogy amit eddig ő oly színesnek, ingerlőnek, érdekesnek tartott a saját helyzetében, nem volt egyéb léhaskodásnál. Nem igyekezett szépitni semmit. A józanulga sivar képet mutatott, és ő olyanok látott mindent, aminő. Az elvált asszony csak igazolt, érdekes vad a férfiak szemében akire mindenki vadászni próbál. Szerelemről, hűségéről beszél valamennyi mintha csak valami éretlen kis iskolás leány fejtét akarnák megzavarni, de mindegyik csak abban reménykedik, talán neki sikerül, talán az ő szeretője lesz. Feleségül egyik sem akarná, legfeljebb a szégyen, az eladósodott Gáthy kapitány. Előbb ő is ügyesen vattázott atillájában, meg gondosan kefélt bajuszában bizott, de mikor látta, hogy ezekkel célt nem ér, szegény, a szívét is harcba vitte. Megbáná-félt érzett most a szép asszony, sajnálta a szegény kapitányt, ezt a nagy gyereket. Erőszakos, vad, mindenre késze férfianak hitte ezt a vastagnyaku, rézbőrű hatalmas embert, de csak puha, lágy volt, mint valami szőke kis diák. Mikor először találkozott vele, félt is tőle. Mikor másodszer jött, virágot hozott már ő is, mint a többi. Az első két napon csak

a lováról beszélt, a harmadikon már lángoló, ódaadással teli szíveről, meg az előző két álmatlan éjszakáról. A legtöbb férfi egyforma csak ők maguk hiszik, hogy érzésük. Gondolkodásuk, elvük különb a többinél, különösen ha egy nő hajandóságát akarják meznerni.

Hirtelen az ura jutott az eszébe. De e percen félve, rettegve szinte sápadtan nyitotta be az ajtót anyja. Ott állt meg a küszöbön, a félig nyitott ajtószárnny között. Mondani akart valamit, de nem mert szólni. Kérdő tekintetet vetett rá leánya. A nézésében nem volt most semmi harag, semmi indulatosság. Beszélni kezdett az anyja, de az első szónál abbahagyta és csak úgy mutatott oda az egyik ablakra. Keőné hirtelen az ablakhoz futott. Az ura ment el a ház előtt Jobbján egy szikár, sápadt arcú ismeretlen, idegen fiatal nő haladt. Mögöttük egy öszlű asszonyság egy kiborított arcú öreg ural. Keőné sokáig nézte őket, aztán az anyjához fordult kérdőn.

— Azt mondják, ez a menyasszonya. Valami angol leány...

Hideg borzongott át Keőné minden idegszálán. Egyszerre csak megingott, szédülés fogta el. Az anyja hirtelen mellette termelt, de ő szótlan elutasította magát. Mikor egyedül maradt egy roskadt le a dívánra. De köny nem jött ki pilláin. — Valami heves dac viaskodott benne a váratlan meglepetés égető, fojtogató keserűségével. Majdnem egyszerre támadt benne minikét érzés

— Hogy ez legyen a felesége, ez a rut, ki-aszott tengeri-szár — fakadt ki belőle szakgatóttan, halkán a nagy gyűlölködés. Majd meg-látjuk!

Kigyult az arca, a szemei ragyogtak, ennyire bizott hirtelen támadt tervének diadalában. — Sikerülni fog, mert akarja. Mindjárt az első ötlethe bekapaszkodott. A cselédet szólította. Irni akart Gáthynek, hogy jöjjön hozzá azonnal. De amily hirtelen ébredt e gondolata, ép oly

gyorsan el is vetette. Nem találta helyesnek. Ha ez a kísérlete balul ütne ki, úgy több fegyvere nem maradna a küzdelemre. Pedig ő küzdeni akar a végső pillanatig ha kell, az utolsó lehetéig. S mert nem talált semmi elfogadható formát, amelylyel a harcot azonnal megkezdhetné, sirnát kezdett tehetetlensége miatt. E könyek enyhülést okoztak. Utána sokkal nyugodtabban, tisztábban gondolkodott már és megértette, hogy a legkisebb hirtelenséggel, elhamarkodással elrothatna mindent. Meglátta, hogy mily nagy és merész a cél, a melyért küzdeni akar.

Eszébe jutottak azok a szavak, amelyeket az utolsó estén vágott az ura szívébe, mielőtt elhagyta őt. „Nem voltam soha a felesége. Tütem az öléletét, csókját, mint ahogy azok türik, kiket megfizetnek érte, mert abból élnek. Éreztem, hogy utálatos, aljas dolog. Undorodtam is magamtól. Tudta, hogy nem szeretem, maga mégis erőszakoskodott. Csak az anyám unszolásának engedtem, amikor a felesége lettem. Nem voltam a felesége, a hitvese soha. Törvényes szeretője csupán! Egyéb semmi...” Az ura ott állt az íróasztal előtt némán, szótlan. Majd hirtelen feléje jött. Megfogta a karját, leint a keze fejénél. Vad erővel, kegyetlenül szorította. Szólni akar, de hang nem jött ki ajakán. Nagy keserűségnek fájdalma ott szaladt össze hatalmas ökleinek szorító erejében, úgy, hogy ő felszisszent, és segítségért akart kiáltani. Megmondta, hogy meg akarta őni, megfojtani egyetlen kézszorítással. Ott, ahol akkor állt. Azonnal. Mielőtt a küszöböt átléphetne volna. És nem tette meg. A kis leánya miatt nem. Utána megborzadt, egészen beierázkodott az a nagy, hatalmas ember abba a rettenetes gondolatba, hogy a leánykája anyját meg akarta ölni. Mennyire szerethette a gyermekét s akkor még őt is, hogy ezt akarta. tenni. Nagynak, komónak, igazi férfianak tűnt fel előtte egyszerre az ura, egészen másnak, újnak, mintha csak most ismerté volna meg őt igazán. És magát kezdte vádolni,

alakulásoknak válhatik kutyájává, ne maradjon elszigetelten és magára hagyatva. Ha a társadalom és a hatóságok az úgy fontos ságát megillető lelkesedéssel magukévá teszik a miniszternek éppen oly nagy mértékben hazafias, mint emberbaráti szeretet szellemétől áthatott eszméit, akkor remélhetőleg elkövetkezik az a népnévre nézve boldogabb és jobb kor, amikor vagy éppen nem, vagy pedig hatástalannal fogja köszönteni a magyar embert minden utca sarkáról a korcsma cégére.

A szeszes italok és az iszákosság elleni küzdelem.

Irta: ifj. Dr. Feldmann Bódog.

(Folytatás.)

A német halálozási statisztika az elhaltak esetében ösztönző foglalkozások szerint csoportosította: Legnagyobb a halálozás a rá-polykoszorúsok s agyagedénykészítők között. — Azután következnek az alkohol körül foglalkozások: sörözők, kore-márosok, pincérek, vendéglébeli szolgák és berkocsisok. Melleleg megjegyzem, hogy egy érdekes magyar rá-polykoszorús önként, minden szuggéráló kikérdezés nélkül úgy nyilatkozott, hogy ő nem a mesterségét, hanem a mesterségében lévő erős ivást tartja veszedelmesnek. Az angol biztosító társulatok egy része a múlt század közepén óta az abstinenseket elkülönítve tartja számon. Tudvalevő, hogy ismeretes iszákosság minden biztosító társulat visszautasít. — Mindazonáltal valamennyi társulatnál az abstinenseknek halálozása 30-40%-kal kisebb az átlagos számításnál. Ez okból az abstinenseknek biztosító díjat le-szállították, csak úgy, mint a cserépfödélű házat is alacsonyabbra szabják, mint a szalmafödélűt. A már említett nagy munkas betegesgelyező pénztárakban az alkohol élvező Údd Felow a Foresternek halálozása még egyszer oly nagy, mint a Richabli-také.

A halálozás statisztikájának öngyilkosság rovatát is erősen tölti az alkohol. Az öngyilkosság ugyan rendszerint több ok összehatásának ered-

ménye. Mégis kétségtelen, hogy számos esetben az iszákosság fejlesztette ki azt a válságos helyzetet, mely az öngyilkosságnak első gondolatát szüli s az elhatározást érleli. — A családi élet elmérgesedése, a család nyomora, ezütlése, bánat s szűnyörzést (a részegségben elkövetett tetteket főlt), megbetegedés, munkára kepte eszéig, mindezek rugói lehetnek a szesz okozta öngyilkosságnak. Erre vezet még gyakran a sz. szörjögés, a buskomorság (melyben az iszákos anyagi helyzetét sőt életét látja) s végre ijeszítő rémeképek, melyek elől az alkoholos elmebajban síuló menekülni akar. Svédországban az iszákosság a múlt század 40-es éveiben érte el tetőpontját; ugyanakkor az öngyilkosságok száma rettenetes nagy volt. — Úgy számítják, hogy a nyugati államokban az öngyilkosoknak 30-70%-át az alkohol bajta a halálba. Ismeretes, hogy az angol nők többet isznak, mint bármely más országbeliek. Híza a szabónőknek gyakran van eszezmérő engedélyük s a próba-kalmával megivott ital a toilette-számlába kerül „díszítés” címén. Ennek megfelelő az öngyilkos nők száma Angolországban nagyobb, mint bárhol a világon. Poroszországban úgy számítják, hogy évente körülbelül 2000 ember pusztul el delirium tremens, heveny és alkoholemérgezés, részegségben való baleset s öngyilkosság következtében. Ellenben csak 14 ember kutyamaradtól. — „S mély, mily óriási apparátus indul mozgásnak, ha valakit veszett kutyá megmar; s mily közönyösen nézi az állam az alkoholt pusztítást!” mondja egy német író.

Már említettem, hogy a szeszes italok hatása mindezekelőtt az agyvelőnek rendellenes működésében nyilvánul; nagyon is hihető tehát az elmeorvosoknak az az állítása, hogy ez elmebajosok jó részét csakis az alkohol viszi az intézetbe. Hazánkban 1899-ben a négy országos elmebeteg-intézetünk a polgári közöl állítólag 12 2% tit-ztan az alkoholtól betegült meg. Ámde nem szabad feledni, hogy e mekór-ügyünk számszáman fejletlen állapotban van.

Említésre méltó, hogy Laufenauer a szeszadónak körülbelül 10 év előtti emelése után a budapesti intézetekben az alkoholos elmebeteg-ek számának apadását vette észre. Azon államokban, hol minden nagyobb városnak s járásnak van elmeorvos-intézete, ismeretes, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó vidékeken az alkoholos örütek száma kisebb mint a nagy városokban s iparcentrumokban. Ezekben ugyanis az elmebajosoknak

körülbelül 40%, a az alkohol örütlje; például a berlini Charitében 47-7%. — Az iszákosságáról hírhedt Waadt svájci kantonban az örütltek több mint fele az alkohol áldozata; nem sokkal jobbak a viszonyok Bretagneban s Normandiában. Már említettem, hogy Angolországban több az iszákos nő mint egy-bűt; ennek megfelelőleg ott sokkal több nő kerül az elmeorvos-intézetekbe, mint Európa többi államaiban. Idd kellene még sorolni mindazon elmebajosokat, kik az arra való hajlamot iszákos szülőktől örökölték, például az epilepsziás elmebajosok jó részét. Mindezt összegezük a külföldi elmeorvosok s azt állítják, hogy az elmeorvos-intézeteknek 1/5 részét rögtög be lehetne zárni, ha a szeszes italok hatását ki tudnák küszöbözni.

Csak futólágg akarom érinteni a szesz hatását a bűntényekre. — A bűn talaját számos tényező készíti elő; de minden kriminalista egyetért abban, hogy erős felhurjázását leginkább az alkohol segíti elő. — Nem a finomabb tervezést kívánó, hanem az egyszerű, durva erő-zak jellemű tettek vállának leginkább az alkohorra: testi sértés, emberölés stb. Akár a berlini Moabithez, akár a párisi S. Pelagiehez fordulunk, akár az angol lord főbíró kérdézzük meg, feleletük egyhangulag így szól: A bűntényeknek legnagyobb részét az alkohol hatása alatt követik el az emberek. Lord Coleridge országbíró azt mondja: Börtönneink 2/3 része körülbelül, ha Angolország kijözanódnék.

Melleleg megjegyzem, hogy mivel az angol viszonyok többet isznak mint a kontinensen élők, többet is ülnek a börtönben. Az angol nőknek specialitása, hogy a csecsemőket agyonnyomják az agyban, állítólag alvás közben. Londonban évente körülbelül 2000 csecsemőt nyomnak így agyon s nagyrészt a szombatról vasárnapra való éjjel, midőn tudvalevőleg a munkásosztály leg-többet iszik. Franciaországban Bretagne s Normandia, Svájcban Waadt kanton tűnik ki a bűntények számával. — Németországban évente mintegy 180,000 ember kerül alkoholt hatása alatt elkövetett bűntény miatt a büntető bíróság elé.

Az angol-író hadseregben Sir George White szerint az alkoholt élvező ezredekben tizszer annyi katona kerül bűntény miatt a katonabíró-ság elé, mint a teatívo ezredekben.

A bűntényeket csak ortosították a bűntény et-követésének ideje szerint is és nagyon meglepő eredményt jutottak. Szombaton este ugyanis a bűntények száma hirtelen növekszik, vasárnap

korholni, hogy ő volt mindennek az oka. Meg az anyja, ki sohasem szerette az urát, ki egyre csak ellene ingerelte őt. Új színt, új formát és tartalmat nyert a lelkében most a múlt, más-ként látott mindent. A saját hibáit, a saját foglalkozását látta mindenütt az előtérbe. Önmagát találta bűnösnek mindenben, mintha csak abban lette volna most gyönyörűségét, ha minél hibásabbnak, rosszabbnak tűnteti fel énjét a saját gondolkodása, hite előtt.

Sajnálta, szánta a férjét, hogy így meg tudta őt bántani valamikor, annyi kegyetlenséggel, igaztalansággal.

Három napig időztek a Keő-kastélyban a vendégek, a szép asszony boldog volt, mikor meghallotta, hogy már elutaztak. Még az nap magához hivatva Hahóthy Gézát az ura leg-hibébb barátját. Csak annyit kívánt tőle, hogy egy levelet adjon át az urának. Hahóthy felbontatlanul hozta vissza a levelet másnap. A nagy megalázást nem bírta Keőné leplezni. Könnyel teltek meg a pillái. Büszkesége, régi daca meg-tört teljesen. Egy egészen új asszonnyal állt szemközt Hahóthy, nem a barátja régi feleségé-vel. Az fennhéjázó, hü. üres lelkű, büszke volt, csupa idegekdedésből, csupa szeleburdiságból, kacérokodásból öszszegyurva, az csupa töredel-mességgel, megbánással, komolysággal tei nő. Azzal vált el Keőné: megpróbált mindent az uránál, bár nem igen bizik abban, hogy siker-üljön fog. Az asszony könyörgött, tegye meg azért. Tudja, ha még egyszer sikerülne neki az urával beszélni, megváltoznék minden.

Harmadnap azzal ment el Hahóthy Keőné-hez: sikerült neki az urát rávenni, hogy levelet elfogadja. Maga viszi el. Szorongó szívvel üt le az asszony az íróasztalhoz és reszkető kézzel csak egy két sort vetett a papírra. Tolla háromszor négyszer is megakadt a papír szálkáján. A szétröccscent ténta sűrű apró csöppekkel szórta teli leását, de most nem törődött vele. Gyorsan borítékba tette és átadta Hahóthy-nak.

Az még várt néhány percig és csak azután távozott. Megígérte, hogy a választ elhozza.

Kinzó, gyötrelmes türelmetlenség égette e perctől Keőné lelkét. Vajon mi lesz a válasz? Csak hozná már Hahóthy. Kétség és remény szünetlenül heves, izgalmas harcot vívtak benne. Ujjongani kezdett, majd meg hirtelen magába szállt, megbánta azt is, hogy már is örülni tud annak, ami még oly bizonytalan. A boldogság, a kárhozat egyformán közel voltak hozzá. Önkéntelen is imádkozni kezdett. Hosszu, kétségbe ejtlen hosszú két óra telt el, míg Hahóthy meg-érkezett a válaszzsal. Annyit mondott csak, hogy úgy lesz, ahogy ő kívánja. Kérésére bele-egyezett az ura. Kévsébé mult, hogy Hahóthy kezét meg nem csókolta az asszony.

Alig hogy besötétült, úgy, ahogy volt, menni készült. Csak éppen egy sájt csavart a nyaka köré. Még az anyjának sem szólt semmiről. Szinte lopva, titokban surrant ki a házból. Az ajtóból szaladt vissza megcsókolni alvó kis le-ányát. Mintha e csókra most nagy szüksége lenne, úgy érezte. A kerten át kiszaladt a me-zőre. Felkapta ruháit és futott át a réteken, míg csak a Keő-kastély kertje alá nem ért. Nedves, vizes lett a hűvös éjjeli harmattól vékony fél-cipője, de most nem érezte me a hideget. El szorult a lélekzete, szinte szédült, amikor egy pillanatra megállt a nagy park kis ajtója előtt.

Pihenni akart, de nem volt türelme. Még azt a rövidke perct is sajnálta. — A hosszú kerti uton szaladt előre. Az udvaron hirtelen egy nagy kutya ugrott eléje. Majdnem felsikoltott, annyira megijedt tőle. Tyrász volt, a nagy dán doge, egykori kedvence. Ahogy megismerte az asszonyt, abanahagyta a morgást és ficánkolva, farkcsó-válva ugrándozott körülötte. A kis szalon ablakai világozok voltak. Ott várt rá az ura. Az ajtaja előtt megállt egy pillanatra. Mit is mond majd az urának, hogy is kezd? Reszketés fogta el. Nem jutott eszébe semmi. A keze rajta pihent a kilincsen és ahogy tehetetlensége majdnem két-

ségbeejtette, egy ösztönszerű, heves mozdulattal megnyomta a kilincset. Az ajtó felnyílt! Ré-mülten, sápadtan, eszelős, merev nézéssel bámult az urára, ki szólanul, majdnem hidegen nézte őt.

— Nézz ilyen némán... Szólj már valamit...

Elnyújtva, dadogó tagolással mondta. Kisér-tetiesen hangzottak a nagy csöndben erőtlen szavai. Öntudatának végső ereje nyilatkozott meg ebben. — Meg akarta ismételni, de feje hirtelen aláhanyatlott és ha az ura meg nem kapja, ott vágódik végig a földön közvetlen. Ahogy a kar-jaiban tartotta, egyszerre megeredtek az asszony könyei. Az ülőben vitte az ura a dívánig. Keés idő múlva visszatért öntudata és ahogy szemé öszszetalálkozott férje tekintetével, szorosan, hűvvel fonta át karjával nyakát és sirt, sirt keservesen.

— Bűnös vagyok tudom, nagy bűnös. — zo-kogta, ahogy feje ott pihent férje széles mellén.

Keő felállt és felnyitotta a szomszédos szoba ajtaját. A hálószoba volt ez.

— Beteg vagy, fektüdj le — mondta Keő és bevezette támoogyó, roskadó feleségét a szoba-ba, ki minden ellenállás nélkül engedelmess-kegett neki.

Keő Gáborné emlékében elmosódott emlékei éltek csak ennek az éjszakának és mind-jobbban belehajszolta magát abba a meggyőző-désbe, hogy azon az estén tulajdonképpen ő aratott diadalt. Az ura sohasem ellenkezett vele. Ha csupa tréfából ezzel akarta őt bosszantani, nem árulta el soha, hogy az eljegyzési hír csak kelepce volt. Az az angol család régi jó ismer-őse és az a sápadt arcú leány, az a kiaszont, rut tengeri-szár, tulajdonképpen már két kis gyermek anyja, kiknek az apjuk a legjobb egészségnek örvendett akkor valahol Manchos-terben a szorgos munka mellett. A cselő Hahóthy eszelte ki, aki jobban ismerte Keőné a férjénél is, amit bizonyít még igen sok férj-barátja elmondhatna magáról...

este eléri a tetőpontot s hirtőn delelőtt lesül. Hetőn este követik el a legkevesebb büntényt — üresek a korcsmák. A hét valamennyi többi napján szombat estig nem követnek el annyi büntényt, mint vasárnap. Hogy ez nem a templomlátogatással függ össze, azért is bizonyos, mert kimutatták, hogy a legtöbb büntényt korcsmaiban, korcsma körül vagy korcsmából jövet követik el. Különbőn alkoholos elmebajosok is követnek el emberlést, vagy súlyos testi sérést szeszörjőngesen és rémképek előidézte rétegetben.

Tapasztalatom szerint nem eléggé ismeretes azon tény, hogy a szesz italok hatása nem jelentkezik mindig a „részségnek” általában ismeretes képeben. Gyakran, kivált iszások szőlőtől származó, vagy egyébként „terhelt” egyének, a szesz ital a „rendes” részségtől teljesen eltűnt, idegenszerű tüneteket okoz. Az ifj. állapokban elkövetett bűntényeket sem a tanúk, sem a bíróság nem hajlandó „részségnek” tulajdonítani.

Betegség, baleset, munkára képtelenség, kora halál, elmebetegség, öngyilkosság, büntény, fogság, mindezek megrendítik a családi életet alapszabvány. Nyomor, inseg, családi viszály, zűlles, puhaság számtalan családnak a sorsa. Korunknak legnagyobb regény- és színmű-írói oly gyakran foglalkoznak e témával, hogy már ebből kiűnik, hogy az al. ahol rombolásának kepe Nyugat-Európa társadalmában mindennapi s erősen szembeötöl.

Azon államokban, melyek elűllött gyermekek befogadására, fölnevelésére, romlott serdülők javítására intézkedéseket tartanak fenn és melyek a szegényügyet is kellőleg rendezték, már rég tudjuk, hogy ez intézményeket főképp az alkohol áldozatai használják. Londonban Dr. Bernardo világhírű gyermekmenedékelyében a fölveti gyermekeknek 86%-a a szülők iszákosságának köszönhető elhagyatottságát.

Sokszor állítják, hogy az alkoholizmus a nyomorhoz illeszkedik s a nyomoroknál ugyeszőlván természetesebb következménye. Ez állítás oly fölülte megfigyelésből ered, hogy nem szükséges hosszadalmasan előfolgatni. Akárhány vidék Európának jövedelemforrásaira nézve gazdag s a mellett kevésebb a népe; ellenben mássutt szegényebb nép jőzan. — A gyári munkások között minden nap tapasztalható, hogy az alkohol sokkal több áldozatot szed a jól keresők, mint a csekély napszámon tengődők sorából. — Sőt hazánk iparos osztályában valószínűleg tipikus jelenség, hogy az üzlet virágzásnak indulásával kezdődik és további fölfeudulásával párvonalosan emelkedik az iparos iszákossága.

Később, hogy nálunk a nyomor követi az alkoholt. Külföldön akárhányszor tapasztálták, hogy a munkások központokban, melyekben az iszákossághoz szokott a munkás, a hének évekig tartó tetemes emelkedése sem hozott más gyümölcsöt, mint az iszákosság emelkedését. — Londonban az 1860—61-iki év kemény telen munkahiány miatt az insegesek száma annyira felszaporodott, hogy 180.000 nyomorgó munkás szorult városi segélyezésre; a szesz nem ivók egyesületének 7947 munkás tagja közül azonban egyetlenegy sem kért segítséget.

Az alkohol azzal, hogy az egyesek jólétét kedvezőtlenül alakítja, az egész nemzet jólétére is káros hatással van. Jeles nemzetgazdák sokat foglalkoztak a kérdéssel s számszerint törekedtek kifejezni a nemzetökért érvet veszteséget. Rendszerint óriási számokkal jelzik a nemzetnek vagyonban, munkanapokban s emberéletben szenvedett veszteségét. Nálunk a szeszadóból éventekint belőly körülbelül 160 millió koronát tisztán jövedelemnek szokták tekinteni. — Külföldön nem egészen így gondolkodnak; például Poroszországban kiszámították, hogy a kőházaknak, elmekör-intézeteknek, gyermekmenedékelyeknek, árvaházaknak, zűllött gyermekek nevelőintézeteknek, továbbá bíróságok, börtönök, állami s községi szegények támogatásának (a magánjótékonyt nem számítva) költségei, melyet tisztán az alkohol okoz, oly nagyok, hogy napog kevés marad, ha e költségeket a szeszadó jövedelméből levonják. — Elmondhatjuk: az alkohol adja, az alkohol vitte.

(Vége következik.)

A város házából.

Nagykanizsai r. t. város képviselő testülete 1902. évi május hó 7-én d. u. 3 órakor kezdődőleg a város ház nagy gyűléstermében közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

- 1) Tanácsi jelentés és javaslat Föliztelendő Kutrovácz Ernő győri felszentelt püspöknek — bérmlás céljából — május hó 26-án Nagykanizsára érkezése alkalmából való fogadtatása tárgyában.
- 2) Elnöki jelentés a városi pénztári kulcsok kezelése tárgyában.
- 3) A város 1903. évi költségvetésének Zala vármegye törvényhatósága által történt jóváhagyása, és az ezzel kapcsolatos város szervezési szabályrendelet iránti alispáni bejelentése.
- 4) Székely Nándor okleveles helyettes mérnök fizetés javítás iránti kérelmének tanácsi javaslattal való előterjesztése.
- 5) Szénkény raktárnak a város területén való felállítására, illetve községi kezelésbe vétele érdekében tanácsi javaslat.
- 6) A rendőri bejelentésről alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában javaslat.
- 7) A Szent János egyház újja építésére alakult bizottságnak szervezetről alkotott szabályrendelet bemutatása.
- 8) Az ovodák községi kezelésbe vétele érdekében tanácsi javaslat.
- 9) A József főherceg lakotanya építési költségére a v. alapköböl felvett 390.000 korona kölcsönnek a 2000000 kölcsönből történt visszatérítése tárgyában tanácsi jelentés.
- 10) A Batthyány-utca kinyitása iránti tanácsi javaslat.
- 11) Stefánovics Alajos kérelme a köztér bérlése után járó hátrahatók bér elengedése tárgyában.
- 12) Az erdőlyrézi kárpát egyesület alapító tagság iránti kérelme tárgyában tanácsi javaslat.
- 13) A főgymnasiumi jütkéttér elhelyezése illetve megépítése iránti tanácsi javaslat.
- 14) A polgári egylettől — a város tulajdonát képező kert megújításához szükséges 7 □ öl terület megvevete iránti tanácsi javaslat.
- 15) A vágóhídi szennyvíz levezetéséhez szükséges csatorna terület megvevete érdekében tanácsi javaslat.
- 16) Föld-, lak és köztér bérletekre vonatkozó szerződésnek jóváhagyása végett való bejelentése.
- 17) Az Eisinger-féle ház, — az őz. Knauz Boldizsárné-féle telek, — a Hauszer féle föld és rét vételügyének tárgyalására közgyűlési határidő kitűzése iránti tanácsi javaslat.
- 18) Pietrowszky Károly és társai ingatlanai közöltre való megszerzése iránti tanácsi javaslat.
- 19) Esküdték összeírásához egy bizottság megválasztása illetve kiküldése.
- 20) Mikos Géza v. képviselő ur indítványa, a vágóhídi szabályrendelet végrehajtása tárgyában.
- 21) Dr. Ollop Mór v. képviselő ur indítványa gyermekmenhelynek Nagykanizsára leendő felállítására érdekében.

HIREK.

— **Halálozások.** Weiszberger Zsigmond kőfaragómeister, városunknak érdemes és köztisztelőben álló munkás polgára hosszas szenvedés után életének 69-ik évében május hó 6-án elhunyt Nagykanizsán. Haláláról a következő gyászjelentést kaptuk: — Özv. Weiszberger Zsigmondné, szül. Eisler Katalin úgy sajt, valamint gyermekei Henrik, Kálmán, Ödön, Ernő, Csikó férj, Stein Kálmáné, Béla és Rezső, ugyszintén az összes rokonság nevében fájda omító megőrt szívvel jeleti a legodaadóbb férj és legjobb apának, apó-nak, nagyapának és rokonnak Weiszberger Zsigmond urnak elete 69-ik és boldog házaságának 43-ik évében hosszas szenvedés után folyó hó 6-án reggeli 1 órakor történt gyászolt elhunyt. — A boldogult földi maradványai folyó hó 7-én, csütörtökön d. u. 3 órakor fogtak a helybeli izraelita sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nagykanizsán, 1903. május hó 6-án. Áldás és béke poraira! Csentes részvétet kérünk! Stern Kálmán

veje. Woff Malvia férj. Vajda Ödöné, Illés Irén férj, Vajda Ernőné menyvi Vajda Imre, Stern Pál, Vajda Kata, János, Dénes unokái.

Fiedler Antal m. kir. nyug. posta-és távirtda főtiszt május hó 5-én elhunyt Nagykanizsán. — A boldogultat súlyos betegsége már néhány év előtt munkaképtelenné tette, de ragyogó humorja, kedélyessége mely neki oly sok jó barátot szerzett, betegsége alatt sem hagyta el. Halálának híre a legszelebb körökben őszinte részvétet keltett. 57-ét élt. Temetése ma csütörtökön délután 5 órakor lesz a Batthyány-utcai 17. számú gyászszobából.

Özv. Berdin Mártonné szül. Jack Marcsa folyó hó 5-én életének 40. évében elhunyt Nagykanizsán. Temetése ma csütörtökön délután 4 órakor lesz.

Gaal Ferenc főgimn. tanár Szabadkán május hó 5-én életének 27. évében elhunyt. — A boldogultat Révai Miksa collegánk, a Keszthelyi Hirlap volt szerkesztő kiadójának leánya, Ilonka férjét gyászolja, kitől 3 évi boldog házasság után szakította el a halál. A mélyen sujtott család fogadja legbensőbb részvétünk kifejezését.

— **Uj körorvos.** Dr. Mayerhofer Lajos csurgói körorvos halálával megüresedett körorvosi állású áprili 30-án töltöttük be választás útján. Hal pályázó volt, kik közül dr. Kovács Henrik került ki mint győztes. A választás eredménye a méltanyosság követelményének felel meg, mert dr. Kovács már 11 év óta közmegyei orvos munkakörében.

— **Bérmlás a veszprémi egyházmegyében.** A veszprémi egyházmegyében a zalai főesperesség több esperesi kerületében a bérmlási szerződést Kutrovácz Ernő győri felszentelt püspök a következő sorrendben végzi: május hó 9., 10. és 11-én Keszthelyen (a keszthelyi plebánia hívei részére); 12-én Sármelléken (a sármelléki és zalavári plebániák hívei részére); 13-án Alsópáhokon (az alsópáhoki és szentgyörgyvári plebánia hívei részére); 14-én Zsidán (a zsidói és rezi plebániák részére); 16-án Zalaszántón (a zalaszántói és kármacsi plebániák hívei részére); 17-én Zalaszentlászlón (a zalaszentlászlói és nemesbúki plebániák és a vidornyaszlói fióke hívei részére); 18-án Zalaszentgrotton (a zalaszentgrotti és tekenyei plebániák hívei részére); 19-én Túrján (a túrjai és kiscsörbői plebániák hívei részére); 20-án Zalabéren (a zalabéri és pakodi plebániák hívei részére); 21-én Szeptelken (a sepetki és zalaszentiváni plebániák hívei részére); 23-án Nagykapornakon (a nagykapornaki és nemesapáti plebániák hívei részére); 24-én Bucsuzentlászlón (a bucsuzentlászlói, csatári, csácsi plebániák és a pölöskei fiókegyház hívei részére); 25-én Felsőháhoton (a felsőháhoti és a zalaszentmihályi plebániák hívei részére); 26-án Gelsén (a gelsei és zalaszentbalzsi plebániák hívei részére); 27-én Nagykanizsán (a homokkomáromi plebánia és a kiskanizsai fiókegyház hívei részére); 28-án Nagykanizsán (ugyanazon plebánia hívei részére); 30-án Nagyrácsán (a nagyrácsai és bakónaki plebániák hívei részére).

— **Összeírás.** Nagykanizsa város tanácsa a legközelebbi napokban megkezdte az öv- és tan- köteles gyermekek összeírását. Az összeírás fogantatási városi kiküldöttnek ebbeli munkája rendszeren nagy nehezéssel jár, mert a szülők és munkaadók ezen rendkívül fontos hivatalos aktus-

ban nemhogy támogatnak az ö-szeirást eszközölő hatóság kiküldöttel, hanem ellenkezőleg azon tevéken, hogy az ö-szeirás valamely megadótatás céjából történik, rendszeresen megnehezítik, némely esetben az adatok ellikolásával szintén lehetetlennek teszik. Mivel pedig ezen ö-szeirás kizárólagosan népnevelési szempontból történik jónak látnak a közönséget ezen ügyben némileg tájékoztatni. — Az ö-szeirásra vonatkozó miniszteri rendelet szerint minden tanköteles gyermek abban a községben vesdődik, a melyben szülője (atyja, illetve anyja), anyja, vagy egyéb gondviselője, ki a törvény értelmében az iskolázatásért felelős rendszeren lakik, még abban az esetben is, ha a gyermek má- községben jár is iskolába; tehát nem a gyermeknek, hanem szülőjének vagy egyéb gondviselőjének rendszeres lakhelye a mérvadó. — Az iparos és kereskedőtanoncok ott irandók össze, ahol az iskolázatásért felelős munkaadó lakik. Az övő-és tankötelesek öszeírása háziól-házra történik és családok különbeni pénzbüntetés érbe mellett tartoznak minden adatot pontosan bevallani. A legnyob- zavar- rendszeresen a gyermek- korának hiányos bemutatása okozza, mert még az intelligensebb osztály- nak is gyakrabban előfordul, hogy a gyermek- korát csak úgy találomra mondják be. De hány- sor megtörténik az is, hogy a szülők vagy gondozók távol vannak és így a kiküldött nem járhat el megbízatásban. A pontos és helyes adatok ös- zeírása legkényebben úgy lenne eszközölhető, ha a gyermek életkoráról tanu- kodó születésbizonyít- vány, illetve keresztlevél előzetesen beszeresztet- nék, hogy az a kellő időben kéznél legyen, mi- mar azért is célszerű lenne, mert az érdekeltek távollétében is eszközölhető lenne az ös- zeírás, mely különben csak olyképp történhetnék, hogy a távollévoók a varosházra idézettek. A közö- nség tehát saját érdekében cselekszik, ha a pontos adatokat eleve elkészíti és azt az ös- zeirás közeg rendelkezésére bocsátja.

Gyászhir. *Matter János*, a som- csurgói ev. ref. főgymn. rendes tanára, folyó évi május 2-ikán, két évi kínos szenvedés után 42 éves korában meghalt Nagykanizsán is sokan ismerték; mert körülbelül 15 év előtt a nagykanizsai főgymnázium tanára volt.

A dunai ünnepély a kálvából mely 13-án lesz Budapesten van szerencsém a tisztelet közönség becses figyelmét Paris Royal című üz- letemre Budapesten, Koronaherceg-utca 8. (Haris bazár) felhívni. Raktaram, mely a legdivatossab francia és angol díszmű-öknek egyik legna- gyobb telepe, rendkívül dúsz választékot nyújt francia gyémánt u-anzatu-ék-zereken. Üzletem különlegességeit képezik. Valódi struccoll-legyekök ezüst és díszmű-ök, óráláncok, mellűk, fül- függők, ugy-szinten lőr-díszmű-árak. Most érkez- tek meg Paris-ból a legújabb övek, övcsatok és készit-kek. Ez alkalommal vidéki vevőimet 10%, árendeményben részesítém! Sámós látogatás- kerve, maradjok kitűnő tisztelettel Urali Sándorné „Paris Royal” Bud-pest IV. Koronaherceg-utca 8. (Haris bazár). 125-2

A legszebb és legszerencsésebb ház az egyike Budapesten a Király-bazár a Ferenciek-ter- ren, mely dúsan aranyozott homlokzatával valósa- gos látványosságot képez. A főkapu melletti díszes helyiségében van a Budapesti Takarékpénztár osztályosajegyeladási osztálya, a hol legutóbb — a mint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy fönyereményt fizet- tek ki a szerencsés sorsjegyvövéknek. Jelenleg a posta í-mét ö-zönével hozza a megrendeleseket ezen szerencsés bankháznak, miután az új húzas már május 23-án történik. Ott a legkisebb rende- lést is pontosan intézik el, költséget pedig nem számítanak. Egy negyed sorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona. Ki onnan sorsjegyet hozott, még nem bánta meg.

Hármas lakodalom. Ritka családi ünnepségnek volt vasárnap színhelye Tallán József zalavári földműves szegényes házikóján, a hol három fiatal pár lakodalmat ülték egyszerre. Tallán két leánya és egy fia egyszerre veztek a házasélet ravébe.

Tanítói közgyűlés. A zalam-gyei ál- talános tanítói testület ke-zethelyi járásköre Csathó Afajoz járásköri elnök elnökléte alatt tavaszi köz- gyűlést Z. laszánón tartotta; a gyűlésen 24 tag- veit részt. A közgyűlésen Nagy Margit tanítónő

„A piros minta” címmel olvasta fel a nyelvtan- különösen pedig a helyesírás és loga-mazás körü- lkerített tapasztalatait. — *Kárpáti János* gyene- diási tanító és tejhaszon ér-ékesi-éseről illetve a rajtkészítésről tartott szabad előadást. — *Szollár István* ke-zethelyi tanító az írva-nolv-ás új mód- szerét, az újabb mind inkább írt hódó ú hang- utanzó tani ásmód- alape- veit ismertette. A köz- gyűlés mind három előadónak j-gy-zökönyvíleg tejeze ki elismerését. — Az Eötvös alap-keze- lés- *Biró József* eddigi keze- lés- lemondása ke-zetke- zés- *Murai Lajos* ke-zethelyi tanítóra iziák. A jöv-ő közgyűlés helyéül Meszesgyörököt tűzték ki.

Cseplési szén. Ö-vasóink sziv- s figye- lmet felhívjuk a Magyar Általános Kö-zönségnyá Részvénytársulat B. idapest, mai hirdetésére.

Parbajellenes tita. Szombathelyen, dr. Bezeredy István alispán elnökléte alatt e hó 3 an parbajellenes ligat alapítottak. — Az alap- szabályok egyik legfontos-abb pon- ját képezi, hogy az a tag, aki parbajban mint tel; vagy segéd- részt vesz, az egye-letből kilepítettnek tekintendő. Becsületbírószágot is alakítottak, amelynek Szombath- helyen 16. a megye többi járásában pedig két- két tagja van.

Vasuti előmunkálati engedély meg- hosszabítása. A keres- edelemügyi miniszter *Hrisz. Pal* dunaharaszti lakosnak Székesfehérvár állomásától Sz- Mihály, Nádai-ladány, Berhida, Papkeszi, Vörö-b-rény, Almádi-fürdő, Alsóóra, Páloznak, Csopak, Arae, B.-Füred, Aszófő, Or- vényes, Zán-á, Kövágóóra, Kekkú, Kaprálóntói és Gyulakeszi irányban a dunántuli h. é. vasutak Tapolca állomásig vezetendő vasut-vonalra kia- do- ló előmunkálati engedélyt egy évi időtartamra meghosszabbította.

A nagy jutalom. Az osztályosajegyek zaráhuzása után mindenki igazoltan várja, hogy ki nyeri meg a 600.000 koronás nagy jutalmat. A napokban lefolyt húzas alkalmával a legna- gyobb osztályosajegyek-élet Török A. és Társa bankház (Budapest, Teréz-körút 46.) a szerencsés vevőinek vedezett a ritka szerenc- e és 4 e- alad- mos- uszik a boldogságban, hogy a cég szeren- cséjében bizo- és hű-n kitartott a Török bankház mellett. Ezen nagy jutalom kívül ugyancsak a VI. osztályban a 300.000, 20.000, két 100.000 koronás, több 500 és sok- egyéb fönyereményt fizetett ki a szerencsés bankház vevőinek, úgy, ho- y ezen egye len egy osztályban körülbelül egy és fél millió koronát nyertek a szerencsés vevők Török A. és Tar a bankházában. Ezen az alapon nemcsak a legnagyobb, hanem a legszerencsésebb bankházak is mondhatj ki a Török céget. A hála- nyilatkozatok száma, melyeket a cég szerencsés vevőtől kapott, igen nagy. Az a határtalan bizal- lom, melyeket a bankházzal szemben vevői tanu- sítanak, folyton szélesebb körökben terjed el, mert a nagy közö- nség ismeri már a cég szerencsésjét, korrekt fizetési elveit, pontosságát, dík-krécióját és előzékenységet, indítatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházat Budapesten (üzlet: VI., Teréz-körút 46.; fiókok: Váci körút 4., Mu- zeum-körút 11., Erzsébet-körút 46.), aki oly szá- mos és nagy nyereményt fizetett ki már vevő- nek, mindenkinék ajánlani, mert az osztályosajeg- jegy vásárló közönsége itt teljes biztonságot élvez minden irányban.

Uj vasut a Balaton vidéken A Balaton mellé ismét egy új vas-utat terveznek, Mocsolad, Tab és Siófok irányában, melyre a vi- dék közgazdasági fellendítése érdekében lenne szükség.

Párviadal. *Vizy Géza* zalavármegyei aljegyző és dr. *Rézler Kornél* zalaegerszei kir. aljegyző, kik régi haragosai egymásnak, f. 1-en sebesülés nélkül végbemert egyszeri golyóváltással befejezett pisztolyparbajt vívtak az egervári erdőben. — A párviadala az adott okot, hogy *Vizy Géza* előkelő hölgytársaságban reudágyú elitélen nyilatkozott a királyi aljegyzőről, a ki ezen men- demonda következtében kénytelen volt fegyveres elégtételt venni.

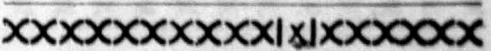
A diploma nem nagykorúsít. Érdekes ügyben döntött most a közgazgatási bíróság. mult tisztviselőválasztások alkalmával egyik nagyobb dunántuli városban egy 23 1/2 éves fiatalembert választottak meg városi ügyészé. A közönség egyrésze, a községi törvényre hivatkozva, mely szerint községi eljárá- csak 24-évet betöl- tötti nagykoru férfiu lehet, a választás ellen panaszszal élt. A felsőbb fórumon úgy gondolkoztak, hogy akinek diplomája van, az eo ipso nagykoru,

A panaszszal élők felvitték a do- got a közgazgatási bíróságig, mely április 22-én a törvény értelmezé- set elutasítván, a választást megsemmisítette.

Hemoptia. (Vérgyógyítás) E határozó és fényes eredményeivel magában álló gyógymód a legrovidebb idő alatt megnyerte a felső és leg- felsőbb körök bizalmát és mint legbiztosabb és legjobb gyógymód lett elismerve. A már ezekre menő gyogyult mint lelkes apostol terjeszti e keze- lés- t, mely kelleme-, egyszerű és a hivatás teljesítésében nem gátol; de eredményeiben tökéle- tesebb, mint bármely fürdő vagy intézeti kezelés. Dr. Kovacs I. fővárosi orvos, ezen gyógymód megalapítója és egyedüli képviselője most kezdő tavaszi kurát, melyek — mint tizenöt évi tapasa- latot mutatja — a képzelhető leg-zebb sikerrel járnak asthma, szív-, tüdő-, vese, gyomor, és bél- bajoknak, idegbetegségeknek (neurasthenia) (hyste- ria) és makac- borbajoknak. Ö-zintén ajánljuk e felsorolt tajok egyikeben szenvedő, de eddig tel nem gyogyult betegnek, hogy vegyék elsősorban a vérgyógyítást igénybe. Dr. Kovacs I. kinek Budapest-, Váci körút 18. sz. I. emelet alatt egy e célra szolgáló reudefő intézete van, ott naponta betegeket fogad és meghívásokra betegeket látog- tat a fővár- sban és a vidéken. Levélbeli meg- keresésre felvilágosításal és tanácssal szivesen szolgál.

Letartóztatott kivándorlók. Né- hány nap előtt egy nagy sere- vidéki ember kel- tett felhúest a kaposvári va- u-i állomáson. Az állomásnál ügyeletes reudőr megszólította az utra- ké- z magyar földművesek közt az egyiket és így megtudta, hogy a vidéki atyafiak, asszonyok, le- anyok, mind Szillből jöttek és Amerikába készü- lödnek. A reudőr az igazolványok előmutatására szólította fel a köz- el 50 tagból álló társaságot és mert a kivándorlóknál utlevél nem volt, a társaságot meg akadályozták abban, hogy vonatra ühessen. A kivándorlótat visszaküldték Szillbe. A kaposvári polgárm ster ezben jelentést tett Somogyvármegye alispánjának, kinek figyelmét felhívta a köz-égi előjáró-ágok helyte-ensegeir. A községi előjárók utlevél helyett randzeru- munkakönyvet és munkásigazolvánnyal látják el a kivándorlótat, a mivel pedig Amerikába őket be- nem cre- zlik s így a nagy utra költő pénzök a idejük kárba vész. Az alispán a jelentés véle- után, azonnal intézked- t, hogy hasonló helyte- lenségek a jövőben elő ne forduljanak s hogy a most történt mu- aztás megtoroltassék.

Dr. SZIGETHY KÁROLY
törvénytörőki orvos
előbbi lakásával szemben Fő-út 19.
(Zsombor-féle) házba költözködött.

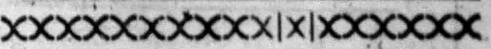

Uj könyvek és zeneművek
M a p h a t é k

Fischel Fülöp könyvkereskedésében:

- Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
- Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
- Conan Doyle: A kings gylandi rejtély. . . . . 1.—
- Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
- Ga'dos Perez: Az apaca. . . . . 1.—
- Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren. I. f. —60

- Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . . 4.—
- Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zene- szerzemény zongorára . . . . . 4.—
- Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar nép- dal. Szövegét írta és zenéjét szerzette Paludi Nagy Lajos. I. füzet, 25 dal. . . . . 8.—
- Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . . . 5.—

Legjutányosabb cséplési szén

az elsőrendű tatali brikett és tatali darabos szén.

A porosz szenet is teljesen pótolja.

— Pontos és gyors kiszolgálás! —

Magyar Ált. Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

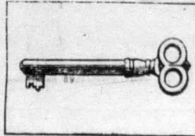
Elárusítók: BRÜCK MÁRKUS és TÁRSA Nagykanizsa.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Gazdasági-

és
szőlőszeti-gépek

eladására jártas ügynökök és képviselők egy bécsi cég részére kerestetnek, jutalék és napidíj fizetés mellett. Csakis szakemberek teyenek ajánlatot, addigi műtőésők kimerítő felsorolása mellett. Ajánlatok intérendők »Maschinen« címen

Landw. Wochenblatt,
Wien, I. Graben 26.

címre. 132—3

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruha raktára
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része
saját készítményem, finom, tartós kelmékből.
Tulfizetés szigoruan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete

Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és belföldi kelmékben.

Iszlees elkészítésre és jó kellékre
— nagy gond fordítatik. —

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztelettel

KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

Képes levelezőlap újdonságok

kaphatók legnagyobb választékban:
FISCHEL FÜLÖP könyv- és papírkereskedésében
Nagykanizsán.

1000-féle szer van csusz és köszvény ellen,
melyek közül a legkitűnőbb hatású az orvosok által is ajánlott

„EZEREUM.”

Meglepő gyors és biztos hatású külszer **rheuma, csusz, köszvény, szaggyatás, szurás, nyilalás, derékfájás, hátfájás, főfájás** ellen.

1884. óta csuaban szenvedek, minden ajánlott orvossort megpróbáltam, de oly hatásos gyógyszerre, mint az **„Ezereum”, még nem találtam.** — **Kóka (Pest-megye)** 1902. április hó 2. *Trunger János, plébános.*

Tíztelellet értesitem, hogy az „Ezereum” csakugyan kitűnő rheuma elleni szer, mindössze fél üveget használtam fel a mell- és hátyalalásom megszűnt. — **M. Berényi,** 1901. január hó 30. *Apostol, A. pápai kamarás.*

Az Ezereum gyógyhatása sikeresen bevált. Hüléaban szenvedőknek valódi csodaszor, mely az eddigieken jóval felül áll. **Sárfalva,** 1901. márc. 14. *Jankó A., lelkész.*

Az „Ezereum” megbecsülhetetlen orvosság köszvény és rheuma ellen, miután minden egyéb orvosság nem használt és ez kétazari bedörzsölés után használt, stb. **Barlafa,** 1901. febr. 5. *Fedorcsik P., nyug. pléb.*

Az Ezereumból egy üvegecskét elhasználtam és karjaimból a fájdalmat szűnt. Isten áldja meg találmányáért. **Fogaras,** 1901. febr. 5. *Simon J., Ferenc-r. tart. főnök.*

A kitűnő Ezereum köszvényeszesből kérek még 2 üveggel, valóban csodálatos szer, magasztalja feltalálóját. — **Keló, u. p. Geletnek.** *Arvai I., plébános.*

Kérek 2 üveg „Ezereum”-ot, kitűnő szer, megérdemli a pártolást. **Emőd,** 1901. okt. 10. *Bartányi K., pléb.*

Örömmel tudatom, hogy az „Ezereum” kitűnő eredménnyel használt. Pu ztavacs, 1901. december hó 14. *Holmik János, plébános.*

Az „Ezereum”-ot kitűnő hatással használtam. — **E. Horváthi,** 1901. jul. 5. *Somsók E., plébános.*

Ára egy nagy üvegnek utasítással 2 korona. Vidékre 2 korona 70 fillér beküldése után 1 nagy üveg bérmentve. — 12 korona beküldése után 6 nagy üveg bérmentve küldetik bárhova. — 2-5 üveg rendelésénél a postaköltség lúdával és csomagolással összesen egy koronába jön.

Megrendelhető egyedül a készítőnél:

NAGY IMRE gyógytárában **EGERBEN** (Hevesmegye.)

Működésük azon kipróbált kitűnő szort a köszvényben és rheumában szenvedő embertársainknak figyelmébe ajánlani.

Meggyőződtem az „Ezereum” kitűnő jó hatásáról, kérek még 6 üveggel. — **Karász,** 1901. június 6. *Tivadár István, plébános.*

Örömmel jelzem, hogy a rheuma szor valóban csodálatos eredményeket idős elő, stb. — **T. Bábolna,** 1901. márczius 16. *Babik József, plébános.*

Örömmel mondhatom, hogy az „Ezereum” kitűnő sikerrel és eredménnyel használt. **Tokod,** 1901. május 5. *Takács József, plébános.*

Miután „Ezereum”-ja jó hatásnak bizonyult be, kérek ismét küldeni, stb. — **Tranau (Szepes m.)** *Boros Ferencz, plébános.*

A küldött „Ezereum”-ot si errel használtam. **Girott,** 1902. január hó 18. *Tink Miklós, plébános.*

Meggyőződtem az „Ezereum” üdvös hatásáról, kérek még küldeni, stb. — **T. Lök,** 1901. június hó 21. *Agácz János, plébános.*

Az „Ezereum” igen kitűnőleg hat, a szenvedőknek mindig a lehető legm-legebben fogom ajánlani. **Nógrád-Marczal,** 1901. jan. 30. *Horváth József, káplán.*

Örömmel értesitem, hogy az „Ezereum” a régi rheumatikus fájdalmat 2 napi használat után elmulasztotta. **Eger,** 1901. december hó 8. *Pelcz J., v. tancsosz.*

A küldött köszvényeszeset, iszomszaz, idegzásák és ischias eseteknél igen jó hatásnak találtam a mindazon esetekben, hol bőrizgatók javulva vannak, igen jó sikerrel használható. **Deés,** 1900. november 12. *Dr. Kovács Sándor, kórh. igazgató-orvos.*

Vasuti menetrend.

Vonatok érkezése.

Budapest	4 óra	—	percakor	regge	személy	vonat
	12	—	—	délben	gyors	vonat
	1	30	—	d. u.	személy	vonat
	8	45	—	este	vegyes	vonat
	12	02	—	éjjel	gyors	vonat
Bécs (Wien)	3	40	—	reggel	személy	vonat
	1	50	—	d. u.	személy	vonat
	5	—	—	d. u.	személy	vonat
	10	50	—	este	gyors	vonat
Szombathely	8	—	—	reggel	vegyes	vonat
Prágerhof	5	32	—	reggel	gyors	vonat
	12	09	—	d. u.	személy	vonat
	4	54	—	d. u.	gyors	vonat
	11	22	—	éjjel	személy	vonat
Csáktornya	8	10	—	reggel	vegyes	vonat
Bares	7	—	—	d. e.	személy	vonat
	1	24	—	d. u.	—	vonat
	12	01	—	éjjel	—	vonat
Gyékényesről	4	16	—	reggel	személy	vonat

Vonatok indulása.

Budapest	5 óra	47	percakor	reggel	gyors	vonat
	9	—	—	reggel	személy	vonat
	2	10	—	d. u.	személy	vonat
	5	06	—	d. u.	gyors	vonat
	12	40	—	éjjel	személy	vonat
Bécs (Wien)	6	10	—	reggel	személy	vonat
	4	32	—	reggel	gyors	vonat
	2	—	—	d. u.	személy	vonat
	12	50	—	éjjel	személy	vonat
Zala-Szilván	5	25	—	d. u.	vegyes	vonat
Prágerhof	4	43	—	reggel	személy	vonat
	12	10	—	délben	gyors	vonat
	2	30	—	d. u.	személy	vonat
	12	12	—	este	gyors	vonat
Csáktornya	6	—	—	d. u.	vegyes	vonat
Bares	4	57	—	reggel	személy	vonat
	3	10	—	d. u.	személy	vonat
	5	20	—	d. u.	személy	vonat
Gyékényes	11	02	—	délben	gyorsvonat	vonat

Ennek cogaának minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az aia... nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében) ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott életemzésél és élvezeti cikkek vizsgálati intézetének (Wien, IX. Spillgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott életemzésél és élvezeti cikkek vizsgálati intézetének (Wien, IX. Spillgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt

Fernolendit

cipőfénymaz a legjobb maz a világon; — e fényerőm világos cipőket tükörfényvűre tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. Vilett, foltos színű lábbel sárga vagy barna bőrből „Lyosin” (tükörfénymaz) által egész ujja lesz. A ap. 1830 Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható

BÉRBEADÁS.

A Nagykanizsai Polgári Egylet — bérbeadja —

1903. évi október hó 1-6 napjától kezdve az egyleti helyiségekkel és a bálókra alkalmas nagyteremmel kapcsolatos épületek földszintjét korsmaüzletül a hozzá tartozó mulató kerttel együtt.

Bővebb felvilágosít ad:

Dr. ROSENBERG MÓR

titkár.

133-3

„Jövendő”

irodalmi és politikai ujság.

Szerkesztik: Bródy Sándor, Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza.

Megjelenik minden vasárnap. Egyes füzet ára 20 fillér

Kapható **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében **NAGYKANIZSÁN.**

Arverési hirdetés

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagykanizsai takarékpénztár végrehajthatóak Skobrics Mihály kollátszagi lakos vhatást szenvedett elleni 500 kor. tőke, ennek 1900 augusztus hó 8 napjától járó 7 1/2% kamatai, ugy a lejárt kamatok 7 1/2% késed. kamatai, 48 kor. 60 fill. per, 25 kor. 70 fill. vhatás kérelmi, 31 korona 30 fillér arverés kérelmi és a még felmerülő költségek iránti vhatási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a kereszturn kollátszagi 128 szjkvben l. 136, 295, 1196 hrsz. alatt felvett és 789 koronára becsült ingatlanok, még pedig Salok Katalin öz. Skobrics Janosné javára C. 1. alatt bekelezett özvegyi haszonélveszt fenntartásával akkor ha ezen szolgálmi ogot megelőző követelések fedezésére szükségesnek mutatkozó 800 kor. beigértetik; ellenkező esetben az arverés hatálytalanná válik és az ingatlanok a szolgálmi jog fenntartása nélkül az alábbi határnapon ujabban elarvereztetnek; továbbá a kereszturn kollátszagi 497 szjkvben l. 575, 846, 1004/a. és 1004/c. hrsz. 373 koron és végül a kereszturn kollátszagi 386 szjkvben 239/a, 375/a, 1232/b. hrsz. 173 kor. becsült ingatlanok

1903. évi május hó 22. d. e. 10 órakor

Kereszturn Kollátszeg község háznál Aczél Pál felépítési ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letelni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság Nagykanizsán, 1903. évi feb. hó 18. án.

GÓZONY
kir. tvszéki albiró.

Rohitschi
Tempeltorrás
— étvágyat hoz —
emésztést előmozdítja
szabályozza a gyomort.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legserencsésőbb esetben
1.000.000 korona.

Az összes nyeremények 6 hónap alatt kisorsoltainak és készpénzben fizetendők.

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
84450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4850 " "	80
3850 " "	40

55,000 sorsjegy 14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagybecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

Pénznyereményeiket sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek *tele nyer* a mellékelt sorsolási jegyek kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tizennygy millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorolnak ki. Az egész vállalat *állami felügyelet* alatt áll.

Az I-ső osztály *eredeti sorsjegyeinek* tervszerű betétjei a következők:

- egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagyis 150 korona
- egy negyed (1/4) frt 1.50 " 3. —
- egy fél (1/2) " 3. — " 6. —
- egy egész (1) " 6. — " 12. —

A sorsjegyeket *utánvétellel* vagy a *penz beküldése* ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjlanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legelőőbb

1. é. május hó 9-ig

szálemmel hozánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főrudánk osztálysorsjáték osztályai

Főnöklet: VI., Teréz-körut 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

" 2. Múzeum-körut 11.

" 3. Erzsébet-körut 34.

Rendelőlevél levágandó: **TÖRÖK A. ÉS TSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Itt iszrajt _____ I. iszrajt { utányvételezni kérem utálványal küldöm mellékelem bankjegyekben (bilyegyekben) } A nem kívánt törlend.

Pontos cím: _____

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

Elvállal és készít **mindeanemű könyvkötő-munkát**

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG:

valamint Paspapírt emlék-albumokat díszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitellel

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervekrajzok és térképek cizhírozását, ugy minden e szakba vágó munkát

Munkaadóság
Városi- és Püspöki, Fischer Filipp könyv-kereskedésben.
A munkaadósai értekezési lehet naponta délután 4-5 óra között.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatás!
Városi- és Püspöki, Fischer Filipp könyvkereskedés.
Élyközi telefon 103. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadási árszámok
Égész évre 12 korona
Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona
Nyitólár postaköltséggel 40 fillér
Előfizetésnek, valamint a hirdetésre vonatkozó Fischer Filipp könyvtárhoz tartozóba intézendő.
Harmatellen levelek csak ismert kassából fogadtatnak el.
Egyed. szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Feladás szerkesztő: **Kézai Sándor**
Szerkesztőtárs: **Mérvén Lajos.**

Vasárnap május 10.

Aru-uzsora a Balaton mellett.

Egy Balaton mellékén lakó s az ottani viszonyokat jól ismerő s igazságszeretetéről ismerturi embertől vettük a következő sorokat.

Néhány év óta a szépséges magyar tenger, a Balaton, partjain magint eleven élet van. Nemcsak nyáron özönlik el a parti falvakat, fürdőhelyeket és nyaralóhelyeket az üdülni vágyók ezrei, hanem télen is élénkebb már az élet. Különösen a zalai és veszprémi partokon a szőlőművelés egész tömegeit foglalkoztatja a munkás kezeknek. Ugy áll tehát a dolog, hogy a nyáron ideözönlő milliók télen sem fogynak el egészen, hanem néhány százezezernyi töredékük télen is ide szívárogo. Ahol szőlő van, ott télen is van ember, vincellér, gazda, nyárilakás-felügyelő főle. Ezek nagyobbára kész fizetésből élő emberek és szaporítják a többi Balatonmelléki lakóknak már különben jelentékenyen emelkedett fogyasztását.

Ezt a fogyasztásti szükségletet ma

olyan üzleti módokon és elvekkel dolgozó elemek elégitik ki, hogy jóérzésű és egészséges gazdasági felfogásu ember nem hagyhatja szó nélkül.

Hogy nyáron rettenetesen drága az élet a Balaton mentén, azt ország-világ tudja. A Magyarországon általában divó szokás szerint itt is három-négy-szeres hasznót igyekszik elérni mindenki, akinek portékáira a fogyasztó publikumnak szüksége van. Dacára ennek, a publikum nem riad el, mert mintegy beletörődött abba, hogy a Balaton természeti szépségeihez és egészségbeli ajándékaihoz hozzá tartozik a szükségleti cikkek méregdrágasága. Habár tehát kétségtelennok tartom hogy a Balaton csak akkor válik igazán nagy kincsévé a magyarságnak, ha a szóban levő viszonyokat egészségesebb és szolidabb kezekből vezetett fogyasztási forgalom váltja fel, elsősorban nem a nyári fogyasztás szempontjából vélem reformálandónak a Balatonmelléki árukereskedést, hanem az állandóan itt lakó magyar nép érdekében.

A Ballatonmelléki falvakban igen tetemes pénz gyűlik össze. Hogy mégis nehezen gyarapodik a nép s a keresetét, amely pedig igen szép, nem csak feléli, hanem adósságba is megy, ezt a következő gyakorlati példával illusztrálom. Pár nap előtt elmentem kis szőlőbirtokom megtekintésére. A vincellérem jelentette, hogy pénzre van szüksége. Az emberem valamivel jobban él, mint a primitivebb viszonyok között levő munkás ember, de józan életű és takarékos. Mondtam neki, hogy hiszen hat hete adtam 100 koronát. Én sem költök el ennyi pénzt ilyen hamarosan; hová tette? Mutassa csak a bevásárló és számadó könyvét! Ebből meggyőződtem azután, hogy a Balatonmelléki ember horribilis drágán él. Negyven fillérért alig kap egy étkezésre való szalonlót; 20 fillért fizet egy citromért s ilyen arányban fizeti minden szükségletét. Azután még csak arra voltam kíváncsi, hogy milyen portéka az, amit ilyen drágán adnak. Megnéztem egy néhány községben a falusi boltokat. Nem kép-

TÁRCA.

Nevelési hibák és ferdeségek.

Irta: Kováts Miklós.

Minden téves nevelési módszernek legfőbb előmozdítója és okozója a hiúság. Küzdjük tehát ezen.

„Valamennyi ember mind hiu”, szokta volt mondani egy öreg professzor — s miért ne lennék én is az? A hiúság hozzá tartozik az élthez.”

Mi férfiak hajlandók vagyunk a női nemre vonatkozólag enyhébben itélni. Ugy tartjuk, miszerint a nőknek joguk van ahhoz, hogy magukat ékesítsék, mivel szemünknek jól esik, ha bájosan, csinosan jelennek meg előttünk.

Mint hogy pedig minden nő e kívánalmunknak csak egy tehet elegendő, ha minél többet használja a tükröt: ennél fogva hallgatólagosan belegegyezünk, hogy kevés hiúságot is becsusztasson a vásárba. Sőt mondhatnám, hogy e tekintetben nagyon elnézők vagyunk, mihielyt — szeretünk. Az imádkozó menyasszonynak, feleségnek, leánygyermeknek aggasztóan nagy szabadságot engedünk e tekintetben, sőt még bosszankodunk is, ha idegen szemlélő csupa „megrovási vágyból” piperkezést és hiúságot vet a szeretett leány szemére.

Midőn e tárgyról beszélünk, nem szabad azokra gondolnunk, akik különöc ruházatkodással és feltűnő mozdulatokkal, vagy beszédmóddal akarják az egész világ figyelmét magukra vonni, mert az ily nőknél már nem a hiúság, hanem az erkölcsi elhanyagoltság, férfiaknál pedig a hőbortos észjárás a mozgató erő.

Az előbb elmondottak alapján hajlandók vagyunk ugyan önmagunk és embertársaink hiúságáiránt elnézők lenni, ha azonban mélyebben tekintünk a családi és társadalmi élet bonyodalmaiba, akkor komolyra válik gondolkodásunk és felébred bennünk nevelői lelkiismeretünk. Mennyi nyomorúságot okoz egész családokban, sőt egész osztályokban a hiúság és az abból kifolyó pazarlás!

Mennyi erő, vagyont bitoroltak el egyes osztályok az előjogaikért való küzdelemben!

Hány olyan egyént mutat fel a történelem, száz, meg ezer ember vagyont, életét áldozta fel és sokszor eredménytelenül!

Ilyen megfigyelések után el kell némulnia a szelid elmézésnek. A nevelőnek pedig szorosan meg kell figyelnie a hiúság különböző megnyilatkozásait, hogy azután nevelés alkalmával e hiba keletkezését és fejlődését megelőzze és ott, ahol az már nagyobb arányokat öltött, megtalálja a gyógyításra szolgáló eljárásokat.

Hogy mennyire táplálják a szülők a gyermek

hiúságát, azt különösen gyermekekkel megáldott jómódu családoknál észlelhetjük.

Mihelyt a kis csemete új ruhát kapott, rögtön megered a dicséreték, becseztetések zápor-e-je. Apa, anya nagymama, cselédek, mind neki állanak nyakrafordítva dicsérni a kedves drága angyalokát, az „aranyos kis babuskát”, aki a lóságos cukorbaba. Ha az élénk apróság új ruhája ellenére is a kertben akar na játszani, vagy a szobában akar a cökmökjait szétrakogatni, meuten rászól a ház népe: pfúj, edes angyalom, hiszen így csak az utcai gyerekek játszanak, akik nem hordanak ilyen szép ruhákat. Csak nem akarod úgy bepiszkolni magadat, mint a koldus gyerekek. Ha a ruhádat összepiszkolod és gyűröd, senki sem fog többé szeretni! Nézd csak milyen szépen megkímélik azok a gyermekek ott ruhácskájukat, azokat mindenki szereti. De nemcsak ezekkel és ezekkel hasonlókkal mételeyzi meg a gyermek lelkét, hanem jelenlétükben mindjárt megbeszéli a legújabb divatot, leszólják a szomszédnőket, akik gyermekeiket olyan ordináren, olyan puritán egyszerűséggel, oly régi módiasan öltöztetik. A gyermek ily nyilatkozatot hall pajtásairól, akikkel délutánonként együtt játszadozik. És a belátás nélkül kotyogó asszonyok még azt hiszik, hogy a gyermekek mindezen dolgokat még ugyasem értik!

Pedig sajnos, ők ebben a korban éppen a

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb áron

Czipő- és kalapraktár

Ily. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

zatem lehetségesnek, hogy ilyen fejlődött fogyasztási igények valahol a világon ilyen hitvány módon legyenek ellátva, mint itt.

Az eredmény az, hogy a nép rosszul él ugyan, de fáradtsággal megkeresett pénze a szatócsok zsebébe vándorol.

Ezek az állapotok sietve segíteni kell. Szövetkezetet kell állítani a Balatonmellékén, különösen a szőlőművelő községekben, ahol tisztességes és jó portékát s olyan áron adjanak, hogy a nép meg is takaríthasson keresetéből. Hozzá kell szoktatni ezt a jobb sorsa érdemes népet ahhoz a gondolathoz, hogy keresménye a saját gyarapodására való.

A szövetkezeteknek anyagi, mint erkölcsi alapja megvan itt. Van szükséglet, van pénz, megvan a szövetkezeti intézmények után való vágy és a kellő értelmesség. Arról is tudok, hogy egyesek már próbálkoztak szövetkezetek alakításával, de a próbálkozás megbukott a szatócsok izgatása miatt.

Erélyesebb és tekintélyesebb kezeknek kell megfogni az ügyet. Ezért bizalommal fordulunk a Magyar Gazdaszövetéshez, amelynek a magyar nép gazdasági főlzabeditása terén már nagy tapasztalatai és eredményei vannak. Küldje le ide az embereit s alakítsa meg a fogyasztási szövetkezetet. Ezzel többet fog tenni az itteni nép dologlása érdekében, mint eddig történt. — Remélem, a Gazdaszövetség meg fogja hallani a magyar tengermelléke népének hívó és kiáltó szavát. — f.

A szesz italok és az iszákosság elleni küzdelem.

Írta: Ifj. Dr. Feldmann Bódog.

(Folytatás.)

Ha az iszákosságot bűnnek tekintjük, elmondhatjuk, hogy az apák bűneiért ariatlanul gyermekek s unokák lakolnak. Már a görögök ismerik a hornak ezt a hatását, mert úgy tartottak, hogy Jupiter szánta s kiűzte hűlye Vukant rézszeg állapotban nemzette. Evezredék óta él a népek közt az a nézet, hogy a rézszegből fogamzott gyermekek elfajulnak. Bár ezt tudományos uton bebizonyítani nehéz, mégis sikerült 10-15 évet megfigyelni, melyek e nézet helyességét támogatni látszanak. Biztos udomásunk van azonban arról, hogy iszákos szülőktől származó ivadékok gyakran elkorcsosultak és lelkileg. Már Darwin öregejére figyelmeztetett erre s azon körülmányre, hogy az elfajzás ivadékokról ivadékokra súlyosbodik s ezzel a nemzedék kihalására vezet. Ennek fő oka talán abban rejlik, hogy az öröklött rendeltettség között első helyen áll az iszákosságra való hajlam és e mellett a szesznek rosszul tűrése, — mely már a második nemzedékben jelentkezik.

E második generációban leggyakoribb a delirium tremens. A következő ivadékokban tarkán vagy büszkomságra, öngyilkosságra való hajlam, idegbetegségek, epilepsia, hűlyeség, testi kórc ulas, elmebetegségek különböző egyéb fajai, végre erőszakos bűntettekbe való hajlam. Ide tartoznak a kiskorú züllöttek s kiskorú gonasztvők. Szerencsére az iszákosnak nemző tebetségű csekély s a nemzedék jó része korán elhal, mert a megmaradtak a társadalomnak «enfant terrible»-jei, szeszrentő értelemben! Rejtetesen nyilvánul az alkohol hatása, ha oly nép esik neki marialekúl, mely azt addig nem ismerte. Amerikában, Afrikában, Ausztráliában, egész néptörzsek köcsösödtek el s haltak el ki rövid idő alatt a «fizikai» következtében. Európában is tapasztalják katonaszegszakos alkalmával, hogy az újoncoknak testi hosszúsága folyton csökken, még pedig kiváltak az orosz pálinkázó vidékeken, pl. a monarchia területén, Galiciában. Ellenben Svéd s Norvégiaiban, ahol sikerült a pálinkagyűjtést majd teljesen kiszorítani, a test hossza a múlt század közepe óta növekedett. Svájci iszákos kantonjaiban fúrangos parasztság. Onyok még ez elfajulásból is jogcimet merítettek az ivásra. Aldott állapotban ugyanis naponként erősen bepálinkáznak általában a veghöl, hogy a kicsimagzat ne nőjön nagyra.

Az alko nepozitály elfajulása nagyon fontos jelenség. A történelemből tudjuk, hogy a nemzeteknek uralkodó, jólétnek örvendő felső rétegei lassan-lassan elfajulnak, kihalnak s helyükbe új, egészségesebb erősebb elemek lépnek, melyek az alsóbb rétegekből emelkednek fel. De ha ez alsóbb rétegek is elfajulnak az alkohol gőzében?!

VI.

Megfestetem az alkoholizmus képét, talán kissé sötét színekben, melyek honi viszonyainknak talán nem felelnek meg. De kénytelen voltam a külföldről meríteni adámim tulajomó részét, mert nálunk eddig ez ügyre figyelmet nem igen fordítottak s rendszerint azzal szoktak odább tolni, hogy nálunk az alkohol nem játszik oly nagy szerepet mint az «szexiki» népeknél. Tulajdonképpen azonban úgy áll a dolog, hogy kellő megfigyelések s tiljegyzések fölött nem rendelkezve, fogalmunk sincs arról, hogy mekkora ez a szerep. Annyi bizonyos, hogy az ország egy részében a nép elég mértékletes a szesz italok élvezetében; de tagadhatatlan masrészt, hogy az ország szégyesebb és vagyonosabb vidékei közül egyik-másik az iszákosság tekintetében rossz hírből áll. Világosságot csakis részletes, a meggyékent járásokat, nagyobb városokat külön-külön megfigyelés tárgyává tevő s évekre kiterjedő tiljegyzések nyújthatnak. A városok utcáin a részeg ember mindennapi látvány; a kocorsmák a pálinkamérők száma nagy, a alkoholos iszákosságban elkövetett bűntények oly gyakoriak, hogy elrettenjenek, ha szeszrentő jutnának tudomásunkra. Kisebbségben nagyobb iparos-műhelyeinkben a részeg ivás erősen el van terjedve s gyári munkásaink alig isznak kevesebbet, mint a külföld ek.

De valljuk be: a társadalomnak középosztálya sem ment a szesz hatásától s elég erős nyomait lahatjuk még a műveltebb körökben is. Ha meg is engedem, hogy az alkoholizmus nem fejlődött annyira nálunk, mint a nyugati államokban, viszont merem állítani, hogy erős csiraja megvan társadalmunkban.

Méltó feladata volna a társadalom jobb elemeinek: megindítani az alkoholizmus elleni harcot. De a legtöbbben abban a véleményben vannak, hogy kar minden lépésért, mert nevelésnek tartják arra gondolni, hogy e küzdelem ily erős s mélyen begyökeresedett szenvedély ellen eredményre vezessen. Pedig lehetne ellene küzdeni, és lényesen győzni, mert a kik eddig küdöttek kellő erélyvel kitartással, lényesen a áldatos győzelmet arattak. A múlt század 30-as éveiben Matthew angol lelkész egyes-egyedül kezdte meg a harcot Irországban s elérte, hogy a pálinkagyűjtés felé a kisebbedett, a bűntényeknek öngyilk-

saját apró egyéniségüket érő kiütetések iránt legfogékonyabbak. És csakugyan láthatjuk, hogy az oktan környezet vezetése mellett már a 4 éves gyermekek is annyira tudatában vannak képzelt előnyeiknek, hogy fellépésükben, megjelenésükben, beszédmódjukban, valóságos kis majmokká lesznek. Az ilyen ferdén nevelt gyermekek lekülét később kicsiszolja az iskolai élet, a leánygyermekek önhittsége azonban annyira elfajul, hogy például már 10 éves korukban határozott visszataszító jellemvonással válik. A kis leány sir. visit, duzzog és végre oly keservesen szok, hogy még a kő is megindul hallatára. És mindenek mi az oka? Az, hogy a hiu teremésnek egy még teljesen jó. de kissé megtoldott ruhát kell felvennie, amire azt mondja az anyja: az még jó lesz az iskolába elhordani. Rámutat társnőire, akik mind bársony- és csipkedíszes ruhában járnak iskolába és akik előtt óneki a föld alá kellene bujnia szegyenében.

Legtöbbször csakugyan van is foganatja a sok könyörgésnek, rimázkodásnak, mert hát a szülők is legtöbbször hiuk.

Ha a ház leánykaja egy pár francia szót tud csevegni, akkor már komolyan elhitetik vele, hogy a francia nyelvet bírja, s ha szives látogató jön, azzal mutatják be, hogy franciául beszél.

Ha egyik polkát tud zongorázni a fiúcska, vagy leányka, akkor az esti társaságot be kell várnia: ott kell hallgatnia a felnőtt hölgyek társalgását, ha a szegénye még annyira unatkozik, még oly álmos is; mikor aztán — hűla istennek a vacsorának vége, a kis leánykának oda kell ülnie a zongorához és eljátszania polkáját. A hűbeszédű asszonytársaság a darab végével azután nagyon természetesen unisonó tápsol a művésznőnek, megdicsérik tartását, rendkívül

ügyes technikáját, mely legalább is ha nem Lisztre, de bizonyosan Beethovenre, vagy más nagy művészre emlékeztet.

Ez az émselygös, mert hazug dicséret megmérgezi a szegény leányka ártatlan kedélyét és szívet, s lassankint maga is kezdi hinni, hogy nagy dolgokra termelt, s a levét a szegény zongoramester issza meg, ki a legjobb akarat mellett sem képes kis növendékében felismerni a lángészt, amivé egy jó vacsoráért tették. Az így elrontott gyermek képtelen a komoly munkára mint egyáltalán lehetetlen a kontártól jót várni, ki azt hiszi magáról, hogy remekművet készít. Hisz az ilyennek nem kell már tanulni! Csak tökéletlenségünk tudata adhat ösztönt a haladásra, türelmet és kitartást a fáradsalmak elviselésére, melyekkel a haladás útján találkozunk s azért káros és veszedelmes kifolyása a szülőök hűségának, mikor gyermekük képzelt vagy valódi tehetségét a legmagasabb állónak mondják. Minő akadályt vetnek ez által az iskolának is, mely tulajdonképpen nem lángésznek való, hanem józaneleméjű, közepes tehetségeknek. Ha az olyan gyermek szülei tekintélyét sem akarja elismerni, igen sok esetben nem fogja elismerni a tanító tekintélyét sem. De a tanító természetes eljárása a különben elkapatott gyermeket is jőzan észre térítheti. Az e fajta nevelésnek legnagyobb veszedelme ott rejlik, hogy a kedélyélet elhanyagoltatik, az érzelme nevelésének ha meg is volnának gyökerei, hiányzik az üdítő harmat az igazi szeretet meleg sugara.

Korunk nevelési rendszerében egy másik veszedelmes kénövés, hogy a zsenge 10-12 éves gyermekeknek az iskola és tanulástól ment idejét sem lelket életét, szívet nemésítő hasznos időtöltéssel foglalják el, hanem valóságos erkölcsögyilkoló mulatságokat rendeznek a gyermekek

számára. Csupán erkölcsi szempontból sem kellene megengedni oly gyermekszórakozást és mulatságokat, melyek az érzékiségnek időeltölti fejlődését mesterséges utakon segítik elő. Ilyen művészi tényező az újabb időkben oly ártossá vált gyermekbálok mulatsága. Az a kis leányka, ki rossz házi nevelés folytán feszes vállfűzőben áll a tűkör előtt, s dobogó szívvél várja a per cet, mikor mamája a gyermekbába vigye a kit épen a ferde nevelés vidor, ártatlan gyermekéje árán kényszerített oly helyzetbe, mely korával, természetével teljesen ellenkezik — koraérett lesz. Ha ezen báloknál a cifrázkodási ösztönnek már a zsenge gyermeknél előtérbe való tolasát mellőzzük is, mely a cikornyózott divat beteg elméjű raffineriájával az egészséges egyszerűséget kiszorítja, — vajjon megengedhető-e józan-ésszel, hogy a szendergő érzékiséget csendes álmából felriasszuk, s a gyermeki ártatlanságot korai marta ekul dobjuk oda? Mert az erkölcsi körtünetek észrevételül foglalnak tért, míg lassankint szokássá válnak s a társadalmi élet társaságában erős gyökeret vernek. Érdemes volna tehát a maguk mulatságára gyermekbálokat rendező egyéniségeknek egy kissé behatóbban gondolkozni a dolog erkölcsi oldaláról!

Ha az ilyen modern módon kinevelődött ifjak pályafutását figyelemmel kísérjük, látjuk, hogy négy vagy több évi kávéházi jogtanulmányval akarnak megszagszadságot folytatni és az ilyen gazdálkodásnál aztán első helyen a a meddő politika, pipa, puska, paripa állanak, vagy más sivar, lélekölő dolgokkal telik az idő, s minden komoly száodék, vagy szolid életél hiányában, kárbavesztett jogi tanulmányval és háztartás mellett beáll az improkutív adósságcsinálás szüksége, s ezután a bukásig már csak egy lé-

koságoknak száma feltűnő módon fogyott, a súlyos bűntényeknek száma 25%-kal csökkent, a halálos ítéletek száma pedig 69-ről egyre súlyosodott. A 40 es éveken a Skandináv felvilágosított Európának legiszakosabb része. Kivált az öngyilkosok száma rettenetes nagy volt. Ma a Skandináv felszíteten fogy a legkevésbé szeszest itat és ha a múlt századbeli "örök évé" sirjából kikélné, hogy hírhedt szomját oltsa, nagyon kellemetlenül érezné magát immár kijózanodott hazájában. Hisz Norvegiában vannak városok, melyekben egyetlen szesz-mérés sincs. Átlag a városokban minden 3700 a vidéken 15300, Svédországban a vidéken 25000 emberre esik egy szesz-mérés. Különben 1871. óta, midőn is a törvényhozás a Gothikoholof rendszert elfogadta, erősen apadt az alkoholfogyasztás, ezzel párvonalosan hevenyész idült alkoholmérgezők, dilirum tremens, elmebetegségek általában halandóság s a bűntények száma jelentékenyen csökkent. Ugyanezen időben Belgiumban az alkoholfogyasztás 37%-ra emelkedett s ezzel együtt növekedett az elm-bajosok, öngyilkosok, behörítzöttek s csavargók száma. Ha e tényeket összehasonlítjuk, be kell vallanunk, hogy a Skandináv felszítetnek az alkohol ellen folytatott bamulandó harca s fenyés, áldásbó győzelme mellet a tanulmányozásra, mint a világörömelemek akarhány emberitő haboruja. Az alkoholl elleni küzdelem fegyvere volt a felvilágosítás, a példaadás s végre a törvényhozás, melynek segítségével a házi pálinkaégetőket kiirtottak, a szeszre nagy adót vetettek, a részegség ellen kemény törvényeket hoztak, melyeket végre is hajtottak. A Gothenburgi rendszer kitűnően bevált Finnországban is. Erős az antialkoholos mozgalom Hollandiában, és két év óta a szocializmus kezdeményezésére Belgiumban.

Nem-tországha, mint hallatszák, a német cs. készült erős akcióra. Canadában az alkohol elleni küzdelem teljes győzelemmel végződött. — A szeszfogyasztás már évek óta nagyon csökkent s 1894-ban az általános népszavazás 10000 nyi szótöbbséggel az a határozatot hozta, hogy Canadában a szeszest italok előállítása, behozatala s eladását tilassák el.

Tehát lehet az alkohol ellen sikerrel küzdeni, s a kik ezt könnyedén tagadják, csak azt árulják el, hogy e kérdéssel komolyan sohasem foglalkoztak.

*) A Gothenburgi rendszer (Samlag-rendszer) lényege a következő: A törvényhatóságok jogában áll a szesz-mérőket kizárítani s egy e célra alakított részvénytársaságnak bérbe adni. — A részvénytársaság azonban nem fix osztalékokat, hanem a tisztá jövedelmét a közjó céljaira fordítja. Gyár- városokban a részvénytársaság szombat este bezárja szesz-mérőit s hétfőn nyitja csak ki.

Mindazonáltal nem sok reményt táplálók az iránt, hogy a magyar munkásosztály s az állam s társadalom támogatása nélkül képes leend lényeges eredményeket elérni. Megemlítem ugyan, hogy felvilágosítottak, példaadással, önfegyelmekkel sok érhető el; de csak akkor, ha a talaj a nevelés útján kellőleg elő van készítve. Teljes siker csak akkor érhető el, ha állam s társadalom a munkásoknak a szeszest italok élvezetében keresett öröm helyett más, kevésbé veszélyes szórakozást fog ajánlani. Ez lehet-ez, de csak úgy, ha a munkás műveltségének színvonalát emeljük.

(Vége.)

A város házából.

A folyó hó 7-én *Vécsey Zsigmond* polgármester előklése alatt tartott képviselő testületi közgyűlés a következőleg folyt le:

1. A bérmlás céljából május hó 26-án Nagykanizsára érkező *Kutrovics Ernő* győri felszentelt püspök fogadtatására egy nagyobb bizottságot küldött ki a közgyűlés. A fogadtatás költségei a város rendkívüli rovatát fogják terhelni.

2. A polgármester jelentése a városi pénztári kulcsok kezelése tárgyában olykép vétezt tudomásul, hogy az alapok és tételek értékeit tartalmazó pénztár ellenzárása a polgármester maradjon a jövőben is.

3. A tanács jelenti, hogy a város 1903 évi költségvetését Zalavármegye törvényhatósága jóváhagyta, de ezen jóváhagyás kapcsán az alispán leiratilag megsürgette a városi szervezési szabályrendelet elkészítését, mert ennek hiányában az 1904. évi költségvetésből a tisztviselők részére netán felveendő személyes pótlék feltétlenül töröltni fog. Az alispán ezen kategorikus kijelentése folytán *Mikos Géza* v. képviselő szintén kívánatosnak tartja, hogy ezen omnibusz szabályrendelet, mely már évek óta kísért, végre testet öltson s kéri a szabályrendelet ki-

lletve átdolgozására megválasztott bizottsági ülésektől ne maradjanak távol, mert "egy ember nem tanácskozhatik" többen pedig csak elvétve jellennek meg a bizottság ülésén.

4. *Szekely Nándor* városi h. mérnök fizetésjavítási kérelme élénk vitára adott alkalmat. Nem mintha a kérvényezőt erre nem tartanak érdemesnek a v. atyák, hanem mert a v. szervezési szabályrendelet amugy is legközelebb (?) elkészülni fog és azután az egész vonalon rendeztetnek a v. tisztviselők fizetései. A többség ugyilatszük nem igen bizott ebben és évi fizetését 2000 koronáról 2400 koronára emelte.

5. A nagykanizsai *Gazda-Kör* intencióinak megfelelőleg a város a földmilleségügyi miniszteriumtól állami székénegraktárnak városunkban való felállítását fogja kérelmezni. A kezelést a Gazda Kör vállalja magára.

6. A rendőri bejelentésről alkotott szabályrendelet módosításait és ezzel kapcsolatosan az ügykezelési szabályzatokat is a közgyűlés jóváhagyta. *Dr. Villányi Henrik* v. képviselő a cselédek kilépésének bejelentését a bejelentő lap hatóságilag lebélyegzett szelvényével nehézségekbe ütközönek tartja. A közgyűlés szivesen fogadta a főkapitány abbéli kijelentését, hogy a kijelentés nincs formákhoz kötve és az bármiképen eszközölhető, a fődolog, hogy el ne mulasztassék.

7. A Szent János egyház (felső-templom) újja építésére alakult bizottságnak szervezetéről alkotott szabályrendelet ellen a képviselőtestületnek ellenvetése nem lévén, azt a miniszteriumnak jóváhagyásra ajánlani fogja.

8. Az óvodák községi kezelésbe vétele érdekében tett tanácsi javaslatot a közgyűlés hosszabb vita után elfogadta. A vita főleg a körül folyt, hogy a Kisdudnevelő Egyesület az egyik, a

pésvan; — és akkor ha az ősi vagyonbirtokosait idegen hangzású nevek váltják fel, van-e aztán ebben valami meglepő? Ily minden számítás nélküli könnyelmű gondatlanság után pedig: ha a bukás órája ütött, s megperdül a dob, tehát e igaz okunk ilyenkor más állítani oda bűnbaknak? — Egyike azon hibáknak, melyek a mai ifjúságnál napról-napra nagyobb mérvben észlelhetők a tul-órasi éretlenség, vagy azon természetellenes állapot, midőn az ifju gondolatai vágyai s ezekhez képest időöltései, edveinek foglalkozásai nincsenek összhangban életkorával és testének fejlődési állapotával; szóval mikor a lélek évekkel öregebb a testnél.

Ugyan megvan e a mai zsenge ifjúság jelentékeny részénél azon igazán naiv kedély és lelki állapot, azon igazi élettavas, midőn a kevésbé ingerlény és vérzaklató boldogsággal nincsenek me-sze csapongó vágyai, csupán olyanok, melyek rögtön elérhetőek; azért aztán nincs komorság, nincs tartós lehangoztás, de van vidor pezsgő élet, mely alatt az ifju teljes odaadással élvezve a szabad természet által nyújtott s a hasonló kornak társaságából származott tisztá örömeket, lelkében észrevétlenül megfogalmaznak és gyökeret vernek a legszebb társadalmi erények.

Tevénsünk csak a mai 14-16 éves ifjúság sápadt arcára, azokra a beesett szemekre!

Figyeljék csak meg, hogy mivel töltik ezeket szabad idejüket, s ilyenkor miről folyik beszélgetésük? Fájdalommal győződünk meg, hogy ezeknél már vége azon gyermekét és üde kedélyállapotnak, mely ebben a korban egyedül természetes, s hogy a test ugyan még fiatal, de a lélek már megszaladott. Majdnem ugyanezeket mondhatjuk a leányokról.

Midőn kikerül az iskola falai közül, komolyabb dologra tanulmányra a világ minden kincséért sem gondol, minden tudni vágyódása egyedül a veszélyes divatkaeczkodás és tetszés-összpontosul. Tisztelet a kivételeknek. De sok leánya, ha felcseperedik, nem lesz egyéb, mint tres cifrasággal felékesített csecsebecse. És igen sok esetben valóságos házidoromb. Miért? Mert unatkozik szüntelen. A házi munkásságtól s a lélek nemes irányu foglalkozásától irtozik, egyedül hobbitjának és összes gondolkozási képessége, csupán a divat határain belül tévelyeg. Es az ilyen felszögült nevelt és örülten hiu leánynak kedves arca, tetszetős modora lebilincsel és aki egy egész életre magához köti a veszedelmes lelkü nőt, annak a szánalomraméltó férjnek lesz módja a sok kozmás és zagyalékos ételekben, melyektől aztán az egész élete is kozmás lesz.

Azok az időelőtti sejtelmek és fogalmak, gondolatok és vágyak, melyek a kedélyt már idő előtt me-mérgezik, nem egy serdüő leánykában vannak már meg. Nézzünk csak szét! Akárhány olyan kisleányt fogunk találni a "jobb" társaságokban is, kik nemcsak természetesen találják, sőt el is várják, hogy a bajszatlan fiatal emberek nekik udvaroljanak és a felnőttek isugy bánjanak velük, mint nagy leányokkal. Aki már látott igazi, gyermekies kedélyvel és lélekkel bíró leányt: s mellette hasonló korut a modern fajtájából, egy pillanat alatt szemébe fog ötleni a kettő közötti rémséges különbség s belátja, hogy a valódi gyermekies lélek mily megbecsülhetetlen kincs egy leánykában. Nevezéék bár némely himpellérek libának az ártatlanságában naiv leányt, meggyőződéssel állhatom, hogy a családi élet szentségének és boldogságának alapját képező igazi nő csak az ilyenekből kerülnek ki.

Semm: sincs oly befolyással az ifjura, mint a példa, melyet a környezetében lát. A példaadás nevelőhatását már a régiek is elismerték, s a környezet példája az, mely az ifju erkölcsi érzületét korán alássa, s a mértékellenes mulatozási vágy felébresztése által az alig ifju korba lépett gyermeknek olyan örömeket és élvezeteket nyujt, melyek korának meg nem felelve, testileg és szellemileg egyaránt korán m. gnevénstik, kifőlik szívéből az élet vidorságát és képtelenné teszik a szellemi és testi komoly munkára.

A serdüő ifju együtt virrasztja át az éjszákát az atya söröző vagy kártyázó társaságában, ahol legkevésbé veszik figyelembe jelenlétét, tartózkodás nélkül folytatják szabad társalgusukat, s ha valamelyik vig cimborá szivart dug a szájába, vagy kocintásra hívja fel: az apja gyönyörűségét találja kedves fiának virtuskodásában.

A kurta szoknyából még ki sem nőtt leánykát egész raja veszi körül a tejelezzájú suhanoknak, vagy hát egy tekintélyes aglegény is teszi a szépet a kis bakfisnak a mama legnagyobb gyönyörűségére. — Valaki aztán ne gondolja, hogy az ilyen elemekből alakult vengyes társaságok talán ilő szórakozással lőltének az időt, oh a világért sem! — hanem e helyett folyik az udvarás, a szerelmi ömlengés sokszor nagyon is istenigazában.

Ugyan mi lesz aztán ilyen nagysádból, kik még kis leányok, azon fiatal emberekből, kik még gyermekek sem voltak?

Ezekből lesznek a blazirt lények, kiknek csak vágyaik vannak kötelességzet nélkül, s kik ha csak egy vágyuk nem teljesül, már életuntak s a cudar világnak fittyet hanyva, öngyilkosságon török a fejüket.

A társadalomban elérjett ezen nevelési hi-

a Nádor-utcában levő ingatlanát árvaház céljaira ajánlotta fel a város közönségének azon szempontból kiindulva, hogy ezáltal az árvaház ügyét lényegesen előmozdítja. A társadalmi uton szerzett vagyonnal ugyanis társadalmi feladatot kíván szolgálni — az egyesület és azért élt alapszabályilag biztosított ama jogával, hogy árvaház céljaira ajánlotta fel vagyonát, illetve annak egyik részét, mert egy másik ingatlana az Arany János-utcai óvoda épület felett nem rendelkezhetett szabadon azért, mert az épület városi telken áll, melynek telekkönyvi átruházása annak idején elmulasztatott. — Az átvétel további teendőivel a kisdnedvelési ügy felügyelő-bizottsága bízott meg.

9. A József főherceg laktanya építési költségére a v. alakpókból felvett 360 000 korona kölcsönnek, a 2 000 000 koronás kölcsönből eszközölt visszatérítése tárgyában előterjesztett tanácsai jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

10. A Batthyany-utca kinyitása — kívánatosnak tartatván, a közgyűlés ily értelemben határozott. Most pedig lenne kívánatos, ha azon határozat mielőbb végrehajtva is lenne, hogy a „városi” sétány a „várossal” közvetlen összeköttetésbe jöjjön. Szükséges tehát a vasuti pályát átáthidalása, mi a Déli vasut gyors intézkedéseivel ezen részről késleltetni nem fog.

11. Stefánovics Alajos időközben elhunyt cukrász az üzlete előtt birt köztér után hátralékos 20 korona elengedését kérte. Kérvényének hely adatott.

Idáig jutva, hat órára járt az idő, miért is több városi képviselő a közgyűlés másnapon való folytatását kérelmezte, de az elnöklő polgármester a tárgyalást félbeszakítani helyenvalónak nem tartotta. Ezt többen, tekintettel

arra, hogy még 10 tárgy volt a napirenden, annyira zokon vették, hogy elhatároztuk az obstrukciót. Az elhatározást nyomban a tett is követte, mert dr. Dick József v. képviselő a tanács abbéli javaslatánál, hogy a város közönsége ne lépjen be a Kárpát-egyesület alapító tagjai sorába, felolvastatta az egyesület nagyterjedelmű kérvényét, illetve hazafias felhívását. — A tanácsai javaslatot elfogadták.

13. A főgymnáziumi játékeret a sánci vásártér melletti réten javasolta elhelyezni a városi tanács. Horváth György főgimn. igazgató, v. képviselő ezt távolesőnek tartja. Többek hozzájárulása után, a közgyűlés a városi tanács javaslatát magáévá tette.

14—15. A Polgári Egylettől a város tulajdonát képező kert mesgyéje kiigazításához szükséges 7 □ öl terület megvételét elhatározták, ép úgy az ezen kertben szükséges zárókerítés megépítését.

16. Több bérelti szerződést a képviselőtestület jóváhagyott.

17. Többrendbeli vételügy érdemleges tárgyalása a törvényes 30 nap közbetevésével a legközelebbi közgyűlés feladata leendő.

18. Pietrovsky Károly és társai ingatlanainak közcélra való megszerzése ügyében a pénzügyi bizottság és a városi tanács nem levének egy véleményen, dr. Lőke Emil v. képviselő azt indítványozza, hogy ezen ügy vétesse le a mai már nagyon megfogyott, közgyűlés napirendjéről. A közgyűlés az indítványt elfogadta.

19. Az esküdtek összeírására kiküldendő bizottságba Ebenspanger Leo és Viola József v. képviselőket választottak meg.

20. Mikoss Géza v. képviselő a vágóhídi szabályrendelet követelményeképen a főkapitány tisztségébe ajánlja, hogy

a mézárások a levágot borjúkat letakarva vigyék a városon keresztül. A főkapitány kijelentette, hogy erre amugy is szigorosan felügyel és már ezen kihágás miatt több mézáróst megbírságot.

21. Dr. Ollop Mór, az idő előrehaladottsága miatt csak röviden indokolta abbéli indítványát, hogy a városi tanács hasson oda, hogy városunkban is állítsassék fel állami gyermekmenhely. A városi tanács az ez érdemben szükséges intézkedések megtételére utasított.

Esti 7 órakor elnöklő polgármester az ülést bezárta. Hogy ez megtörténhetett annak köszönhető, hogy az obstrukció hívei már jóval előbb elhagyták a tanácsstermet.

HIREK.

— **Alapítvány.** Eperjesy Gábor a Délzalai takarékp. pénztárosa, boldog emlékü édesanyja elhalálozásának 5-ik évfordulója alkalmából 200 kor összeget tett le alapítványul a Délzalai takarékpénztárnál, mely összegre a már általa 1899. évi április hó 25-én letett 200 kor. összeggel kamatoztatandó, az évi kamatok 1/2 részének hozzácsatolásával növeendő, a kamatok 1/2 része pedig a Nagykanizsai ker. jót Nőegylet javára szolgál, s minden év január havában rendelkezésére áll. — A Ker. jótékony Nőegylet legutóbbi üléséből kifolyólag a nemeslelkű alapító tagnak elismerő köszönetet szavazott.

— **Kossuthpótló adományok.** Folyó hó 6-án elhunyt Weiszberger Zsigmond iránti kegyelmi jeléni adakoztak: A gyászoló család, 20 kor.; Mutin-ky Sándor (Győr), Nkanizsai általános betegsegélyző egylet 5—5 kor.; Mai insky Géza, Baris Lajos és neje, Somogyi Henrik és neje, Armuth Nánán 3—3 kor.; Muth Adam és neje 2 kor. Összesen 44 korona.

A nkanizsai ier. Szentegylet.

— Tanítók járási közgyűlése.

A Zalamegyei Ált. Tanítótestület a nkanizsai járási köre május 7-én, Palliban, az iskola-helyiségben tartotta évi rendes közgyűlést, melyen jelen volt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, Zalamegye kir. tanfelügyelője és Jeszenszky pallini jószágkormányzó is. Az ülést pontban 9 órakor nyitotta meg Hajgató Sándor járásköri elnök. Szónoki hévvel elmondott, szép megnyitó beszédjében különösen az odaadéi lelkes tanítói működés alkotó, teremtő erejét hangsúlyozta, melyet a szeretet melege csodás hatásúvá fokoz. A haladás világosságának is csak akkor lesz boldogságot, üdvösséget árasztó áldás-ereje, ha annak fényével az emberszeretet melegsége ölelkezik. Lelekedéssel üdvözölte a zalamegyei tanítók vezérapostolát, a tanítóival atyai szívvvel együttérző kir. tanfelügyelőt, dr. Ruzsicska Kálmánt, kinek minden megjelenése új erőt önt a népoktatás küzdőinek lelkébe és ismételen lángokra szítja lelkesedésök parázs tüztét. — A zajos éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő magas szárnyalású beszédet intézett a tanítókhöz.

Eljött, — ugymond, — hogy ő is ki-gyujtsa lelkesedésének és pályaszeretetének lángját annak a kohónak a tüzténél, mely Mmister úr jogos várakozása szerint, meg fogja világítani a tanítóegyesületek jövő működését.

bák és tévelygések megszüntetése ellen minden el kell követnünk, mert ahol meg vannak a betegség előmozdító tényezők, ott eszközöknek is kell lenniök, melyekkel a sajnos állapotnak elejét vehetjük.

Előszörban szövetkeznie kell a társadalom minden rétegének.

Erkölcsi és physikai szempontokból ellensége vagyok minden gyermekbábnak, a hol a kicsiny és a nagyokat majmolva formális társaságot tartanak, ugyanazon modorban társalognak, egyformán sértődnek meg, koszarazzák ki egymást, s mikor azután a bálnak vége van, a nagyokkal egyformán pletykáznak és szapulják meg egymást. A munka megkedveltetése, a munka kedvény fokozása szintén jó részben a tanító hatáskörében áll; sőt az első alapvető munkát ebben az érdemben csak az iskola vétheti meg.

Van azonban egy, aminek ellenőzése nehezebb és bajosabb, mert száz és száz féle módon szivárognak mindenhol, s ártalmatlanná tételére alig van elégéges hatalom. Az irodalom és napisajtó termékeit értem, melyeknek igen sokszor az irányzatuk is erkölcselen. — Az alkotmányos szabadsággal együtt jár a szabad sajtó, s ha szeretik amazt, meg kell barátkoznunk azon gondolattal, hogy ennek kinövésai is vannak.

E kinövéseket nyessni; ártalmatlanná tenni joga van minden polgárnak, kinek szívében fekszik a nemzet erkölcsi erősödése és becstelése, s ki a civilizáció galyhajtásának tultengéseiben veszedelmet lát. Első sorban a tanítót terheli a kötelesség, hogy ocsmányi tartalmu irodalmi termékektől óvja növendékeit; komolyan intse arra, hogy az ilyenek olvasásától őrizkedjenek. Ezekben egész skálája van az erkölcselenségnek, melyek rothasztó befolyásukat biztos módon ér-

vényesítik családban és társadalomban egyaránt. Azért a serdülő korra kell különösen vigyázni, ezt kell óvni oly érzetektől, melyek később keserves n. megoszuják magukat a hatalmukba kerített áldozaton.

Az iskolás gyermek, ki valamely harmadrendű illusztrált politikai lapból értesült a napi eseményekről, és ép oly fiatal partlásával szóvitába ereszkedik, fontos képpel magyarázván, (zárójel között mondom, hogy megtörtént) hogy az ismert katonai törvényjavaslat miatt nem Fehérvárynak, hanem Szélinek kell mennie. A serdülő ifjú, manapság a komoly rendreutasításért öngyilkossá válhatik. Ezek mind a ferde nevelés körtünetei, melyek a nép közep rétegeiben el vannak terjedve. Mindezekből kifolyólag e bajok elhárítása szempontjából felette kívánatos volna, hogy az iskolai oktatás párhuzamba hozassék a házi neveléssel, hogy ne rontassék el otthon azt, amit a gyermek az iskolában tanult. Hisz az iskolában vetné meg a gyermek jövőnd boldogságának alapját, hogyha ebben a szülők is segítségükre volnának a tanítónak, de a fennálló gyakorlat szerint épen az ellenkezőjét érzük el; panaszkodunk szüntelen a tanítás sikertelensége, a rendszer rosszúsága ellen, pedig hát a gyermek a családban romlik el, nem az iskolában.

Orvosoljuk tehát a bajokat addig, míg nem késő, mert esetleg a következő nemzedékeket teszik képtelenné a kötelesség teljesítésében — a vékes szülők. Adjuk meg tehát alapvető munkánk által a tanulóifjúságnak a jobb és nemezebb célok iránti törekvést, s akkor oly kincset vitt ki az életbe, mely a lélek vidorságát biztosítja számára, biztos alapja lesz jövőnd lehetőségének.

De eljött azért is, hogy viszonlása a nagykanizsai járáskör tagjait, kik a testületi együttérzés és tanítói közszellem ápolásában mindig az első közt voltak.

Kifejezést ad azon színdíj meggyőződésének, hogy amit egy magyar tanító az iskolában belső életének és szellemi magassága emelésének csak megtehet, — azt ezen járáskör minden tagja nemcsak állásából kitolyó kötelességből, de a magyar faj iránti nemzeti és társadalmi hűségéből is egyaránt meg fogja tenni s a járáskör kohójából mindig a munka és szeretet fénye fog kiáradni!

A nagy hatást keltett kis szóoklari remek után következett az ülés legerdekesebb tárgysorozati pontja: *Steiner* Janka nagykanizsai áll. el. isk. tanítónő előadása a hangmimelől (fonomimikai) tanítás-módról. Előadásának érdekességét rendkívül növelte az, hogy a hangmimelől tanítás mód egyes fokozatait gyakorlatilag is bemutatta. Volt 5 olyan növendék, akik még iskolába sohasem jártak. Ezekkel ott nyomban megismertett vagy három hangot; azután pedig öt olyan gyermeket mutatott be, akikkel már 8 órán át foglalkozott. Ezek már két három betűből álló szótagokban a hangokat minden nehézség nélkül össze tudták olvasztani. Tehát játszva végezik az olvasás tanulását az a mozzanatát, ami az írva-olvasás eddig alkalmazott tanítás-módjánál a legóriásibbnál nehézség volt. Végül *Seabó* István igazgató-tanító osztályából hozott növendékekkel olvastatott, általuk soha még nem látott könyvből. A kis I. osztályú gyermekek megkezdő gépies készséggel olvasnak már, majdnem olyan ügyességgel, mint az eddigi tanításmód szerint vezetett gyermekek átlaga a II. osztály elvégzése után. A rendkívül élénk, lebilincselő előadás. rapsokkal jutalmazták a hallgatók; s bizonyára sok tanítót meghódított a hangmimelől tanításmód.

Az ülés további folyamán *Kovács* Miklós nagykanizsai állami el. isk. tanító olvasott föl egy, az élethölmerített nevelési hibákkal és ferdeségekkel foglalkozó értekezést, (melyet némi rövidítéssel lapunkban is közlünk) *Erdősi* Bálint, nagykanizsai áll. el. iskolai tanító pedig »Az emberiség őstörténetéről« című felolvasásával gazdagította a tárgysorozatot. Mindkét felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Kádár Irma járásköri pénztárosnő jelentést tett a pénztár állapotáról, melyet a közgyűlés tudomásul vett és a pénztárosnőnek a fáradozásáért köszönetet szavazott.

A »Zalamegyei Általános Tanítótestület« középponti választmányába képviselőül *Sáinger* Kárdy magyarszerdahelyi és *Selmez* Imre, gelsei tanítókat választották meg; a »Magyarországi Tanítók Országos Bizottságába« pedig *Hajdó* Sándor járásköri elnököt küldték ki képviselőül.

Az Eötvös-alap ügyét a közgyűlés, általános, nagy lelkesedéssel tette magáévá és kimondotta határozatul, hogy a járási kör tisztikarát megbízza: az Eötvös alap helyi gyűjtőbizottságainak munkakörével, mely alapján intézzék föl a járási kör minden tagjához külön, — hogy azok az Eötvös-alapba rendes tagokul belépjenek és tagsági díjukat a járási kör pénztárába fizessék, ahonnan a belügyi tagsági illetékek egyszerre fogják felkölteni az Eötvös-alap pénztárához.

Az ülést déli 12 óra után rekesztette be az elnök. Utána a tanítók társaságára

mentek a pallini vendéglőbe, hol *Wolff* József vendéglős páratlan jó pincéjét dicsérte a délutáni kitűnő hangulat.

— **A jövő negyedszázad titka.** Angliában sok a jóvendőmondó próféta. Legújabbban egy *Kimry* nevű uriemben adta magát arra a kedvtelésre, hogy jóvendőt mondjon az emberiségnek. *Kimry* 1928-ig tehát éppen egy negyedszázadnak nevezetesebb eseményeit jósolja meg. Jólása merész és határozott, 1903. júniusban nyászba borult az angol királyi ház. A cár meghalt. Oroszország és Franciaország megtámadja Angolszországot és Japán, a két utóbbi győz. 1904. Márciusban elűzik a szultánt és a belga királyt. Oroszországban, Franciaországban, Törökországban és talán Spanyolországban nagy változások történnek. novemberben megbukik Roosevelt elnök. 1905. februárban meghal az osztrák császár. augusztusban Salisbury lord és Volsey tábornagy. Novemberben ismét győz az angol udvar. Télen nagy baj éri a nemet császárt. 1906. Dél-Afrika feyverben áll. 1907. június és júliusban Kína föllázad, novemberben meghal Sarah Bernhardt. 1914. márciusban nagy átalakulás történik Oroszországban. 1921. júniusban meghal Rudjard Kipling. augusztusban a mikádó. 1926. Angolszországot köziratsásga kiáltják ki. 1928. Decemberben Angolszorszában új próféta támad.

— **Duna-ünnepély** Az az óriási érdeklődés, mely az egész országban mutatkozik a május 13-iki Duna-ünnepély iránt, igen helyes intézkedésre ösztönözte a rendező-bizottságot. A vidéki közönség ugyanis csak az ünnepélyt közvetlen megelőző napokon érkezhetik Budapestre és csak ekkor vathatja meg jegyeit a tribünökre és sétatájkokra. Hogy azonban a közönségnek ez a része a budapesti közönséggel szemben hátrányba ne jusson, a rendező-bizottság a vidékről feljövők számára nagyszámú tribün-jegyet tart fenn. Ezek a jegyek a legjobb ülésekre szólnak, mert az ünnep országos jellegre való tekintet a vidéki közönséget a legnagyobb előzetekességgel fogadják a rendezőség. Támogatja ebben a törekvésében a rendezőséget a Máv. menetjegyirodája is, mely az ünnepélyre külön akcióirodát szervezett. Több ezer kényelmes és csoáló lakás áll a vidéki közönség rendelkezésére. Akik lakást akarnak rendelni, már most tehetik azt. Egyszerű levelelbeli felszólításra a Máv. menetjegyirodája (Vigadó-tér 1.) mindenkinek iktalmias lakást tart fenn.

— **Csáktornya a magyarságért.** Csáktornya város tanácsa elhatározta, hogy felír a honvédelmi miniszterhez, hogy a csáktornyai ulánus divíziót magyar huszárokkal cseréljen fel. Kérelmét főleg azzal indokolja, hogy az ulánus katonaság legénysege drávántuli horvátokból áll, kik a város és a muraközi lakosságnak a magyar nyelvben tett előmenetelére kedvezőtlen befolyással vannak.

— **Csodálatos azon eredmény,** melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használatával értek el. Néhány nap után eltűntek az arcokról a széplőt, pattanást és egyéb bőrbaj, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcot üdév, finommá varázsolja, a párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolszorszában az összes széplőt, szereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 kor., hozzávaló valódi angol úzorkaszappan 1 kor. és pülér 1 kor. 20 fill. és 2 korona. Postán küldi Balassa K. gyógyszerháza Temesvár. Kapható minden gyógyszerháznál.

— **Gyujtogatással valólv.** A múlt év október havában *Németh* György Magyar-utcai gazda pajtája leeggett és mivel időközben gyakrabban volt ugyanazon helyen tűzveszély, alkossanak latszott a rendőrség abbéli nyauja, hogy valami gonosz kézfőt ered a gyujtogatás. Egyanú folytán a rendőrség két teljes hónapon át éjjeli őrszemet rendelt ki a veszélyeztetett helyre, mely idő alatt a gyujtogatások szűntek. Csak egy esetben történt meg, hogy éjnek idején *Barth* Fülöp mézszoros-legényt látta a rendőrszem *Németh* György háza körül ólálkodni, kit e miatt kérdőre is vont. Alig hogy a rendőri inspectio megszűnt, a gyujtogatási kísérletet ismét napirenden voltak. Május 1-en leeggett *Németh* György szomszédjának, *Davidovits* Józsefnek pajtája takarmánnyal együtt. A helyszíni szemle és egyéb körülmények arra engedtek következtetni, hogy a pajta felgyuj-

tatott. A gyanyu *Barth* Fülöp ellen irányult és a rendőrség nyomban el is állította, de bizonyíték hiányában mánap szabadon bocsátotta. De *Barth* nem sokaig élvezhette szabadságát, mert a rendőri nyomozás arra az eredményre vezetett, hogy szinte bizonyítva látszik, miszerint *Barth* volt a tettes és így újból letartóztatott és a kir. ügyészségnek átadták.

— **Dunántúli Közművelődési Egyesület** Rökt Szilárd-utca 2. szám alatt levő új helyiségében Pallavicini Ede őrről titkos tanácsos és nöklete alatt választmányi ülést tartott. Nép-könyvtárak felállítására a vallás és közoktatásügyi miniszter 3809 korona állami segélyt folyósított. Elhatározta a választmány, hogy a földművelésügyi miniszteriumtól Gy. lók és Eszterházy közlegyek számára népkönyvtárakat kérni. *Posch* Jolán vimbáci övönök és *Haidis* Sándor kerületi tanítónak 50—50 korona segélyt szavaztak meg. Bemutatta az elnök *Fodor* Oszkár dr. szerkesztésében megjelent *Füldök* és *Nyaralóbütyök* füzet VII. füzetét, amely kimerítő ingyenes ismeretű füze az ország hazai fürdőinek és ameyet a titkári irada bárkinek ingyen és porémmentesen megküld. Veszprémegyei Pénzesut közlegében ez évben is egy nyári menedékházat fog fenntartani, az egyesület és annak vezetése *Oszoly* Mihály tanítóra bizza. Az idei közgyűlés október 12-én. Az 1902. évi számadatok átvizsgálására kiküldöttek: *Kammerer* Ernő, *Oráry* Ferenc és *Herte* endy Ferenc országgyűlési képviselő, választmányi tagok.

— **Műkiállítás Somogyban.** A somogy megyei művészek képzőművészeti alkotásaihoz Kaposvárott rendezett kiállítást folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor nyitják meg ünnepélyesen. A kiállítás iránt nemcsak Somogyban, hanem annak határain túl is nagy az érdeklődés.

— **A rák gyógyítása.** Az emberiség fokozatos testi elcsatulásával párhuzamosan halad a tudománynak az az igyekezte, hogy az emberi testet a pusztító betegségektől lehetőleg megmentsék és az eddig gyógyíthatatlannak ismert bajokra orvosszert találjanak. A legszörnyűbb betegségek egyikének, a ráknak gyógyszerét, az orvok már rég kutatják, az azonban eddig megtalálniuk nem sikerült. Most egy new-yorki egyetem orvosnőjára kara új irányban tett kísérletet, melynek alapján új elméletet megállapított, vagy legalább megállapíthatni vélte, hogy a rákbetegség nem paraziták által keletkezik, amint eddig hitték, hanem a vér vegyi elváltoztatására vezethető vissza. A kutatók most elő gyűjtésért keresnek, a melyek a vegyi elváltozást megakadályozza, mert sikerültük ez volna az egyetlen mód a rák kiirtására.

— **Óriási azok száma,** kik anyagi boldogulásukat a magyar kir. sors. osztályorszájak intézménynek köszönhetik. Összintén örvendünk, hogy közülök igen sokan *Bihari* Ede főeljárásító, (Budapest, IV., V. ösház-utca 14.) köszönhetik szerencséjüket. Erdekelné fogja az olvasót, hogy hol nyerték azokat a szerencsényeket, melyeket a nevezett főeljárásító fizetett ki. — Ime itt következik: Az első sorsjátékban a 600.000 kor. jutalomdíj 1/3-át *Maros-Várárhelyen*, 2/3-át *Medgyesen*, 1/3-át *Újpesten*, 1/2-át *Budapesten*. — A hatodik sorsjátékban nyert 600.000 kor. jutalomdíj 2/3-ét *Csikmegyében*, 1/3-ét *Bacs megyében*, 1/4-ét *Görmörmegyében*. A 200.000 koronás lönyeremény 1/3-át *Pozsonyban*, 2/3-át *Veszprém megyében*, 1/3-át *Kolozsvártól*, 1/3-át *Cziakón*, 1/3-át *Azó-Fejermegyében* és 2/3-át *Budapesten*. A folyó év marc. 28-án nálam nyert 200.000 kor. 1/4-ét *Braasóban*, 1/4-ét *Torontal megyében*, 1/4-ét *Somogy megyében*, 1/4-ét *Zemplén megyében* nyerték. A többi lönyeremény szintén az ország különböző helyén jutott kifizetésre. Felhívjuk a t. olvasó figyelmét *Bihari* Ede szerencsés főeljárásító mai hirdetésére, kihez megrendelések — tekintettel a nagy keresletre — mielőbb intézendők. A húzás folyó hó 22-én kezdődik. 1/3 sorsjegy 1.50 korona, 1/4 = 3 kor., 2/3 = 6 kor., 1/2 = 12 korona.

— **Új földelmi forrás.** A vidéki városok anyagi helyzetére kiváló jelentőségű hírt kapott a Sz. és V. Budapesti. A kormányának egy malányos, regóta sürgetett elhatározásáról van szó benne, amely a vidéki városokat új, tekintélyes földelmi forráshoz fogja juttatni. A belügyi miniszter és pénzügyminiszter között tárgyalások folytak az iránt, hogy ne csak Budapesti városokban, hanem Magyarország többi, szabad

királyi es rendezelt tanácsu városai is új, gazdag jövedelmi forráshoz jussanak. A kormány belátta, mi-zerint jogosult a városoknak az a panasz, hogy a városok roppant sok állami teendőt vezetnek, s az állam, a míg a terheket egyre na yobb erővel tölta a vidéki városok nyakára, a jövedelmeket magának foglalta le. En éltögyva, hogy a terhek elviselhetők legyenek, új, bizto- jövedelmi forrasról kell gondoskodni a városok részére. A tárgyalások mar a befejezésükhöz közelednek, s ennek eredményeképp Lukács László pénzügyminis-ter legközelebb törvényjavaslato nyujt ha a képviselőházhoz, a melyben a bor- és husafogyasz-tási adót a városnak átengedi. A bor- és husafogyasz-tási adó bevétele minden városban tekintélyes összeget képvisel. A fontos reformot a kormány mar néhány év előtt kiharásba helyezte a városok pénzügyeinek rendezéséről tett kijelölések. Az 1889. VI. t. c. — ha jól emlékszünk — 1903. év végét jelöli meg, mint a mely ideig legalább ezen az alapon a rendezésre előterjesztést kell tenni. Ha mar csakugyan kész a javaslat, kérdés, végre hajtható törvény válik-e abból az idén, a mikor a hononnan feleztendőket eltecsérelt mar az obst-rukció a legkritikusabb időből.

— A legszebb és legzserencesebb hányk egyike Budapesten a Király-bazar a Ferenciek-terén, mely dusan aranyozott homlokzataval viló-ságos látványossagot képez. A főkapu melletti díszes helyiségében van a Budapesti Takarékpénz-tár osztálysorsjegyeladási osztalya, ahol legutóbb — a mint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy fönyereményt fizet-tek ki a szerencsés sorsjegyvédőknek. Jelenleg a posta ismét özönével hozza a megrendeleseket ezen szerencsés bankháznak, miután az új huzás már május 23-án történik. Ott a legkisebb rende-let is poston-an inezik el, kötséget pedig nem számítanak. Egy negyed sorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona. Ki onnan sorsjegyet hozatott, még nem bánta meg.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékű drága családlónk

Weiszberger Zsigmond

elhunyta és temetése alkalmával az oly megtisztelő módon megnyilvánult kegyeletért és jóleső részvételért ezuton is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Nagykanizsa, 1903. május 8.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás.

A m. kir. posta- és távirtda tisztika- ra és mindazoknak, kik felejthetel- len férjem elhunya feletti fajd ima- mat enyhíteni iparkodtak s temetésén is megjelentek, fogadják ezuton há- lás köszönetemet.

Nagykanizsa, 1903. május 8.

özv. Fiedler Antalné.

Hirdetések:

Földes-féle Margit-crém
legjobb a világon.
Hatás csodás.

A női szépség

előcsérés, tökéletesítésére és fentartására a legkitű- nőbb és legbiztosabb a vegytiszta, teljesen ártal- matlan

Legkitűnőbb a nap és szél befolyása ellen, sem hi- ganyt, sem ólmot nem tar- talmaz a szirmentes kös- kedvelt

Földes-féle

Margit-Crème

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt el- távolít azeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtinkt (Miltesser) és minden más bőrbajt Kisimítja a ránczokat és az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Postán utánvétellel vagy a pénz előtes beküldés után küldi a készitő:

FÖLDEN KELEMEN
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszer-kereskedésben.

Margit-hőlgypor (3szinben) K. 1.20 Margit-szappan 70 fill., Margit-fogyóp (Zahn pasta) 1 K. Margit-arcciz 1 K.

Főraktár Nagykanizsán: BELUS LAJOS, PRAGER BÉLA és REIK GYULA gyógyszerárakban.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.
Legjobb szépitő szer.

Hamisítók bíróság
Hirdetmények

Hirdetmények
Törvényszék

Olesó áraink bámulatot ketlenek!

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Tartós
női bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Kitűnő
női
gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztcsattal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek
fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

Kitűnő
férfi
fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Nagyon erős
férfi
sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőrfélczipő
párja
2 frt 50 kr.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány
fűzős férfi-czipő
párja
1 frt 70 kr.

1* Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmulhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Legjutányosabb cséplési szén

az elsőrendű tatal brikkett és tatali darabos szén.

A porosz szenet is teljesen pótolja.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Magyar Ált. Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Elárusítók: BRÜCK MÁRKUS és TÁRSA Nagykanizsa.

8562 sz. 1903

136—2

Árlejtési hirdetmény.

Nagykanizsa város közönsége által a cs. és kir. gyalogsági laktanyában építendő

pótraktár építési munkáira

ezzennel írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetünk.

Az építés összes költsége kerek számban 37.000 koronával van előirányozva.

1. Ajánlat csak az összes munkákra tehető.

2. A saját kezűleg aláírt ajánlatban kiteendő: az ajánlattevő neve, polgári állása, lakhelye, kiteendő továbbá tisztán és minden kételyt kizáró módon számokkal és betűkkel azon százalékok melyek a költségvetési összegből való leengedése mellett ajánlattevő a kérdéses munkákra vállalkozik. Ezen kívül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő abbeli nyilatkozatát, hogy az építési terveket az előmért költségvetést, az általános és részletes építési felteteleket és a szerződési tervezetet valamint a helyi viszonyokat ismeri, végül csatolandó az ajánlatokhoz a bánatpénz letételéről szóló elismervény.

3. Bánatpénz fejében a városi pénztárnál 1850 korona készpénz vagy ily értékű helybeli pénztintezeti betétkönyv, vagy végül az összegnek megfelelő értékű az állam által óvadékképesnek jelölt érték-papír teendő le.

4. Távirati vagy elkésve érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

5. A városi közgyűlés tetszésétől függ a benyújtott ajánlatok közül bármelyiket az ajánlatra való tekintet nélkül elfogadni vagy indoklás nélkül vissza utasítani, esetleg új árlejtés megtartását elrendelni.

6. Az 1 kor. bélyeggel ellátott zárt ajánlatok az

1903. évi május hó 25-én d. e. 10 órájáig

a tanácsi iktatóban adandók be, melynek ugyanazon napon d. e. 10 órákor nyilvánosan felbontatnak.

7. Az árlejtés tárgyát képező építkezésre vonatkozó műszaki művelet a tanácsi kiadóban a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kelt Nagykanizsán a városi tanácsnak 1903. évi április hó 30-án tartott üléséből.

Vécsey Zsigmond
polgármester.

McCormick Harvesting Machine Company

(Chikagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci ut 30.

Árlejtések ingyen és bérmentve.

Gyártmányok: Kévektógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszálgép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla” kévektógépal gyártmányai.
Évi gyártmány 363.000 gép. 104—12

Hirdetések felvételnek **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésben Nagy-Kani-s-n

Ennek cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az alább nevezett intézetben díjmentesen felvizsgáltsassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első triezsti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü drága családfőnk

Weiszberger Zsigmond

elhunyta és temetése alkalmával az oly megfizetelő módon megnyilvánult kegyeletért és jóleső részvételért ezuton is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Nagykanizsa, 1903. május 8.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás.

A m. kir. posta- és távirat tisztikara és mindazoknak, kik felejthetetlen férjem elhunytá feletti fájd luma mat enyhíteni iparkodtak s temetésén is megjelentek, f-gadják ezuton hálás köszönetemet.

Nagykanizsa, 1903. május 8.

özv. Fiedler Antalné.

Hirdetések:

*Földes-féle Margit-crém
legjobb a világon.
Hatása csodás.*

A női szépség

előrebbre, tökéletesebbre és fenntartására a legkitűnőbb és legbiztosabb a vegyítetlen, teljesen ártalmatlan

Legkitűnőbb a nap és szél befolyása ellen, sem hiányt, sem ólmot nem tartalmaz a szirmosítás közkedvelt

Földes-féle

Margit-Crème

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtinkt (Mitesser) és minden más bőrbajt Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérre, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDEN KELEMEN

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszert-kereskedésben.

Margit-hőlgypor (3xsinben) K. 1 20 Margit-szappan 70 fill., Margit-fogypép (Zahnpaste) 1 K. Margit-arccia 1 K.

Főraktár Nagykanizsán: BELUS LAJOS, PRAGER BÉLA és REIK GYULA gyógyszerárakban.

*Hölgyek részére nélkülözhetetlen.
Legjobb szépsítő szer.*

királyi és rendezett tanácsú városai és u, gazdasági jövedelmi forrásokhoz jussanak. A kormány belátta, mi-zerint jogosult a városoknak az a panasz, hogy a városok roppant sok állami teendővel terheltek, s az állam, a míg a terheket egyre na jobb erővel toltá a vidéki városok nyakára, a jövedelmeket magának foglalta le. En éllogva, hogy a terhek elviselhetők legyenek, új, bizto jövedelmi forrasról kell gondoskodni a városok részére. A tárgyalások mar a betelezésükhöz közelednek, s ennek eredményeképp Lukács László pénzügyminis-ter legközelebb törvényjavaslato nyujt na a képviselőházhoz, a melyben a bor-és húsfigyaszási adót a városnak átengedi. A bor-és húsfigyaszási adó bevétele mindeu városban tekintelyes összeget képvisel. A fontos reformot a kormány mar néhány év előtt kijárásbá helyezte a városok pénzügyeinek rendezéséről tett kijelölések. Az 1889. VI. t. c. — ha jól emlékszünk — 1903. év végét jelöli meg, mint a mely ideig legalább ezen az alapon a rendezésre előterjesztés kell tenni. Ha mar csakugyan kész a javaslat, kérdés, végre hajtható törvény válik-e abból az idén, a miközön nonnan feleztendőtt ellecserélt mar az obstrukció a legkritikusabb időből.

— **A legszébb és legszerecsesebb házik** egyike Budapesten a Király-lazár a Ferenciek-terén, mely dusau aranyozott homlokzatával való-ságos látványosságot épít. A főkapu melletti díszes heliségekben van a Budapesti Takarekpenz-tár osztálysorsjegyeladási osztalya, ahol legutóbb — a mint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy főnyereményt fizettek ki a szerecsés sorsjegyvadóknak. Jelenleg a posta ismét özönével hozza a megrendelésekkel ezen szerecsés bankháznak, miután az új húzás már május 23-án örtenik. Ott a legkisebb reude lést is postó-an invezik el, költséget pedig nem számítanak. Egy negyed sorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona. Ki onnan sorsjegyet hozatott, meg nem bánja meg.

Olcso áraink bámulatot ketlenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Kitünő
női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 fnt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztcsattal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

— **Fiókraktár** —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Kitünő
férfi fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Nagyon erős
férfi sima bőrczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Kitünő
férfi bőrfélczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Könnyű
női utczai bőrczipő
párja
1 fnt 50 kr.

Nagyon erős
leány fűzős férfi-czipő
párja
1 fnt 70 kr.

1^a Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmulhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Legjutányosabb cséplési szén

az elsőrendű tatali brikket és tatali darabos szén.

A porosz szenet is teljesen pótolja.

— Pontos és gyors kiszolgálás! —

Magyar Ált. Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Elárusítók: BRÜCK MÁRKUS és TÁRSA Nagykanizsa.

8562 sz. 1903

136-2

Árlejtési hirdetés.

Nagykanizsa város közönsége által a cs. és kir. gyalgosági laktanyában építendő

pótraktár építési munkáira

ezennel írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetünk.

Az építés összes költsége kerek számban 37.000 koronával van előirányozva.

1. Ajánlat csak az összes munkákra tehető.
2. A saját kezűleg aláírt ajánlatban kiteendő: az ajánlattevő neve, polgári állása, lakhelye, kiteendő továbbá tisztán és minden kételyt kizáró módon számokkal és betűkkel azon százalék melyek a költségvetési összegből való leengedése mellett ajánlattevő a kérdéses munkákra vállalkozik. Ezen kívül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő abbéli nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az előmérlet költségvetést, az általános és részletes építési felteteleket és a szerződési tervezetet valamint a helyi viszonyokat ismeri, végül csatolandó az ajánlatokhoz a bánatpénz letétéről szóló elismervény.
3. Bánatpénz fejében a városi pénztárnál 1850 korona készpénz vagy ily értékű helybeli pénztárczai betétkönyv, vagy végül az összegnek megfelelő értékű az állam által óvadékképesnek jelölt érték-papír teendő le.
4. Távirati vagy elkésve érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.
5. A városi közgyűlés tetszésétől függ a benyújtott ajánlatok közül bármelyiket az ajánlatra való tekintet nélkül elfogadni vagy indokolás nélkül vissza utasítani, esetleg új árlejtés megtartását elrendelni.
6. Az 1 kor. bélyeggel ellátott zárt ajánlatok az

1903. évi május hó 25-én d. e. 10 órájáig

a tanács iktatóban adandók be, melynek ugyanazon napon d. e. 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

7. Az árlejtés tárgyát képező építkezésre vonatkozó műszaki művelet a tanács kiadóban a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kelt Nagykanizsán a városi tanácsnak 1903. évi április hó 30-án tartott üléséből.

Vécsey Zsigmond
polgármester.

McCormick Harvesting Machine Company

(Chikagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E. Igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-ut 30.

Kaligások ingyen és bérme tve.

Évlejtéses munkákra is jól szerelők.

Gyártmányok: Kévektógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszáló-gép, szénagyártó gereblye és „Manilla” kévektógéffel gyártmányul.
Evi gyártmány 367.000 gép. 104-13

Hirdetések

felvétetnek **FISCHEL FÜLÖP**
könyvkereskedésben Nagy-Kanisán

Haan csognak minden védje fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az al... neveit intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első triezsti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üveg 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü drága családfőnk

Weiszberger Zsigmond

elhunyta és temetése alkalmával az oly megtisztelő módon megnyilvánult kegyeletért és jöleső részvételért ezúton is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Nagykanizsa, 1903. május 8.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás.

A m. kir. posta- és táviráda tisztikara és mindazoknak, kik felejthetetlen férjem elhunytá feletti fájda mat enyhíteni iparkodtak s temetésén is megjelentek, fogadják ezúton hálás köszönetemet.

Nagykanizsa, 1903. május 8.

özy. Fiedler Antalné.

királyi és rendezett tanácsu városai és u. gazdasági jövedelmi forrához jussanak. A kormány beláta, mi szerint jogosult a városoknak az a panasz, hogy a városok roppant sok állami teendőt végeznek, s az állam, a míg a terheket egyre na jobb erővel toltá a vidéki városok nyakára, a jövedelmeket magának foglalta le. En előgva, hogy a terhek elviselhetők legyenek, új, bizo. jövedelmi forrásról kell gondoskodni a városok részére. A tárgyalások mar a befejezésükbe közelednek, s ennek eredményeképp Lukács László pénzügyminis- ter legközelebb törvényjavaslato nyújt na a képviselőházhoz, a melyben a bor- és husfogyasztási adót a városnak átengedi. A bor- és husfogyasztási adó bevétele minden városban tekintélyes összeget képvisel. A fontos reformot a kormány már néhány év előtt kitérítésbe helyezte a városok pénzügyeinek rendezéséről tett kijelentések. Az 1889. VI. t. c. — ha jól emlékszünk — 1903. év végét jelöli meg, mint a mely ideig legalább ezen az alapon a rendezésre előterjesztés kell tenni. Ha mar csakugyan kész a javaslat, kérdés, végre hajtható törvény válik-e abból az idén, a mikor a honnanon feleztendőtt elfecsérelt mar az obstrukció a legkritikusabb időből.

— **A legszebb és legszerencsésőbb ház** egyiké Budapesten a Király-házár a Ferenciek-terében, mely dúsán aranyozott homlokzatával világságos látványosságot képez. A főkapu melletti díszes helyiségében van a Budapesti Takarékpénztár osztálysorsjegyeladási osztálya, ahol legutóbb — a mint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy főnyereményt fizet. Tek ki a szerencsés sorsjegyvédőknek. Jelenléz a posta ismét öszönével hozza a megrendeléseket ezen szerencsés bankháznak, miután az új húzás már május 23-án történik. Ott a legkisebb rendelt is ponton-an intezik el, költséget pedig nem számítanak. Egy negyed sorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona. Ki onnan sorsjegyet hozatott, még nem bánta meg.

Hirdetések:

Földes-féle Margit-crém
legjobb a világban.
Hatása csodás.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására a legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta, teljesen ártalmatlan

Legkitűnőbb a nap és szél befolyása ellen, sem hiányt, sem ölmöt nem tartalmaz a szírmintez kös- kedvelt

Földes-féle

Margit-Crème

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, pattanást, bőrgátkát (Mitesser) és minden más bőrbajt Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Postán utánvételrel vagy a pénz előfates beküldése után küldi a készítő:

FÖLDEN KELEMEN
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriarban és illatszer-kereskedésben.

Margit-hőlgypör (3 szinben) K. 1.20 Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpör (Zahnpaste) 1 K. Margit-arcisz 1 K.

Főraktár Nagykanizsán: BELUS LAJOS, PRAGER BÉLA és REIK GYULA gyógyszerárakban.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.
Legjobb szepítő szer.

Olesó áraink bámulatot ketlenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Kitűnő
női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 fnt 80 kr.

Tartós
női bőrfőlczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztossal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

— Fiókraktár —
Nagykanizsán
Kazinczy-utca
1. szám.

Kitűnő
férfi fűzős bőrfőlczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Nagyon erős
férfi sima bőrczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőr főlczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 fnt 50 kr.

Nagyon erős
leány fűzős férfi-czipő
párja
1 fnt 70 kr.

1* Godyear világsczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak véve.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Legjutányosabb cséplési szén

az elsőrendű tatabi brikkett és tatabi darabos szén.

A porosz szenet is teljesen pótolja.

— Pontos és gyors kiszolgálás! —

Magyar Ált. Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Elárúsítók: BRÜCK MÁRKUS és TÁRSA Nagykanizsa.

8562 sz. 1903

136-2

Árlejtségi hirdetemény.

Nagykanizsa város közönsége által a cs. és kir. gyalogsági laktanyában építendő

pótraktár építési munkáira

ezzenel írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetünk.

Az építés összes költsége kerek számban 37.000 koronával van előirányozva.

1. Ajánlat csak az összes munkákra tehető.

2. A saját kezűleg aláírt ajánlatban kitéendő: az ajánlattevő neve, polgári állása, lakhelye, kitéendő továbbá tisztán és minden kételyt kizáró módon számokkal és betűkkel azon százalék melyek a költségvetési összegből való leengedése mellett ajánlattevő a kérdéses munkákra vállalkozik. Ezen kívül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő abbéli nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az előmért költségvetést, az általános és részletes építési feltevételeket és a szerződési tervezetet valamint a helyi viszonyokat ismeri, végül csatolandó az ajánlatokhoz a bánatpénz letételéről szóló elismervény.

3. Bánatpénz fejében a városi pénztárnál 1850 korona készpénz vagy ily értékű helybeli pénzintézeti betétkönyv, vagy végül az összegnek megfelelő értékű az állam által óvadékképesnek jelölt értékpapír teendő le.

4. Távirati vagy elkésve érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

5. A városi közgyűlés tetszésétől függ a benyújtott ajánlatok közül bármelyiket az ajánlatra való tekintet nélkül elfogadni vagy indokolás nélkül vissza utasítani, esetleg új árlejtségi megtartását elrendelni.

6. Az 1. kor. bélyeggel ellátott zárt ajánlatok az

1903. évi május hó 25-én d. e. 10 órájáig

a tanácsi iktatóban adandók be, melynek ugyanazon napon d. e. 10 órákor nyilvánosan felbontatnak.

7. Az árlejtségi tárgyat képező építkezésre vonatkozó műszaki művelet a tanácsi kiadóban a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kelt Nagykanizsán a városi tanácsnak 1903. évi április hó 30-án tartott üléséből.

Vécsey Zsigmond

polgármester.

McCormick Harvesting Machine Company (Chikagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E. igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-ut 36.

A világ minden részén és bárhol is.

Gyártmányok: Kévektőtőgép, „Daisy” márkájú aratógép, fűkaszáló-gép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla” kévektőtőgép gyártmányai.
Évi gyártmány 200.000 gép. 104-12

Hirdetések

felvételnek FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésben Nagykanizsán

Ha valaki minden évjére fel van jogosítva arra, hogy az eredeti csomagolásban az alábbi sevenett itéletben díjmentesen felvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üveg 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főáruháiban, ahol eddig több mint

HAT MILLIÓ

koronát nyertek.

Sok **20,000, 10,000, 5000, 2000** koronás főnyereményen kívül a következő főnyereményeket fizettem már ki:

600,000	kor. a	69,686	számra
600,000	kor. a	28,718	„
200,000	kor. a	18,445	„
80,000	kor. a	69,691	„
60,000	kor. a	23,772	„
30,000	kor. a	103,298	„
30,000	kor. a	14,199	„

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a **28,632.** számra

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) — 75 frt vagy 150 k. | egy negyed ($\frac{1}{4}$) 150 frt vagy 3. — k.
egy fél ($\frac{1}{2}$) 3. — „ „ 6. — „ | egy egész ($\frac{1}{1}$) 9. — „ „ 6. — „

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Szíveskedjék megrendeléseit — minthogy a húzás már f. hó 22-én kezdődik — mielőbb, de mindenesetre

f. évi május hó 22-ig

alulírt szerencsés főelárusítóhoz juttatni

BIHARI EDE

Húzás már f. hó 22-én!

Budapest, Városház-utca 14.

Rohitschi
Tempelorrás

Gyógyító orvosság ajánlva. — Erőtelj gyógyszeremények
Gyomor daganatok és görcsök Bright-féle vesegyulladások — Torok- és gége-hurut — Gyomor- és bélhurut — Hagycső- és cukor-hurut — Székrekedés. — Májbetegségek stb.
Szétküldési raktár Magyarország részére:
Hoffmann József Budapest, Bithory-utca 8.

**Gazdasági-
és
szőlészeti-gépek**

eladására jártas ügynökök és képviselők egy bécsi cég részére kerestetnek, jutalék és napidíj fizetés mellett. Csakis szakemberek tegyenek ajánlatot, a ddigi működésük kimerítő felsorolása mellett. Ajánlatok intézendők
»Maschinen« címen

Landw. Wochenblatt,
Wien, I. Graben 26.
I. címre. 132-3

Dr. DREISZKER VIZGYÓGYINTÉZETE

KÖSZEGEN, Vasmegeye vasutállomás,
— Nítva március 1 től. —

RENDSZER:
Preisnitz és Kneipp.

Legjobb gyógyszeremények!
Gondos orvosi felügyelet.
Igen jutányos ár.
Prospektus ingyen és bérmentve.

URANOS

-KÉK-

ruha-mosáshoz
a legjobb kékítőszert
— Törvényesen védve. —
Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakéítő.

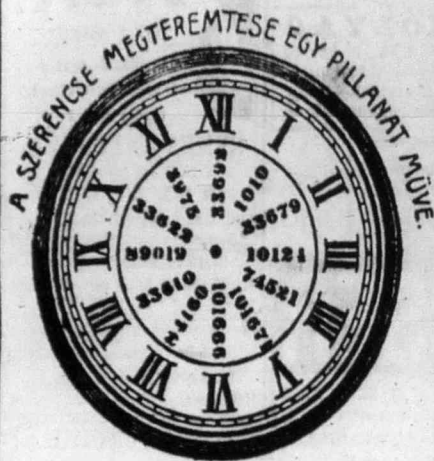
Olcsó és felhasználható!
Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. — Egy nagy üveg 1 60 kor., fél üveg 1 korona.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk.

Kizárólagos gyárt **HOCHSINGER TESTVÉREK** VEGETÉSZETI GYÁRA **BUDAPEST**
VI. RÓZSA-UTCZA 85.

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámat rendelje meg levelező által, mely azsa óra mellett van feltüntetve, amely időben ezt a hirdetést olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag

BENKŐ bankházánál

kaphatók

— Budapest, Andrásy-ut 79. —

Húza május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1/8 150 K. 1/4 3 K. 1/2 6 K. 1 12 K

A mi vevőnk azos előnyben részesülnek, hogy befizetésüket postatakarékpénztári cheque útján, tehát

költségmentesen

— taljénthetik. — 123-4

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

magyarországi osztálya

BUDAPEST, Váci-utca 20. sz.,

az „Adriai biztosító-társulat” házában.

Báró Podmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befiz. alaptőke 3,000,000 K.
Tartalékok 2,967,379 K.

E társaság, mely a kir. szab. „Adriai biztosító-társulat” védnöksége alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jékkár ellen és a t. cz. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jótányosak és a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítetnek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az „Adriai biztosító-társulat” magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Főügynökség LÓWY ADOLF.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legveszélyesebb esetben
1.000,000 korona.

Korona

1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„	200000
2	„	100000
1	„	90000
2	„	80000
1	„	70000
2	„	60000
1	„	50000
1	„	40000
3	„	30000
3	„	25000
3	„	20000
3	„	15000
36	„	10000
67	„	5000
3	„	3000
437	„	2000
803	„	1000
1528	„	500
140	„	300
34450	„	200
4850	„	170
4850	„	130
100	„	100
4850	„	80
3850	„	40
55,000	nyer. á	14.459,000

As összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyra-becsült vevőink.

Az egész világ legelőnyösebb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

Pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek tele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tízezer millió 459,000 koronát, egy hatalma; összeget sorolnakjki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyó cad (1/8) frt	— 75	vagyis	150	korona
egy negyed (1/4) frt	1.50	»	3—	»
egy fél (1/2) »	3—	»	6—	»
egy egész (1) »	6—	»	12—	»

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervzet díjlanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

1903. május hó 22-ig

mely napon a húzás megkezdődik, bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

— BUDAPEST —

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főrudánk osztálysorsjáték osztályai

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

„ 2. Múzeum-körut 11.

„ 3. Erzsébet-körut 34.

Rendelőlevél levágandó TÖRÖK A. ÉS TSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

az összeget ..... K. összegben { utánvételezni kérem utalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén) } A nem kívánt törlendő.

Cím: _____
 _____
 _____

Divatáru-üzletünk

helyiségeit Bóronkay Károly urnak f. évi augusztus hó 1-én elköltözködésünk folytán átadjuk.

Ezen időig legújabb divatu áruinkat igen olcsó árban árúitjuk, miről a nagyérdemű közönség magának meggyőződést szerezhet.

A n. érd. közönség látogatását kéri

FANTL TESTVÉREK Nagykanizsán.

PURGO
 A legnagyobb kiltető...
 A leggyengébb kiltető...
 A leggyengébb kiltető...
 A leggyengébb kiltető...

RÉSZELET-FIZETÉSRE
 az órák, órák, órák...
SEBÉNYI
 Budapest, Erzsébet-körút 28. sz.
 Képes árjegyzék...
 Képes árjegyzék...

Készvény és csúsz ellen legalkalmasabb
REPARATOR
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény.
 Nyeremények összege 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 Budapest, Andrássy-ut 60.

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet, mely nem csak, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
 Övege 2 határon.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerész, 6 sz. 61. sz.
 Jászai József utca, 10. sz.
BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérképeltérés biológiai vizsgálata: anémia, szívgyulladás, vér- és hólyag, széklet, vizeletvizelés.
 E vizsgálatok megállapítják:
Dr. KOVÁCS J. főorvos
 Budapest, V. Váci-körút 18. sz.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÜKÉLETESSEGEN
 KÉRJEN PROSPEKTUS A RÉSZVÉTELEK RÉGÉNYEIRŐL
YOST IRÓGÉP
 Budapest, NOVEMBER 10.

Remek és olcsó fejtörlőkészlet
RIVOLI
 Budapest, VI. ker., Kerepester utca 22. sz.
 111 Régi kis házak után a sikerrel megújultak!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakértőn, pontosan és legolcsóbban közöltek az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naplókban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő

Hôtel **PÁRIS** szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL
 Budapest, VI. Váci-körút 25. sz.
 100 szoba 1 főtől fejtől kizárólagosan együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozások a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Gyógytalanág, hányinger, fejfájás, gyomorbetegségek ellen csodabíró a
RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.
 12 sz. 1 korona. Pénz 6 sz. 1 korona.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytalan,
 BUDAPEST, FÓVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Magyar)
 Kiváló hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilométernél több jól ápolott, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegségeket hygienikusan a legelőkeltebben vannak bevezetve. Kiváló ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál!
 a Dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

XII-ik magy. kir. szabada'm. osztályosorsjáték nyereményeinek sorozata.

110,000 sorsj., 55,000 nyerem.
 Minden második sorsjegy nyer.
 Legnagyobb nyeremény esetleg
1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetettnek ki.		Korona.
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
2	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	50000
1	"	40000
5	"	30000
3	"	25000
8	"	20000
8	"	15000
36	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
437	"	2000
803	"	1000
1528	"	500
140	"	300
34450	"	200
4850	"	170
4850	"	130
100	"	100
4350	"	80
3350	"	40
55000	nyer. és jut. összegben	14,459,000

Felhívás
 a XII-ik
m. kir. szab. Osztályosorsjátékhoz.
 Az I. osztály huzása már
1903. évi május hó 22. és 23-án lesz.
 Az I. osztályú sorsjegyek ára:
 egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad
12 korona 6 korona 3 korona 1 kor. 50 fill.
 Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvétel, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos tervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm vezet, Befizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen boesátok ügyfeleimnek rend elkerésére
 Becses megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.
Gaedicke A.
 Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtője,
BUDAPEST,
 IV. ker., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Gaedicke szerencséseje ORIÁSI!
 A következő főnyereményeket fizetem ki eddigelő b. ügyfeleimnek:

600000	korona	62551	sz.
400000	"	33464	"
400000	"	11119	"
400000	"	28916	"
100000	"	42758	"
100000	"	49878	"
100000	"	87991	"
70000	"	60912	"
60000	"	17357	"
60000	"	78863	"
60000	"	82528	"
60000	"	97268	"
30000	"	6920	"
30000	"	38691	"
30000	"	90664	"
25000	"	23481	"
25000	"	30049	"
20000	"	28950	"
20000	"	33402	"
20000	"	35862	"
20000	"	44410	"
20000	"	60781	"
20000	"	78848	"
20000	"	88974	"
15000	"	57734	"
15000	"	77950	"
15000	"	82506	"
24	á	10000	K. — 240000
46	á	5000	— 230000
292	á	2000	— 584000
599	á	1000	— 599000
883	á	500	— 441500

Számos beszélő-készülék
 létezik, de **csupán egy GRAMOPHON!!**

Gramophon beszél és énekel magyarul, franciául, angolul,
 olaszul, horvátul, szerbül, csehül, németül stb.

Ma alogusokat és legújabb lemez-jegyzékeket ingyen és bérmentve.
 Valódi csakis akkor, ha a hirdetésünkben feltüntetett iróangyal védjeggyel van ellátva.

„GRAMOPHON“ WEISS H. és Tarsa
 BUDAPEST, Károly-körút 2. 71-10

A lemezekre kiváló művészek énekel vették fel. Minden helyen képviselők kerestettek.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Hargony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házasor, a mely már több mint 35 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik ékeztényei, csúszai és repüléscsúszai.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban „Hargony” védjeggyel és a „Richter” orvosijeggyel fogadjunk el. — 80 L, 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszeráránál Budapeston.

Richter F. Ad. és Tarsa,
 csász. és kir. udvari szállítók. Budapest.

KLYTHIA a bőr ápolására
 az arczbőr szépítésére **PUDER**
 és finomítására

Legelőgásabb, töltötté hálí és salon puder.
 Fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg analizálva és ajánlva Dr. J. J. Pohlcs. kir. tanár által Bécsben
 Elismerő levelek a legjobb körökből minden dohozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB LAUSSIG
 cs. és kir. udv. toillette-uznappan és illatszergyára
 Főraktár: BECS, I. Wellzelle 3.

Széküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldés mellett.
 Kapható a legtöbb illatszár-, drogu-kereskedésben és
 Kgyőszertárban. Nagykanizsa: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Krainer
 Gyula cégeknel.

egy dohoz ára 1 kor. 20 fill.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lerejű GÓZCSÉPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lőerejű COMPOUND-
 LOCOMOBLAJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó
 és kéveköti aratógépeit,
 továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: **Melis és Pintér, Szombathely.**

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór
 férfi- és gyermekruha raktára
 Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék
 a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része
 saját készítményem, finom, tartós kelmékből.
 Tulfizetés szigoruan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór
 férfiszabó-üzlete
 Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék
 a legdivatosabb finom angol és belföldi kelmékben

Izléses elkészítésre és jó kellékre
 nagy gond fordítottatik.
 Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztejettel **KAUFMANN MÓR**
 férfiszabó.

Nyitási díj
Város-épület, Fischel Fülöp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet napo-
ként d. u. 4-5 óra közt.

Ide írtasendő a lap szellemi részére
vonatközlő minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Város-épület: Fischel Fülöp könyv-
kereskedésben.

Helyközi telefon 103. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiadási-tartalék árak

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitási díj 40 fillér

Előfizetésnek, valamint a hirdetésre
vonatközlő Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésbe írtasendő.

Sármentetlen levelek csak ismert kesek
ből fogadtassanak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Hévícz Lajos.

Csütörtök május 14.

Malomipar és mezőgazdaság.

Azon áramlat, amely az utóbbi évek-
ben agrárius és merkantilista hangzatos
elnevezések alatt úgy politikailag, mint
mezőgazdaságilag egymással ellentétbe
igyekszik juttatni kiválóan egymásra
utalt érdekeket, ismét azon munkálko-
dik, hogy miként nehezítse meg hazai
malomiparunknak — nem fejlődését,
hanem a fejlettség mostani fokán való
fenntartását.

A közvélemény sokáig valódi nem-
zeti büszkeséggel tekintett e hatalmas
iparágra, amely ipari kiskorúságunk
közepette óriásként emelkedett ki, míg
minden más téren ipari elmaradottsá-
gunk felett kellett keseregnünk. — A
gabonakereskedést és lisztipart igen
helyesen úgy tekintették, mint verseny-
képességünk egyik leghatalmasabb esz-
közét s nagy malmaink és a magyar
gazdaközönység között a legteljesebb
egyetértés és barátság uralkodott. Az
alacsony gabonárak nyomorúságai meg-
szakították ezen szép harmóniát és ma

már a malomiparunk a leghevesebb tá-
madásoknak van kitéve a gazdaközön-
ség részéről.

Ezén támadó mozgalom egyik leg-
újabb nyilvánulása az ugynevezett »*fedez-
etlen határidőüzlet*« eltörlésének követelése;
megokolása ezen követelésnek agrárius
részről pedig az, hogy a fedezetlen
határidőüzlet a gabonárakat bénítólag
befolyásolja. Evvel indokolták annak
idején az örlési forgalom eltörlésének
szükségességét is és azóta kitűnt, mint
azt számos közismert közgazdasági
tanulmány bizonyítja, hogy épen az
ellenkező eredményt értük el.

A fedezetlen határidőüzlet eltörlését
célzó követelés kivihetlensége ott kez-
dődik, hogy a fedezetlen és fedezett
határidőüzlet között nemcsak hogy éles
határt vonni nem lehet, hanem még
nagyjában sem tudunk különbséget
tenni. Ha például egy budapesti nagy
malom ma elad 206 waggon lisztet,
holnap ismét hasonló mennyiséget, te-
gyük fel szeptember havi szállításra,
kénytelen ezen lisztmennyiségnek meg-

felelő búzát ugyancsak szeptember havi
szállításra venni a tőzsdén, hacsak ma-
gát és részvényeseinek vagyonát nem
akarja kitenni a buzaárak esetleges
emelkedése által okozott veszteségnek.
Effectív búzával nem fedezheti magát
azért, mert vagy nincs megfelelő raktár-
helyisége ily jelentékeny mennyiség
leraktározására, vagy pedig az eladás
napján nem kap annyi búzát, mely az
eladott lisztmennyiségnek megfelelne.

Vagy említsük azon esetet, hogy egy
malom valamely nagybirtokostól meg-
veszi 50 waggonrakomány búzatermés-
t, de könnyen érthető okokból a vétel
napján megfelelő mennyiségű lisztet
nem adhat el, kénytelen tehát, ha magát
egy könnyen bekövetkező árfuctuáció
esélyeinek kitenni nem akarja, ismét a
tőzsdére menni és ott a megvett búzát
oly határidőre eladni, amidőn előrelát-
hatólag a lisztkereslet élénkebb lesz.

Hogy a malomipart kiszolgáló és vele
szorosan összenőtt gabonakereskedelem-
nek is vannak ilyen és hasonló fedezési
szükségletei, azt csak mindenki termé-

TÁRCA.

Zord tél után . . .

Zord tél után eljön a szép kikelet,
Mídon virág leszen minden tomb felett.
Zord tél után a szép tavasz eljön majd,
A mídon az asszu kór lombot hajt.

Százaz ágra visszatér a kis mádlár,
Óde színben pompázik a láthgátár.
Minden ujul a kikelet jött el im,
Mosolygás ül a természet bokraiv.

A börtönnök rablakója nem zokog,
Mert reméli: a szabadság jönni fog.
A halálban, elmúlásban vigasztunk:
Hogy majd egykor mindnyáján feltámadunk.

A betegnek biztatója a tudat:
Isten könnyit mindenféle bajokat
Minden ember talál vigaszt, enyhülést,
Csak én níllem örökös a ezenedés.

Akár merre megyek . . .

Akár merre megyek, akár merre járok,
Nyugalmat én sehol, sehol nem találok.

Ha járok a mezőn, az illatos réten
S merenjek magamban madár-csevegésen;
Hallgatom a pásztor panaszos bus dalát,
Hallom a kolompnak el-elhaló hangját,
S távoli harangszó hirogató szava
Csendül át a rónán hozzám is eljutoa.
Mindenütt s mindenben csak tégedet látlak,
Nyugalmat én azért sohásem találok.

Kardos Teréz.

Hóditó Jucika.

Igy ismerik Őt az egész városban.
Ő a város szépsége, az ifjak bálványa. Az ő
mély tűzi szemel s csábos mosolya sodornak
mindannyi ifju szivet a szerelem ábrándvi-
lágába. Zengzetes ajkának egy szavára a számos
hódoló hajtának térdet, s egy hízolg mosolyáért
életet áldoznak fel.
S ő valóban ért a hóditáshoz. Mintha csak
arra szülte volna az anya, mintha csak azért
teremtette volna az Isten, hogy mint az őt kö-
rülrajongó ifjuság imádjolja boldog legyen, de
szerelmével sohase teyzen másokat boldoggá.
Pedig mégis szeretett. Ideális lelkében a szere-
lem tavasza ébredett. A szívében fakadó rügyek
még ki nem feleltek — szerelme csak gyer-
mekies, ábrándozó volt.

Igaztalan a természet, mely ennyi szépséget
pazarol egy lényre s e csodás szépségnek kell
áldozatává esnie egy reményteljes ifju szívrnek.
Vig estélyre gyűlt egybe a város előkelő
ifjusága. Vételkedve beszéltek el egymásnak hó-
ditásaikat és csipős kalandjaikat. Csak a borongó,
poétalelkű Földes Tibor űlt hallgatagon és türté
társainak ércelődéseit.

— Hagyjátok őt, — szólt egy barátja — bi-
zonyára most egy hirlapi kacsaán ragódik.
— Dehog barátaim, — szólt Géza — jöve-
vény ő és nem érti nyelvünkét.
— Jer közelébb Tibor, beszélj velünk s ne
ábrándozz a sarokban, vagy talán bánatod van?
— Kérdezte Andor.
— Ördögbe is — találgatott Géza — talán
nem sikerült a vezércikked?
— Csigavér!... gyerünk, igyál velünk, ez fe-
ledtet minden but és bánatot...
— És szerelmet... — vágott közbe Jenő
Az ifjak e szóra felpattantak:
— Ah! Tehát Tibor szerelmes.. Tibor szólj,
mi jó barátaid vagyunk, tehát szerelmes vagy?
— Soha...
Az ifjak elcsüggedtek. Fájt nekik, hogy ba-
rátuk szenved. Mídon együtt tanultak a főváros-
ban utolsó fillérért is nekik adta s mig ők dor-
bézoltak, addig ő kis hónapos szobájában szedte
magába a tudományt. Mégis ők most jómóduak,
s Tibor szegény. Vele a sors mostohán bán.

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
— a legmérsékeltebb árakon —

Czipő- és kalapraktár

II. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Ernáchet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

Szerkesztőség
Városház-püllet, Fischel Fülöp könyv-
kereskedésében.

A szerkesztővel érintkezni lehet napon-
ként d. n. 4—5 óra közt.

Idő intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-püllet: Fischel Fülöp könyv-
terjesztése.
Helyközi telefon 103. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállításért árak
Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitólár postaközzel 40 fillér
Előfizetők, valamint a hirdetőre-
vonatkozó Fischel Fülöp könyvtára-
redésébe intéendő.

Bármentelen levelek csak ismert kesz-
ből fogadtassanak el.

Egyen szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Névész Lajos.

Csütörtök május 14.

Malomipar és mezőgazdaság.

Azon áramlat, amely az utóbbi években agrárius és merkantilista hangzatos elnevezések alatt úgy politikailag, mint mezőgazdaságilag egymással ellentétbe igyekszik juttatni kiválóan egymásra utalt érdekeket, ismét azon munkálkodik, hogy miként neheztelje meg hazai malomiparunknak — nem fejlődését, hanem a fejlettség mostani fokán való fenntartását.

A közvélemény sokáig valódi nemzeti büszkeséggel tekintett e hatalmas iparágra, amely ipari kiskorúságunk közepette óriásként emelkedett ki, míg minden más téren ipari elmaradottságunk felett kellett keseregnyünk. — A gabonakereskedést és lisztipart igen helyesen úgy tekintették, mint versenyképességünk egyik leghatalmasabb eszközt s nagy malmaink és a magyar gazdaközönség között a legteljesebb egyetértés és barátság uralkodott. Az alacsony gabonárák nyomorúságaimegszakították ezen szép harmóniát és ma

már a malomiparunk a leghevesebb támadásoknak van kitéve a gazdaközönség részéről.

Ezen támadó mozgalom egyik legújabb nyilvánulása az úgynevezett „fedezetlen határidőüzlet” eltörlésének követelése; megokolása ezen követelésnek agrárius részről pedig az, hogy a fedezetlen határidőüzlet a gabonárákat bénítólag befolyásolja. Evvel indokolták annak idején az őrlési forgalom eltörlésének szükségességét is és azóta kitünt, mint azt számos közismert közgazdasági tanulmány bizonyítja, hogy éppen az ellenkező eredményt értük el.

A fedezetlen határidőüzlet eltörlését célzó követelés kivihetlensége ott kezdődik, hogy a fedezetlen és fedezett határidőüzlet között nemcsak hogy éles határt vonni nem lehet, hanem még nagyjában sem tudunk különbséget tenni. Ha például egy budapesti nagy malom ma elad 206 waggon lisztet, holnap ismét hasonló mennyiséget, tegyük fel szeptember havi szállításra, kénytelen ezen lisztmennyiségnek meg-

felelő búzát ugyancsak szeptember havi szállításra venni a tőzsdén, hacsak magát és részvényeseinek vagyonát nem akarja kitenni a buzaárak esetleges emelkedése által okozott veszteségnek. Effectív búzával nem fedezheti magát azért, mert vagy nincs megfelelő raktár-beliisége ily jelentékeny mennyiség leraktározására, vagy pedig az eladás napján nem kap annyi búzát, mely az eladott lisztmennyiségnek megfelelő.

Vagy említsük azon esetet, hogy egy malom valamely nagybirtokostól megveszi 50 waggonrakomány búzatermését, de könnyen érthető okokból a vétel napján megfelelő mennyiségű lisztet nem adhat el, kénytelen tehát, ha magát egy könnyen bekövetkező árfuctuáció esélyeinek kitenni nem akarja, ismét a tőzsdére menni és ott a megvett búzát oly határidőre eladni, amidőn előreláthatólag a lisztkereslet élénkebb lesz.

Hogy a malomipart kiszolgáló és vele szorososan összenőtt gabonakereskedelemnek is vannak ilyen és hasonló fedezési szükségletei, azt csak mindenki termé-

TÁRCA.

Zord tél után . . .

Zord tél után eljön a szép kikelet,
Mídon virág leszen minden lomb felett.
Zord tél után a szép tavasz eljön majd,
A mídon az asszu kóró lombot hajt.

Száraz ágra visszatér a kis madár,
Úde színben pompázik a láthatár.
Minden ujul, a kikelet jött el im,
Mosolygás ül a természet bokraín.

A börtönnök rablakója nem szokog,
Mert reméli: a szabadság jönni fog.
A halálban, elmúlásban vigaszunk:
Hogy majd egykor mindnyájan feltámadunk.

A betegnek biztatója a tudat:
Isten könnyit mindenséle bajokat
Minden ember talál vigaszt, enyhülést,
Csak én nállam örökös a szenvedés.

Akár merre megyek . . .

Akár merre megyek, akár merre járok,
Nyugalmat én sehol, sehol nem találok.

Ha járok a mezőn, az illatos réten
S merengyek magamban madár-csevegésen;
Hallgatom a pástor panaszos bus dalút,
Hallom a kolompnyak el ehaló hangját,
S távol harangzó hívogató szava
Csendül át a rónán hozzám is eljutva.
Mindennőt s mindenben csak tégedet látlak,
Nyugalmat én azért sohasem találok.

Kardos Teréz.

Hódító Jucika.

Igy ismerik őt az egész városban.
Ő a város szépsége, az ifjak bálványa. Az ő mély tűzi szemei s csábos mosolya sodornak mindannyi ifju szívet a szerelem ábrándvilágába. Zengzetes ajkának egy szavára a számos hódoló hajtának tétet, s egy hízlegő mosolyáért életet áldoznak fel.

S ő valóban ért a hódításhoz. Mintha csak arra szülte volna az anya, mintha csak azért teremtetle volna az Isten, hogy mint az őt körülrajongó ifjuság imádotolja boldog legyen, de szerelmével sohase teyzen másokat boldoggá. Pedig mégis szeretett. Idegális lelkében a szerelem tavasza ébredett. A szívében fakadó rügyek még ki nem feleltek — szerelme csak gyermekies; ábrándozó volt.

Igaztalan a természet, mely ennyi szépséget pazarol egy lényre s e csodás szépségnek kell áldozatává esnie egy reményteljes ifju szívnék.

Vig esélyre gyült egybe a város előkelő ifjusága. Vetélkedve beszéltek el egymásnak hódításait és csipős kalandjaikat. Csak a borongó, postalelkű Földes Tibor ült halgatagon és türtő társainak ércelődéseit.

— Hagyjátok őt, — szolt egy barátja — bizonyára most egy hírlapi kacsan rágódik.

— Dehogyan barátaim, — szolt Géza — jövevény ő és nem érti nyelvünket.

— Jer közelébb Tibor, beszélj velünk s ne ábrándozz a sarokban, vagy talán bánatod van?

— Kérdezte Andor.

— Ördögbe is — találgatott Géza — talán nem sikerült a vezércikked?

— Csigavér!... gyerünk, igyál velünk, ez feledtet minden but és bánatot...

— És szerelmet... — vágott közbe Jenő

Az ifjak e szóra felpattantak:

— Ah! Tehát Tibor szerelmes.. Tibor szólj, mi jó barátaid vagyunk, tehát szerelmes vagy?

— Soha...

Az ifjak elcsüggedtek. Fájt nekik, hogy barátuk szenved. Mídon együtt tanultak a fővárosban utolsó filléret is nekik adta s mig ők dorbézoltak, addig ő kis hónapos szobájában szedte magába a tudományt. Mégis ők most jómóduak, s Tibor szegény. Vele a sors mostohán bán.

Férfi- és gyermekruha

Czipő- és kalapraktár

Hj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss ügyes-féle helyiségben.

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb árakon

szetesenek fogja találni. Tessék már most különbséget tenni fedezett és fedezetlen határidőüzlet között.

Sokan azt mondanák, hogy ne adjanak el a malmok határidőre, vagy ha el is adnak, viseljék maguk az előre való eladás kockázatát. Igen ám, de malomiparunk nemcsak a belfogyasztást látja el, hanem buzafeleslegünk tekintélyes részét liszt alakban szállítja a külföldre. Közgazdasági szempontból ennek igen nagy fontossága van, mert némileg enyhíti azt az egyoldalúságot, hogy a külföldi iparcikkeket csaknem kizárólag nyereségtermekekkel fizetjük meg. A külföldi kereslet pedig többnyire határidőre való szállításra szól, amit mi megakadályozni nem tudunk, mivel más gabonaexportáló államok szívesen adnának határidőre is lisztet. Hogy tovább ne menjünk, a belföldi lisztfogyasztás egy jelentékeny része is hivatalosan határidőüzletre szorítja a gabonakereskedőket, valamint a lisztkereskedőket és ezáltal a malmokat is. Valamennyi katonai élelmezési hivatal, állami intézetek, börtönök stb. kizárólag hosszabb időre, gyakran egy évre előre fedezik szükségüket.

Ha az ugynevezett „fedezetlen határidőüzlet” eltörlését célzó törekvéseket eredmény kísérné, az nagyobb részben a mezőgazdaságra lenne káros. Ha a malmok a lisztkeresletre megfelelően néha hetekig és hónapokig ugyszólván semmi búzát sem vásárolnának, máskor pedig óriási mennyiségeket vennének fel, hogy aztán ismét teljesen tartózkodjanak a vételtől, ez

oly horribilis árfluctuációkat idézne elő az effectív gabonában, hogy emiatt a mezőgazdaság megszűnne rendes jóvedelmet hajtó foglalkozás lenni, hanem a tőzsdék boszorkánynapjai átplántálódna a termelők közé. Maguknak a gazdáknak érdeke, hogy a hatalmas árnyelláló határidőüzlet ne töröltesse el.

Ausztriában eltörlték a határidőüzletet, ennek idáig szemmel látható eredménye az, hogy a bécsi gabona-tőzsde amtyg is csekély jelentőségűből még többet veszített. Ilyen sors várna miránk is. Sem Franciaországban, sem Angliában, vagy az amerikai Egyesült Államokban nem kísértették meg hasonló rendszabályok behozatalát, miután ott jól tudták, hogy a határidőüzlet a fejlettebb kereskedelem létfeltétele és azt is tudják, hogy a kereskedelem nemcsak a felesleges áru értékesítésének közvetítője, hanem visszahatásában nagy befolyással bír a termelés fokozására és a termelő boldogulására.

Sajátságos, hogy éppen a mezőgazdaságunkkal leginkább összeforrott malomipar itélteket meg sokszor a legellenesegesebb indulattal és minden közgazdasági bajunk kutforrásait a malomipart jelölik meg. A magyar királyi statisztikai hivatal a malomiparra vonatkozó hivatalos jelentésében pedig mint faktumot konstataálja, hogy: „Részvénytársulati malmaink tiszta nyeresége roppant ingadozást mutat s általában nemhogy lépést tartana a részvénytőke fejlődésével, hanem ellenkezőleg, abszolúte is hanyatló irányzatot mutat.”

Anglia ipari történetéből, no meg Menaenius Agrippa meséjéből is az az örökbecsű tanulság vonható le, hogy nem elég egy ipart, egy közgazdasági tényezőt a fejlettség bizonyos fokára segíteni és aztán gazdasági tevékenységünket attól megvonni, hanem istápolni, támogatni kell a tovább fejlődésre, hogy maga után vonhassa a többi közgazdasági ágak fejlődését is.

Azon idők pedig, amidőn a malomtartási jog még a királyi kisebb haszonvételek közé tartozott és a földesurak fontos jövedelmi forrása volt, rég elmúltak.

Guttman Alfréd

A korcsmázás ellen.

A vallás- és közoktatási-ügyi miniszter a 15 éven aluli gyermekeknek a korcsmák és nyilvános mulatóhelyektől való távolmarása ügyében valamennyi törvényhatóság közigazgatási bizottságához, tanfelügyelői és tanfelügyelőség-kirendeltséghez a következő körrendeletet intézte:

Nem-szükséges bővebben magyarázni azt, hogy a szesz italok mértéktelen évezet mily romboló hatást gyakorol az emberi testi, lelki egészségére és erkölcsi életére s ha szenvedélylyé válik, miképpen pusztítja el az ember egészségét, akaratát, erkölcsi erjét és egész idegrendszerét s miképpen duja fel a családok bekejtét s miképpen okozza annyi szerencsétlen család anyagi elűzésének és nyomorának; a serdülo tör pedig az alkohol élvezete által az iszákosság szenvedélyének legveszedelmesebb terjesztője.

Minden eszközt meg kell tehát ragadni arra nézve, hogy az ifjuságot ezen veszedelemtől megóvjuk.

A vezetésem alatt álló miniszterium már több évvel ezelőt közölte a vármegyei királyi tanfelügyelőkkel Hevesvármegyei közönségének 1893 évi július havában alkotott azon szabályrendeletét, melyvel a 15 éven aluli, tehát tanköteles korban levő mindkét nemű gyermekeknek a korcsmákban időzést, korcsmai mulásokokban, nyilvános tanc-

S most nem mondja el neked baját, pedig mily szívesen segítene volna.

De ő nem szóló társainak. — Tanulmányait akarta folytatni, de ő szegény volt. Önézete tiltotta, hogy barátaihoz forduljon. Restelje a dolgot, hogy kedvüket elrontotta és így szólt:

— Mulassatok tovább barátaim, én is veletek tartok.

Ennek megörülték az ifjak s most már biztosra vették, hogy Tibor szerelmes. Kis idő múlva már ott volt a cigánybánda.

— No, találj el a nótámat! — kiáltott Tibor.

A cigányok húzták... egyik szomorut a másik után...

— Nem ez... ez sem... egyik sem az... nem vagy te jó cigány...

— Hiába — szólt az ábrándos Jenő — nincsen olyan jó cigány, mint a Hódító Jucika...

— Az már igaz — felelt Géza — hamis mint a cigány, szépsége meg úgy hódít, mint a jó cigány muzsikája... Tibor! Láttál-e már istentől élő alakban?

— Istenemre nem — felelt bámulva Tibor.

— Nos holnap bemutatunk neki.

— És ki az istennő? — kérde gyönyösen Tibor.

— Majd holnap meglátod és nyakamat adom, ha tüstént bele nem szeretsz...

— Lehetetlen...

Az ifjak kacagtak...

— Hát azt hiszed, hogy csak a te regényeidben szerepelnek isteni tulajdonokkal felruházott nők? — felelt Géza — Vannak az életben is ilyenek. No majd meglátjuk. Előre is megköszönöm, hogy beleszédült a szemembe és aki oda beleszédül, az sebzett szívvel kacszkodik ki onnan. A te finom lélekületedet elborítja szellemének ragyogó fénye, hízogó szava csábos syrén mosolya megfoszt nyugalmadtól, vallatásával za-

varba hoz s ha hálójába kerülsz, csak Ariadne fonalával menekülsz ki onnan... csókjának ne hízy mert az Judás csók — keserűen családok már sokan... vigyázz... mert a kiábrándulás keserű lesz...

— Eh! Barátom — vágott közbe Tibor, aki már is kíváncsi volt — én kivétel leszek annyi sok közül, stóikus leszek vele szemben, ha elmesél, én is az leszek, ha kacérokodik, megvetem, ha zavaró akar hozni nem pirulok belé, bájai iránt hideg maradok, habhabha... szikla leszek, melyen megtörik akarata, s nem leszek hajlékony báb, hanem meg fogja látni, hogy én is tudok akarni...

— Messze méssz barátom... messze méssz... senkisen tudja előre sorsát... talán éppen e nő kezébe van a tiéd is letéve...

Ezzel elváltak egymástól az ifjak.

Gyönyörű tavaszi nap van a szerelem tavasza... Fehérre meszelt egyszerű ház lugasán vad-szőlők indái, folyondárok karcsú száraí ölelik át az oszlopokat. Édes virágított ölti be az ember érzékét, magas akáciák hajítják feléje rügyező lombjukat. S a működő természet összhangjától egy élő virágszál egészíti ki — a Hódító Jucika.

Ápolja a virágokat, hófehér selymes kezeivel kitépi a konkolyt. Fehér széklet, az ártatlanság jelképét, tüzi keblére, akcióleveleket tépdés és azoktól jószoltat magának...

Nem is anya szülte őt. Venus istenasszony homlokából kipattant isteni lény ez. Fejéről a vállára borul szentekete gyűrűzött dus haja, mélyeséges szeméből mennyei tűz lángol, cseresznyeipros ajkának s arcának vonásai angyalra emlékeztetnek. Izléses öltözéke tökéletes alakot takar el, a classicus festő esetje, szobrász vésoje nem örökíthetett volna meg teljesebb idő-

mokat. S a természet e ritkaságai mellett művelt fenkölt szellemű nő és némely művészet birtokosa.

Mellette sürgőnek-forgoknak a szép ifjak s neki mindegyikhez van egy nyájas szava. Ott ül közömbösen a sziklaszívű Tibor is s közönyös arccal hallgatja Hódító Jucika szavait. Csak lopva tekint reá s igyekszik a Madonna arcon hibát észrevenni. De hasz alan... dallamos hangja égi hárfaként szívébe nyílal... s zavartan, pirulva kell kiállni társainak gúnyos mozdulatait...

— S önnek Tibor nincs hozzám szava?... szólt hozzá a leány bizalmas hangon.

— O szó! hölgyem! Gyengének érzem szavaimat az Önéi mellett... szeretek elandalogni az ébredő természet s ilyenkor gondolataimat csak ez foglalja el...

— Ugalmas is így egy helyben... menjünk sétálni... én társul szegődöm Tiborhoz, önök meg menjenek Idával és Borissal, jó lesz így?... szólt a két ifjuhoz.

Tibor elszorult szívvel nézett két társa felé... egyedül maradt a bálványozott hölgygyel... érzé a hálót... Ariadne fonalat kereste...

— Csodálatos, hogy a poéta-lekkel annyira szeretik a természet csodáit szemlélni — kezdte a hölgy — igaz bár, hogy az ő kezükbe van letéve a természet feltárása. Ők öntik a szívekbe annak bájjait s tudatára ébresztik az embert, hogy minő isteni alkotás az, midőn a rózsától bímbók feselnek, melyek nyíló rózsat hoznak, ősszel a fák levelei megsárgulnak, tavaszkor ki-zöldelnek, s a kertekben szebbnél-szebb szin-pompájú virágok diszlenek... önök az emberek felett is uralkodnak s némelyeket elhalmoznak szépséggel, bájjakkal, másokat visszatartó alakban tüntetnek fel, s pellengérré állítanak mint bünbősöket... Ugyan mondja Tibor, hogy jellemezne engem?... Nos, miért hallgat?...

vigalmakban megjelenését eltiltotta; közölte pedig ezen szabályrendeletet oly felhívással, hogy a vármegyék közönségét hasonló szabályrendelet alkotására buzdítsák.

Minthogy azonban még számos vármegyei és városi törvényhatóságolt a érintett szabályrendelet megalkotásáról jelentés hoztam nem érkezett, felhívom a bizottságot, jelentse be, hogy a törvényhatóság megalkotta-e és mikor ezen szabályrendeletet a kormányhatósági jóváhagyást nyert-e?

Amennyiben a jelzett szabályrendelet még ez ideig meg nem alkotott volna, a bizottságnak kötelességévé teszem, hogy a másolatban idecsatolt hevesmegyei hasonló szabályrendelet rendelkezéseit figyelembe véve, a tanköteles korban levő gyermekeknek a korcsmártól és nyilvános mulatóhelyektől távol tartására nézve szabályrendelet alkotására a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé javaslatot terjesszen és ennek megtörténtét ide annak jelzésével, hogy a javaslatot a törvényhatóság elfogadta-e vagy sem? — a folyó év végéig jelentse be.

A körrendeletben feleltett szabályrendelet így hangzik:

1. §. A közrend, közkerékség és közegészség szempontjából Hevesvármegye területén rendőrileg tilos az, hogy 15-ik életévét még be nem töltött gyerekek korcsmában, sörmérei, vagy pálinkamérei helyiségben időzzenek, vagy nyilvános táncmulatságon megjelenjenek.

2. §. Ezen rendőri tilalomnak megszegése az 1879. évi 40. t. cikk 1. §. alapján kihágásnak nyilvánítottatik és ennélfogva azaz koronáig terjedhető, az illető község szegényalapját megillető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) azon korcsmáros, sör- vagy pálinkamérő vagy nyilvános táncmulatságot rendező, a ki 15 évet még be nem töltött gyermeket korcsmában, sör- vagy pálinkamérei helyiségben, vagy nyilvános táncmulatságon időzni enged;

b) azon szülő vagy gyám, a ki 15-ik életévét még be nem töltött gyermeket korcsmában, sör- vagy pálinkamérei helyiségben, vagy nyilvános táncmulatságon időzni enged, vagy pedig most jelzett helyekre vagy nyilvános táncmulatságra magával visz.

3. §. Nem képez kihágást az, ha a községtől állandó lakással nem bíró vagy pusztán lakó szülő, vagy gyám 15-ik életévét még be nem töltött gyermekekkel étkezés céljából időz korcsmában, vagy sörmérei helyiségben, ugyszintén az sem, ha valamely helybeli lakos különleges viszonyainál fogva a jelzett helyiségekben való étkezésre van utalva.

4. §. A községi előjárások szigorú köteleselegévé létezik — ezen szabályrendelet betartása felett őrködni — s az ez ellen vétőket a járás főszolgabírónak jeljelenteni.

5. §. Ezen szabályrendelet minden községben a szokott módon kihirdetendő s minden italmérei helyiségben a vendégek által könnyen látható helyen kifüggesztendő, olvasható állapotban tartandó.

Azon vendéglős, korcsmáros, italmérő, ki ezen szakasz rendelkezését nem teljesíti, a községi szegényalap javára száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetettetni.

6. §. Kihágások esetében elsőfokban az illető járás főszolgabírája, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban a helygyi magyar kir. miniszter bíraskodik.

HIREK.

— **Uj bencés apát.** A pannonhalmi főapát Koller Miksa pannonhalmi perjelt a beadott szavazatok alapján zalavári apáttá nevezte ki. Az így trespdesébe jött pannonhalmi perjelség betöltésére határnapul folyó hó 31-ét tűzte ki.

— **Miniszeri biztos.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a zalaegerszegi és a nagykanizsai felső kereskedelmi iskolákra nézve az 1903. évi folyamában tartandó érettségi vizsgálatok vezetésével miniszteri biztos minőségben saját részéről dr. Beke Manó budapesti tud. egyetemi ny. r. tanárt bizta meg.

— **Rabbivalatás.** A csurgói kerületi rabbi-állásra, a legutóbb tartott nagygyűlés három pályázó közül titkos szavazással egyhangulag dr. Goldberger Lidor okleveles rabbit választották meg. A szép képzettségű fiatal rabbi folyó évi június 1-én foglalta el állását.

— **Uj járásorvos.** Az e halálozás következtében megüresedett csáktornyai járásorvosi állásra a vármegye főispánja dr. Kovácsics Ferenc novai járásorvost nevezte ki.

— **Változás a bérmlás sorrendjében.** A kapornaki esperesi kerület bérmlási sorrendjében az a változás történt, hogy május 25-én nem Szepetken, hanem Nemesapátiban lesz bérmlás.

— **Érettségi vizsgálatok.** A helybeli felső kereskedelmi iskolánál az érettségi írásbeli vizsgálatok f. hó 20-án veszik kezdetüket.

— A legszebb színben — felelt Tibor reszkető ajakkal.

— Óh! ez nagyon tág fogalom... Mondja csak Tibor — s megfogta az ifju kezét s mélyen a szeméibe nézett — szerelmes ön?... — Igen... azaz hogy nem soha... szólt ki-
pirulva az ifju.

— Hahha... nem igaz, ön szerelmes... vállalja meg nekem, kibe... s nagyot dobban piciny lábával... nos, egy-kettő... — Nem, szavamra senkibe nem mondhatom meg... majd máskor... nini, jönnek barátaim...

Géza most eléjük ért: — Jucika zongorázzon... kérlelte őt. — Mi a nótája Tibor — fordult a szép hölgy feléje.

— Találja el! — volt a válasz. Azzal bementek a zongoraterembe. Jucika a zongorához ült és játszott... Tibor fejét rázta. Most belekapott egy másikba... ez sem az... s most mintha a hölgyet isteni ihlet ragadta volna el, rázendített a szomorú magyar nótára és búbajos hangja végigcsengett a termem...

»Feledniek, feledniek,
De nem tudlak feledni...«

Tibor szemében nehéz könnyecse jelent meg. Ez az ő dala... Csak most érezte, hogy igaz volt barátjának, mert élete e nő kezébe van letéve...

* * *

Hova merítse szerelmes bánatát? Kártyába, borba és muzsikaszóba. Tibor kártyázott, ivott és reggelig húzatta... és mindig csak azt az egy nótát...

Tudta jól, hogy szerelmé reménytelen, de azért boldog volt, mert szeretett... Szakított barátjaival, rokonaival, testvéreivel és szülőivel, akik fedték őt s csak reménytelen szerelmének élt...

Amikor csak tehetette, az imádott hölgygyel volt s lassankint a féltékenységre marcangolta szívét. Tudni akarta, hogy ki az, aki imádotja szerelmét bírja. Heves szemrehányást tett barátainak, akik nem enyhítették féjdalmát... álmatlanok voltak éjszakai és csak mulatott, mert az a nóta még most is a fülébe csengett... szüntelen reá gondolt...

Egy napon Géza jött hozzá. Kérlette hogy mondjon le szerelméről, hisz az ugys meddő...

— Láod, látod barátom... intettek, hogy vigyázz szivedre s csak eszedre hallgass... mondj le áldatlan szere medről... ő kikacag téged s mulat gyalórságodon... Tibor! feledd el őt!...

— Nem tudom... soha...

— Tibor! ha szivedet összelőröm is, fülébe kell kiáltanom, hogy el kell őt feledned, mert... mert ő más szeret... miért rabolnád meg barátunk szívét?...

— Ah! Világosság Istene! Bárdos Jenő... tehát ő az a szerencsés halandó... igazad van... ő jó barátom...

E pillanatban kinyílt az ajtó s egy fiúcska névjegyet adott át Tibornak... Bárdos kihívta őt...

A párhaj másnap reggel történt meg, nem messze Hódító Jucikáké kertjélől. Az ifju hölgy nyugodtan ápolta virágait s midőn az első lövés elhangzott, szétlét által hajjal rohant a vívók felé... s földes Tibor véres fövel bukkolt le.

Lele a mennyekbe szállt éppen akkor, midőn az égen a tűzes nap korongja sugárzó fényt lövelt a sivár földre...

Fenyő Vilmos.

— **Színészlet.** Kövessy Albert szín-társulatával, mely nagy pártfogás mellett működik ez idő szerint Ujvidéken, — a mint már jeleztük — június hó első napjaiban érkezik Nagykanizsára. Kövessy a fővárosi színházak minden jobb ujdonságát megszerezte és ezek Ujvidéken már elő is adának, hogy hogy hozzánk a társulat jól összetanulva vonul be. — Bizonyára szívesen hallja közönségünk, hogy Kövessy Albert méltányolva Nagykanizsa város közönségének pártfogását, újból szerződöttette Mányai Aranka kisaszszonyt, a kitűnő coloratur énekesnőt.

— **Trachoma.** A trachomas betegek felülvizsgálatára a m. kir. belügyminiszter dr. Basa Ignác belügyminiszteri titkárt küldötte ki, ki is a csáktornyai járás területén levő trachomas betegek vizsgálatát a következő napokon és helyeken tartja meg: május 15-én délelő 9 órakor Csáktornyan a községházánál, a Csáktornya nagyközségi, Csáktornya vidéki, drávavásárhelyi, belicai, drávacsányi és viziszentgyörgyi jegyzőségek trachomas betegeit; május 16-án délelő 10 órakor Sirdón a sirdói és felsőmihályfalvai jegyzőségek trachomas betegeit; ugyancsak 16-án délután fel 3 órakor Muraszentermonban a muraszentermon-i jegyzőség betegeit és folytatón a napon délután fel 4 órakor Muraszerdahelyen, a muraszerdahelyi, muraiklói-és bottornyai jegyzőségek trachomas betegeit fogja felülvizsgálni.

— **A csabrendeki iskola építésének ügye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak vármegyénk tanfelügyelőjéhez intézett s alább közölt leirata végre reményleni engedi, hogy Csabrendek iskolaépítésének oly régóta húzódo ügye végre megvalósulniak indul. — A leirat így hangzik:

Másolat. Magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 8144—1902. Zalavármegye kir. tanfelügyelőjének mult évi 3921. sz. s. kelt jelentése közleményül azzal küldöm vissza, hogy az állami elemi iskola részére a község részéről felajánlott telkeket a kir. államépítészeti hivatal igénybevételével tekintse meg s a minden tekintetben megfelelőnek talált telekre tervezendő iskolaépület tervét és költségvetését az államépítészeti hivatal által sürögösen elkészítve, azt hozzám a most visszazárt iratok csatolása mellett mielőbb terjessze fel, megjegyzem azonban, hogy csak annyi tanteremmel tervezendő az iskola, hogy a község által az építésre telveendő kölcsön a már rendelkezésre álló fedezetből törésképtelen legyen, — minthogy e célra külön államszolgálat nem engedélyezhetek. Budapest, 1903. apr. 19. A miniszter meghagyásából: Makay oszt. tanácsos, a másolat hitelesül: dr. Ruzsicska kir. tanfelügyelő.

— **Gyilkosság.** Szelenec Tunk Ferenc, Radkóvics Miklós korcsmájában mulatott; ittas állapotban összeszólalkozott a korcsmárossal és egy szőlőskoróval akart magának igazságot szöngáltatni. Az ütés azonban a korcsmában volt Novák József 39 éves bükkösi lakos fejét érte úgy, hogy Novák másnap az ütéstől meghalt. A gyilkost elfogták s átadták a bíróságnak.

— **A korona.** Egyik balatonmezői közég gyógyszerésze szavalattal összekötött teaestélyt rendezett, melyre egy iró is meghívott, ki az estélyen: „A Balatonban elsüllyesztett korona” c. költeményét szavalta el. Midőn nagy páthosszal végzete szavaltát, hogy a Balaton fenekén fekszik a „korona”, a házigazda odasugta egész komolyan a számtornának: „Bizony nem érdemes oly nagy lármát csapni ötven krajcár miatt.”

— **Rejtélyes bűntény.** Folyó hó 7-én az esteli órákban a pathi batarban egy magányosan álló szalmakazal kigyuladt és porrá égett. Mikor már a hamvadó zsaratnokokat szétverték, a kazal aljában egy női holtestet találtak, mely a tűzben szintén elégett, olyannyira, hogy teljesen felismerhetelenné lett. A nyomozást azonnal megindították, de eddigelé sem a tettest, sem a hulla kiletét nem sikerült kinyomozni. A csurgói járásbíró vizsgálobírája folyó hó 8-án kiment a helyszínére, hogy a vizsgálatot megejtse.

— **Harcszerű cöllovezészet.** A helyben állomásozó cs. és kir. 48-ik gyalogezred pittartali, kos legénysége folyó évi május hó 15-én reggel; 6 óratól kezdve Kiskánizsa, Bajcsa, szepetnek, major és a Principális kanális által határolt lötéren harcszerű cöllovezészetet tart. A rendőrökápitány felhívja a közönséget, hogy a jelzett terü-

letet 6000 lépés körületben ezen napon annál is inkább kikerülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes.

— **A sütőmunkások sztrájkja.** — A pékmunkások kedden városunkban is beszüntették a munkát, mert a munkaadók nem voltak hajlandók követeléseiknek megfelelni. Hát mit is kívánnak tu ajdonképpen ezek a fehér rabszolgák? Semmi többet, mint azt, hogy ne tekintessenek barmoknak, hanem megelhetésüket kereső és pihenésre szorult emberi lényeknek. A pékmunkások kívánságai a következők: 12 órai napi munkaidő, — a vasárnap munkaszünetéről szóló törvény megtartása, — tisztességes fekhely, — a hétköznapok 1-2 koronával való megjuttatása és a természetbeni élelmiszer helyett heti 10 korona koszt pénz kiszolgáltatása. Utóbbihoz főleg a családok munkások ragaszkodnak és éppen utóbbi pont az, mely ellen a munkaadók leginkább tiltakoznak. — A »humánus« mesterek hajlandók lennének a vasárnapi munkaszünetet megadni azon »egy« feltétel alatt, ha a munkások többi követelményeiktől elállanak. Hogy őszinték legyünk kijelentjük, hogy mi a sütőmunkások követelményeiben semmi olyant nem látunk, mit jogosnak nem tartanánk. A pékmesterek ne potyázzák el portékájukat, hanem adják azt oly egységes árban, mely nemcsak az ő megelhetésüket, hanem a munkások jól megérdemelt bérét is biztosítja. Azon sütődéket pedig, ahol a segéd munkások részére nem tudnak tisztességes fekhelyt adni és ahol nem telik egyéb ágyneműre, mint a tésztát takaró lepedő, a hatóság köztisztasági és közegészségi szempontból haladéktalanul zárja be. — Egyedül a »koszt pénz« fizetése az, mely me lett pro és contra lehetne vitatkozni. De utóvégre is, ha a mesterek azt tapasztalják, hogy dacára, hogy ők »koszt pénzt« fizetnek, a munkások mégis náruk »kosztolnak« (hisz kéznél van a tej, vaj, sütemény és kenyér) úgy nem lesz nehéz módol találni arra, hogy ezen kétszeres kosztírozást megátolják. A sztrájkolók mintegy 45 en vannak és tanyájukon: a »Fekete Sas« vendéglőben nyugodtan várják jogos kívánalmaik teljesítését. — A munkaadók egyike, *Viola* a 10f pékmester kedden este megjelent a sztrájk tanyán és írásbeli nyilatkozattal kötelezte magát a sütőmunkások követeléseinek hártására. A sztrájkolók *Viola* elhatározásáért lelkesen megéljenztek és szívesen látták, hogy segédei nyomban munkába is állottak; ellenben szigoruan öröködnék a felett, hogy esetleg vándormunkások valamiképp ki ne segítsék a többi péket zavarukból.

— **Egy sírfelirat** A legborzalmasabb sírfelirat a világ összes temetői között kétségkívül az, melyet a minap állítottak föl a debreceni temetőben. Az erőszakos haállal elpusztult Möricz-család sírköve ez, melyet az Emke állított fel a amelyre a család utolsó tagja 15 000 forintot érő vagyont örökbe hagyta. A sírköve feliratát is az örökbagyó állapította meg. A felirat a következőképpen hangzik:

Itt nyugszanak
az urban

idős *Möricz József*,
meghalt 62 éves korában.
A leánya lótte agyon.

— *Möricz Erzsike*,
meghalt 17 éves korában öngyilkos halállal.
Az anyját lótte agyon.

— *Möricz József*,
meghalt 27 éves korában a börtönben.
Az apját lótte agyon.

Az örök irgalmasság kegyelmezzon szegény büös lelküknek.

— **Táncoszosorcska.** *Mayersberg* Frida kisasszony Csáktornya tartott hat heti tánc tanfolyamának befejezéséül folyó hó 2-án a Zrínyi szálloda nagytermében a szülők és érdeklődők nagy számu jelenlétében táncoszosorcskával egybekötött vizsgálatot rendezett, melyről a »Muraköz« a következőket írja: Gyönyörű látvány volt, a mint a gyermek tanulóknak könnyed és sikkes mozdulatokkal hibáfanul mutatott be a tanult táncokat. Epp oly biztoss mozdullal lejtett a legkisebb, — lig 5 éves gyermek, mint a tanulók legfejlettebbje s egyforma ügyességet tanusítottak a közönségesebb táncok elvégzésében úgy, mint az újabb s nehezebb »pas de pateneur«, »Boston polka«, »Boston waltzer« stb. vagy a régi szép »Tarsalgó«-nak az eltáncolásában. Látna a gyermekseréget és látva az eredményt, csak arról győ-

ződtek meg a jelenlevők, hogy *Mayersberg* Frida kisasszony tudatosan a bizto-án vezeti hele tanítványait a táncolás nem éppen könnyű mesterségébe. Valóban kitartással összekötött, alapos s biztos tanítási módszer szükséges ahhoz, hogy leguagyobb részben kisgyermek, teljesen gyermekekkel oly eredményt lehet- sen elérni, mint a miyent *Mayersberg* Frida kisasszony bemutatott. S csakis teljes elismerésük k adtak méltó kifejezést a tanítványok, szüleik nevében is, azzal a szép csokorral, melyet a vizsga alkalmával egy ezüst tárgy kíséretében nyújtottak át táncoszosorcskájának. *Mayersberg* Frida kisasszony neve eddig is jóhangzású volt a városunkban megfordult táncoszosorcska nevei között, de a mostani alkalommal bemutatott eredmény a legszívesebben látott táncoszosorcska közé emelte. — Legyen szerencsenk máskor is.

— **Szerelmi vallomások.** Egy német folyóirat tréfás összeállítás közöl arról, hogy a különböző hivatású férfiak mint vallanak szívesen szerelmet. *A diplomata:* Oh, egyezzek bele, hogy örökös szövegségre lépünk. *A katona:* Gyógyíthatatlan sebet ütötél szívemem. *Vagy:* Jöttél, láttalak, győztél! *A tengerész:* Szép leányka, nálad találom fel a révet az éle tengeren. *Az építész:* Épitünk fészket magunknak. *A tudós:* Oh, hád megírnám szívedet a südvömet o vasnom szemidből. *A korezmáros:* C-ordulá-ig töltötél szívemnek kelvhet. *A szobrász:* Hát nincs márványból a szíved. Engedd, hogy benne lakjon a szíve. *Az ékszerész:* Egy aranygyűrű jelképezo frigyünket. *A kertész:* Csak egyetlen szót szől és életünk utja rózsákkal lesz kiköveze. *A kocsis:* Halgass meg s mindig te fogod taitani a gyepöt. *A pék:* Akarod-e megosztani kenyéremet örömben és bajban? *A lámpagyújtogató:* Te vagy életem fénye!

— **Guedelke A.** Magyarország legnagyobb szerencsejátékjéje (Budapest, VI ker, Kossuth Lajos-utca 11. sz.) mai szombunkban közölt hirdetésére felhívjuk a t olvasóközönség figyelmét.

— **Meghívó.** A »Zalamegyei Ált. Tanítótestület« középponti választmánya folyó évi május 20-án d. e. 9 órakor tartja ülését Zalaegerszegen, az állami elemi iskola tanácskozási termében, melyre a középponti választmány i. t. tagjait meghívom Nagykanizsán, 1903. május 10. *Szalay Sándor s. k.* megyei tanítótestületi elnök.

— **Felakasztotta magát.** Pész Lajos szentai lakos szatok- folyó hó 4-én delután a saját lakasa udvarán levő pajtában az egyik gerendára felakasztotta magát. A kötelet a gerendába vert szögbe akasztotta fel s mire szörnyű tettét észrevették, már meg fulladt. — Ongyilkosságának állítólag családi vi-zálykodás és életuntág volt az oka.

— **Nem tud elválni.** Takaros menyecske panaszkodik a rendőrkapitányságon:

— J-j kérem alászan, tessenek megbüntetni az uramat! Igen kegyetlen hozzám. Mindig reggel jár haza utasan és engem örökké út- ver.

— Hát ne hagyja magát, lelkem! — biztatják. Hiszen ilyen markos menyecske letére csak megbír egy részeg emberrel?

— Hiszen nem mondom, hogy nem, de hát, tetszik tudni: az okosabb enged. Hanem az még a legnagyobb baj, hogy hűtellen lett hozzám, mást szeret az átkozott...

— Akkor meg valjon el tőle, van rá oka.

— De nem lehet ám, kérem alászan!

— Már miért ne lehetne?

— Csak azért, mert még — nem vagyok vele megesküdvé...

— **A Nemzeti Szalon Sopronban.** A Nemzeti Szalon első soproni kiállítását megnyitották fényes ünnep keretében. A Nemzeti Szalon képviselőiben *Ernst* igazgató, *Róza* Miklós titkár, *Kacsiány Odón*, *Rubovits Márk*, *Déry Béla*, *Kézdi-Kovács László*, *Bruck* Miksa érkeztek Sopronba, akiknek tiszteletére a Pannonia-szállóban ismerkedési estély volt. A kiállítás védője *gróf Széchenyi Emil* főispán, elnöke *Töpler Kálmán* polgármester. Az ünnepség rendezésében a Soproni Képzőművészeti Kör és a Soproni Irodalmi és Művészeti Kör vettek részt. A kiállítás a kaszinóépület dísztermében a város előkelőségének jelenlétében nyílt meg. A polgármester üdvözölte a Szalon képviselőit, beszédere *dr. Róza Miklós* válaszolt, felkérvén egyuttal a főispánt a kiállítás

megnyitására. *Gróf Széchenyi Emil* főispán lelkes beszédben fejtegette a nemzeti művészet jelentőségét és a kiállítást megnyitotta. — Este a Szalon képviselőinek tiszteletére az irodalmi és Művészeti Kör rendezett lakomát, ezt megelőzőleg pedig művészeti estélyt, amelyen *Kacsiány Odón* felolvast.

— **Uj vonat.** A keszthelyi kereskedők társulata eredményre vezet, elismeré i érd-m ő lépéseket tett a Déli Vaspálya Társaságánál. — A társaság érte- itette a kereskedőket, hogy ez év július 1-étől kezdve egy személyszállító tehervonatot közlekedtet II. és III. osztályu személy-ocsikkal, mely csatlakozásban a keszthelyi balatonszentgyörgyi vasút 3. számú vonatához, reggel 6 óra 34 p-ekor indul Balaton-Szent-Györgyőre és 8 óra 39 perekor érkezik Nagykanizsára. E vonat közlekedését azonban csak kísérletnek tekintik s fentartják azt a jogot, ho y kedvezőtlen személyforgalom esetére a vonat forgalmát ismét beszüntethessék. Ez a vonat 1897-ben egész nyáron közlekedett. Ezt a vonatot azonban beszüntették, mert átlag csak 9 utas esett egy napra. Ha tehát az idő nem javulna a helyzet, a jövőre ismét beszüntetnék a vonatot.

— **Angyalcsinálás.** *Stagli Margit* zalacsányi 19 éves leány mintegy három hét előtt egy leánygyermeknek adott életet. Hogy szegényét eltakarja, állítólag az anyja és a bába segítségével a csecsemőt megfújtatták és a házi kertben egy ribizke bokor alá temették. — Titokban is maradt volna a dolog, ha *Stagli Margit* négy éves kis nővére el nem mondta volna többek előtt, hogy a mi *Margitunknak* is született egy kis *Mariskája*, de a mama elvitte Pestre. A csendőrség megintította a nyomozást, melynek eredménye az volt, hogy *Stagli Margit* letartóztatták. Állítólagos bűnségeit egyelőre szabadon hagyták.

— **Uj gyarak Sopronban.** Egy városi képviselőből álló értekezlet három gyaratapítási ajánlattal foglalkozott a héten Sopronban. Az egyik szöveggyár lenne, amelyet egy nagy osztrák szöveggyáros cég (Tau-sig) létesíten. Az osztrák gyáros fentéleuli köti ki, hogy a város ingyen telket adjon 10 hold terjedelemben és az építkezéshez 1 millió téglával, továbbá kövel és homokkal járuljon, mindent az építés színhelyére szállítva; adjon évenként 100,000 korb. és 15 évi pótlómentességet. Ha pedig ezt a város mind megadja, ez esetre sem kötelezheti magát a gyári cég a vállalatnak Sopronban való létesítésére, mert a gyár helyének kijelölését a magyar kormányra bízta. Különben a vállalat 50. szövegszékkel és 100 nő-munkással kezdené meg üzemet, amelyet lassanként 250 szövegszékig és 500 munkási fokozna. Egy másik alapítási terv egy ló-ny-gyar létesítésére vonatkozik. Egy nagy koporzium 8 millió kor. tőkével textilipari részvénytárságot akar létesíteni. Ez a részvénytársaság Sopronban főüggyart állít, ha a város és közönsége összesen legalább 1 millió kor. részvényt jegyez és ezenkívül megadja az új vállalatnak mindazt a kedvezményt, amit az előbb említett szöveggyár kíván. Érkezett azután a városhoz egy harmadik ajánlat is, amelynek szerzője tengeri halkonzervgyárat létesítene Sopronban, persze csak akkor, ha a város tengeranyi kedvezményeket nyújt. Az értekezlet csak az előbbi két tervet vette komolyan, de elvben kimondta, hogy csakis telekadományozás, pótladó-elengedés és az építőanyagoknak önköltegen való szállítása erejéig hajlandó új gyári vállalatokat támogatni.

— **As altábornagy leánya és tehene.** A letűnő idealizmus árátoi, a baldokló poezis gyászoloi hiába sopátkodnak: van még szerelem a vidéken. Akik minden mai hazaságot két fél üzletszerű érdekhez fűzött, kalmárelkül szerződés-kötésének tekinteznek, azoknak világításul szolgál az alábbi eset, a miben kétségtele-nül meg megnyilatkozik a mindeat pótló szerelem. Igaz, hogy mint a legtöbb esetben, itt is csak egyoldalú ez a megnyilatkozás, de a huszadik század realis levegőjében talán ez is elég. Egy leány nemes leány, *Krynicka* Klementin, egy nyugalmazott altábornagy leánya, e napokban keft egybe a kősegi anyakövén hivatásban, tehene-sével, *Böhm* József borostyánkői legénygyel. A vőlegény 29 éves, a menyasszony 46 esztendő számaál, de az osztrák határszelen elég terjedelmes birtoknak a tulajdonosa.

Jó hízeváltványokkal rendelkező ir-
velőim ajánlásaik helyben vagy vidéken
kisebb gyermekek mellé. Nagykanizsa,
Kintsi utca 12. Büchler Karolin.

A „Balaton írásban és képen”
136 illusztrációval megjelent és tizüve
5 kor. kötve 6 koronáért kapható
Fischel-Fülöp könyvkereskedésében
Nagykanizsán.

LEGUJABB.

Mezőgazdasági szeszgyár Nagykanizsán.

A dunántúli mezőgazdasági szesz-
gyárosok mult hó 22-én Kaposvárot ér-
tekezletet tartottak, hogy egy nagyobb
szabású szeszfinomító-gyárat, — mely
circa 20—25000 hl. szesz finomítására
volna berendezve, — létesítsenek vagy
Kaposvárott, vagy esetleg Nagykanizsán.
Az értekezlet elnöke Széchenyi Géza gróf,
előadója Elek Ernő újnepi nagybirtokos
volt. — Ezen az értekezleten 10189 hl.
szesznek gyárosai egyértelműen elhatá-
rozták, hogy a finomítógyárat azonnal
létesítsék, míhelyt legalább is 13000 hl.
szesz szállítására kötelezik magukat a
szövetségbe lépő gyárosok. Elek Ernő
megbizatott az alakuló gyűlés azonnali
egybehívásával, míhelyt ezen 130 0 hl
jegyzve lesz. Egy bizottság pedig ki-
küldött a kérdés további tanulmányo-
zására, az érdekelt városok részéről nyer-
hető támogatás kikerésére.

A szeszfinomító gyár felállítására íránt
oly nagy volt az érdeklődés, hogy már
május hó 12-én megtarthatták Kapos-
várot az alakuló közgyűlést, melyen
résztvettek: gróf Széchenyi Géza Csoko-
nyáról, gróf Széchenyi István képvisele-
tésében Sthlan Gyula intéző, Brodszky
Károly uradalmi tiszttartó Csokonnyáról,
Ypsilanti herceg örökösének képvisele-
tésében Ghymessy László tiszttartó Csoko-
nyáról, dr. Steiner Leó Perdócról, Güns-
berger Soma Merkéről, gróf Széchenyi
Ferenc képviselője Tarnóczáról, Politzer
Géza Nagy-Korpádról, Strasser Henrik
Inám-pusztáról, Iodankovits özevgye kép-
viseletében Horváth Miklós Kastélyos-
Dombórról (Somogy megyeiek), Zierer Ernő
és uradalmi intézője Chozenszky László
Mikodról (Vas megye), gróf Apponyi Géza
képviselője Kolman Gyula urad. tisz-
tartó Hőgyészről (Tolnamegye) és Elek
Ernő Pusztá-Ujnepről, ki Schmidt Emilt
(Anne-major, Zalamegye) is képviselte.

A jelenlevők 16408 hl. szeszt gyár-
tanak és ezen mennyiségnek a társaság
finomítójába való szállítását magukra
kötelezőleg elhatározták s így a társaság
megalakult

Beható tárgyalás után az alapsza-
bályok elfogadtattak.

Kiválóan fontos és érdekes volt a
finomító-társaság székhelyének és a
felállítandó gyárhelyének megállapítása.
A hosszantartó élénk vita végével Elek
Ernő előadó statisztikailag kimutatta
azon előnyöket, amelyekkel Nagykanizsa
Kaposvár felett rendelkezik. A jelenle-
vők az előadó beszéde meggyőző érvei
előtt meghajolva, egyértelműen elhatá-
rozták, hogy a szeszfinomító-gyárat
Nagykanizsán létesítsék és ott lesz a tár-

saság székhelye is. Ezen elhatározás ter-
mészetesen feltételes. A feltétel az, hogy
Nagykanizsa városa ugyanazon kedvez-
ményeket adja melyeket Kaposvár
közösggel megad. Ezek pedig lennének:
Ingeny telek (1 hold), 12 évi pótladó- és kö-
vezetudmentesség.

Ha tekintetbe vesszük, hogy egyes
gyári vállalatok mi mindent nem kér-
nek a városoktól, ugy ezen kivonato-
kat teljesen méltányosnak találjuk. —
A gyártelep 2500 hl szeszt volna ké-
pes finomítani. — Nagykanizsa forgal-
mát évi 500—600 waggonnal emelné.
12 év múlva pedig ha a város mint
feltétlenül hisszük, — a kívánt kedvez-
ményeket most megadja, jelentékeny
bevételi forrást biztosítana magának,
eltekintve attól, hogy a gyár hivatal-
nokai és munkásai már a közeljövő-
ben városunk anyagi gyarapodását je-
lentékenyen előmozdítanák.

A társaság pénzügyi forgalmá már
az első évben, mint hogy a szeszt ma-
gas adó terheli, 2,000,000 (2 millió)
koronát jóval túlhaladná. — A dunán-
túli mezőgazdák szeszfinomító részvény-
társaság elnökekül gróf Széchenyi Gézát
választották meg helyettesítője Brodszky
Károly. Ezenkívül választottak 6 igaz-
gatósági és 4 felügyelő bizottsági tagot.
Politzer Géza: gróf Széchenyi Gézának
és Elek Ernőnek köszönetet szavazott
az érdeklőség nevében eddigi lelkes
munkálkodásukért. A napokban a telek
kijelölése és kérelmezés végett egy 6
tagból álló küldöttség fog városunkba
jönni — A vállalat helyeül a Franz-
féle gőzmalommal szemben fekvő vá-
rosi tulajdont képező várrét van kiszem-
elve, melynek előnye, hogy közel lé-
vén a vasúthoz, a szükséges iparvágány
könnyen megépíthető.

Örömmel regisztráljuk ezen hírt, és
elismeréssel adózunk Elek Ernő urnak,
hogy a szomszéd vármegyék nagybirtok-
osai és szesztermelői figyelmét nem-
csak városunkra irányította, hanem meg-
győzte őket arról is, hogy a gyártelep
itteni felállításával saját érdekeiket is
előmozdítják.

CSARNOK.

Level egy fővárosi barátomhoz.

Irja: Dezső.

Kedves barátom!

Aszt hiszem nem fogsz haragudni, hogy barát-
nőmnek szöszlitalak hisz tizenkét éves elmu'tam
már és ilyen korban remélem teljes jogal nagy
lányok közé számíthatom magamat. Anál is in-
kább mert a posták már verset is írnak rólam,
amiért Margit majd megpukad mérgében. Ugy
kel neki. Tehete én róla, ha ő nem tezik a
költőnek, én meg igen? Nem is tudem, hogyan
udvaroltathat magának az olyan lány, aki még
a csokoládé-felfújta is gyömbért tesz. Aszt tu-
dom, hogy nem merde megírni neked. Multkor a
k papának születésnapja volt és Margit meglepte
egy remebbe készült csokoládé-felfújtal, de azon-
ban mikor felbontottuk, akkor etük észre, hogy
gyömbér is van bene. Jó, hogy én mindenben
oly lövigyázatos vagyok és kinyaltam a tepsit,
mikor még nem volt bene a gyömbér.

Mi iten igen retentelen fel vagyunk hábo-
rodva Wlascis miniszter ellen, ugy, hogy talán
még sztrájkolni is fogunk. Tudniillik ismét egy új
helyesírási rendeletet bocsátott ki és a tanítónő
nagysága igen sokat szekiroz vele mert aszt
mondja meg kel tanulunk. Na ja! Majd ha fagy-
Minekünk elég jó a régi hejesírás is és elvből

nem akarjuk az újat megtanulni. Ezért az a ro-
pant felháborodás és méltán. Én magam fogom
a sztrájkot vezetni. Már csak azért sem dolgozunk
tovább mert a tanítónők o yan kiáthatalan. Alac-
sony csunya kis jószág folyton czvikert visel és
amiat orhangon beszél. Aztán milyen slampet
mindig. Engem ki nem állhat, mert aszt mondja
én vagyok a legpajkosabb az osztályban. Pedig
nem igaz. Már csak ezért is felhecelem a lányo-
kat, hogy sztrájkoljunk. Még csak ez a minis-
teri rendelet hiányzott hogy tejes erővel sztrájk
a sztrájk. Igen hejes! Had lássa meg a hatalom,
hogy veünk nem lehet paczkálni. Láczik, hogy
a miniszter is igen ráér különben nem foglalkozna
ilyen számárságokkal. Bezzeg tudom ő is gyűlölte
a miniszteri rendeleteket kanizsai gimnázista ko-
rában!

A gimnázistáról jut eszembe, hogy engem
most mennyire ünepelnek a diákok. Mindig haza
akarnak kísérni az iskolából, de én nem engedem
magamat. Mert bár a velünk született női szem-
reménnél fogva megvetem az asfaltbetyárságot,
de a gyakorlatban igen hejesnek találom. Hanem
hazakisérni azért nem engedem magamat, mert
Pista bátyám révén, aki a harmadik gimnáziumba
jár ennek a barátaival is megismerkedtem, akik
szívesen kísérnének ugyan de én határozot el-
vemnél fogva csak a hatodik osztálytól, kereske-
de mistáknál a második osztálytól felfelé ismerem
el csak az asfaltbetyarokat. Ezek meg csupa na-
gyok lányoknak kísérgetne — érihető boszusá-
gomra. De legyen csak énnekem hoszu szoknyám,
pedig lesz nemokára. Majd tudom engem is
észrevesznek. Adig csak várakozok türelmessen,
míg aszt nem gondolom, hogy na Lili már it az
idő, most vagy soha. mint Vörösmarty Sándor,
halhatatlan költőnk mondja.

Isten veled k. barátom, ölil

Lili.

Igaz! Ma lépet be az új szobalány, akit teg-
napelőt fogadtunk. En mindjárt nem voltam vele
megelégedve mert igen arógás, engem csak
Lilinek szűlt, ami jogal mondhatom a legnagyobb
impertinencia töle. Na tudom nem soká huzam ki
nátunk. Pistát sem szólítja fölünk. A k. mamá is
igen meg volt ma reggel lepve, mert mikor
kijött a konyhába az új szobalány aszt mondta
neki kezesökölöm ténaszony. Ere a mamám
mégessen rászólt hát mit gondol maga czuk-
pingerné vagyok én. -hogy aszt mondja nekem
ténaszony? (Persze! ma már a csibehendierin
is nagysága egy szegény törvényszéki bírónak a
feleségét pedig csak a ténaszony cím ilet meg-
jog szerint? Ugy-e nem?)

UJ KÖNYVEK

Kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében:

Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
Conan Doyle: A kings gyandi rejtély. . . . . 1.—
Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
Galdos Perez: Az apáca. . . . . 1.—
Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren. I. f. —60

NYILTTÉR.

Névv használót után névelőkönyvtár. — Igen alkalmas utazásnál

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva

Budapesti Bécs, 1878. június 2.

Kalodont

nékülözhetlen

fojtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk
fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a száj-
üreg gond- s apolás. Nevezetesen gyomorbetegsége-
k harthatók el az által. Ennél legalkalmasabbnak bizonyul
a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatást a
fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően
egyesíti.

8562 sz. 1903

136-2

Árlejtési hirdetmény.

Nagykanizsa város közönsége által a cs. és kir. gyalogsági laktanyában építendő

pótraktár építési munkáira

ezennel írásbeli zirt ajánlati versenytárgyalást hirdetünk.

Az építés összes költsége kerek számban 37.010 koronával van előirányozva.

1. Ajánlat csak az összes munkákra tehető.

2. A saját kezűleg aláírt ajánlatban kiteendő; az ajánlattevő neve, polgári állása, lakhelye, kiteendő továbbá tisztán és minden kételyt kizáró módon számokkal és betűkkel azon százalék melyek a költségvetési összegből való leengedése mellett ajánlattevő a kérdéses munkákra vállalkozik. Ezen kívül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő abbeli nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az előmért költségvetést, az általános és részletes építési feltevéteket és a szerződési tervezetet valamint a helyi viszonyokat ismeri, végül csatolandó az ajánlatokhoz a bánatpénz letételéről szóló elismervény.

3. Bánatpénz fejében a városi pénztárnál 1850 korona készpénz vagy ily értékű helybeli pénztárczai betétkönyv, vagy végül az összegnek megfelelő értékű az állam által óvadékképesnek jelölt értékpapír teendő le.

4. Távirati vagy elkésve érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

5. A városi közgyűlés tetszésétől függ a benyújtott ajánlatok közül bármelyiket az ajánlatra való tekintet nélkül elfogadni vagy indokolás nélkül vissza utasítani, esetleg új árlejtés megtartását elrendelni.

6. Az 1 kor. bélyeggel ellátott zárt ajánlatok az

1903. évi május hó 25-én d. e. 10 órájáig

a tanácsi iktatóban adandók be, melynek ugyanazon napon d. e. 10 órákor nyilvánosan felbontatnak.

7. Az árlejtés tárgyát képező építkezésre vonatkozó műszaki művelet a tanácsi kiadóban a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kelt Nagykanizsán a városi tanácsnak 1903. évi április hó 30-án tartott üléséből.

Vécsey Zsigmond
polgármester.

A legjobb padlófénymáz!

FRITZELACK

A legkiadósabb! A legtartósabb!

Használatban a legolcsóbb!

Raktár Nagykanizsán:

Neu és Klein s Fialovits Lajosnál.

Ezen cognaknak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

Fernolendt

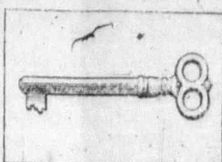
cipőfénymáz a legjobb maza világon; — e fényerőm világos cipőkét tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbba teszi. Viselt, foltos színtű lábbel: sárga vagy barna bőrből „Lyosin” (tükörfénymáz) által egész ujja lesz! A/p. 1830. Gyáriraktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulos”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Gazdasági-
és

szőlészeti-gépek

eladására jártas ügynökök és képviselők egy bécsi cég részére kerestetnek, jutalék és napi díj fizetés mellett. Csakis szakemberek tegyenek ajánlatot, eddigi működésük kimerítő felsorolása mellett. Ajánlatok intézendők

Maschinen cimen

Landw. Wochensblatt,

Wien, I. Graben 26.

cimre. 132-3

MEGVAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VÉRTES-féle Sósborsszesz** (Férenzpállakát) száraz meg száraz félé nyavalya ellen használta és a használ által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz még minden nap a posta — urtól, paraszttól — hazánk minden részéből, úgy mintha külföld legtavóibb országából, hogy egy egész könyvtár társz tele lenne vele, hat mint nyomtatónk, de csak az utoljából szedtünk elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk b.

A Vértés-féle Sósborsszesz: különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás**: **köszvény**, **csúsz**, **meghülés**, **nyilamlás**, **szúrás**, **szaggatás ellen**, **fejtájás**, **bénulás**, **ficzomodás**, **gyuladás**, **daganatok**, **mell- és torokbántalmak ellen**. — **Levéthordó**, **katona**, **kerékpáros**, **vadász**, meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjait a új erőt ont. Mint kitéző kelemen **pipereccikk**, a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a **száj** ápolására, mert ha 8-10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellenes, feliristító, a szájat és fogat tisztító szájvizünk van.

Belsőleg a Vértés-féle Sósborsszesz nagyon használ **gyomorgörs**, **hasmenes**, **rosszullét**, **fejtájás** ellen, mint kelemen **üdítő ital** stb. Különös istenáládása arra fele, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha jár tseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a Vértés-féle Sósborsszesz majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egynehány csepp vendő enkorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmuljék.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ez-n **legkitünőbb**,

VEDJEGY.

legmegbízhatóbb a **mindenre jó** házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

VÉRTES-féle Sósborsszesz kell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a Vértés-féle Sósborsszesz a másénál? — Legalább úgy mondja egyik-másik elárúsító, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve, és hogy a hatásos, céljának megfelelő szer sohasem drága. A Vértés-féle Sósborsszesz azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a Vértés-féle Sósborsszesz sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból sokkal kevesebb kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többiből egy evőkanálnyi kell, a Vértés-féle Sósborsszeszből elegendő egy kávékanálnyi; szájvízre 5, legfeljebb 10 csepp kell a Vértés-féle Sósborsszeszből, más fajtából legalább háromszor annyi! Azért egy üveg Vértés-féle Sósborsszesz esekélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtája, vele egyáru, nagyobb üveg a így mégis olcsóbb más fajtának minden tekintetben.

Kicsibe kimérve a Vértés-féle Sósborsszeszt **schol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelve lenyomatott „**paraszt-védjegy**“ és „**Vértés**“ név rajtok és e skatulyákat látható. A Vértés-féle Sósborsszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyek nemcsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek, megbecsülnék és nem rögiben megfelfalják.

OSTENDE, RÓMA-, PARIS- és LONDONBAN

az ottani kiállításokon **első díjakkal**: díszoklevéllel, díszkereszttel és aranyéremmel lett kitétetve 1 egyszerű üveg Vértés-féle Sósborsszesz kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2 1/2-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1. próbaüvegecske 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán, Balaton Testvérek, ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla, Kölgyesy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künsch Ferenc** araknál. Zala-Egerszegén: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Kosztelcz Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** araknál. Marozalin: **Müns és Berger és Wilhelm K.** araknál, általában ott, ahol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L. „Sas”-gyógyszertárában LUGOSON.**

362-80

XII-ik magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték nyereményeinek sorozata.

110,000 sorsj., 55,000 nyerem.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizettetnek ki.	Korona.
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
2 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
1 "	40000
5 "	30000
3 "	25000
8 "	20000
8 "	15000
36 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
437 "	2000
803 "	1000
1528 "	500
140 "	300
34450 "	200
4850 "	170
4850 "	130
100 "	100
4350 "	80
3350 "	40
55000 nyer. és jut. összegben	14,459.000

≡ Felhívás ≡

a XII-ik
m. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már
1903. évi május hó 22. és 23-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fel	egy negyed	egy nyolczad
12 korona	6 korona	3 korona	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos tervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatásán széljából ingyen boosátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becsés megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

Gaedicke A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje
BUDAPEST,
IV. ker., Kossuth Lajos-utoza 11. sz.

Gaedicke szerencséseje ORIÁSI!

A következő főnyereményeket fizetem ki eddigelé b. ügyfeleimnek:

nyeremény	sz. / K.
600000	korona 62551 sz.
400000	" 33464 "
400000	" 11119 "
400000	" 28916 "
100000	" 42758 "
100000	" 49878 "
100000	" 87991 "
70000	" 60912 "
60000	" 17357 "
60000	" 78863 "
60000	" 82528 "
60000	" 97268 "
30000	" 6920 "
30000	" 38691 "
30000	" 90664 "
25000	" 23481 "
25000	" 30049 "
20000	" 28950 "
20000	" 33402 "
20000	" 35862 "
20000	" 44410 "
20000	" 60781 "
20000	" 78848 "
20000	" 88974 "
15000	" 57734 "
15000	" 77950 "
15000	" 82506 "
24 á	10000 K. — 240000
46 á	5000 " — 230000
292 á	2000 " — 584000
599 á	1000 " — 599000
883 á	500 " — 441500

„Jövendő”

irodalmi és politikai ujság.

Szerkesztik: Bródy Sándor, Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza.

Megjelenik minden vasárnap: Egyes füzet ára 30 fillér

Kapható FISCHEL FÜLOP könyvkereskedésében NAGYKANIZSÁN.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéét használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávéét«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéét, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Beniczkyne Bajza Lenke
kedveltje az egész magyar olvasó-
közönségnek. — Regényeinek tárgyja
megragadó, kedves és lebilincselő.

Beniczkyne Bajza Lenke

.... REGÉNYEI ...

Mártha. ... Regény 2 kötetben ...
Ára füzve 4 kor., kötve 5 00

Helytartóné. ... Regény 1 kötetben ...
Füzve 2 80 k. kötve 4 40

Előítélet és felvilágosultság.
Reg. 3 köt. Füzve 10 kor. kötve 14 80

Fekete könyv. Ahol a cipő szorít
2 elb. 1 köt. Ára 3 kor. díszköt. 4 00

A magyar szépirodalmat kedvelő t. olvasó-
közönség figyelmébe ajánljuk a magyar re-
gényirodalmat egyik elsőrangú nagyjának,
Beniczkyne Bajza Lenke írói regényeit,
melyek alulról könyvtárságunknál s általánosan
minden könyvtárakban beszerezhetők.

FISCHEL FÜLÖP

könyvtároskedés és könyvtároskivitelés
NAGY-KANIZSÁN.

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruhá raktára
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része
saját készítményem, finom, tartós kelmékből.

Tulfizetés szigoruan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete

Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és helyi kelmékben.

Izieses elkészítésre és jó kellékre

— nagy gond fordítatik. —

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztelettel

KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

Szerkesztőség
Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel átiratkenni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap azonnali részére vonatkozó minden kérelmére.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedés.
Helyi közli telefon 203. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Előfizetési árak

Égész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

NYILTÁR PÉLTŐRS 40 FILLÉR

Előfizetéseket, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intéseendő.

Bármentetlen levelek csak ismert csekkel fogadattanak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolós szerkesztő: **Szalay Sándor**
Szerkesztőtárs: **Névezés Lajos.**

Vasárnap május 17.

A megkísértett muraköziek.

A Dráván tul, Horvát-Szlávon-oroszágban erősen szórják a gyűlölet üszkeit azok a mi kedves állampolgártársaink, akikről — ha irunk, ha beszélünk — következetesen úgy szoktunk megemlékezni: »horvát testvéreink«; s akik ezt a mi nagy és hagyományos testvéri szeretünket valóban meghatóan viszonzozzák; mert ők meg rólnak — ha irnak vagy beszélnek — szintén következetesen úgy szoktak megemlékezni: »kutyá magyarok«.

Nagyon csekély mértékben elégtételül szolgálhat ugyan nekünk az, amit a képviselő oházban *Szell Kálmán* miniszterelnök is hangoztatott, hogy a gyűlöletnek ez a féktelensége nem az egész horvát közvélemény bangulata, inkább csak egy politikai párttöredékéé; s a nép felizgatása is egyenesen és kizárólag ettől ered.

Hát jó! Erre nézve mi senkivel sem vitatkozunk; annyit azonban kötelesség szerűleg konstatálunk — mert hisz velünk szemben legimminensebb a vesze-

delem — hogy ez az izgató politikai párttöredék a gyűlölet üszkeit nemcsak teljes erővel, hanem határozott ügyességgel is szórja. A hatás megdöbbentő. A horvát nép, mely elé a kétségtelenül óriási közgazdasági nyomoruság okozójául a magyar nemzetet állítják, fogcsikorgatva, dühtől tajtékzó ajakkal néz, fenyeget, öklöz felénk.

Hogy a közvetlen izgatókon kívül ki szítja ezt a féktelen gyűlöletet; honnan jön az a tápláló áramlat, mely a tüzsztító izgatók kezét meg zgatja: ugyan ki tudná egész bizonyosan és határozottan megmondani! Ilyen jelenségekkel szemben nem lehet mindig a történelem nyomán keresni az eredő forrásokat. Annyi azonban bizonyos, hogy megint a nagy szláv-áram bontogatjászárnyait; mert az izgatás száalai a krajnai szlovén-papok kezéig visszavezethetők, és már a mi Muraközünk horvát-ajku magyar-jainak szívéhez is erősen kerestök az utat, sőt még most is szakadatlanul keresik.

Muraköznek egyik igen előkelő köz-

igazgatási tisztviselője mondta, hogy oda egyre jönnek a titkos üzenetek, hogy a horvátoknak a Dráván innen lakó testvéreji (t. i. a muraközi horvát-ajku magyarok) legyenekében, ne aludjanak mélyen; mert egyik éjszakán megjelennek közöttük a Dráván tuli horvátok, és akkor el kell válnia, hogy ki a horvát, ki a magyar.

Hiába szépitgetnök, hiába leplezgetnök a dolgot: minden jel azt mutatja, hogy a horvátoknak sokáig izzott gyűlölete lángokban csapott föl immár.

Még évekkkel ezelőtt a csáktornyaiak, meg a varasdiak testvéri módon ölelkeztek. — És mit olvastunk legutóbb »Muraköz« laptársunkból? Azt, hogy a csáktornyai tanítóképzőintézet növendékei — mikor a Dráva partjához kirándulást tettek — nem kaptak Varasdról kenyéret. A Dráván innen álló korcmából küldött át ugyanis kenyéret a korcmáros Varasdra; de mikor ott megtudták, hogy a kenyér magyar fiuk számára kell, nem akadt az egész városban üzlet, amely kenyéret adott volna

Bérmálás

alkalmával a legszebb és legalkalmasabb ajándék egy

Imakönyv.

Egyszerű és diszes imakönyvekben, vászon-, bőr-, csont- és bársonykötésekben a legnagyobb választék, a legolcsóbb árak mellett

FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében Nagykanizsán.

TÁRCA.

A kolostor csendjében.

Radóza Elemér, a hódítóan szép huszárhadnagy, levette fényes egyenruháját; eltemette szívének álmait; elbucsuozott Walder Iréntől és bement a v. . . . i papnevelő intézetbe.

Walder Irén, a csodásan gyönyörű fiatal leány, szinte megdicsőült arccal bucsuzott el tőle, és két hét mu va már ő is ott volt a v. . . . i igralmas-nővérek kolostorának kapuja előtt.

Megállott és csöngtetett. A kapus bebocsátotta s mikor megtudta tőle, hogy a kolostor főnöknőjével óhajt beszélni, egyszerűen butorozott, földszinti, félhomályos helyiségbe vezetette.

Ez volt a fogadó terem.

Irén kissé szorongva ült le. Nem kellett sokáig várakoznia. A mellékajton belépett a magas, méltóságos természetű, halvány arcú főnöknő. Ugy 45 évesnek látszott. Szeméből a földi vágyaktól és indulatoktól megtisztult lélek angyal-szelidsége sugárzott.

Irén fölállott; alázattal hajolt meg a feléje siető főnöknő előtt s mikor egészen közelébe ért, reszkető hangon mutatkozott be.

Az apáca bátorító gyöngédséggel fogta meg karját és visszahittette a székre; maga is melléje ült.

Irén, mikor a főnöknő arcába nézett, szinte megdöbbsent. Feltűnően hasonlított Elemérhez.

— Velem óhajt beszélni, kedvesem? — kérdezte lígáyan csengő hangon.

Hangja is éppen olyan szelid, lány-me'eg volt, mint Eleméré.

— Igen. . . . de. . .

— Bátran beszélhet. A jó Istenen kívül itt csak mi ketten vagyunk.

— Igazán nem tudom: hogyan kezdjem.

A főnöknő szeretettel megismogatta Irént.

— Mondja meg, kedvesem, mingyárt, hogy mit akar.

— Apáca szeretnék lenni, de. . .

— Nos?

— Zsidólány vagyok.

A főnöknő halvány, szelid arca hirtelen elkomolyodott és léleksugáró szemében valami fájdalmas boru rezgett. Néhány pillanatil hallgatva nézett Irénre, aki zavartan hunyta le szempilláit és izgatottan várta a választ.

— Elnek szülői? — kérdezte a főnöknő.

— Nem. Csak egy testvér-bátyám van.

— Közölte azzal szándékát?

— Nem.

— Meggondolta-e, hogy itt a világra, mindenkire nézve meg kell hálnia, el kell temetkeznie?

— Igen.

— Mikor és hogyan ébredt lelkében ez a szándék?

Férfi- és gyermekruha

Czipő- és kalapraktár

Uj. Weiss Ignácznál

— a legnagyobb választékban —
— legiobb minőségben —
a legmérsékeltébb árakon

akármennyi pénzért is. No hát ez már a gyűlölet féktelenségének a lehető legembertelenebb megnyilatkozása.

Ez a magyarfalo gyűlölet a maga terjeszkedésében — úgy látszik — olé arcátlan is; mert számítani merészel a muraközi horvátnyelvű magyarok hazáruulására. Legalább az a titkos üzengetés, melylyel a muraköziek becsületes, hazaszerető szívének akarnak kopogtatni, hogy őket kísértetbe ejtsék határozottan azt mutatja, hogy itt fölkarolásra, támogatásra várnak.

Nos hát: a muraköziokről ilyen hazáruulást, a nemzeti egységnek ilyen alávaló megtagadását remélni, várni: akkora sérelem a becsületesen, őszintén érező muraközi horvátajku magyarok ellen, hogy ezek mással, mint a legmélyesébb néma megvetéssel, nem is válaszolhatnak.

Ez a hazáruulásra alapított kísértés ott fog rekedni legméltóbb helyén, a Dráva mocsaraiban; mert ezt a becsületes népet, mely immár a magyar nemzeti kultúra emlíből szivta vörébe a megalkuvást nem ismerő hazaszeretetet és a nemzeti egységhez való töretelen ragaszkodást — a magyar nemzet szívéből elszakítani nem lehet soha. Ez már együttél vagy együttthal a magyar nemzettől.

Szemere Miklós röpirata.

— »A fenséges uralkodóház figyelmébe ajánlott röpiratot a szerző szerkesztőségünknek is megküldötte. Kiváló érdekességénél fogva egész terjedelmében közöljük; hogy

— Egy ismerősöm bucsuzásakor, aki ide jött a papnevelő-intézetbe. Akkor villant meg az én lelkemben is a gondolat, hogy az emberszeretelenek szentelem életemet.

— Miért éppen akkor?

— Mert nagyon megragadta lelkemet önfeladózó elhatározása. Fényes huszártiszti pályáját hagyta ott. Különben gyám-atyám egyetlen fia volt.

— Ugy? És ki volt gyám-atyja?

— Radózza Gedeon, nyugalmazott ezredes. Ebben a pillanatban a főnöknő egész valója megrendült, mintha erős villám ütés érte volna. Arcát ha'othalványság lepte el; ajkába harapott; feje mellére csuklott és reszkető kézzel fogódzott Irén karjába, hogy le ne szédüljön.

— Irén megrémülten karolta át.

— Kedves főnöknő testvér, talán rosszul van?

A főnöknő csak pillanatok múlva tért annyira magához, hogy szólhatott.

— Ne féljen, kedvesem!... Csak valami vértolulási roham volt... Most már könnyebben vagyok... Nekünk nem szabad a magunk bajával sokat bibelődni... Folytassuk a beszélgetést!... Hol is szakadt meg? ... Igen-igen... Gyám-atyjáról beszélünk... Hát Radózza Gedeon ezredes volt a gyám-atyja... Mikor halt meg?

— Alig két hónapja. Rögtönösen.

A főnöknő lebecsátotta nagy, árnyas szempilláit, mintha imádkozott volna néhány pillanattig. Halvány, majdnem átlátszó arcára égies, szent fájdalom borult.

— És csak egy huszártisztia maradt, a ki most papnevelő intézetbe lépett?

— Igen.

— Hát neje?

— Az már régebben meghalt.

— És fia, a huszártiszt, most itt van a papnevelő intézetben? Mióta?

— Két hét óta.

azok is olvashassák, akik más uton nem ismerkedhettek meg tartalmával

„Legyen tanum mindenkinek a hazafiságs, — és bíráim a lelkiismerete.”

Minden rendű és rangu politikusaink, publicistáink, volt és jelen államférfiaink tennhangon gondolkodnak, és törik eszüket a magyar állam szilárd kiegészésén. Ehhez óhajtok én is hozzá szólni.

Egységes magyar nemzeti állammról tündődm manarchikus államformában, — azaz királyságról. — Remélem: mások is erről a képről álmodnak, vagy na nem, mást akarnak, mint én.

Nagyszabású költséges institutiók megteremtéséről nem kívánok itt elmélkedni, hallom mindig, hogy nincs meg hozzá a módunk, hogy szegények vagyunk; tehát bölcsen mellőzöm. — Olyasra szoritkozom egyedül, ami pénzébe nem kerül az egyesnek, sem a kincstárnak és mégis lehet lélektani hatása nagy, ha a honfi sziveket megmozdítja, megdobantja.

Egy kalap alá kell hozni nálunk politikailag az ország jobbait, egyesítsük, tömörítsük a jó elemeket a monarchikus elv köré, — a tornyosuló socialistikus bajok és kísértetek ellen.

Ma már ott vagyunk, hogy az állam tisztelt hivatalnokainak jó része, úgy az állami, mint a megyei és városi hivatalnok urak, elégedetlenek. Panaszok ják rossz sorukat, mint a proletárok.

Socialistikus hajlamokat látunk mindenfelé a föld népében; Amerikából vissza került honfitársaink sem nagyon tisztelik a hazai állapotokat. A régi birtokos nemesség meg majdnem minden megyében földöntutóvá lett, csak tengődik. Önérzete gyenge. A birtokok új gazdái, különösen a határszéli megyékben, gyakran idegenek.

A sajtó gyalul, nivellálja a világot, nagy hatalom, önérzete nagy, de kívánságai sem miben be nem teltek.

A főnöknő most Irén fejére tette kezét, szerető gyöngédséggel simogatta meg szűzes arcát és a gyermeke szívére látó édes-anya szelid komolyságával mondta:

— Jól van kedves gyermekem! Most itt marad nálunk. Három napig elmélkedni fog. Kérje a jó Istent: áraszonzsonzson lelkébe világosságot... Jól gondolja meg, hogy mi, akik ebben a kolostorban élünk, kedveseinkre nézve meghatunk... Eleven hatottak vagyunk, akik már a világ számára csak mint az Ur végtelen irgalmosságának eszközparányai éünk... Szülőért, testvérért, rokonért, barátért vagy bárminő földi kötelekkel hozzánk fűződő egyénért nem szabad itt nagyobb szeretettel dobanni szívünknek... Gondolkozzék e fölött!... Es ha csak legkevésbé is ingadozik, térjen vissza majd az élok világába, kedveseivel, a kik bizonyára úgy fognak örülni, mintha a más világból tért volna vissza... Jöjjen, édes gyermekem!

A főnöknő egy magános zárkába vezette Irént és ott hagyta, hogy elmélkedjék.

Maga is b-sietett zárkájába; ott térdeplőjére roskadva, imádkozni próbált.

Nem birt.

Izgatottan fölkel és járkált ide oda.

Majd megint csak az ima-zsámolya fölött függő, Mária képhez menekült, mely előtt halványan pislogó örök-mégett.

Összekeulcsolt kezét fölemelte és fájdalmas arccal, a vonagló lélek kinos fohászaival forlalt a megdicsőült fényében álló Madonnához, hogy szabadítsa meg gondolataitól, csendesítse el fölzaklatott szívének hullámaint...

Hisz ő meghalt már régen! A kolostori élet csendjében, a lemondás megtörhetetlen szigora alatt már lelkébe gyökerezett a gondolat, hogy meghalt, eltemetkezett, nincs többé...

Ha lelkében még néha-néha egy egy emlék

A társadalom kishitű, nagyzó és beteg. A szegénység terjed és vele a monarchikus érzés lazul.

Hajdan támaszkodhatott a korona a magyar nemességre; minden magyar nemes egyformán része-e volt a koronának „membrum sacrae coronae”. A nemesség választotta a királyt a nemesek közül, és a király osztoita a nemességet.

A melyik magyar király apellált a magyar nemességre, mint Mária Terezia, nem is csalódott bennök. Aki pedig a nemzet ellen fordult, az szemben találta magával a nemességet.

Ma mások a viszonyok, az ősök unokái, az intelligencia, a szellem munkásai minden nap elégedetlenebbek sorsukkal, rokonszenveznek a szellemi proletárokkal. — Böven vannak úgy a fővárosban, mint a vidéken és a trón biztonságos talpkövéül ma alig szolgálhatnának.

Az egységes nemzeti állam, vagy amint magam szívesebben kifejezem, az egységes magyar királyság ma min nyugoszik?

Uralkodónk világszerte ismert egyéni gavallér virtusán és személyes erényein.

Ez végtelen tiszteleteméltó, boldogít is bennünket a tudat, de fájdalom, ez nem egy állandó institutió. Egyedül szeretett királyunk életéhez van köve.

Tul a Lajthán harcolnak a népek a nyelvért adázul, szüntelen. A fajgyűlölködés leköt, felemészt minden politikai erőt. Nem is tudnak meg-egyezni, ha néha egyben, — és az nem valami világboldogító vagy államfenntartó eszme, — de egyszerűen a Magyarország elleni indokolatlan kifakadásokban és testvéri kaján irigykedésben.

Nálunk is van nemzetiségi kérdés, de szerencsénkre nincs meg az a traditioja, mint Austriában Cseheknek és Lengyeleknek. — Amint a multban megéltünk velük testvéri szeretetben egy évezredig, úgy megleszünk továbbra is tapintattal, — nem ám erőszakkal!

sugara megrebbent, csak odaomlott a Madonna-kép elé és égi tisztasáért rajongó lelke az ima szárnyain emelkedett föl az átszelendő világába. A föld, az élet minden emlékével elmosódó mélységben maradt, lent az emberek zürzavaros kavargásában.

Megvezekelt, megszenvedett mindenért. Megtisztult, salaktalan lelke már csak az égi világosságot, a földöntuli élet fényét látta; oda vágyott, ahhoz szárnyalt az örök-egyes és üdvözítő reményével.

Az átszelendő eme magasztos pillanatainak hatásától az emberek között töltött multja is lassan-lassan elmosódott a omképp homályosult.

Csak néha-néha látott még valahol messze-messze, lent az élet örvénylő, ködös mélységében egy kinosan vergődő, szegény zsidóleányt, aki a mindent feledő szerelem lángjaiban égve, menekülést keres vonagló kétségbeeséssel, megtépett lélekkel rohanna a kegyetlen emberszivek elől... Aztán fájdalmas örvöngésével egy kolostor kapujában megáll, zörgött bebocsátást kér... A kapu fölül... A megtépett lelkű vergődő teremtettség anyja-karok fölemelik... A kapu bezárul... Ott meghal a világnak... Lelke föl száll a megtisztulás világába...

Régi, elmosódott, fakó álomkép volt már csak ez.

Es most egyszerre megszakadt, megtört az átszelendő emlék-fátyolozó bűvölete.

Ez a szegény zsidó-lány, aki szintén a kolostor csendjébe menekült, lélekfelverő áramlatot hozott ide, az ő másvilágába.

Magával hozta, bevonszolta ide szokait a szálakat, amik csendes vezetése, megtisztulása közben lassan-lassan leszakadóztak lelkéről.

Ezek a szálak most ellenáthatatlan erővel kapcsolódtak újra lelkéhez és visszavonszolták ragyogó, égies világából a földre.

Látjuk a hatalmas Vilmos német császárt óriási erélyével, magas személye latbavetéssel, hála meggett a nagy germán nemzet millió szuronyával sem boldogul a maroknyi lengyel Posenben. Csak vértanukat terem, nem, renegátokat.

A lapok hasábjain és „speechek”-ben jelentkező magyar erőknek meg épen célt téveszt, mert meg sem félemlít senkit, de meg sem szereteti azért a magyar hegemóniát.

A Horvátokról itt nem is szóllok, hiszem, a jövőben karöltve fognak járni a magyarral. Így kívánj közös érdekünk, a horvát is, a magyar is. Apró chauvinistikus lapálák nem fogják a két nemzet vezérérfit meg tévesztetni a nagy politikai célokban.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Halálozás. Csizmadia Imre háztulajdonos, városunk köztisztviselőben állott munkás polgára, életének 75. évében május hó 14-én elhunyt. Családja a következő gyászjelentést adta ki: Osz. Csizmadia Imréné szü. Krissán Zsófia a saját ugy gyermekei Amália férj. Göttinger Kelemené, Vilma, vője Göttinger Kelemen m. kir. posta-és távirat főosztály, valamint a számos rokonság nevében mély fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejtethetlen szeretett jó férje, illetve édes atya és ipó: Csizmadia Imre fölv. hó 14-én d. e. 10 órakor, életének 75 ik, boldog házasságának 51 ik évében a halálóklók szenteségeinek átítatos felvétele után elhunyt stb. Adás és béke legyen a szeretett hamvai felett! A temetésén, mely szombaton délután megt. végbe, az ismerősök és jóbarátok impozáns számban vettek részt, hogy megadják az utolsó tiszteletet a jovialis öreg urnak.

Dr. Stolzer László kir. törvényszéki aljegyző Nagykanizsán, folyó hó 14-én kitűnő sikerrel letette az ügyvédi vizsgát Budapesten. Dr. Stolzer megmarad jelenlegi pályáján, melyen szép képzettsége gyors előmenetelt biztosít neki.

Hiába imádkozott, hiába ügykezelt menekülni — mennél inkább ki akart bontakozni lelke: annál jobban bagozódtak hozzá ezek a szálak; annál közelebb vitték multja emlékeihez.

Most nem birt szabadulni a lelkében rajzó földi gondolatoktól. Egymásra torlódtak multjának emlékei.

A Radózsza név említésétől megtört a szent bőrvét.

Földre hullott.

Megragadták lelkét a kitagadott, a megvetett érze mek. Két hatalmas érzélem: a szerető nő és az édes anyád...

Irántól megtudta hogy Radózsza Gedeon, kit egykor mindent feledő szerelemmel szeretett — meghalt. Megtudta, hogy a sirba is magáva vitte szerelmét.

Ha azt hallotta volna fölöle, hogy elfeledte, hogy később megdöglött: talán nem zavarta volna meg úgy lelke nyugalmát a halál-hír. Egy könyvet, egy imát szentelt volna emlékének; azután ott benn, a szív rejtekében csendes lett volna megint minden. De az a tudat, hogy annak a szegény zsidófiánynak, akit szíve és akarata szerint nem boldogíthatott, em. é. utolsó lehetőséig hűen, szepítőlelőn megőrizte: feldulta lelke nyugalmát. Elgondolta, hogy mily borzasztó fájdalmat okozhatott neki az ő utolsó levele, a melyben örökre elbucszott tőle egy arckép melléklésévé, melyre azt írta: † 1874. szept. 27.

Ezen a napon lépett kolostorba; ezen a napon halt meg csakugyan a vi ágra nézve.

Most kínzó vádat érezett, hogy miért nem állott szembe a világ balítéletével, mikor azt Radózsza Gedeon is akarta! — Miért temetkezett el örökre az élő a hűséges, nemes szív elől, a ki utolsó percéig szerette, várta őt!

De mit tehetett, mást, ő akkor! A szegény, gyöngé, árva zsidófiány!

A kultuszminiszter üdvözlése. A kaposvári kiállítás megnyitása alkalmából Tallán főispán üdvözlő táviratot küldött Wlassics Gyula kultuszminiszterhez, melyben a kiállítás rendezőbiz. táviratának és közönségének tiszteletét és üdvözlését tolmácsolta a miniszternek. — Az arva-vármegyei tanító egyesület megalakulásának napján Nagy Endre elnök az egyesület nevében lelkes táviratban üdvözölte a kultuszminisztert. — Hévízi János állami tanítói gyűlésekből Wlassics kultuszminiszternek táviratot küldött, a melyben halás közönség mondának a tanítói intézmények szabályozásáért.

Jubileumi alapítvány. Vidor Samuné urasszony, az Izr. jót. Nőegylet elnöki jubileumi emlékére létesített alapítványban hozzájárultak: Pollák Lajosné sz. gelsei Gutmann Emma (Bécs) 50 kor., Strem Tódorné 10 kor., Wusztli Lajosné 10 kor., Böhm Emilné 5 kor. és Rosenberg Jónásné 2 koronával.

Az ügyvédi kamarából. A zalai zerszei ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Székely István ügyvédet Ngyatad és dr. Györfly Zoltán ügyvédet Tapolca székhelyre az ügyvédi lajstromba felvette, ellenben ezen ügyvédi kamara tegyelmi bírósága által felfüggesztett dr. Hauser János nkanizsai ügyvéd, valamint Tuboly Viktor nagykanizsai, Schwarz Samu kaposvári és Lászl Gusztáv marcali ügyvédek elhalála asuk miatt az ügyvédek lajstromából kitörtek; dr. Hauser János irodáj. részére Remete Géza nagykanizsai, Tuboly Viktor irodáj. részére Baboss László nkanizsai, Schwarz Samu irodáj. részére pedig dr. Berger Samu kaposvári ügyvédekkel rendeltek ki gondnokot; Lászl Gusztáv irodáj. részére gondnokkirendelésnek szükvege fenn nem fogott; végül gondnokság alá helyezett dr. Stein Mór kaposvári ügyvéd ellen a kaposvári törvényszék a gondnoksgat megszüntette és így Steint az ügyvédek gyakorlásába visszahelyezte.

A polgármesterek értekezlete. A vidéki újságokat az a téves hír járta be, hogy a törvényhatósági jogú városok polgármestereinek ez évi értekezlete, mely május 18-ára és 19-re Debrecenben van kitűve, a politikai viszonyok miatt elhalasztották volna. A soproni és a püspövai polgármesterek Zschmeister Károly győri polgármesterhez kérdést intéztek, de a polgármester közölte velük, hogy a hír téves, most pedig az összes polgármesterekhez küldött tudósítást, amelyben értesíti őket az eredeti határidő betartásáról. A halasztásra nincs semmi ok, a politikai viszo-

nyok legkevésbé szolgálnak erre okot, mert a polgármesterek értekezletét a politika semmi irányban sem érinti, az értekezlet szigorúan a városok pénzügyi, gazdasági és önkormányzati kérdéseinek megbeszéléséhez ragaszkodik. A debreceni értekezletnek egyébként személyes természetű mozganata is lesz, amennyiben Zschmeister polgármester az elnöki tiszteit tovább nem vállalja el.

A temesvári 48-as honvédek kegyelete. A temesvári 48-as honvédek János napján özevgy Damjanich Jánosnál kegyeletes emlékekkel lepték meg. Ugyen s a kis-beckereki és temesvári c. atateren készített virágból díszes bokrétát készítettek, melynek közepét 39 rózsa foglalta el, 39 még élő temesvári szabad-aghós jelképűl. A díszes koszorút lelkes hódoló levél kíséretében küldték el. — A levél megemlékezik arról a napról, midőn ötvenöt évvel eze őt Damjanich János, mint a 61. gyalogezred kapitánya, fiatal feleségével Temesvárra költözött és löszőr nyitotta meg termetit a temesvári társaság előtt. Erti a temesvári márciusi napokat, midőn Damjanich katonáival Versecre indult a rációk közé rendet csinálni s megemlékezik Szent-Tamás, Jankovác Károlyfalva, Aibunár, Isaszeg, Kápolna, Nagy Sárló és Szolnok véres csatamezőiről. Szól azután a gyászos aradi napról és így végződik: „Vandorunkon a temesvári csata virágos mezéjéről, honvédek sirhalmarái re egő ujjainkai tépünk le egy-egy virágzástal és friss csokorba kötve a visszaemlékezések fájón edes perceiben, méltó ágos aszonyunknak kezéibe juttatjuk a virágokat és kérjük, hogy mint a Temesváratt ez idő szerint még élő 39 szabad-aghós 48-as honvéd hódolata jelét, kegyesen elfogadjon méltóztatónk. Rózsalevelekkel hajtjuk be utait, értesítsd laha nyomát illó virágok, az a rajongó szeretet-tisztelet pedig, melylyel Ngyatasszonyunk iránt a 48-as honvédek megtrikult csapata felsezázadon hűen viselkedett, kössön össze bennükre e földön és a siron túl is.”

Egy matrona halála. Folyó hó 11-én halt meg a lehermezei Barackán az 1848—49-iki szabadságharcunkban tevékenyen részt vett lengyel származású Bliersky honvédfőnöközvegye. Mint osztrák katonatisztnak leánya Zarában született, honpét h. zánkba kerülve, a nevelőnő pályára képezte ki magát s nagy műveltségét és gazdag nyelvismeretétől fogva a legelőkelőbb házaknál fordult meg. A szabadságharc lezajlása után azon nehéz feladatra vállalkozott, hogy a Törökországba emigrált Perczel Mór honvéd táborok nejét, Sárközy Juliát és ki. gyermekeit Törökországba kísérje férje után. Ezekkel végizelte az emigránsok keserves vándorlását egész

Hogyan birt volna dacolni, mikor Radózsza Gedeon előkelő anyja személyesen kereste föl és azt mondta:

— Fiam minden áron feleségül akarja önt venni. Ez a házasság pedig tehetetlen! Sem család, sem katonatiszti rangja nem engedi. Ez a házasság engem megöl; fiamat pedig kizárja a társaságból, ami szintén egyen ő a halállal. Ha igazán szereti, szakítson vele. Ne ölj meg szegényt! Egy kétségbeesett anya kéri önt... A nő, ha igazán szeret le tud mondani; meg is tud halni, ha kell.

Mit tehetett volna mást az édes anyja e megrendítő szavai után, mint hogy eltűnt nyomtalanul; és később — mikor gyermekeit az édes-anya gondjaira bízhatta, — eltemette. t. ide, az élőhalottak sírjába? Le is mondott; meg is halt. Es most?!

Tiszán állott előtte az is, hogy fiának, Elemérnek és a szegény zsidófiánynak sorsa sem egyéb, mint végzetes megismétlődése az ő szomorú történetöknek. Ez-k elé is a balítélet sötét szelleme állott bizonyára, hogy be ne lépessenek az egymásnak teremett szívek paradicsomába.

A főnöknő arca lángolni kezdett ettől a gondolattól Anyai szívében föllázadt a vér és tűzárkint nyomult agyába.

Odarohant a Madonna képe elé és kezeit tördelve, lázasan sutlogta:

— Anya voltál, te is... Segíts!... Mária, segíts! A Madonna szemében nézett le a vonagló anyára

Most egyszerre az a gondolat villant meg agyában, hogy Irénhez megy és földet előtte tükát, Elküldi innen rogtón.

Menjen, menjen, meneküljön innen, az élőhalottak sírboltjából és mondjon el vagy írjon meg mindent Elemérnek!

Elég volt ő áldozatul.

Vagy nem!

Maga fog irni fiának; ő maga földet előtte és kéri fogja, hogy álljon utjába igazi emberi lélekkel a kéllehetetlenül haladó sötét végzetnek. Elég, ha atyját, anyját oyan kegyetlenül sujtotta... Szálljon szembe az emberekkel, a balítélettel!... Hagyja ott a lemondás kínos keresztjét, melyet már vállaira vett... Boldogítsa ezt a szegény zsidófiányt... Majd ő vezekelni fog tovább... Csak ő legyenek boldogok...

E pillanatban megkondu't a kolostor kis harangja és csengő hangja végighullámozott a homályos folyosók csendes boltívei között, közös imára hívta a szerzetesnöket.

Az apaca-főnökök egyszerre megrendült. Közös teste megrokkadt és görnyedten, tehetetlenül állva, mereven, réveteg szemekkel nézett a levegőbe.

A harang átható, éles csöngése a lelkiismeret szózatának erejével emlékeztette kötelességére. Megtörte a női és anyai érzelmek bővölését.

A főnöknő a'zatosan, lehorgaszott fővel lépkedett be a kolostor kápolnájába a közös imához.

Három nap mulva lelki küzdelmeiktől kimerülten ment be a zárkába, ahol Irén elmékedett.

Már akkor ismét az angyal-szelel tekintetű, nyugodt apaca főnöknő volt. Akkorra már győzött anyai szívében a lemondás ereje.

Sze iden kérdezte Iréntől:

— Megmaradt szárdéka mellett, kedves gyermekem?

— Meg! meg! meg! — mondta az nagy hévvel a megragadta a főnöknő kezét, a ki fájdalommal emelte ég felé szemét és félig sutlogó hangon mondta:

— Legyen az Ur akarata!

Látjuk a hatalmas Vilmos német császárt óriási erélyével, magas személye latbavetésével, háta megert a nagy germán nemzet millió szuronyával sem boldogul a maroknyi lengyellel Posenben. Csak vértanukat teremt, nem, renegátokat.

A lapok hasábjain és „speechek”-ben jelentkező magyar erőszak meg éppen célt téveszt, mert meg sem félemlit senkit, de meg sem szereteti azért a magyar hegemóniát.

A Horvátokról itt nem is szólok, hiszem, a jövőben karöltve fognak járni a magyarral. Így kívánj közös érdekünk, a horvát is, a magyar is. Apró chauvinistákus lapálják nem fogják a két nemzet vezértérfit meg tévesztetni a nagy politikai célokban.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Halálozás. *Csizmadia Imre* ház-
tulajdonos, városunk köztisztviselőben ál-
lott munkás polgára, életének 75. évében
május hó 14-én elhunyt. Családjá a
következő gyászjelentést adta ki: Osz.
Csizmadia Imréné szü. Krizsán Zsófia a saját
gyermekai Amália férj. Göttlinger Kelemenné,
Vilma, fője Göttlinger Kelemen m. kir. posta- és
távirda főoszt., valamint a számos rokonság ne-
vében mé y fájdalomtól megtört szívvel jelenti,
hogy felejthetetlen szeretett jó férje, illetve édes
anya és ipja: *Csizmadia Imre* főy hó 14-én d. e.
10 órakor, életének 75 ik, boldog házasságának
51 ik évében a halálok szentiségeinek ájtatos
felvétele után elhunyt stb. A dás és béke lengjen
a szeretett hamvai felett! A temetésen, mely
szombatn délután megt végbe, az ismer-
ősök és jóbarátok imponzán számban
vettek részt, hogy megadják az utolsó
tisztelőtet a jóvialis öreg urnak.

Dr. Stolzer László kir. törvényszéki-
aljegyző Nagykanizsán, folyó hó 14 én kitűnő
sikerral letette az ügyvédi vizsgát Budapesten.
Dr. Stolzer megmarad jelenlegi pályáján, melyen
szép képzettsége gyors előmenetelt bizto-
ít neki.

A kultuszminiszter üdvözlése. A
kaposvári kiállítás megnyitása alkalmából Tallán
főispán üdvözlő táviratot küldött Wlassics Gyula
kultuszminiszterhez, melyben a kiállítás rendező-
bizottsának és közönségének tiszteletét és üd-
vözlését tolmácsolta a miniszternek. — Az arva-
vármegyei tanító egyesület megalakulásának napján
Nagy Endre elnök az egyesület nevében lelkes
táviratban üdvözölte a kultuszminisztert. —
bélyi járás állami tanítói gyűlésekből Wlassics
kultuszminiszternek táviratot küldtek, a melyben
balás közönség mondának a tanítói illetmények
szabályozásáért.

Jubileumi alapítvány. *Vidór*
Samuné urasszony, az Izr jót. Nőegylet
elnöki jubileumi emlékére létesített alap-
hoz újabban hozzájárultak: Pollák La-
josné sz. gelsei Gutmann Emma (Bécs)
50 kor., Strem Tódorné 10 kor., Wusztl
Lajosné 10 kor., Böhm Emilné 5 kor.
és Rosenberger Jónásné 2 korónával.

Az ügyvédi kamarából. A zala-
szegi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr.
Szelögy István ügyvédet Nyíratad és dr. *Győrffy*
Zoltán ügyvédet Tapolca székhelyre az ügyvédi
lajstromba felvette, ellenben ezen ügyvédi kamara
legyeimi bírósága által felfüggesztett dr. *Hauser*
Janos nkanizsai ügyvédét, valamint *Tuboly Viktor*
nagykanizsai, *Schwarz Samu* kaposvári és *László*
Gusztáv marcali üyvédekét elhalála asuk miatt
az ügyvédek lajstromából kitérőték; dr. *Hauser*
Janos írodaja részére *Remete Géza* nagykanizsai,
Tuboly Viktor írodaja részére *Baboss László*
nkanizsai, *Schwarz Samu* írodaja részére pedig
dr. *Berger Samu* kaposvári ügyvédekét rendeltek
ki gondnokot; *László Gusztáv* írodja részére
gondnokirrendelésnek szüksege fenn uen forgott;
végül gondnokság alá helyezett dr. *Stein Mór*
kaposvári ügyvéd ellen a kaposvári törvényszék
a gondnokságot megszüntette és így *Steint* az
ügyvédség gyakorlásába visszahelyezte.

A polgármesterek értekezlete. A
vidéki újságokat az a téves hír járta be, hogy a
törvényhatósági jogú városok polgármestereinek
ez évi értekezlete, mely május 18-ára és 19-re
Debrecenbe van kitűve, a politikai viszonyok
miatt elhalasztottak volna. A soproni és a pin-
csövai polgármesterek *Zechmeister Károly* győri
polgármesterhez kérdést intéztek, de a polgármester
közölte velük, hogy a hír téves, most pedig az
összes polgármesterekhez küldött tudósítást, am-
lyben értesíti őket az eredeti határidő betartásáról.
A halasztásra nincs semmi ok, a politikai viszo-

nyok legkevésbé szolgáltatnak erre okot, mert a
polgármesterek értekezletét a politika scmmi irány-
ban sem érinti, az értekezlet szigorúan a városok
pénzügyi, gazdasági és önkormányzati kérdéseinek
megbeszéléséhez ragaszkodik. A debreceni érte-
kezletnek egyébként személyes természetű moz-
gása is lesz, amennyiben *Zechmeister* polgár-
mester az e nőki tisztelet tovább nem vállalja el.

**A temesvári 48-as honvédek ke-
gyelete.** A temesvári 48-as honvédek *János*
napján özeveg *Damjanich János* név kegyeletes
emlékkel lepték meg. Ugyan a kis-hecskerekű és
temesvári c-ateren szedett virágból díszes bok-
rétát készítettek, melynek közepét 39 rózsza fog-
lalja el, 39 meg élő temesvári szabad-ághós
jelképűl. A díszes koszorú lelkes hódoló levél
kiseretében küldték e. — A levél megemlékezik
arró a napról, midőn ötvenöt évvel ezelőtti *Dam-
janich János*, mint a 61. gyalogezred kapitánya,
fiatal feleségével *Temesvárra* költözött és először
nyitotta meg terméit a temesvári tárma-ág előtt.
Erinti a temesvári márciusi napokat, midőn
Damjanich katonáival *Versecre* indult a rákok
közé rendet csinálni s megemlékezik *Szent-Tamás*,
Jankovics Károly fia, *Ajbanár*, *Isaszeg*, *Kápolna*,
Nagy Surló és *Szolnok* véres csatamezőiről. Szól
azután a gyászos aradi napról és így végződik:
„Vandorunkon a temesvári csata virágos
mezéről, honvédek sirhalmaról re egő ujjaink-
kal tépünk le egy-egy virágzatot és friss csokorba
kötvő a visszaemlékezések fájón ed-s perceiben,
mált ágos asszonyunknak kezébe juttatjuk e
virágokat és kérjük, hogy mint a *Temesvárott*
ez idő szerint még élő 39 szab dsá.harcos 48-as
honvéd hódolata jelét, kegyesen elfogadni melőz-
tatók. Rózsalevelekkel hajtjuk be utait, érintsek
laba nyomát illatos virágok, az a rajongó szere-
te, tisztelet pedig, melylyel *Nagyasszonyunk*
íránt a 48-as honvédek megrikult csapata fel-
száradon hűen viselkedett, kössön össze bennük-
kei a földön és a siron túl is.”

Egy matrona halála. Folyó hó 11-én
halt meg a fehérmegyei *Baracska* az 1848—49-iki
szabadságharcunkban tevékenyen részt vett len-
gyei származású *Blersinsky* honvédőrnagy özvegye.
Mint osztrák katonatisztnek leánya *Zarában* szü-
letett, honnét hazánkba kerülve, a nevelőnői pá-
lyára képezte ki magát s nagy műveltségű és
gazdag nyelvismeretűlővő a legelőkelőbb
házaknál fordult meg. A szabadságharc lezajlása
után azon nehéz feladatra vállalkozott, hogy a
Törökországba emigrált *Perczel Mór* honvéd tábor-
ok nejét, *Sárközy Juliát* és ki, gyermekeit
Törökországba kísérje férje után. Ezekkel vigye
elte az emigránsok keserves vándorlását egész

Hiába imádkozot, hiába ügykezett mene-
külni, mennél inkább ki akart bontakozni lelke:
annál jobban bozódtak hozzá ezek a szálak;
annál közelebb vették multja emlékeihez.

Most nem birt szabadulni a lelkében rajzó
földi gondolatoktól. Egymásra torlódtak multjá-
nak emlékei.

A *Radózs* név említésétől megtört a szent
bűvölet.

Földre hullott.

Megragadták lelkét a kitagadott, a megvetett
érzések. Két hatalmas érzélem: a szerető nőé
és az édes anyáé...

Iréntől megtudta ho y *Radózs* *Gedeon*, kit
egykor mindent feledő szerelemmel szeretett —
meghalt. Megtudta, hogy a sirba is magáva vitte
szerelemét.

Ha azt hallotta volna felőle, hogy elfeledte,
hogy később megdőszült: talán nem zavarta volna
meg úgy lelke nyugalmát a ha ál-hír. Egy könyvet,
egy imát szentelt volna emlékének; azután ott
benn, a szív rejtekében csendes lett volna megint
minden. De az a tudat, hogy annak a szegény
zsidólánynak, akit szive és akarata szerint nem
boldogíthatott, em é-et utolsó leheletéig hűen,
szepőtelenül megőrizte: feldulta lelke nyugalmát.

Elgondolta, hogy mily borzasztó fájdalmat
okozhatott neki az ő utolsó levele, a melyben
örökre elbucszott tőle egy arckép mellékléséve,
melyre azt írta: † 1874. szept. 27.

Ezen a napon lépett kolostorba; ezen a nap-
pon halt meg csakugyan a viágra néve.

Most kínzó vádat érezett, hogy miért nem ál-
lott szembe a világ balítéletével, mikor azt *Rad-
ózs* *Gedeon* is akarta! — Miért temetkezett el
örökre az élő a hűség, nemis sziv elől, a ki
utolsó percéig szerette, várta őt!

De mit tehetett, mást, ő akkor! A szegény,
gyöngé, árva zsidó lány!

Hogyan birt volna dacolni, mikor *Radózs*
Gedeon előkelő anyja személynesen kereste föl és
azt mondta:

— Fiam minden áron feleségül akarja önt
venni. Ez a házasság pedig lehetetlen! Sem csal-
ládi, sem katonatiszti rangja nem engedi. Ez a
házasság engem megöl; fiamat pedig kizárja a
társaságból, ami szintén egyen ő a halállal. Ha
igazán szereti, szakítson vele. Ne ölje meg sze-
gényt! Egy kétségbeesett anya kéri önt... A nő,
ha igazán szeret le tud mondani; meg is tud
halni, ha kell.

Mit tehetett volna mást az édes anya e meg-
rendítő szavai után, mint hogy eltűnt nyomtala-
nul; és később — mikor gyermekét az édes-anya
gondjaira bízhatta, — eltemetkezett ide, az élő-
halottak sírjába?! Le is mondott; meg is ha t.
Es most?!

Tisztán állott előtte az is, hogy fiának, Ele-
mérnek és a szegény zsidólánynak sorsa sem egyéb,
mint végzetes megismétlődése az ő szomorú tör-
ténéstöknek. Ez-k elé is a balítélet sötét szelleme
állott bizonyára, hogy be ne lépessenek az egy-
másnak teremtettt szívek paradicsomába.

A főnökő arca lángolni kezdett ettől a gon-
dolatától Anyai szívében költázott a vér és tűz-
árkét nyomult agyába.

Odarohant a *Madonna* képe elé és kezeit
tördelve, lázasan suttagta:

— Anya voltál, te is... Segíts!... *Mária*, segíts!
A *Madonna* szelíden nézett le a vonagló
anyára.

Most egyszerre az a gondolat villant meg
agyában, hogy *Iré*hez megy és fölfedi előtte titkát,
Elküldi innen rögtön.

Menjen, menjen, meneküljön innen, az élőha-
lottak sírboltjából és mondjon el vagy írjon meg
mindent Elemérnek!

Elég volt ő áldozatul.

Vagy nem!

Maga fog irni fiának; ő maga földi föl a titkot
előtte és kéri fogja, hogy álljon utjába igazi
emberi lélekkel a körlehetetlenül haladó sötét
végzetnek. Elég, ha atyját, anyját oyan kegyet-
lenül sujtotta... Szálljon szembe az emberekkel,
a balítélettel!... Hagya ott a lemondás kínos
keresztjét, melyet már vállaira vett... Boldogítsa
ezt a szegény zsidó lányt!... Majd ő vezekelni fog
tovább... Csak ő legyenek boldogok...

E pillanatban megkondult a kolostor kis ha-
rangja és csengő hangja végighullámzott a homá-
lyos folyosók csendes boltívei között, közös
imára hívta a szerzeteseket.

Az apáca-főnökő egyszerre megrendült. Egész
teste megrokkant és görnyedten, tehetetlenül állva,
mereven, réveteg szemekkel nézett a levegőbe.

A harang átható, éles csöngése a lelkiismeret
szózatának erejével emlékeztette kötelességére.
Megtörte a női és anyai érzelmek bűvöletét.

A főnökő a'zatosan, lehorgaszott fővel lép-
kedett be a kolostor kápolnájába a közös imához.

Három nap mulva lelki küzdelemtől kime-
rülten ment be a zárkába, ahol Irén elmékedett.

Már akkor ismét az anygal-szelid tekintetű,
nyugodt apáca főnökő volt. Akkorra már győzött
anyai szívében a lemondás ereje.

Sze idén kérdezte Iréntől:

— Megmaradt szárdéka mellett, kedves gyer-
mekem?

— Meg! meg! meg! — mondta az nagy hév-
vel a megragadta a főnökő kezeit, a ki fájdal-
masan emelte ég felé szeméit és félig suttagó
hangon mondta:

— Legyen az Ur akarata!

Kütházi, ahol férjével megismerkedett, körül később a legnagyobb megpróbáltatások és küzdelmek között élt Londonban, keze munkájával tartva fenn magát, két gyermekét és megvakult férjét. Családjá elpusztulása után, egyedül maradván, a *Szűcs, Domokos, Csézy, Bököy* és *Tóth* Lőrinc családja közvetítésével, nagy nehézségekkel, hamis utlevéllel hazajutott a Domokos Imre házára, Baracsán talált menedék-otthonra. De nem-okára felfedezték kilitét és a forradalmár tábornok családjaként szívesen és szelídkezelését a fűhérvári börtönbe jutalmazta az akkori abszolútisztikus kormány. Utol-ó éveire Baracsán vett egy kis birtokot, hol visszavonultan emlékeinek élte csupán. E tételek legutolsó hónapjait azonban az ott tartózkodó Nemeskéri Kiss család körében töltötte, hol szeretetteljes bánáskodásban és hű ápolásban részesült. Jellemző, hogy az idegen származású, idegen fölön szülőket és ide oda hányódott özvegy mátróna szívvel lélekkel magyar volt. Legyen könnyű kifáradi testének a neki mindvégig menedéket szolgáló magyar föld.

— Variete-társulat. A Központ disztermében folyó hó 16., 17. és 18-án *Back Soma* igazgatása alatt egy jöhmörnének örvendő daltársulat fog vendégszerepelt. A társaság 11 tagból áll, köztük a hírneves *»Abrass«* trio, humorisztikus énekesek. A társulat egy másik vonzereje Heisinger Mici soubret-énekesnő a Ronacher orfeumból. — A műsor szigorúan családias.

— Országos vásár. Nagykanizsán a legközelebbi országos — marha felhajtással kapcsolatos — vásár május hó 25-én lesz. A vásár, mely közvetlen a bérnálási és pünkösdi ünnepek előtt lesz, élénk látogatottságra számíthat.

— A pékek sztrájkja. A pékmunkások béruarca városunkban valószínűleg ma véget fog érni. A sütőmunkások lemondtak a „kosztpénzről” és megelégszenek, ha élvezhető eledelt kapnak. A sütőmunkások követeléseiket most újból formulázták és ezeket a munkaadók előre láthatólag el is fogják fogadni. — Mivel a bérharcnak árát a sütemény árának felemelése folytán a fogyasztó közönség fizeti meg, ennek is joga van követelésekkel fellépni. Ezen követelések azonosak a sütőmunkások azon telteleivel, melyek a tisztaságra vonatkoznak. Hisz szinte ázsiai állapot uralkodik ott, ahol a munkásoknak, kik süteményt dagasztanak, szerződésileg kell hetenkint két tiszta törülközőt kikötniök és 2 hetenkint tiszta ágyhuzatot. Egyet azonban nem kötöttek ki a sütőmunkások és pedig a teknő tisztaságát, ahová a tésztát belefektetik. Ezt meg mi követeljük meg, mert tudjuk azt, hogy ez irányban nagyon is sok a kívánni való. — A sztrájk maholnap véget fog érni és elvárjuk rendőrhatalmunk erélyétől, hogy szigorúan fog a fölött örködni, hogy a pékműhelyeket is átlengje a civilizáció szele és hogy a t. pékmesterek a saját érdekeik mellett a munkásokra és a fogyasztó közönségre is legyenek némi tekintettel.

— Körületi tornaverseny. A soproni kerületi tornaverseny minden tekintetben látogatottan ígérkezik. A nagybizottság által megállapított jelentkezési hatánapig, május 1-ig 21 középiskola jelentette be a versenyen való részvételét. A jelentkezés sorrendje szerint Sopronba mennek: a pápai ref. főgymnázium 37 tanulóval, a pozsonyi kir. főgymnázium 43 tanulóval, a kesztelyi katolikus főgymnázium 34, a székesfehérvári katolikus főgymnázium 39, a zala-

eger-zegi állami főgymnázium 39, a nagykanizsai főgymnázium 22, a szombathelyi katolikus főgymnázium 48, a trancsényi kir. főgymnázium 30, a székesfehérvári áll. főgymnázium 28, a pozsonyi állami főreáliskola 66, a szegvárdi áll. főgymnázium 36, a győri állami felső kereskedelmi iskola 24, az érsekújvári közép főgymn. 24, a modori állami tanítóképző 32, összesen mintegy 550 vidéki tanulóval. Sopronból jelentkezők: a katolikus főgymnázium 131, az ág. hitv. ev. főgymn. 248, az állami főreáliskola 72, az ág. hitv. ev. tanítóképző 122, az állami felső keresk. isk. 56, a Lános-felé intézet 40, összesen 672 tanulóval. E szerint mintegy 1200 tanuló vesz részt a versenyen. Már ez imponáló számból előre is a legzesebb sikereket lehet követelni.

— Elfogott sikkasztó. Nehány hónappal ezelőtt történt, hogy ifjú Göschmidt Armin, a »Foucières« listázott intézet szombathelyi főnökének hivatalnok, 1100 korona elikkasztása után megzököt. A bünye uton szerzett pénz azonban nem hozta szerencsét a sikkasztónak, ki eltűnése óta Budapesten tartózkodott. Itt kérekerült. A keresési uton levő egyik rendőrnek ugyanis felült egy teljesen zúzott külső, rongyos alak. Megszólította, s miután a gyusztalak nem tudta igazolni magát, a rendőrségre kísérte. Itt azután kiderült, hogy a kétes ekizencia nem más, mint a keresett sikkasztó, akit a napokban Szombathelyre szállítottak.

— Szeszfinozító-gyár. Lapunk megelőző számában tüzetesen ismertettük a dunántúli mezőgazdasági szeszgyárosok abbeli akcióját, — mely egy Nagykanizsán felállítandó szeszfinozító gyár létesítését célozza. Az ezen terv keresztülvitelére szövetkezett társaság kiküldöttéi folyó hó 15-én Elek Ernő vezetésével alatt tisztelegtek *Vécsey Zeigmond* városunk polgármesterénél, hogy a varostól remélt kedvezmények ügyben előterjesztést tegyenek. A polgármester örömmel vett tudomást a dunántúli szeszgyárosok elhatározásáról és a legodaadóbb támogatást ígérte. Es mivel nem hiszük, hogy bárki is állást foglalna a szeszfinozító-gyár felállítására ellen, azon biztató reményben vagyunk, hogy ez még a folyó évben felépülhet.

— Guedleke A. Magyarország legnagyobb szerencsejuttatója (Budapest, VI ker. Kossuth Lajos-utca 11. sz.) máj számunkban közölt hirdetésére felhívjuk a t. olvasóközönség figyelmét.

— Ókori urnasír. A Balaton somogyi partján a minap egy ókori urnasírt találtak, amelyben negyven darab fényes, zöld zománc bronzkarperce volt. A jelekből ítélve, a sírban egy asszony volt eltemetve. A sír szakértők véleménye szerint a Krisztus előtti ezernyolcszáz éz-éndőből való. A sírt mindenestül beazaltották *Darnay Kálmán* sümegi múzeumába.

— Körlevél. *Ungár Ignác* körlevélben tudtja, hogy Nagykanizsán [Érzsébet királyné-ter 17. sz. a.] hatóságilag engedélyezett és nagykanizsai kir. törvényesneként bejegyzett jelzalogkölcso, ingatlanok adásvételét közvetítő és biztosítási irodát nyitott. Az új vállalatot, tulajdonosának ismert megbíhatósága folytán, szívesen ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

— Az ékszerék. *Stark* Károly szabólegény, tanoncévei alatt, melyeket Kumpert í. eni szabómesternél töltött, megismerkedett *Döme István* házmester családjával. Mikor a felszabadulás ideje elérkezett, Stark búcsút vett Nagykanizsától és Grácba ment. De itt sem feledkezett meg a Döme családról, mely iránta tanoncévei alatt oly sok jóakaratot tanusított. Hálájának kifejezését adandó, megírta Döme Istvánnak, hogy Grácban rend-

kívül olcsón juthat az ember ékszerekhez, 6 vásárolt is egyetmást és elküldi neki utánvétellel. — A csomag, melyet 24 korona utánvétel terhel, minap meg is érkezett. Nagy kiváncsisággal láttak annak felbontásához; de óh csalódás! — A csomagban néhány szál torma, egy zsinog és egy kampos szegen kívül csak egy kis cédulácska volt, melyen Stark jelezte, hogy a zsinog a nyakék, a szeg pedig a medaillon. Stark is nagyot fog azonban nézni, mikor az utánvételi lap helyett a büntügyi bíróság idézését fogja megkapni, mert a rendőrség közbenjárására a bíróság intézkedett, hogy a postahivatal a 24 koronát ne fizesse ki, és hogy Starkot családja miatt a gráci rendőrség állítsa elő.

— A közigazg. tanfolyamok tapasztása. A jegyzők képesítéséről szóló törvénynek az az engedélye, hogy akiket a törvény eleibe-éptetésekor a közigazgatási pályán talált, azok-t hat gimnáziumi osztályról szóló bizonyítvánnyal is fel lehet venni a közigazgatási tanfolyamra, ez évben lejárt. Ezentul már csak érettségi bizonyítvánnyal s egy évi gyakorlattal lehet beiratkozni a közigazgatási tanfolyamokra, amelyeket az ország tíz nagyobb városában tartanak. A belügyminiszter úgy intézkedett, hogy azok, kik az egy évi praxist ki tudják mutatni, t. név végén jelentkezni tartoznak, ha a következő tanevben valamelyik tanfolyam hallgatójaul felvételt akarják magukra. A belügyminiszterumban edd 82 ifjú jelentkezett a tanfolyamra s mint hogy a jelentkezési idő lejárt, több hallgatója nem lesz jövő évben a közigazgatási tanfolyamoknál. Egyedül a pesti tanfolyamnak ez idén száznál több a hallgatója, s a jövő évben is tanfolyamnak nem lesz ennyi jegyző-jelöltje. Ezért tehát a jövő évben a tanfolyamok számát le fogják szállítani s a jelentkezett hallgatókat négy-öt városban tartott közigazgatási tanfolyamon fogják felvenni.

— A mezőgazdaság pangásának egyik oka. Bármerre jársz kedves magyarom szép hazánkban, sehol apanya nem hallasz, mint éppen a gazdák körében. Pedig hát jó volna magunkba szállani, mert a pangásnak nagyobbrészt önmagunk vagyunk az okai. Igaz, sokat olvasunk és még többet beszélünk kedves hazánkról a trágázásról, de hol van az a magyar gazda, a ki azon helyzetben van, hogy elegendő istállótrágyát adhasson az évszázadokon át zsarolt éhes talajnak? Rövid a válasz: Sehol! De míg a külföldi gazda ily viszonyok közt isiet a hiányt műtrágyával pótolni, addig Magyarországon vajmi kevesen vannak, kik műtrágyát alkalmaznak vagy legalább kísérletek által igyekeznek talajuknak tápanyagszükségletét tanulmányozni és ily módon a szükséges műtrágya-fajt megválasztani. — Sok esetben, mint pl. ősi kalászosok alá, luc-érnára, herére, rére, valamint káposok alá is, nem is kell válogatni, mert rendelkezésünkre áll egyike a legkitűnőbb és mégis olcsó műtrágyáknak, t. a Thomassalag vagy Thomasszifatt, melynek hatása nemcsak feltétlenül biztos, hanem legalább 3 évre terjed, és aki elég óvatos, hogy nem vásárol hamisított árut, hanem megbízható céhez fordul ezen felülmúlhatatlan műtrágyáért, azonkivül pedig szavatosságot követel az eladótól a beltartalomért, továbbá a kapott árut vegykísérleti állomás által felülvizsgáltatja, már az első esztendőben meg fog győődni arról, hogy nemcsak megtérült a trágyázás költsége a műtrágyázás által elért termésobblettől, de még jelentékeny haszon is marad. Már pedig ez a födolog! — Ha a magyar gazdaközönség ezen kis utmutatást megiszivleli, úgy mihamar be fognak következni a régi jó idők, mikor a talaj busán jövedelmezett. Érdeklődőknek felvilágosításul szolgál *Kalmár Vilmos*, Budapest, VI. Teréz-körtút 3. sz. 139—1.

— A világ legnagyobb gyémántja. — Amsterdamban most közzörülk a legnagyobb gyémántja, az *Excelsior*. Ez a gyémánt 1893. évben találták Délafrikában. Körülbelül akkora, mint egy tyuktojás, nyerssulya 970 karát, tehát majdnem még egyszer apanyi, mint a híres Kobi-

Divatáru-üzletünk

helyiségeit *Boronkay Károly* urnak f. évi augusztus hó 1-én elköltözködésünk folytán átadjuk.

Ezen időig legújabb divatu áruinkat igen olcsó árban árusítjuk, miről a nagyérdemű közönség magának meggyőző-dést szerezhet.

A n. érd. közönség látogatását kéri

FANTL TESTVÉREK Nagykanizsán.

M Ű Z S A Z S A S Á G.

— **A burgonya degenerálódásáról.** Egyetlen kultúránövénynéknél sincs olyan számos változata mint a burgonyának, a mely körülmények között is magya azaz, hogy azok igen könnyen keletkeznek a eppu ezért csekély állandósággal bírván, könnyen is degenerálódnak. — Sokan a burgonya gyors degeneráló képességét abban keresik a találgatják fel, hogy az ivartan uton szaporítottak, azaz nem magról, hanem gumóról. Ezen theoriának kétségkívül van alapja; azonban a degeneráció bekövetkezését gátol, jobban mondva lassító körülmények a gazdakezében vannak a csak azok helyes alkalmazására kell gondot fordítani.

O szerű helyes termelés az első követelmény, a mely azon esetben lesz csak elérhető, ha termelésnél figyelembe vesszük azt, hogy vetőgumón csak a legdöbben termő tövek termése használható, ügyelve arra, hogy azok az illető faj jellegét magukon viseljék. Sokasem téveszendő szem elől az, hogy vetésre apró gumót ne használjunk, mert a közép nagyságu gumók relatíve mindig nagyobb termést szolgáltatnak, mint az ettől erősek, tehát a kisebbek vagy nagyobbak, továbbá, hogy a gumók csucsrujgye mindig nagyobb termőképességgel bír mint az ezzel szemben levő köldök felőli rész a vetésnél, ha az egész burgonyát vetésre akarjuk felhasználni, legelősebb úgy eljárni, hogy a metszést hosszabban eszközöljük, úgy, hogy a csucs rügyes részt lehetőleg mindkét rész tartalmazza.

Mind ezek dacára a degeneráció mégis be fog következni, csak hogy nem olyan hamar és nem olyan változatosan, mint ha tenni követelményekre gond nem fordítunk, mert helyes és igényeinek megfelelő termelésé gátol körülményül szolgál. Végül figyelembe veendő az is, hogy ha helyesen járunk el termelésénél s gondot fordítunk egy a táj megválasztására, valamint annak tápanyagtartalmára, a szerint várhatunk termelésénél megfelelő sikert, mert sovány talajon termelve, minőségileg is romlik, a mi pedig már degenerálódás. Táperős talajt kíván, mivel egy a foszfort, mint a nitrogént könnyen oldható vegykeket kepelevenni. Közöttebb talajok a szuperfoszfát és chilisátrómalak maszávala igen szép eredményeket értek már el, míg lazább talajokon e kettőn kívül a káli arta'mu trágyák alkalmazása sem kerülhető el.

— **A vetés állása és megőrzésének állapota.** A földművelési miniszterhez érkezett hivatalos jelentések szerint május hó első harmadában nagyobbrészen kedvezőbb, esybe és helyenkint eső időjárás uralkodott; uéhol helyi jellegű zivatarok és itt-ott jégeső is volt. A jég- és a vihar okozott kár azonban nem jelentékeny. Az ország némely részében száritó szelel igen meleg idő volt a mert a csapadék is hiányzott, a növényfejlődés a normálnal gyengébb léven, némi panaszok hallhatók. Az eső hiányát panaszolják különösen a délkeleti részeken és egyes alföldi sikon és a Duna jobbpartján a dovidéeken. Az április hó közepe táján észlelt lagy és dér a növényzet fejlődésére néhol káros hatással volt. Az ősi rozs több helyen ritka, ugyazint a késői ősi buza is. A repce sokat szenvedett. A késői ősi buzából és ősi rozsból egyes vidékeken kisebb mértékű kizsántások ujabban ismét előfordultak s a felkántolt területek tavaszakkal lettek bevetve. A tavaszi vetések nagyobbra kiheverték az április havi zord időt, bár ez-k is néhol eléggé lyengék, különösen, ahol az eső hiányzik. Az ősi buzavetések nagyobbrészen kielégítően a jól gyarapodnak. Az Alföldön mar szarba is hajtanak; kivételt kepeznek a késő vetett buzak, amelyek még ma is tulnyomó részben alig kielégítőek, habár az esőjárta vidékeken már ezekben is javulás mutatkozik. Az erőteljes buzavetés keze sokkal kevesebb gaz és acat volt az idén, mint ma esztendőben, ellenben a késői és nagyobbra gyengébb vetések helyenkint igen gazosak; ezekben az acatolást most is erően folyk. Férgek és rovarok, végül itt-ott egerek kisebb károkat okoznak. Rozsdakár alig észlelhető valahol

nooré, amely a kőszőrülés lóit 500 karátot nyomott. Mieddigg egy cég nem meria elvállalni az értékes kő kőszőrülését. Ujában azonban egy szindikátus a akult, amelyet a hírneves As-er-cégre bista a kőszőrülést. Erre a célra a cég egész külön helyiségeket rendezett be és egész új gépeket szerzett be, amelyek háromszor nagyobbak azoknál a gépeknél, melyek eddig használatban voltak. A megbecsülhetetlen értékű gyémántot egy újfajta szerkezettől, teljesen betörésmentes pénzszekrényben tartják.

— **Jó tanács.** Miodazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk hogy szeressék be Mauthner Odón es. és kir. udvari magkereskedéséből Budapest a „Setateri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szálítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bamaultra méltó és gyönyörű réteterei részére.

— **Szer a tödővész ellen.** A berlini orvosi társaság ülésén dr. Danellus és dr. Sommerfeld előadást tartottak egy új tödővészellenes szeréről. Ez a szer az eucalyptus egy fajtája, melyet Schneider Robert megfigyélés szerint az északnyugati Ausztrália bennszülöttei használnak a tödővész ellen. A kísérletek orvosi ennek a növényfaj leveleinek ló-étéből port állítottak elő, melyet kénnel és faszénnel preparálva, belégsza utján juttattak a betegek tüdőjébe. Az új szernek, melyet smodinonak neveztek el, állítólag igen jó hatása van, míg káros következményei egyáltalában nincsenek. Fórtéke az, hogy a betegek fájdalmait, különösen a hurutos tüneteket csökkenti. A köhöges jóformán megszűnik, a köpet feltűnően gyérül, a láz és az éjjeli izzadás abba-marad, az étvágy fokozódik. Az előadás tödővész vitában Wolf tanár arra utalt, hogy a megfigyelés alá került esetek kis számára való tekintettel óvatosnak kell attól, hogy az új szernek tulagos értéket tulajdonítsanak. Ezel szemben dr. Engel klemelte, hogy az eddigi tödővészellenes szerek közül egy sem veteledhetik a sandoninnal.

— **Jó olvasni való.** Pompán a megtréfálta egy közeli helyesg földirtokosa szerelteméltó vendégét. A városra kedelyes eltöltése után a tanyai hajlékba nyugodni tértek.

— No, komár, — mondja a vendég — nekem egy szokásom van már évek óta és a nélkül nem tudok eladni.

— Mi az kerék, szój. — En itthon vagyok, parancsolj!

— Olvasni szoktam. Kérlek, adj valami jó olvasni valót.

— Olvasni való?

A házigazda elgondolkodik, körülnéz a szobában, mintha ott keresne valamit, végre kapja a gyertyát és meggy kifelé:

— Majd hát hozok olvasni valót.

A vendég ezalatt szépen lefeküdt és várta barátját, aki jött is rögtön, hóna alatt czipelve egy nagy tarisznyát.

— Na pajtás itt van. Hoztam olvasni valót, ezen szán elolvashatsz akár reggelig. És letesz a szőrá a nagy tarisznyát, fel is bontja és mutatja neki.

— Volt vagy három kió — száraz dinnyemag.

— **Elővigyázat szükséges!** Nagyrabesült háziasszonyaink saját érdekeben ismételtén figyelmeztetünk, hogy a kedvet és egy évtizednél már tovább mindenütt kitűnőnek bizonyult Kathreiner léle Kneipp-malata kávé csak a zárt eredeti csomagokban Kneipp páter védjeggyel valódi. Csak a Kathreiner léle Kneipp-malata kávé bírja a bakkávé ízét és zamatját, a miért is mint pótlék a kávéitá-hoz azt finomabbá, enyhébbé és az inyvek kellemesebbé teszi. Bakkávé hozzáadás nélkül is a Kathreiner léle Kneipp-malata kávé kiválóan jóízű és az egyedüli megfelelő pótlás annak helyébe. — Ellenben a mil nyitva mérlegeelve árusítanak, mindig csak egyszerűen pörkölt árpa vagy malata, de soha sem „Kathreiner”.

— **Kecskeméthy ismét kísér.** A legnépszerűbb és legtöbbet emlegetett sikkasztó, Kecskeméthy Győző, akinek nevét és dicsó tétét

da'koskoruba fonta a krajeáros poezis, ismét ki-ért, tudja a j. Eg már hányadazor. Bizonyos azonban, hogy nem utóljára. Arról van szó, hogy most ujra megtráfálták a — nyomdt. Roppant linom „nyomai” lehetnek a kiváló Győzőnek, hogy bár unosantalan rábukkáznak, mégis mindannyiszor elveri a legkisebb szellő is. Vagy az sem lehetetlen, hogy valami csodás fludummal rendelkezik, a mivel annyiszor láthatatlanná teheti magát, ahányzör csak akarja. No de felre a tréfával s mondjuk el, mi a legujabb hír K-c-kemé-hyról. Emlékeznék még olvasóink Péter Vince széke-fejérvári vasuti lakatos nevére, aki fél évvel a nevezetes sikkasztás után családjával együtt elűnt Székesfejérvárról s a kiró: el alapon kiderítették, hogy bizonyára Kecskeméthyvel összerakta. A „nyomozás” megállapította azt is, hogy Amerikába ment, ahol találkozott Kecskeméthyvel, ki gyermekkori barátja. Székesé után Simon Sándor székesfejérvári rendőrfőkapitány Newyorkban megbízott egy magán detektívet Kecskeméthy nyomozására el is küldte neki a sikkasztó arcképet. A detektív, aki magyar származású ember s állandóan levelezett Simon rendőrfőkapitánnyal, legutóbb azt az értesítést küldötte Newyorkból, vagy Kecskeméthy Győző az eddigi jelekből léve Amerikából már Angliába utazott s vele ment állítólagos bűntársai, Péter Vince is. A sikkasztót most Angliában keresik. — Ime, ez a legujabb hír.

— **Hőlygyes!** Legmodernebb, lezokodveltebb széplőtör az egész világon elterjedt Földes-féle Margi-Créme. — Telje- en ártalmatlan szirneses arckenőca. Meglepő csodá- hatású, széplőt, májfolot, pattanást és az ar mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat redőket kisimítja és az arcnak finom, fiatal rózsás színt ad. Nagy tégely 2. kicsi 1 kor. — Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban.

— **Hézaros és hentes.** Eddig az volt a gyakorlat, hogy az iparengedéllyel bíró mészáros, külön hentes iparengedély nélkül is gyakorolhatta a hentesmesterséget, ami a hentesekre sérelmes volt. A budapesti közgazdasági tanács a memorandum alakjában fordult a kereskedelem miniszterhez a visszas állapott megszüntetése iránt s kifejté ték, hogy a mészáros csak levágja az állatot s a húsát földarabolva k mérí, a hentes azonban az állati részeket ló is dőgözza, amih-z sokkal több szakkételem és képzettség kell. A kereskedelmi miniszter belátván, hogy a henteseknek igazuk van, rendelkezlet bocsátott ki, hogy mészáros iparengedély alapján senki se lühet hentes-ipart; erre külön engedély eszközölendő.

— **A t. hőlygközönművek.** Csak egyszer, próbaképen rendelék meg a csodahalásza valódi angol széplőt szerék, ugorkateje, és meg lógnak róla győződni, hogy ezen csodaszert a onnal eltávolított széplőt, májfolot és mindenféle tisztatlanságot az arcról es a bőrt üdvé, fatallá varázsolja. A parisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel kitüntette. Ár 2 korona hozzá való valódi angol ugorkaszappan 1 kor., püder 1 kor. 20 fil. és 2 kor. Valódi angol minőségben kapható Bala-sa Kornél gyógyszerertárban Temesvár, a hová minden postai rendelés címzendő. Kapható minden gyógyszerertárban.

— **A rendőrség köréből.** Fo jó hó 14-én a Magyar utca elején egy sötét achát köves férfi arany gyűrű 30 korona értékben elveszett. — Felhivatik a megtaláló, hogy azt a rendőrkapitányi hivatalnál hivatalos, órák alatt illó jutalom ellenében átadni sziveskedjék.

— **Eletpályák.** Utmutató minden pályára, az arra előkészítő összes tanintézetek, tanfolyamok és viz-gálatok ismerettségével — Összeállította Ferenczy István. Ár fuzvé 3 korona, kötve 5 K.

— **Pályamutató.** A pályaválasztás előtt álló mindkét nembeli magyar ifjúság kалуza. Összeállította Amicus Juvenitias. Ár köve 2 K. Kapható: Fischel Fülöp könyvkereskedésben Nagykanizsán.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA selyemkolmók bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadíszekből.
Mint általában ismeretes, csak a fenti cégnél találhatók a legutóbb megjelent búzok és ruhákra alkalmas selyemkolmó-ajánások, melyek — egy minőségre, mint mintázatra néve — **kiszárolag fenti cég részére készülték** és csak ott kaphatók.

OLCSÓ ÉS SZABOTT ÁRAK
Mintak kiválasztásra bérmentve küldetnek.

szénásy, hoffmann és társa
selyemruházásában
Budapest, IV. Bécsi-utca 4. szám

Legjutányosabb cséplési szén

az elsőrendű tatali brikett és tatali darabos szén.

A porosz szenet is teljesen pótolja.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Magyar Ált. Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Elárusítók: BRÜCK MÁRKUS és TÁRSA Nagykanizsa.

MEGVAN!!

EZZEL kezdte sok, sok beteg, aki a **VÉRTES-féle Sósbor-szeszt** (Ferencpálinkát) csak meg száx féle nyavalya ellen használta és a használat által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz még minden nap a posta — úrtól, paraszttól — hazánk minden részéből, egy mintha külföld legítavóbb országaiból, hogy egy egész könyvesház tele lenne vele, ha mint lyomatnánk, de csak az utoljából szedtünk elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyet mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk ki.

A **Vétes-féle Sósbor-szesz** különleges készítősi módjánál fogva, a legjobb sikerrel használható mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés, illetőleg borogatás: köszvény, csúsz, meghülés, nyílamlás, szúrás, szaggatás ellen, fejtájtás, bémulás, fészamodás, gyulladás, daganatok, mell- és torokbántalmak ellen. — Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász, meg minden járó-kelő ember előadott tagjaita új szót önt. Mint kitűnő káplmes piperecsikk, a legjobb szolgálatot teszi a fejbőr erősítésére, elpuasztítja a hajhullást okozó korpát; jó a száj ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, felfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.**

Belsőleg a **Vétes-féle Sósbor-szesz** nagyon használ **gyomorgörcs, hasmenés, rosszullet, fejtájtás** ellen, mint kellemes **űdítő ital** stb. Különös istenáldás arra felé, ahol sincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha jár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet italmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a **Vétes-féle Sósbor-szesz** majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egyes hány csepp vesendő cukor, vagy viare, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elműljék.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen **legkitűnőbb,**

VEDJEGY.

legmegbízhatóbb a mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

VÉRTES-féle Sósbor-szesz kell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a **Vétes-féle Sósbor-szesz** a másénál? — Legalább egy mondja egyik-másik elárusító, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tulja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve, és hogy a hatásos, céljának megfelelő szor sokszor drága. A **Vétes-féle Sósbor-szesz** azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a **Vétes-féle Sósbor-szesz** sokkal hosszabb ideig tart, mert s ősebb és így abból **sokkal kevesebb** kell, mint más fajtától. Bedörzsölésre pld. a többitől egy evőkanálnyi kell, a **Vétes-féle Sósbor-szesz** esetében elegendő egy kávékanálnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a **Vétes-féle Sósbor-szesz**ből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg **Vétes-féle Sósbor-szesz** csakélyebb mennyiség dacára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg s így mégis olcsóbb más fajtáknál minden tekintetben.

Kicsibe kimérve a **Vétes-féle Sósbor-szeszt** *schol* sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékeltve lenyomatott „**paraszt-vedjegy**“ és „**Vétes**“ név rajtok és a skatulyákat látható. A **Vétes-féle Sósbor-szesz** egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melynek csak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek megbecsülnék és nem ritkán megf

OSTENDE, RÓMA-, PARIS- és LONDONBAN

az ottani kiállításokon **első díjakkal**: díszoklevéllel, díszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve 1 egyszerű üveg **Vétes-féle Sósbor-szesz** kimerítő használati utasítással együtt 1 korona 1 dupla üveg, 2¹/₂-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbaüvegecske 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán, Balaton Testvérek, ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor s Weiss és Schmidt** kereskedésében. Kiszthelyes: **Böhm Béla, Kölgyesy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, Ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheffer Lajos és Künach Ferenc** nyaknál. Zala-Egereszen: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Koszteletz Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** uraknál. Marozsall: **Máns és Berger és Wilhelm K.** uraknál, általában ott, a hol plakátok a fenti vedjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L. „Sas”-gyógyszertárában LUGOSON.**

362-50

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruha raktára
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része
saját készítményem, finom, tartós kelmékből.
Tulfizetés szigoruan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete

Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és helyföldi kelmékben.

Izléses elkészítésre és jó kellékre
nagy gond fordítatik.

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztelettel **KAUFMANN MÓR**
férfiszabó.

Gyomorbetegeknek,

kik meghálo, gyomortulterhelés, élváheben, növeken emésztető, talhídag, vagy melo aladok avagy szabálytalan életmód által **gyomorhártyában, gyomorhatharomban, gyomorgürcében, gyomorfájdalmakban, nehén emésztésben, vagy nyálkásodásban** szenvednek, azoknak alább kiűző hámaszer ajánlatik, melynek gyógyhatása má reg kipróbáltatott.

Ezen emésztési és vértisztító szer

a Hubert Ullrich-féle növénybor

Ezen növény-bor kitűnő gyógyszerének talált növényekből jó borral vegyítve készült, erőstli és feleleveníti az emberi gyomoroszerveket anélkül, hogy gyomorhajtó szer volna. Ezen növény-bor eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egésztestes vérképzésre.

Ezen növény-bor időkönán történet használatnál már a gyomorhajtók csirájában elfojta. Nem szabad tehát kísérkedni és minden más erő, mőtál az egészségre ártalmas szer-kül ezen növény-bor használatát előnyben akardosítani. Minden symptomát mint **fájdalmat, felelődséget, gyomorégést, fel-fűvést, rosszullétet, melyek chronicus gyomorhajtóknál a leggyakrabban fordulnak elő, már a keddelges használatnál megszűnnek.**

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint **szorultság, kolikafájdalmak, szíverés, di-matlanóság, májgyulladás, epe növény-bor által gyorsan és emyhen szűn-tetnek meg. Es a növény-bor megszűnt minden emésztéshetlenséget, a gyomoroszerveknél fel-fűvést nyújt és könnyű székbeállítás folytán minden alkalmatlan anyagot gyomor és belektől eltávolít.**

Halvány, aszott kiűzés, vérhiány, elerőtlenedés leglőbb esetben **erő és emésztés, hiányos vérképzés és májbetegségnek** a következményei. Teljes **élelőtelenség, ideges kimerültség és kedélytelenség, úgy főfájda** mint **alada nélküliség** isnyál az embert. **A növény-bor az elgyengült életérőnek frisséget ad.** **A növény-bor emeli az élvágyat, elősegíti az emésztést, erőstli az anyagváltozást, javítja a vérképződést, megnyugtatja a felegyelt ideg-eket és a betegnek új erőt és új életet szerez.** Számos elismert és kiűző iratok tanúsítják mindazt.

A növény-bor üvegenként 3 korona és 4 koronáért kapható a Nagykanizsai, Ujdedvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapaonyi, Böhönyei, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Hegy-eczei, Góai, Légrádi, Alsó-Domborai, Kotori, Mura-Csányi, Rátka, Podtureni, Szolncai, Alsó-Lendvai, Páka Bakai, Novai, Baki, Pölöskei, Pácaai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kaposvári, Tarasai, Virjei, St-Georgeni, Kalliovacai, Novigradi, Kapronczai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi, úgy az ország minden nagyobb gyógyszerüzében.

A nagykanizsai gyógyszerüzék három és több üveg növény-bort eredeti áron természetbe szolítanak osztrák-magyar monarchia bármely vidékére.

Utánzósktól óvakodni kell és kizárólag **HUBERT ULLRICH** féle **növény-bor** kérendő. 136

A Kazinczy- és Nádor-utca sarkán levő irodái ólokra is kiválóan alkalmas

bolthelyiség

lakással vagy anélkül **azonnal** kiadó.

Bővebbet a nagykanizsai izr. hit-köztség irodájában.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem Szag d 1839.

Arany érem udapest. 1899.

Arany érem Pazaony 1902.

hydraulikus anjőért

szőlő- és gyümölcsmust sajtóására a nagy üzemi számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

készíthetése Herculesnyom erő-szerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és 103-10

szőlő-őrleket, bogyozógépeket, gyümölcs-aszaló

készülékeket gyártanak és állítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezeten

MAYFARTH PH. és TARSA, BÉCS, II / I

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejkorán kéretnek.

Ezen cégnek minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az általunk nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerüzekben és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

A párisi világiállításon „Grand Prix“ a legnagyobb kiűntetés.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérűgynöksége

BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lőerejű GÓZCSÉPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lőerejű COMPOUND-

LOCOMOBLJAIT, és végre

„Millennium“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó és kévekötő aratógépeit,

továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: **Melis és Pintér, Szombathely.**

— Mindenütt kapható. —

 mélyülőzhetően fogszaxia
 a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

Rohitsch- Pempis és vízközi nyári
 kedélyhelyi és ivószállomás:
 Páltelek, 1 óra távolságra.
 Idény: Május—Szept.

„A zám Stajer-
 ország gyógygy” **Sauerbrunn-fürdő**

1901-évből: A Tempel és Styria források, a
 3000 fürdőven- karlsbadi és marienbadi forrá-
 dég (fenállása sokhoz legközelebb állnak Gyomor-
 óta legmagya- bél-, máj- és vesébjajoknak, felegrzési
 sabb létszám) szervek, cukorhajók, epék stb.
 gyógyítására külön gyógyházak.
 Tágas parkok, nagy erdőségek sála-
 gyógyimódoz. — 3 nagy fürdőintezet: meleg-, hideg-
 és forrás fürdők. — Tej-, savó- és kefir kura. —
 Különleges fürdő—zene. — Sportversenyjátékok. —
 Kellemes társasélet. —
 Ismertetőik és prospektusok kérendők az
 106—4 Igazgatóságától.

2783.—P. 1903. 142—1.

Hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényték köz-
 hirté teszi, hogy dr. Hübner János mint
 a pécsi kir. közjegyzői kamara 124—1903.
 k számú rendélvényével dr. Pihál Viktor
 nagykanizsai kir. közjegyző mellé kirendelt
 állandó helyettes működését az 1903. évi
 március hó 16-ik napja óta megkezdette
 s a nevezett kir. közjegyzőt akadályoztatás
 esetén a hivatalos működésben helyettesíti.

A kir. törvényték.

Nagykanizsán, 1903. május 12-én.

Dr. Neusiedler s. k.
 elődaó.
 (P. H.)

**A Richter-féle
 Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller
 egy régi kipróbált háziázer, amely
 már több mint 33 év óta meg-
 bízható bedorzóósi alkalmaztatiki
 létervényái, cszaki és repulitesei.

Intés. Bilányabb utánatok miatt
 bevásárláskor óvatosak le-
 gyünk és csakis eredeti üvegeket
 dobozokban a „Horgony” védjeggyel
 és a „Richter” cégjegyzéssel fogad-
 junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
 árban a legtöbb gyógyszerárban
 kapható. Főraktár: Török
 József gyógyszeráránál
 Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
 cszaki és kir. udvari szállító.
 Budapest.

Rendkívüli szerencse
BIHARI EDE
 főurudájában, ahol eddig több mint
HAT MILLIÓ
 koronát nyertek.

Sok **20,000, 10,000, 5000, 2000** koronás főnyereményen kívül a követ-
 kező főnyereményeket fizetem már ki:

600,000	kor. a 69,686 számra
600,000	kor. a 28,718 „
200,000	kor. a 18,445 „
80,000	kor. a 69,691 „
60,000	kor. a 23,772 „
30,000	kor. a 103,298 „
30,000	kor. a 14,199 „

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a 28,632. számra

Az I. osztályu sorsjegyek árai:
 egy nyolcad (1/8) — 75 frt vagy 150 k. | egy negyed (1/4) 150 frt vagy 3. — k.
 egy fél (1/2) 3 — „ „ 6. — „ | egy egész (1) 9 — „ „ 6. — „

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése e'lenében küldök.
 Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen melléklek. A hivatalos nyereményjegyzéket
 huzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit — minthogy a huzás már f. hó
 22-én kezdődik — megelőbb, de mindenesetre

f. évi május hó 22-ig
 alulírt szerencsés főúrusítóhoz juttatni
BIHARI EDE
 Huzás már f. hó 22-én!
 Budapest, Városház-utca 14.

U rak figyelem!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 11. sz.
 15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapju szövetből.
 Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biz-
 tosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel,
 nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasuti bérletjeggyel vannak ellátva

Szives megkereséseket kér
 az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság, Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 11. sz.
Klein Adolf főszabász.

1.000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE AZ
55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona.

Korona

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
5 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4850 " "	80
3850 " "	40

55,000 korona az összes **14.459,000** korona

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagybecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztályosorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

Pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tízezer millió 459.000 koronát, egy hatalmas összeget sorolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	— 75	vagy s	1.50	korona
egy negyed (1/4) frt	1.50	>	3.—	>
egy fél (1/2) >	3.—	>	6.—	>
egy egész (1) >	6.—	>	12.—	>

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legelőbb

I. é. május hó 22-ig

mely napon a húzás megkezdődik, bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST

Hazánk legnagyobb osztályosorsjáték-üzlete.

Főüradánk osztályosorsjáték osztályai

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

2. Múzeum-körút 11.

3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TSA bankháza Budapest.**

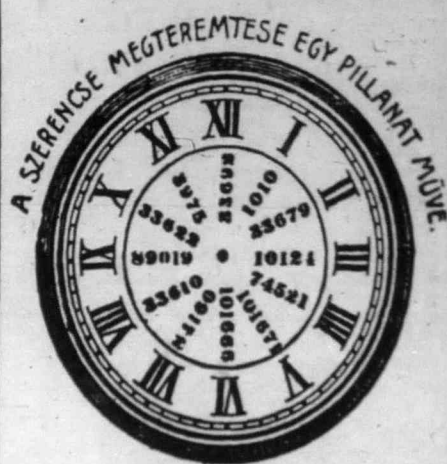
Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sorjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... I. összegben { **utánvétellel kérem utalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekben)** } A nem kívánt térlevél.

Postos cím: _____

Szerencse-óra.

Az a sorsjegyszámot rendelje meg levelező által, mely ama óra mellett van feltüntetve, amely időben ezt a hirdetést olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag

BENKŐ bankházánál

kaphatók

Budapest, Andrásy-ut 79.

Húzás május 22. é. 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1/8 150 K. 1/4 3 K. 1/2 6 K. 1 12 K.

A mi vevőink azos előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket **postatakarék** pénztári cheque útján, tehát

költségmentesen

— teljesíthetik. — 123-4

Déli Jég- és Biztosító-Társaság

magyarországi osztálya

BUDAPEST, Váci-utca 20. sz., az „Adria” biztosító-társulat” házában. **Bárá Podmaniczky Frigyes intéző.**

Teljesen befiz. alaptőke 3,000,000 K. Tartalékok . . . . . 2,967,379 K.

E társaság, mely a kir. szab. „Adria” biztosító-társulat” védnöksége alatt alakult, mindennemű termékeket biztosít jégkár ellen és a t. ex. biztosító községnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jutányosak és a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítetnek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közeli felvilágosításokat készségesen adnak az „Adria” biztosító-társulat” magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Főügynök: **LÓWY ADOLF.**

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

Elvállal és készít **mindennemű könyvkötő-munkát**

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG: valamint

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervek, rajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát.

Paspapírt emlék-albumokat diszfoliárok, táncrendeket a legfinomabb kivitelű

Legkedveltebb, legtökéletesebb arctisztító és széplítő szerek: **AKÁCIA** KRIEGNER-féle -CRÉME 2 kor. -PUDER 1 kor. -SZAPPAN 1 kor. Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVIN-TÉR. Törvényszék védelme.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
Gazdasági részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.
2500 gépműködés és 100 000 kifizetésig gépüzemben.
Majombiztosítások KÜLÖN SZAKOSZTÁLY. Kivételre árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Női és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elszámra kőes hévízü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel. 200 kényelmes lakosztállyal. Prospektus kiváratra ingyen és bérmentve.

KATZER
szőszemező, udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szőrmeáru az egész világon elterjedtek és elsőrangunk.

GUMMI és HALHÓLYAG
tucatzja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbja, titoktartás mellett, utánvételtől, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a számla legelőrangú csomagjában.
REIF J. specializálta. Nécs, Brundellette J. Árjegyzék ingyen.

Modern BUTOR.
Óriási választék háló-, ebéd-, szalon- és úri-szoba-butorokban. Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL butoriparosoknál
BUDAPEST, IV. Kecskeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok szét-küldése és list. Beszerzőknek le-tételére céljából (postán) jóváhagyva)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimrodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az
Feltalálja az eddig ismert összes fogászati. OSAN-szájvíz-essencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Csorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb akópitó-masor 1/2 litr. 1 frt. Hátsó: balzsamszappan 30 kr.
Fritsch Fers.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legolcsóbb hajtó- és szappan készítő, barna és fekete. Ára frt 2:50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czorny J. Antal, Bécs, XVIII. Carl Ludwigstr. 5.
Kittsteine London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Bukharon Gyógyárakban, Hlatszterákban stb.

RÖSER
TANINTEZET
Budapest, VI. Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves fiúk részére. - Feladók keretekedelmű iskola 14-18 éves fiúk részére. - Nővelő intézetes bennlakó növendékek részére. Bizonyítványok államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. - Bővebb felvilágosítást ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL SZÖRVEZTŐ
néhánykori használat után az arccal és kézzel a szőr eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő Gyógyszertár
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-títkok” ingyen.
Mi helybeliek BUDAPESTEN a **NEW-YORK KÁVÉHAZBAN** (Erzsébet-körút 9-11. szám) találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatl embereknek erősen ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérit, szépit. 1 üveg 90 filler. Postán 4 üveget bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár.
• Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után
Törlesztési táblázat:
2 1/2-3% levonással:
20 évre a tőke évi 5.20%-a
30 évre a tőke évi 5.20%-a
35 évre a tőke évi 5.20%-a
40 évre a tőke évi 5.20%-a
45 évre a tőke évi 5.20%-a
50 évre a tőke évi 5.20%-a
55 évre a tőke évi 5.20%-a
60 évre a tőke évi 5.20%-a
65 évre a tőke évi 5.20%-a
70 évre a tőke évi 5.20%-a
75 évre a tőke évi 5.20%-a
80 évre a tőke évi 5.20%-a
85 évre a tőke évi 5.20%-a
90 évre a tőke évi 5.20%-a
95 évre a tőke évi 5.20%-a
100 évre a tőke évi 5.20%-a
Törlesztendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

A XII-ik magy. kir. szabada m. osztálysorsjáték nyerevényeinek sorozata.
110,000 sorsj., 55,000 nyerem.
Minden második sorsjegy nyer.
Legnagyobb nyeremény ossleg
1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetettek ki.		Korona.
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
2	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	50000
1	"	40000
5	"	30000
3	"	25000
8	"	20000
8	"	15000
36	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
437	"	2000
803	"	1000
1528	"	500
140	"	300
34450	"	200
4850	"	170
4850	"	130
100	"	100
4350	"	80
3850	"	40
55000	nyer. és jut.összegeben	14,459,000

Felhívás
a XII-ik m. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.
Az I. osztály huzása már
1903. évi május hó 22. és 23-án lesz.
Az I. osztály sorsjegyek ára:
egy egész - egy fel - egy negyed - egy nyolczad
12 korona 6 korona 3 korona 1 kor. 50 fill.
Az eredeti sorsjegyek szétválása utánvétel, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postai utalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos tervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után kifizetöm. Belfizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatósága céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.
Becsés megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.
Gaedicke A.
Magyarország legnagyobb szerencsejegyűjtője
BUDAPEST,
IV. ker., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Gaedicke szerencseje **ÓRIÁSI!**
A következő főnyereményeket fizetem ki eddigelő b. ügyfeleimnek:

600000	korona	62551 sz.
400000	"	33464 "
400000	"	11119 "
400000	"	28916 "
100000	"	42758 "
100000	"	498.8 "
100000	"	87991 "
70000	"	60912 "
60000	"	17357 "
60000	"	78863 "
60000	"	82528 "
60000	"	97263 "
30000	"	65920 "
30000	"	38091 "
30000	"	90064 "
25000	"	23481 "
25000	"	30049 "
20000	"	28950 "
20000	"	33402 "
20000	"	35862 "
20000	"	44410 "
20000	"	60781 "
20000	"	78848 "
20000	"	88974 "
15000	"	57734 "
15000	"	77950 "
15000	"	82506 "
24	á	10000 K. - 240000
46	á	5000 " - 230000
292	á	2000 " - 584000
599	á	1000 " - 599000
883	á	500 " - 441500

A leggyengébb, kifizető és...
 A leggyengébb, kifizető és...
 A leggyengébb, kifizető és...

Órák, ékszerok
RÉSZLETFIZETÉSRE
 is, ólós szobát ábrakon
SEBÉNYI
 írás és ékszerés
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. sz.
 Piacsík: II. 14. szám 2. sz.
 Zénes Ábrák
 1877.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 A KRIEGNER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“.
 vizet, mely nem fest, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerkereskedő, 8 sz. és kir.
 leánya József né. udvari székfűző
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymódi: asthma, szív-,
 gyomor-, ideg- és borbély, székérek, szívmozgás ellen.
 E gyógymód megjelölésje:
Dr. KOVÁCS J. FŐVÁROSI ORVOS
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. I. EM.

Megjelent az új X^{es} számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNA
 Budapest, NEW-YORK

Remek és olcsó fényképek készítenek
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermékben
 BUDAPEST, VII. KER., KERESZT-ÚT 30. SZÁM.
 III! Régi kis képek után is sikerült megfűzünk!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakker-
 rüen, pontosan és legelőbbben közöltet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint napiújságokban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetés
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
 100 szoba 1 főtől fejébe kiszolgálással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörsar-
 nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKE VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kifűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
 méternél több jól épült, rogenyes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáció szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak beren-
 dezve. Kifűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítás szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Étvágytalanság, hányinger, fejfá-
 já, gyomorbetegségek ellen csodálatos a
GYOMOR-ELIXIR.
 RADITZ-1616
 1 és 2 korona. Pótlás 6 üveg bérmentes.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN és bérmentes,
 küldi a
**„HÖLGYEK
 TITKÁRA”**
 füzetet kívánatra mindenkinek

HAZAI GYÁRTMÁNY!

WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egytetemes aczélekeít** [ ] aczélgerendélylyel,
 első minőségű tömör aczél-kormányokkal. **Kétvasu
 aczélekeít.** Az egytetemes ekékhez alkalmazható összes
 felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sík és hegyes talaj-
 hoz egyaránt alkal-
 mas hazánk legjobb
 sorvető gépeit szab.
 kikapcsolható kapa-
 csuklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e czélra ké-
 szített és kitűnőnek bizonyult **vetősarúkkal** ellátva

„**Perfecta**” merítő korongos vetőgépeit, leszállított áron.
 „**Planet**” rendszerű lókapáit. — Planet rdsz. kézi toló-
 kapáit, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
 „**Hollingsworth**” lógereblyéit. — Kukorica morz olóit,
 szecska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
 és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kor-
 mány, szántóvas és nád
 a legjobb aczélból, tel-
 jesen felszerelve, tartalékvasal
 12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
 hosszabb kormánynyal, a nádor
 kívül még aczélalppal is el-
 látva, teljesen felszerelve, tar-
 talékvasal 14 korona.

Ezen eketestek az egytetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzeltető
 legtokéletesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy
 kedveltségnek örvendenek.

UJI UJI

Mabille rendszerű
gyümölcs- és szőlőszájtok
 folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel
 és nyomorú szabályozással.

Szőlőzuzók
 kavarróval, 375 mm. széles rovátkás vashen-
 gerekkel, sulykerékkel vagy anélkül.

2959 szám- 1903.

140-1

HIRDET M É N Y.

Nagykanizsa város rendezett tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a v. hivatalsszolgák, erdőőrök és a v. rendőrök részére az 1903. évben beszerzendő

egyenruházati cikkek szállításának biztosítása

fárgyában a helybeil szabómesterekkel . 312 kor. költség előirányzat mellett folyó

1903. évi június 2 ik napján d. e. 10 órakor

a városbáz tarác-termeben nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyalás fog tartatni, a megállapított minták, költségvetés és feltételek alapján.

Az árlej esen résztvevők tartozn k 200 kor. készpénzben, vagy ovadék képes papirokban, esetleg lakarékpenztári belétkönyvben, és pedig a szóbeli árlejtők az árlejtést vezetőbizot'ság kezéhez. A ártírásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig, vagyis legkésőbb 1903. évi június 2. napjának d. e. 10 órájáig lesznek a v. iktatóba beadandók, annál is inkább, mert a később érkezők lígyelembé vételti nem fognak.

A minta szövegek, költségvetés és árlejtési feltételek a v. kiadó hivatalban a hivatalos órák alatt megtekintethetők.

A városi tanács

Nagykanizsán, 1903. évi május hó 8-án.

VÉCSEY ZSIGMOND
polgármester.

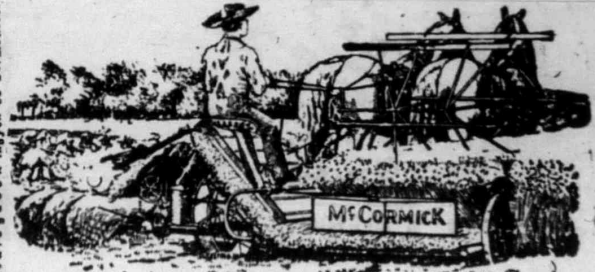
Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chikagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E. igazgató.

BUDAPEST, V. Váci-ut 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Fényképek és katalógusok ingyen és bérmentve.

Gyártmányok: Kévektógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszáló-gép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla” kévektófonal gyártmányai. Evi gyártmány 367.000 krp. 104-12

A legjobb padlófénymáz!

FRITZELACK

A legkiadósabb! A legtartósabb!
Használatban a legolcsóbb!

Raktár Nagykanizsán:

Neu és Klein s Fialovits Lajosnál.

Olesó áraink bámulatot ketlenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Kitűnő
női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Kitűnő
férfi fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Nagyon erős
férfi sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőr félczipő
párja
2 frt 50 kr.

Női
bőrczipő
kettős keresztossal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány fűzős férfi-czipő
párja
1 frt 70 kr.

1^a Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmulthatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak véve.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Harminczadik évfolyam
 41. évfolyam, Fischei Filöp könyvkereskedésben.
 A szerkesztői ártalmi lehet naponta a d. n. 4-5 óra közt.
 Ide tartozó a lap melléki részre vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
 Városképület: Fischei Filöp könyvkereskedésben.
 Helyközi telefon 103. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállításárak
 Egész évre . . . . . 12 korona
 Félévre . . . . . 6 korona
 Negyedévre . . . . . 3 korona
 Nyitótár postaköltséggel 40 fillér
 Kiállítások, valamint a hirdetésre vonatkozó Fischei Filöp könyvkereskedésbe tartozó.
 Bérmentellen levelek csak ismert kezeltől fogadhatók el.
 Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903.

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
 Szerkesztőtárs: Móvay Lajos.

Csütörtök május 21.

A jegyzők mozgalma.

Nagyon régen mozognak a jegyzők a maguk és a községi közigazgatás helyzetének javítása érdekében. — A mozgalom kezdetének számai visszavezetnek a múlt század hatvanas éveinek elejére. Régebbi keletű, mint újabb alkotmányos életünk. Bihar vármegyében, a „Sárroten” sarjadt ki a mozgalom első csirája. Annak a mozgalomnak lett az eredménye az az országos jegyzői kongresszus, mely útját egyengette az 1871. évi községi törvénynek. — Ez a törvény emelte a község szegődvényeséből a jegyzőt a község életfogytiglan választott elöljárójává; melyet aztán az 1883. évi minősítési és az 1886. évi községi törvény tisztviselővé avatott.

Egy negyed századdal ezelőtt a jegyzők, elhagyva a célszerűtlennek bizonyult kongresszusi alapot, képviselői alapon nyugvó országos egyletté tömörültek s azóta langya szorgalommal fáradoznak azon, hogy az ország közvéleményének figyelmét magukra s a

községi közigazgatás elhagyatott állapotára irányítsák, és talán némi önérettel mondhatja el magáról ez a számban tekintélyes, de társadalmi tekintély dolgában kevésbé méltányolt testület, hogy az ő zajtan munkálkodásának is van némi csekély része abban, hogy a közigazgatás rendezésének nagy kérdései vatahára foglalkoztatják a közélet valamennyi rétegét.

A jegyzők mozgalmát rokonszenvesse kell, hogy tegye az a körülmény, hogy annak mozgató erejét nem egyedül a jegyzők önműs érdeke, hanem a közigazgatás általános érdekének ápolása is képezi.

Hogy a jegyzők mozgalma jogosult és hogy a községi közigazgatás érdekében valahára tenni kell valamit a törvényhozásnak, az bizonyos, különben zátonyra kerül az államigazgatás hajója. Ha az a mosto a állapot sok ideig tart, nem lesz megfelelő ember, aki a községi jegyzői pályára vállalkozzék a községi közigazgatás a pályát vesztett egzisztenciák menedékhelyévé válik.

A községi és körjegyzők minősítését szabályozó törvénynek ama rendelkezése, hogy a községi közigazgatási szaktanfolyamok hallgatására csak középiskolát végzett egyének jelentkezhetnek — ez évben nyer először gyakorlati alkalmazást. Eddig a középiskola hat osztályának sikeres elvégzése is minősített a szaktanfolyamok hallgatására. És míg a tanfolyam-hallgatók száma eddig meghaladta a kilencszázat, a jövő évre tanfolyam-hallgatókul bizonyosan jóval kevesebben fognak jelentkezni s aligha elő nem áll szüksége a szaktanfolyamok kevesbitésének.

Az események kérelmetlen bírāja és a legnagyobb kodifikátor az élet maga; intézkedéseiben gáncsot nem ismer és felrendszabályokat nem tőr.

Az élet megmutatta, hogy a közigazgatás végvonalán oly nagy feladatok megoldására hivatott jegyzői állás nem olyan pálya, melyet egy középiskolát végzett ember érdemesnek tartson betölteni.

És valljuk meg: annak a középisko-

TARCA.

Leszállt az est...

Leszállt az est... az ég azurján
 Milliő csillag ragyog ..
 Hegyek törében a Balaton
 Ringó hulláma csobog ..
 Felettem szárnycsattogás hangzik.
 Majasban vadludak hosszú sora rajzik..

Badacsony, Szigliget ormait
 Az est szárnya takarja.
 Egy halászkunyhó belsejéből
 Felhangzik a bus nóta ..
 S én szóltan illok elbűvölve
 Mintha tündérelom borulna szememre...

Mintha taraszi szél szongása.
 Suttogni a fűlemben:
 • Reménytelen a te szerelmed
 Feledd el Ót örökre!
 Hasztalan bolygok ide s tova ..
 Feledni Ót nem tudom soha, de soha!...

Szikra.

Ha mindörökre...

Ha mindörökre vége, hát legyen csak!
 Én nem panaszlom búmat senkinek.
 Ne lássa senki könnyűl ázni arcom.
 Ne lássa senki hullni könyemet!

Magamban bolygom át a nagy világot
 Hogy én is bírtam, ldny, szerelmedet,
 Ne tudja más, s lesújtó bánatomat,
 Hogy hulltnül megcsaltál engemet.

Hogy elfeledted fényes álmaidat,
 Miket itt szöltünk fényes éjjeleken...
 Vágyakban izzott álmaidak világa —
 — Az élet akkor mást ígért nekem!

Óh azt ne tudd meg soha létedben,
 Miattad már, hogy mennyit szenvedék.
 Vétkem pedig csak az volt: hogy szerettem.
 Ezért majd tán csak megbocsát az Ég!...

Véget vet sok álmatlan éjjeimnek
 Ad egy kevényi sírgödörhelyet...
 Nem él a egy a pusztá hant alatt már;
 Ott majd csak én is megpihenhetek...

Plander Boldizsár.

Bérmálás

alkalmával a legszebb és legalkalmasabb ajándék

egy

Imakönyv.

Egyszerű és díszes imakönyvekben, vászon-, bőr-, csont- és bársonykötésekben a legnagyobb választék, a legolcsóbb árak mellett

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
 — legjobb minőségben —
 a legmérsékeltebb árakon

Czipő- és kalapraktár

Hj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Ernőbet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

lát végzett ifjunak, a mai viszonyok mellett, igaza van.

A jegyzői állás a reá ruházott feladatok és kötelességek fontosságát tekintve, egyike a legszebb s a legambiciózusabb ember tevékenységi vágyát is kielégítő pályának; de nem csoda ha közjogi helyzetének bizonytalansága, sovány javadalmazása, elképzelhetetlen felelősségteljes viszonya nagyszámu rendelkezési hatóságaiboz — nem képes magához vonzani oly elemeket, akik megelhetőséket másképp is biztosíthatják.

Azt mindenki tudta, hogy középis kolát végzett ifjak tömegesen nem fognak egy se hus-, se hal féle állás elnyeréséért pályázni; de azt nem igen képzelhette el senki, hogy a közigazgatásnak évtizedek óta küszöbön levő rendezése még akkor is a távoli idők reménysege lesz, amikor a jegyzői állások elnyerése az eddiginél magasabb minősítéshez lesz kötve.

Azt senki sem képzelte, ime bekövetkezett. A jegyzői minősítés az óhajtott színvonalra emeltetett a jegyzői állás hatáskörének, javadalmazásának kivánatos rendezése nélkül; s a félrendszabály (szomorító következménye: a jegyzői szaktanfolyamok elnéptelenedése

A belügyi kormány annak idején azt a kijelentést tette, hogy a jegyzők minősítését, állásuk rendezése nélkül az emeli, mert ezáltal biztosítani szándékozik a közigazgatás reformálásának sikeres keresztülviteléhez megkívántató anyagot a községek igazgatóságában.

Föltétlenül dicséretes és előrelátó szándék, melyet azonban a gyakorlat nem szentesített.

Talán egy gazdag országban, ahol az iskolát végzett embereknek módjukban van a várakozás, be is válott volna ez a tervezés; de a mi társadalmunk szegény, nagyon szegény, és minálunk nincs arra módjuk az embereknek, hogy iskolájuk bevégzése után jámbor türellemmel várják az időt, míg a törvényhozás csigalassúságu működése megteremti azt a rendszert, mely ambíciójuk kielégítésé mellett anyagilag is megközhözze győmölését fáradozásuknak.

A községi közigazgatás tarthatatlan helyzetéről rövid idő alatt két jelenség tett bizonyosságot. Az egyik jelenség volt a közigazgatás egyszerűsítéséből kifolyólag kiadott utasítások végrehajthatósága ellen emelt tömeges panasz; a másik jelenség az iskolát végzett ifjak távolmaradása a jegyzői szaktanfolyamoktól.

Mindekét jelenség figyelemreméltó, okulhatnának belőle akiket illet, s átláthatná valahára a törvényhozás, hogy a személyeskedő harcok szításán kívül egyéb fontos tennivaló is akad még ebben az országban.

Uszikay Bálint.

Szemere Miklós röpirata.

(Folytatás.)

Támaszkodjék a királyság országa jobbaira, a nemességre, vagy bárhogy nevezük is; ahol ezt nem teszik, akkor üzik el a fejedelmet lelkesen a hűséges alattvalók, amikor éven jó kedvük van. Ilyen földönfutó, de magukat büszkén polgárkirályoknak nevező fejedelmeknek hű mintájául szolgálhat Louis Philippe, vagy a nemeslelkű Don Pedro braziliai császár.

Nálunk nő a szegénység, a nyomor s vele karöltve lenn a magyar és a nemzet-

közi socialismus, — fenn a politikai nem-bánomság.

Ennek vessünk gátat intézményekkel; institúciókkal, a melyek pénzbe bár nem kerülnek, de erkölcsi hatásuk, és lendületet adnak a fásuló lelkekbe.

Amint minden becsületes munkás ember megkaphatja, ha idegen is, a magyar polgárságot, ugy nyerhesse el minden tisztességes magyar honpolgár, aki életét önzetlenül, becsületesen a köznek szenteli, minden odaadó lelkes harcosa a nyilvános életnek, legyen polgár, katona vagy gazdálkodó: nyerhesse el királyától a legnagyobb polgári kitüntetést, a nemességet.

Léphessen be minden hazafi, a kinek szive fennen dobog, a nemések sorába. Legyen tágan nyitva: z érdemnek, a „virtus civicának“ a kapu és forrjanak szabadon egybe a nemzet jobbjai!

Megvan ez ma is, felelhetik nekem. Igenis ugy van. Esetleg ki is nevetik érte az érdemes hazafit.

A pusztá nemesség ma egy üres, elcsépelet, tartalmatlan dolog. Még udvari ünnepeyre is csak azt hívják — ugy hallom — akinek osét legalább Mária Terézia nemesítette meg.

Más eset az, ha valakit gróffá tesz a fejedelmi kegy. Le a kalappal, az valami. De hisz ez is csak olyan nemes, mint a másik, a vér teszi a nemességet, nem a cím. A magyar nemesség csak egy volt mindig, egyik sem jobb mint a másik, sem nem rosszabb. — Eleget beszélt róla így nekünk a jó öreg Wenzel az egyetemen, eladdig, míg őt magát is megnesemítette saját érdeme és a király.

Akinek címe van, báró, gróf vagy herceg, az tagja a főrendiháznak, ha megvan a censusa, Inon a tekintély; a disznek megvan a komoly háttere.

Van olyan is, a ki szerencsésen örökölt, vagy birtokot vásárolt, de itt sem él, magyarul sem tud, sőt neve is idegen, de ő főrend: — történelmi alapon, születés után — ősi jusson.

Ellenben üthetett Barcsay Ákos Erdély trónján és lehetne fél Erdély na valamelyik Barcsayé, ő még sem főrend.

II. Rákóczy Ferenc emlékezete.

Irta: B. L.

Nem ugy van! A multban van öröm s jövőben van remény; mig oly fiakat nevezhet a történet mint Székely Mózes, Bocskay István, Tökölyi és a Rákóczyak: a szabadság é lángelkű bajnokait, kik Basta rémuralma, a zsarnokság ellen küzdtek; mig lesz ivadé, mely emléküket, hagyományait őrizi: élni fog a magyar, állni Buda!

... A sauyargatás, gyilkolás, a szegényéég mindig erősebb lett, a feidut Erdély népe, — Magyarország annál gazdagabb lett hazaszereiben, s mennél több vör ontatott, annál erősebb gyökeret vert a szabadság eszméje.

Midőn a német tanácsosok ellezik a serelemek orvoslását, a labancok feltörik a templomokat, felássák a sirokat az ékszerekért, a nemések házaikból kiűzetnek, a jobbágyok házaí felgyújtatnak: a nemzet türelme is megszakad, s az ország szomorú állapotát, a vallástiltó törvényt, Rudolf abszolutizmusát fegyverrel torolja meg.

II. Ferdinánd alatt a vallási és nemzeti sérelmek ismétlődnek, s a csehországi protestánsok kezdeményezésére a lelkiismereti szabadság védelmére fegyvert fog Bethlen Gábor.

Leopold alatt lehullanak az összeesküvők fejei: Wesselyény Ferenc, Zrinyi Péter, Nádasdy Ferenc, Frangepán Ferenc a haditanács által (melynek tagjai voltak: Lobkowitz, Swartzenberg, Nostitz, Dorsch, Hoher) becsalták az összeesküvőket a

kelepőcbe a császár kegyelme biztosításával s a halálos ítélet 1671. április 30 án végrehajtatott Nádasdy Bécsben, Zrinyin és Frangepánon Bécs-ujhelyen.

Ekkor kezdődik a véres korszak Felállítatnak a rendkívüli törvényszékek; a főnemések elfogatnak, várak- és városokba német zsoldosok jöttek, a börtönök megnépesedtek, s hiába tört be Erdély — Petróczy és Kende alatt — a szabadságot megölték.

Ez időbe, é szomorú körülmények közé esik a kurucháboru.

Mily honszerelme, mily szabadságérzet lakott é hősökben s ezek között a legnemesebb hősben, II. Rákóczy Ferencben, kik annyi szenvedést, annyi hiabavaló küzdést, vérontást látva, nem adták fel a reményt és szembe mertek szállni a zsarnokka, a bakóval egy eszméért: a hazáért és a magyar szabadsáért.

Ma mosolyognak sokan é néven: haza; s ezt álomképnek tartják, a nemzetiségért küzdőkön ezt a képzetet hii tarmekének tartják; de hát van-e boldogság — haza, és van-e nagyság nemzetiség nélkül?!

II. Rákóczy Ferenc hazáját oltárának, nyelvét egyedüli kincsének, szabadságát elidegeníthetetlen vagyonának, s vallását istenadta jogának tekintette.

Az emberi nem egy nemzetet nem képezhet; a nyelv, ha egy lenne is, elágazik, s a nyelvekkel az elválasztó falak is felelmekednek: az éghajlat, a föld, a fekvés, fajok, ellenkező érdekek zászlói alá fogják terelni a nemzeteket, s midőn a lelki

élet fejlődése beköszönt, a jólétet nem az anyagban, hanem a szellemben keresi, s ezt a szabadságban s nemzetiségben találja fel.

A szabadságot a nemzetiség által érheti el, mert csak ez olvaszt össze népeket s ruházta fel az egyes népcsaládokat elegendő erővel érdekeik védelmére, javaik nevelésére, s az erkölcsi tekintély megszerzésére.

De mi tartja fenn a nemzetiséget, ha nem a nyelv? Ez kapcsol mindenkit azon hazához, azon haza érdekeihez, melyben nyelve zeng; az a nép lehet csak erős ki- és befelé, mely egy; egyjűté csak a nyelv tesz; egység nélkül nincs gondolat-egység, enélkül pedig tett- és akarat egység.

A nyelvet, hacsak azértragaszkodnánk hozzá, mert gondolatunk eszméink, fogalmaink közlésének eszköze, ugy minden nemzet azt választand bizonyára, mely a gondolatokat leghelyesebben, az eszméket leghatározottabban, a fogalmakat a legpontossabban, az óhajtatásokat legbiztosabban fejezi ki; de a nyelv nemcsak a gondolatokat, a sziveket is összeköti, érzelmeiket gerjeszt, indulatokat hoz mozgásba, s ezt nem teheti minden nyelv, csak a nemzeti nyelv.

Ilyen a szabadság is! Ennek varázshatalma alatt áll az egyes tömeg; áldoz életet, vért, vagyont; ennek ígató hatása alatt vivnak nemzetek zsarnokokkal, széttörik rablincseiket; ez az a zászló, mely köré gyűl ifjú, öreg; a nap, melynek fényére zödel borkor, virány; népeknek szent joga, természet szerinti joga, ugy mint matárnak a levegő, halnak a víz s erdei vadnak a fák, a bokor.

Kállayak, Kőlcseyek, Kendék! jöhetettek be Árpáddal párdúc kacagánnyal, átuszattattatok tömlőn a Dunát, bevégezhetétek a honfoglalást, — vezethette Kállay János Mohácsnál az előhadat — nyugodjék békében Mohácsnál. Birhatna azért ma Kállay Béni hat vármegyét túl a Tiszán és lehet még másik husz évig is hirneves, kitűnő községi miniszterünk, ő sem a született főrendek közé való.

Oh! Koszorus költőnk Kőlcsey Ferenc, megirhatád az »Isten áldd meg a magyart«, — de a magyar nemzet történelmi hálájáért a Fe Muzsád is elfeledé zengeni, hogy »vanitatum vanitas«.

A születési foganat a főrendházban ülő urak jobb vérbeli fajtájuk talán ezeknél és másoknál?

Az intransigens Almásy Pál jut erről eszembe,* akit midőn 1860-ban Szliácson** némelyek tévedésből grófoztak, ha nem szolgák voltak, mindig kijavította: »bűszke vagyok, hogy nem vagyok gróf!« (ez is egy álláspont és pedig a régi magyar).

Nem is keresem ma, ki miért lett gróf, ki miért földönfutó, — négy évszázad méltatlan keserve, szenvedése vonul el lelkem előtt, — de azt sugja szívem, azt mondja eszem: Fátolyt reá, elmullanak, — csak legyünk jó hazafiak és jó magyar polgárok, vállalva mindannyian.

Maga a magyar kormány még a név-magyarosítások utján is kifigurázza a szegény történelmi magyar neveket. Sehol a világon, ahol jogról fogalma van az embereknek, ilyes meg nem történik, nincs is rá példa sehol a világon, mert jogtalan és erkölcsstelen, az állam olyat ad, ami a másé. E mellett nem is észszerű, mert ellenkezik a családnevek legelső céljával, hogy megkülönböztessük az embereket egymástól.

*) Egyszerűt benne a fajbéli testi szépség, sugar mint egy cédur, egy öl két hüvelyk magas, 1849-ben a képviselőház elnöke és ur volt a talpán, s nobilis értelemben.

**) Edecs anyámtól többször hallottam, akivel jó barátságban volt. Mint gyermek jól emlékszem rá.

Legyen áldott emléke annak, aki Magyarországot megmentette a római német birodalom karmaiból!

Legyen áldott a föld, melyen született, legyenek áldottak, akik segítették és környézték: — Bercsényi, Eszterházy, udvarmestere Zsibrik Miklós, Kajdacsi Ferenc, Kovács György; s adja az ég, hogy minden magyar oly igaz, vallásos hazaszerető, önzetlen legyen, mint ő volt!

Patak, Regéc, Tállya — az ő urodalmi — Breitenheimre, Trautsonra; Ecsed: Károlyi Sándorra; Munkács: Schönbornra; Makovica: Pálffyra; Szerencs: Illésházyra; a többi a nővére szállt; B-Keresztur, Borsi, Uzor, Isztánc, Nagytorna, Onod, Lednitz s Makovica fele most az Erdődyeké... Kire szállt szelleme?

A passarovici béke, s a császár hatalmának megszilárdulása véget vetett reményeinek Rodostóban. Kinek hagyta nagy szívét, áldott lelkét? Ki örökölte ezeket? Volna-e remény a jövőben, ha a múltban nem volna öröm!

Tied volt...

Tied volt lantom minden dalja,
Tied volt minden énekem
Lelkemen minden gondolatja,
Tied volt szívem, életem.

Tied volt minden, amit bírtam,
Rólad szólt lelkem álmat,
Tied volt minden dal, mit írtam
S te nekem szíved sem addá...

Kardos Jenő.

Irtam is erről már egyszer, de akkor nem tudtam egyik elhalt népszerű volt miniszterünk nemes célzatosságát:*

»Nem árt a nemességnek, — mondá — meg kell azt törni, mert nem eléggé loyális és dynasztikus«.

Ezért lesz talán az a szegény ember, akinek egyebe mint becsületes jó neve nem is maradt — loyálisabb és dynasztikusabb?

A társadalom meg genyrynek csúfolja a nemest. Csakis arra szolgál nyilván az angol szó, hogy széttagolja a magyar nemességet mesterségesen, amely egy, és a címek szerint nem különböző.

Angliában nobleman, azaz nemes csak a lord. — Az más világ.

Vagy nyilván szegény ma már nálunk ha valaki nemes?

Szeretném látni, mily arcot vágná hozzá Esterházy Lajos herceg, vagy Festetic Thassiló gróf, ha per bojárak, grandok, bégek vagy lordok kezdenének beszélni róluk.

A legnagyobb politikai és nemzeti hibánk: hogy hiányzik nálunk a fajszeretet, ami oly nagy mértékben jellemzi a Zsidókat és az Angolokat. Nem vall fajszeretetre egész törvényhozasunk sem. Ez a hiány jut kifejezésre minden politikai és társadalmi bajainknál is.

Ezért mondják rosszakaróink: „csak hagyjátok egyedül a Magyarokat és megszűnik azok egymást küllelenség nélkül is.“

Ezért kívánom a haza jobbait, akik különben is együvé tartoznak, tömöríteni a trón körül, az emberi természetben rejlő lélektani vonzódásnál fogva. A nemes ambíció felélesztése erre a leghatásosabb.

Becsvágy van bennünk sok is. A magyar valóban inkább csak áldemokrata. Democra telfelé és aristocra tefelé. Nagy snob. Nálánál csak az angol nagyobb. Az angol ebben odáig megy, hogy boldog az a napja, amikor egy valóságos lorddal be szelgetésbe keveredhet. De amit ott még értek, — azt nálunk inkább bámulatosnak vélem.

Aristokratának hívja ma Magyarhonban a nagyközönség: „akit a fejedelem kegye valami címmel kitüntetett“. (A pusztanemesség előtte nem numerál.)

Ellenben akiknek az ősei tettekkel tündökölték mint vitézek, hősök, lankadatlanul szolgálták a magyar hazát vérük ontásával, — akár — a honfoglalástól 1848-ig azok nagy része, vagy pl. maga Deák Ferenc bizony „csak afféle genyrynek fog csufoltatni“

A szigorú spanyol etiquettees bécsi udvarnál sincs ez a fura beosztás. Ott nincs különféle nemesség, nem klasszifikálják őket külön. Akinek megvannak a „quartiers“-i, azaz ősei, az udvarképes, akinek nincsenek meg, az nem udvarképes, ha herceg is. Bizonyos publicumoknak az ember okvetlen csak a bárón kezdődik.

A társadalmi snobismusnak ez a vad tudatlanságon alapuló mesterséges vidéki válfaja éppen csakis nálunk kapott lábra.

(Folytatása következik.)

*) Gr. K. S.-től hallottam: a gavallér miniszter egybéként rokonszenves nevét nem kívánom említeni.

A város házából.

HIRDETMÉNY.

Nagykanizsa város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy Nagykanizsa város 1903. évi házbéradó kvetési lajstroma az 1883. évi 44. t. cz. 16 és 18. §§-ai értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közzszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekínthető legyen, s hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig:

azon adózók, kik az illető lajstromban megállapított adónemmel már a múlt évben is megrovattak, a lajstrom kitételének napját, — azon adózók, kik a kvetési lajstromban megállapított adóval folyó évben először rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecsékben történt bejegyzéséi kvetési nap alatt írásban Nagykanizsa város Tanácsához benyújthatják.

Nagykanizsa, 1903. évi május hó 18.

NEU s. k.
ellenőr

VÉCSEY s. k.
polgármester.

Képviselő-testületi közgyűlés.

Nagykanizsa város képviselő testülete május hó 20-án délután közgyűlést tartott. Az első tárgy, mely iránt a közérdeklődés fordult: a dunántúli mezőgazdasági szeszgyárosok szeszfinomító részvénytársaságának kérvénye volt a Nagykanizsán felállítani szándékolt szeszfinomító-gyár községi segélyezése tárgyában. — A társaság, mint azt már jeleztük, ingyen telket, 12 évi községi pótdó- és közvetvám-mentességet kért a várostól. A városi tanács melegen ajánlotta ezen kedvezmények megadását és a képviselőtestület névszerinti szavazás után, Eperjesy Sándor v. képviselő egy szavazata ellenében 68 szavazattal azokat meg is ajánlotta.

Pietrovsky Károly és társai a József-főhercegekörön levő telkeinek város rendezési célra való megvételét a közgyűlés Tripammer Gyula indítványára megint elnapolta és megbizta a v. tanácsot újabb előterjesztés telére.

Strick Leo nagykanizsai lakosnak a város községi kötelekébe való felvétele kiállításba helyeztetett.

Franz Lajos villamos világitási vállalkozót a v. tanács több ízben megbírságot. A bírságolás ellen Franz mindenkor feltolyamodással élt.

A városi tanács véghatározatát a v. képviselőtestület annak idején helybenhagyta; hasonló elbánásban részesítette Zalavármegye törvényhatósága is.

Két újabb ügyben a közgyűlés a városi tanács abbéli véghatározatát, melylyel Franz Lajos vállalkozót megbírságot, a most már megállapított kompetencia folyán, nem tárgyalhatta.

A tárgysorozatnak egy póttárgya is volt. Elek Lipót v. képviselő indítványára egy posta- és távirtdal palota építése iránt. A városi tanács megbízott, hogy ez ügyben kérvényt menessen a kereskedelemügyi miniszterhez, azzal, hogy esetleg a város is hajlandó a palotát megépíteni, ha a fizetendő bérösszeg a kölcsön-törlesztése és a kamatok fizetésére fedezetet nyújt

A közgyűlés egyes mozzanataira meg visszatérünk:

lát végzett ifjunak, a mai viszonyok mellett, igaza van.

A jegyzői állás a reá ruházott feladatok és köteleességek fontosságát tekintve, egyike a legszebb s a legambiciózusabb ember tevékenységi vágyát is kielégítő pályának; de nem csoda ha közjogi helyzetének bizonytalansága, sovány javadalmazása, elképzelhetetlen felelősségteljes viszonya nagyszámu rendelkező hatóságaiboz — nem képes magához vonzani oly elemeket, akik megelhetőséket másképp is biztosít hatják.

Azt mindenki tudta, hogy középis kolát végzett ifjak tömegesen nem fog nak egy se hus-, se hal féle állás el nyeréséért pályázni; de azt nem igen képzelhette el senki, hogy a közigaz gatásnak évtizedek óta küszöben levő rendezése még akkor is a távoli idők reménysége lesz, amikor a jegyzői állások elnyerése az eddiginél magasabb minősítéshez lesz kötve.

Amit senki sem képzelt, ime bekövetkezett. A jegyzői minősítés az ohajtott színvonalra emeltetett a jegyzői állás hatáskörének, javadalmazásának kívánatos rendezése nélkül; s a félrendszabály (szomorító következménye: a jegyzői szaktanfolyamok elnéptelenedése

A belügyi kormány annak idején azt a kijelentést tette, hogy a jegyzők minősítését, állásuk rendezése nélkül az emeli, mert ezáltal biztosítani szándokozik a közigazgatás reformálásának sikeres keresztülviteléhez megkívántató anyagot a községek igazgatóságában.

Föltétlenül dicséretes és előrelátó szándék, melyet azonban a gyakorlat nem szentesített.

Talán egy gazdag országban, ahol az iskolát végzett embereknek módjuk van a várakozás, be is váltott volna ez a tervezés; de a mi társadalmunk szegény, nagyon szegény, és minálunk nincs arra módjuk az embereknek, hogy iskolájuk bevégzése után jámbor türellemmel várják az időt, míg a törvényhozás csigalassúságu működése megteremti azt a rendszert, mely ambíciójuk kielégítése mellett anyagilag is meg hozza gyümölcsét fáradozásuknak.

A községi közigazgatás tarthatatlan helyzetéről rövid idő alatt két jelenség tett bizonyosságot. Az egyik jelenség volt a közigazgatás egyszerűsítéséből kifolyólag kiadott utasítások végrehajthatósága ellen emelt tömeges panasz; a másik jelenség az iskolát végzett ifjak távolmaradása a jegyzői szaktanfolyamoktól.

Mindkét jelenség figyelemreméltó, okulhatnának belőle akiket illet, s átláthatná valahára a törvényhozás, hogy a személyeskedő harcok szításán kívül egyéb fontos tennivaló is akad még ebben az országban.

Uszky Bálint.

Szemere Miklós röpirata.

(Folytatás.)

Támaszkodjék a királyság országa jobb-jaira, a nemességre, vagy bárhogy nevez zük is; ahol ezt nem teszik, akkor üzik el a fejedelmet lelkesen a hűséges alattvalók, amikor éven jó kedvük van. Ilyen földön-futó, de magukat büszkén polgárkirályok-nak nevező fejedelmeknek hű mintájául szolgálhat Louis Philippe, vagy: a nemes-lelkű Don Pedro braziliai császár.

Nálunk nő a szegénység, a nyomor s vele karöltve lenn a magyar és a nemzet-

közi socialismus, — fenn a politikai nem-bánomság.

Ennek vessünk gátat intézményekkel; institúciókkal, a melyek pénzbe bár nem kerülnek, de erkölcsi hatásuak, és lendületet adnak a fásuló lelkekbe.

Amint minden becsületes munkás ember megkaphatja, ha idegen is, a magyar polgáragót, ugy nyerhesse el minden tisztességes magyar honpolgár, aki életét üzenetlenül, becsületesen a köznek szenteli, minden odaadó lelkes harcosa a nyilvános életnek, legyen polgár, katona vagy gazdálkodó: nyerhesse el királyától a legnagyobb polgári kitüntetést, a nemességet.

Léphessen be minden hazafi, a kinek szive fennen dobog, a nemesek sorába. Legyen tágan nyitva a „virtus civicának“ a kapu és forrjanak szabadon egybe a nemzet jobbjai!

Megvan ez ma is, felelhetik nekem. Igenis ugy van. Esetleg ki is nevetik érte az érdemes hazafit.

A pusztá nemesség ma egy üres, elcsépelet, tartalmatlan dolog. Még udvari ünnepélyre is csak azt hívják — ugy hallom — akinek osét legalább Mária Terézia nemesítette meg.

Más eset az, ha valakit gróffá tesz a fejedelmi kegy. Le a kalappal, az valami. De hisz ez is csak olyan nemes, mint a másik, a vér teszi a nemességet, nem a cím. A magyar nemesség csak egy volt mindig, egyik sem jobb mint a másik, sem nem rosszabb. — Eleget beszélt róla így nekünk a jó öreg Wenczel az egyetemen, eladdig, mig őt magát is megnevesítette saját érdeme és a király.

Akinek címe van, báró, gróf vagy herceg, az tagja a főrendiháznak, ha megvan a ceasusa. Innen a tekintély; a dísznek megvan a komoly háttere.

Van olyan is, a ki szerencsésen örökölt, vagy birtokot vásárolt, de itt sem él, magy arul sem tud, sőt neve is idegen, de ő főrend: — történelmi alapon, születés utján — ősi jusszon.

Ellenben ühetett Barcsay Ákos Erdély trónján és lehetne fél Erdély na valamelyik Barcsayé, ő még sem főrend.

II. Rákóczy Ferenc emlékezete.

Irta: B. L.

Nem ugy van! A multban van öröm s jövőben van remény; mig oly fiakat nevezhet a törénet mint Székely Mózes, Bocskay István, Tökölyi és a Rákóczyak: a szabadság e lánglelkü bajnokait, kik Basta rémuralma, a zsarnokság ellen küzdtek; mig lesz ivadéok, mely emléküket, hagyományaikat őrizi: élni fog a magyar, állni Buda!

A sanyargatás, gyilkolás, a szegénység mindig erősebb lett, a fejdut Erdély népe, — Magyarország annál gazdagabb lett hazaszere tetben, s mennél több verb ontatott, annál erősebb gyökeret vert a szabadság eszméje.

Midőn a német tanácsosok ellenzik a sérelmek orvoslását, a labancok feltörök a templomokat, felásák a sirokat az ékszerékért, a nemesek házaikból kiuzetnek, a jobbágyok házai felgyujtatnak: a nemzet türelme is megszakad, s az ország szomorú állapotát, a vallástiltó törvényt, Rudolf absolutismusát fegyverrel torolja meg.

II. Ferdinánd alatt a vallási és nemzeti sérelmek ismétlődnek, s a csehországi protestánsok kezdeményezésére a lelkiismereti szabadság védelmére fegyvert fog Bethlen Gábor.

Leopold alatt lehullanak az összeesküvők fejei: Wesselényi Ferenc, Zrinyi Péter, Nádasdy Ferenc, Frangepán Ferenc a haditanácsok által (melynek tagjai voltak: Lobkowitz, Swartzenberg, Nostitz, Dorsch, Hoher) becsalták az összeesküvőket a

kelepcébe a császár kegyelme biztosításával s a halálos ítélet 1671. április 30-án végrehajtatott Nádasdy Bécsben, Zrinyin és Frangepánon Bécs-ujhelyen.

Ekkor kezdődik a véres korszak. Felállítatnak a rendkívüli törvényszékek; a főnemesek elfogat tak, várak- és városokba német zsoldosok jöttek, a börtönök megnépesedtek s hiába tört be Erdély — Petróczy és Kende alatt — a szabadságot megölték.

Ez időbe, e szomorú körülmények közé esik a kurucháboru.

Mily honszerelme, mily szabadságszeret lakott e hősökben ezek között a legnemesebb hősökben, II Rákóczy Ferencben, kik annyi szenvedést, annyi hiábavaló küzdést, vérontást látva, nem adták fel a reményt és szembe mertek szállni a zsarnokka, a bakóval egy eszméért: a hazáért és a magyar szabadságért.

Ma mosolyognak sokan e néven: haza; s ezt álomképnek tartják, a nemzetiségért küzdőkön ezt a képzelt hű termékének tartják; de hát van-e boldogság — haza, és van-e nagyság nemzetiség nélkül?

II. Rákóczy Ferenc hazáját oltárának, nyelvének egyedüli kincének, szabadságát elidegeníthetetlen vagyonának, s vallását istenadta jogának tekintette.

Ez ember nem egy nemzetet nem képezhet; a nyelv, ha egy lenne is, elágazik, s a nyelvekkel az elválásztó talak is felemelkednek: azégahajlat, a föld, a fekvés, fajok, ellenkező érdekek zászlói alá fogják terelni a nemzeteket, s midőn a lelki

élet fejlődése beköszönt, a jólétet nem az anyagban, hanem a szellemben keresi, s ezt a szabadságban s nemzetiségben találja fel.

A szabadságot a nemzetiség által érhetni el, mert csak ez olvaszt össze népeket s ruhazza fel az egyes népcsoportokat elegendő erővel érdekeik védelmére, javaik nevelésére, az erkölcsi tekintély megszerzésére.

De mi tartja fenn a nemzetiséget, ha nem a nyelv? Ez kapcsol mindenkit azon hazához, azon hazra érdekeihez, melyben nyelve zeng; az a nép lehet csak erős ki- és befelé, mely egy; egygyé csak a nyelv tesz; egység nélkül nincs gondolat-egység, onéktül pedig tett- és akarat egység.

A nyelvet, hacsak azért ragaszkodnánk hozzá, mert gondolataink, eszméink, fogalmaink közlé- sének eszköze, ugy minden nemzet azt választaná bizonyára, mely a gondolatokat leghelyesebben, az eszméket leghatározottabban, a fogalmakat a legpontossabban, az óhajtasokat legtisztábban fejezi ki; de a nyelv nemesek a gondolatokat, a szíveket is összeköti, érzelmeiket gerjeszt, indulatokat hoz mozgásba, s ezt nem teheti minden nyelv, csak a nemzeti nyelv.

Ilyen a szabadság is! Ennek varázshatalma alatt áll az egyes tömeg; áldoz életet, vért, vagyont; ennek igaztó hatása alatt vívnak nemzetek zsarnokokkal, széttörök rabbiincseiket; ez az a zászló, mely köré gyűl ifjú, öreg; a nap, melynek fényére zöldel bokor, virány; népeknek szent joga, természetszerinti joga, ugy mint mádnárnak a legelő, halnak a víz s erdei vadnak a fák, a bokor.

Kállayak, Kőlcseyek, Kendék! jöhetetek be Árpáddal párdúc kacagánnyal, átusztathattatok tömlőn a Dunát, bevezethették a honfoglalást, — vezethette Kállay János Mohácsnál az előhadat — nyugodjék békében Mohácsnál. Birhatna azért ma Kállay Béni hat vármegyét túl a Tiszán és lehet még másik husz évig is hirnevés, kitűnő közös miniszterünk, ő sem a született főrendek közé való.

Oh! Koszorús költőnk Kőlcsey Ferenc, megirhatád az Isten áldd meg a magyart, — de a magyar nemzet történelmi hálójáért a Te Muzsád is elegeled zengeni, hogy »vanitatum vanitas«.

A születési jogon a főrendházban ülő urak jobb vérbeli fajtájuk talán ezeknél és másoknál?

Az intransigens Almásy Pál jut erről eszembe,* akit midőn 1860-ban Sziljácson** némelyek tévedésből grófoztak, — ha nem szolgák voltak, mindig kijavította: „bűszke vagyok, hogy nem vagyok gróf“ (ez is egy álláspont és pedig a régi magyar).

Nem is keresem ma, ki miért lett gróf, ki miért földönfutó, — négy évszázad méltatlan keserve, szenvedése vonul el lelkem előtt, — de azt sugja szívem, azt mondja eszem: Fátyolt reá, elmúltanak, — csak legyünk jó hazafiak és jó magyar polgárok, válltve mindannyian.

Maga a magyar kormány még a név-magyarosítások útján is kifigurazza a szegény történelmi magyar neveket. Sehol a világon, ahol jogról fogalmat van az embereknek, ilyes meg nem történik, nincs is rá példa sehol a világon, mert jogtalan és erkölcsstelen, az állam olyat ad, ami a másé. E mellét nem is észszerű, mert ellenkezik a családnevek legelső céljával, hogy megkülönböztessük az embereket egymástól.

* Egyesült benne a fajbéli testi szépség, sugar mint egy ódrus, s az ő két hüvelyk magas, 1849-ben a képviselőház elnöke és ur volt a talpán, s nobilis értelemben.

** Edes anyától többször hallottam, akivel jó barátságban volt. Mint gyermek jól emlékszem reá.

Legyen áldott emléke annak, aki Magyarországot megmentette a római német birodalom karmaiból.

Legyen áldott a föld, melyen született, legyenek áldottak, akik segítették és környezték: — Bercsényi, Eszterházy, udvarmestere Zsibrik Miklós, Kajdacsi Ferenc, Kovács György; s adja az ég, hogy minden magyar oly igaz, vallásos hazaszerető, önzellen legyen, mint ő volt!

Patak, Regéc. Tálya — az ő uralmai — Bretzenheimre, Trautsonra; Ecsed: Károlyi Sándorra; Munkács: Schönbornra; Makovica: Pálffyra; Szerencs: Illésházyra; a többi: a nővére szállt; B-Keresztur, Borsi, Úz, Isztánc, Nagytornya, Onod. Lédnitz s Makovica fele most az Erdődyké... Kire szállt szelleme?

A passaróci béke, s a császári hatalmának megszűrlés véget vetett reményeinek Rodostóból. Kinek hagyta nagy szivét, áldott lelkét? Ki örökölte ezeket? Volna-e remény a jövőben, ha a múltban nem volna öröm!

Tied volt...

Tied volt lantom minden dalja,
Tied volt minden énekem
Lelkemnek minden gondolatja,
Tied volt szívem, életem.

Tied volt minden, amit bírtam,
Rólad szötte lelkem álmat,
Tied volt minden dal, mit írtam
S te nekem szíved sem addá...

Kardos Jenő.

Írtam is erről már egyszer, de akkor nem tudtam egyik elhalt népszerű volt miniszterünk nemes célzatosságát.*

»Nem árt a nemességnek, — mondá — meg kell azt törni, mert nem eléggé loyális és dynasztikus«.

Ézért lesz talán az a szegény ember, akinek egyebe mint becsületes jó neve nem is maradt — loyálisabb és dynasztikusabb?

A társadalom meg gentrynek csúfolja a nemest. Csakis arra szolgál nyilván az angol szó, hogy széttagolja a magyar nemességet mesterségesen, amely egy, és a címek szerint nem különböző.

Angliában nobleman, azaz nemes csak a lord. — Az más világ.

Vagy nyilván szegényen ma már nálunk ha valaki nemes?

Szeretném látni, mily arcot vágna hozzá Esterházy Lajos herceg, vagy Festetich Thassiló gróf, ha per bojárak, grandok, bégek vagy lordok kezdenének beszélni róluk.

A legnagyobb politikai és nemzeti hibánk: hogy hiányzik nálunk a fajszeretet, ami oly nagy mértékben jellemzi a Zsidókat és az Angolokat. Nem vall fajszeretetre egész törvényhozásum sem. Ez a hiány jut kifejezésre minden politikai és társadalmi bajainknál is.

Ézért mondják rosszakaróink: „csak hagyjátok egyedül a Magyarokat és megesszik azok egymást küllellenség nélkül is.“ Ézért kívánom a haza jobbait, akik különben is egyfélé tartoznak, tömöríteni a trón körül, az emberi természetben rejlő lélektani vonzódásnál fogva. A nemes ambíció felébrésztése erre a leghatásosabb.

Becsúvagy van bennünk sok is. A magyar valóban inkább csak áldemokrata, Democraa felfelé és aristocrata lefelé. A magyar snob. Nálánál csak az angol nagyobb. Az angol ebben odáig megy, hogy boldog az a napja, amikor egy valóságos lorddal beszélgetésbe keveredhetett. De amit ott még értek, — azt nálunk inkább bámulatosnak vélem.

Aristokratának hívja ma Magyarhonban a nagyközönség: „akit a fejedelem kegye valami címmel kitüntetett“ (A pusztá nemesesség előtte nem numerál)

Ellenben akiknek az ősei tettekkel tündökölték mint vitézek, hősök, lankadatlanul szolgálták a magyar hazát vérük ontásával, — akár — a honfoglalástól 1848-ig azok nagy része, vagy pl. maga Deák Ferenc bizony „csak afféle gentrynek fog csúfoltatni“

A szigorú spanyol etiquette bécsi udvarnál sincs ez a fura beosztás. Ott nincs különféle nemesség, nem klasszifikálják őket külön. Akinek megvannak a „quartiers“-i, azaz ősei, az udvarképes, akinek nincsenek meg, az nem udvarképes, ha herceg is. Bizonyos publicumunknak az ember okvetlen csak a bárón kezdődik.

A társadalmi snobismusnak ez a vad tudatlanságon alapuló mesterséges vidéki válfaja éppen csakis nálunk kapott láhrra.

(Folytatása következik.)

* Gr. K. S.-től hallottam: a gavalér miniszter egybéként rokonszenves nevét nem kívánom említeni.

A város házából.

HIRDETMENY.

Nagykanizsa város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy Nagykanizsa város 1903. évi házberadó kvetési lajstroma az 1883. évi 44. t. cz. 16 és 18. §§-ai értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére ki-tétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető legyen, s hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig:

azon adózók, kik az illető lajstromban megállapított adónemmel már a múlt évben is megrováltak, a lajstrom kiállításának napját, — azon adózók, kik a kvetési lajstromban megállapított adóval folyó évben először rováltak meg, adótartozásuknak az adókönyvcskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt írásban Nagykanizsa város Tanácsához benyújthatják.

Nagykanizsa, 1903. évi május hó 18.

NEU s. k.
ellenőr

VÉCSEY s. k.
polgármester.

Képviselő-testületi közgyűlés.

Nagykanizsa város képviselő testülete május hó 20-án délután közgyűlést tartott. Az első tárgy, mely iránt a közérdeklődés fordult: a dunántúli mezőgazdasági szeszgyárosok szeszfinomító részvénytársaságának kérvénye volt a Nagykanizsán felállítani szándékolt szeszfinomító-gyár közszégi segélyezése tárgyában. — A társaság, mint azt már jeleztük, ingyen telket, 12 évi közszégi pótdó- és köveztvám-mentességet kért a várostól. A városi tanács melegen ajánlotta ezen kedvezmény megadását és a képviselőtestület névszerinti szavazás útján, Eperjesy Sándor v. képviselő egy szavazata ellenében 68 szavazattal azokat meg is ajánlotta.

Pietrovsky Károly és társai a József-főherceg-köruton lévő telkeinek város rendezési célra való megvételét a közgyűlés Tripammer Gyula indítványára megint elnapolta és megbízta a v. tanácsot újabb előterjesztés tételére.

Strick Leo nagykanizsai lakosnak a városi közszégi kötelekhe való felvétele kiállításba helyeztetett.

Franz Lajos villamos világítási vállalkozót a v. tanács több ízben megbírságot. A bírságotlás ellen Franz mindenkor feltolyamodással élt.

A városi tanács véghatározatát a v. képviselőtestület annak idején helybenhagyta; hasonló elbánásban részesítette Zalavármegye törvényhatósága is.

Két újabb ügyben a közgyűlés a városi tanács abbéli véghatározatát, melylyel Franz Lajos vállalkozót megbírságot, a most már megállapított kompetencia folyán, nem tárgyalhatta.

A tárgysorozatnak egy póttárgya is volt. Elek Lípót v. képviselő indítványa egy posta- és táviráda palota építése iránt. A városi tanács megbízott, hogy ez ügyben kérvényt menessen a kereskedelemügyi miniszterhez, azzal, hogy esetleg a város is hajlandó a palotát megépíteni, ha a fizetendő bérösszeg a költségtörlesztése és a kamatok fizetésére fedezetel nyújt.

A közgyűlés egyes mozzanataira meg visszatérünk.

A képviselők elfogadják a cukorkákat, mire Felváry nevetve jegyezze meg.

— Azt hittem, hogy nem fogadjátok el, mert ezen a csúskón is kettejü a van.

Mire a képviselők így válaszoltak:

— Ezeket a csúskát elfogadjuk, de azért a katonai javaslatokat még sem szavazzuk meg!

— **Vasuti napvándorok nyugdíja.**

Roppant fontosságú ügyben folynek most a kernekedelmény miniszteriumban az előmunkálatok. A nyugdíjintézetnek minél szélesebb alpra való fektetése a vasuti alkalmazottak körében amúgy is régi terv. Ez év elején történt, hogy kilitátsba helyezték a leaszamoló-hivatások napidíjainak főlvételeit is a nyugdíjintézetbe, most pedig részletelni kívánják a nyugdíjintézet a vasuti napvándorok ir. A tervet azért azok részeseinek nyugdíjban, illetőleg azokat veszik föl az alapba, akik már legalább 270 naptól töltöttek évenkénti napvándorban. Jelenleg már össze is írják őket, amire vonatkozólag a miniszteriumból kimentek az alantosa hatóságokhoz az utasítások. A szép terv, ha nem gördül elebe valamiféle akadály és megvalósul, a társadalomnak egy nehéz, fizikai munkát teljesítő részét menti meg az elnyomorodás keserveitől.

— **Öregem, megcsal a feleséged!** A jó emberek, a drák emberek, akik felebarátjuk ókrét, szamarát, feleségét nem kívánják, azonban istenes kötelességük ismerik, hogy a szomszéd jószágára vigyázzanak, bizonyos követkevcniát vonhatnak le ebből az elvi erejű ítéletről, amit adott eset folytán a nagyváradi törvényszék mondott ki.

Egy nagyváraltonai iparos együtt borozgatott a korcsmában lejobb barátjával, aki módos gazda ember a hajduváros közelében. Hazamenet szólanul ballagott egymás mellett a két ember. Mintha felhő ereszkedett volna leikükre, szomoruan hallgattak. Végre a mesterember rátette barátja vállára a kezét:

— Mondanék valamit, de megueheztelsz érte.

— Ugyan — biztatta a gazda — beszélj csak.

— Valamit meg kell mondanom, nyomj a lelkemet.

— Hát szólj már, áldjon meg az Isten.

— Igérd meg, hogy nem haragszol.

— Huncut, aki haragszik, csak már szólnál.

A jóbarát rántott együtt a dolmányán, a torkát pedig erősen megkösösörülte:

— Azt akarom mondani: vigyázz öregem megszal a feleséged!

Mondani sem kell, hogy bizony harag lett a dolog vége. A gazda, aki csak esztendeje vitt asszonyt a házához, szinte bomlott a túrólpant szép menyecskéért, akinek a szerelmes hűségében szentül bizott. Es mi telhetett tőle, a jóakaratu figyelmeztetés miatt becsületesérti pört indított barátja ellen. A nagyváraltonai járásbíróság meg is állapította, hogy az iparos becsületesértét követelt el, hiába nevezte meg, akitől a pletykát hallotta, a bíróság 80 korona pénzbüntetésre ítélte el.

A pör föltételezés folytán a nagyváradi törvényszék föllebbviteli büntető tanácsához került, mely a Kuria egy régebbi döntésére hivatkozva, szintén ki-mondotta, hogy a jó ember az által, hogy barátját figyelmeztette, megsértette becsületében, s ezért az ítéletet megerősítette.

— **Örültek háza.** Az élőhalottak, a legnagyobb szánalmat érdemlő emberi lények részére városunk nem tud menedéket adni. — Ha már közveszélyesség válik egyike-másika ezen szerencsétleneknek, akkor vagy a rendőri zárkában vagy a temető melletti pótlaktanyába internáltatik az illető. Hogy ezen abususnak végevetessék a városi közegészségügyi bizottság elhatározta, hogy a városi képviselőtestületnek javasolni fogja miszerint a József-főherceg- és Magyar utca sarkán levő és a város tulajdonát képező ház a városi örültek elhelyezésére alkalmasá tétessék.

— **Adóügy.** A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a hátralekkel együtt a kataszternél Április hóban elintézésre várt 1983. átiratási eset; ebből átirat 1918-at, átvézetetlen maradt 70;

fagykárt bejezentelek Csáktornya és Keszthely vidékéről 6-6 községből; egyenes adóban az év első négy hónapjában befolyt 781.237 K. 49 l. a múlt év első havában befolyt összeggel szemben a befizetés az idén 104.338 K. 88 l.-rel volt kedvezőbb. Leírásba hozták a I. év első négy hónapjában egyenes adóban 81.822 K. 20 l.-t, hadiönosági díjban 3.595 K. 90 l.-t, Fizetési halasztást április hóban 46 eszt n, ideiglenes háasadómentességet 46 esztben engedélyeztet.

— **Ki ez?** Az „Interessante Blatt“ legutóbbi száma egy cigányarcu nőszemély arcképét hozza a következő ismeretős kapcsán: »A zsnaimi rendőrhatalóságnál szabotolvajlás miatt letartóztatott nőszemély azt állítja, hogy neve Charvat (tán Horváth? A szerk.) Anna, illetve Goda Anna, katolikus, hajadon és hogy Kiskánizsán (Zalamegye) mint Charvat Éva törvénytelen leánya született és ugyanottani illetőségű is. Hogy milyen idős, azt nem akarja tudni és csak magyaráz beszél. Anyja, ki néhány év előtt meghalt, állítólag Goda János már szintén elhalt cigánynyal vadházaságban élt. — Mivel a születés- és illetőségi helyre vonatkozó összes vallomások hazugságnak látszanak, felkérletnek mindazok, kik ezen személyről bővebb adatokkal szolgálhatnának, ezeket a bécsi rendőrigazgatóságának, esetleg a nagykanizsai rendőrkapitányság közvetítésével, tudomására hozni, vagy lapunk szerkesztőségének bejelenteni.

— **Gaedicke A.** Magyarország legnagyobb szerencsényűjtődjéje (Budapest, VI. ker., Kossuth Lajos utca 11. sz.) mai számunkban közölt hirdetésére felhívjuk a L. orv. közönség figyelmét.

— **Bismarck levelei.** A párisi „Matin“ honlap sorozatban közli azokat a leveleket, amelyek 1870-71-iki háború alkalmával Bismarck írt a feleségének. A „Matin“ német-ellenes lap, amely azon fáradozik, hogy a német-nyúlóletet, amely mostanság valamegyes elaludt, újra föltébrézzze. A „Matin“ azért közölte ezeket a leveleket, mert tudta, hogy egyes mondattal bantólan a franciákra nézve; s valahányszor egy-egy ilyen részletet közöli, másnap sietett, hogy lángoló színekben magyarázza a sértés jelentőségét. Különösen egy mondatnak volt rendkívüli hatása. Bismarcknak 1871. március 5-én kelt levelében foglaltatik ez. — Bismarck leírja, hogy a német csapatok bevonulása után hogyan járta végig Páris. Emlonlja, hogy Wartenslebennél Porte Maillotha lovagot, hogy egy egy kicsit kiütölytött, de csak kis utcsuhaneok, és hogy semmiféle me-renylőnek nyoma sem volt. Azután így folytatja:

— **Csütörtökön,** abban a pillanatban, hogy megjutott a riadó, ezer ezer francia látnam a hátam mögött, karanfogyva a mi katonáinkkal.

A levél e mondata, amelyet Bismarck maga sem szánhatott nyilvánosságra elé, képzeltetlennél bántja a franciákat, s a sértés ellen nemcsak a „Matin“, de esztalpa, a „Francis“ tiltakoznak, hanem a „Temp“ is, amely a mondatot „szegényletes rágalmoknak“ mondja.

— **Országos Irodalmi Szövetség.** Ennek az alakuloban levő s s igen áldásos hatásának ígérkező szövetségnek tervezete a arapszabályai elkészültek már s a legközelebb megartandó közgyűlésen tárgyalásra is kerülnek. A szövetség tagjaul eddig tizenkilenc irodalmi, illetőleg köz-művelődési egylet jelentkezett. A szövetség célja a magyar nyelv és irodalmi terjesztése és művelése, vándor felolvasások, olvasó könyvvállalat és nepies kiadványok révén. Továbbá a fiatalabb írók műveinek közvetítése, az iroi jog megvédése; és tehetséges, de szegény írók műveinek kiadása. Az O. I. Sz. tagja lehet minden irodalmi vagy

köz-művelődési egyesület, amely 40 korona tagsági díj fizetésére vállalkozik; a belépett egyesületek összes tagjai egyszerűen a szövetségnek is tagjai s évi 4 koronáért ennek összes kiadványait megkapják. A szövetség szervező-bizottságának elnöke Pekár Gyula, titkara Szundy Karoly. A közgyűlésen Jókai Mór fog elnökölni.

— **Katonák és polgárok közötti előlévészet.** Szemere Miklós-nak ismeretes parlamenti beszéde, melyben a előlévészetnek a polgári társadalomban való népszerűsítésére hívta fel a figyelmet, az ügy fontosságához mérte komoly vizsgátra talált. Bizonyítja ezt az a hadügyminiszteri irás, mely a naponban érkezett a szegedi 46. gyalogezredhez, amelyet más ezredek is megkapnak már. A hadügyminiszter lenyomatta ugyanis német fordításban Szemere beszédét és azt azzal küldte meg, hogy nyilatkozzanak az ezredek, nem lehetnek-e a katonai előlévészetet úgy berendezni, hogy azokban polgáremberek is gyakorolhassák magukat a előlévészetben.

— **Szózat és Himnusz az iskolában.** Győről jelentik, hogy éreke határozatot hozott a minap az ottani állami főreáliskola tanári kara. Markovits Sándor tanár indítványára ugyanis ki-mondotta, hogy a király arcképét megszerzi és minden egyes tanteremben kiskaszja, a kép fölé magyar koronát és nemzeti színű zászlót helyezve, továbbá rajta lesz, hogy az ítélet minden egyes növendéke megvanulja a Szózatot és Himnusz-t, amelyek szövegét szintén kiskaszják mind egyik tanteremben.

— **Hemoptia.** (Vérgyövyítés) E hathatós és fenyő eredményeivel magában álló gyógymód a legrovidebb idő alatt megnyerte a felső és legfelsőbb körök balmát és mint legbiztosabb és legjobb gyógymód lett elismerve. A mar ezekre menő gyógyult mint lelkes apostol terjeszti e kizlést, mely kellemes, egyszerű és a hivatás teljesítésében nem gátol; de eredményeiben tökéletesebb, mint bármely fűrdő vagy intézeti kezelés. Dr. Kovacs L. fővárosi orvos, ezen gyógymód megalapítója és egyedüli képviselője most kezdő tavaszi kurát, melyet — mint tizenöt évi tapasztalat mutatja — a képzhetető legzjobb sikerral járnak asztma, szív, tüdő, vese, gyomor, és bel-bajoknál, idegbetegségeknel (neurasthenia) (hysteria) és a kacs borbajoknál. Úszintén ajánljuk e felsorolt bajok egyikében szenvedő, de eddig le nem gyógyult betegek, hogy vezeky elsősorban a vérgyövyítást igénybe, Dr. Kovacs L. kinek Budapest, Váci-körút 18. sz. I. emelet alatt egy ecelnek szorgató rendező intézete van, ott napon a betegeket fogad és meghívásokra betegeket látogat a fővárosban és a vidéken. Levélbeli megkeresésre felvilágosítással és tanácsokkal szivesen szolgál.

— **Ügyilkosság.** Korcs Mihály kerekgyártó segéd, ki Keszthelyen Salamon János iparos műhelyében dolgozott, folyó hó 15-én a molórol a Balaton hullámába vetette magát s a vizbeult. Állítólag egy éjjeli csendzavarás miatt kóterbe vittek a legendát s ezt a szöveget nem tudta tul-elni.

— **Szocialisták nagygyűlése.** A szocialisták nagygyűlést tartottak vasárnap délután fél négy órakor a budapesti Tattersaliban az exlex állapot és a kenyérrágitás ellen. Az első szónok Bokányi Dezső az exlex állapotról szólva, utalt arra, hogy a polgárság az exlex dacára is nyugodtan fizeti az adót. A szocialistáknak kell tehát tiltakozniok az alkotmányértés ellen. Most rajtunk is volna sor, mondotta a szónok, adót nem fizetni, de mi nem bírjuk azt megagadni, mert mi nem közvetlenül fizetjük az adót. A szocialisták nem kívánják, hogy egy nép ne éljen a saját nyelvével, ne fejlessze azt, de nem szabad ennek alárendelni a nép létevéket, nem szabad túrni, hogy amig nemzeti követeléseket hangoztatnak, maga a nép tönkre menjen. A szónok elő is terjesztett egy ilyen értelmű kérvényt, amelyet a parlamenthez fognak benyújtani. — A második szónok Klárik Ferenc a kenyérrágitásról szolt és kifejtette, hogy e kérdés erősen belevág a poli-

Lampionok, Léggömbök, Kerti-diszítések.
Rendező-jelvények — Confetti — Serpentin

legolcsóbb árak mellett kaphatók: <<>

FISCHEL-FÜLÖP könyvkereskedésében Nagykanizsán.

tikája, mert a parlamentben drágítják meg adók által a nép kenyérét, de most felemelték a kenyér árát a pékmesterek is. Ezek a modern rablólovagok, akik megtöltik pénzeszekrényeiket a nép rovására. Tíz százalék berjavítást követelnek a segédek és negyven százalékkal drágítják a kenyér árát a mesterek. (Orvosi sz. keltekezett. "Köszönet nekik! Fel kell őket akasztani a költők mindenfelől.") A hatóság a munkaadók mellett foglalt állást. Azt mondták, hogy ha nem dolgoznak a katonák. (Orvosi sz. kiáltások: Szégyen! Gyaldzsai!) Itt a hatóságnak közbe kell lépni, de a kenyérszorítások ellen. Ez abból áll, hogy a főváros maga állítson fel kempedéket, állítson fel pékműhelyeket. (Viharos helyeslés.) A kenyérszorításnak véget kell vetni, a kényszeríteni kell a fővárost, hogy csekedjék. (Taps és éneklés.) — Az elnök feltezi a kérdést, elfogadják-e, hogy eziránt a fővároshoz forduljanak. A gyűlés elfogadta. Goldner elnök reméli, hogy átértették, milyen szoros összefüggés van a napirendi képontja, a politika és a kenyérkérdés között. Követeléseiknek adjanak súlyt azzal, hogy nyugodtan oaszoljanak azét. A rendezők utasítására minden zavar nélkül meg is történt a asztalosítás.

— **A tapolcai tó** Tapolca község közepén levő tavat lecsapolják hogy medrért ki-árazassák. Dr. Jordán Károly fővárosi geológus ismét Tapolcára utazott, hogy a hirtessé vált földalatti áramokat és alkalommal is megvizsgálja. A barlangokban kevés változást talált a lecsapolás következtében. A tónak vízszintje csupán néhány centiméterrel esett. Dr. Jordán fényképeket is vett föl, melyek másozatának megszerzése végett a Balatoni Múzeum lépéseket tett.

— **A boszorkány.** Noiny-le-See francia váro-kának megvan a maga helyi boszorkánya, Madame Judin, aki nem lovagol ugyan seprőn, de azért az egész környéknek a réme a köztudomásosan gonosz tekintetnek tulajdonítanak nagy rontó erőt. Ez magában véve ugyan még nem elég ok arra, hogy a törvényszék foglalkozzék vele, de az már igen, hogy hipnotizáló beteltyását egy végrendeleti ügyben erővénytette. Az említett városkában él egy gazdag özvegyasszony, Blanchetné, kivel Henry állatorvos győződés viszonyban volt a ki azt szerette volna, hogy Blanchetné végrendeletét az ő javára változtassa meg. Ezt maga nem tudván kivinni, Judin asszonyhoz fordult, a ki jó pénzért vállalkozott rá. Bemutatta neki a boszorkányt, a kinek csakhamar akkora hatalma lett fölte szellemidézésekkel a egyéb spiritiszta hókussz-pókusszokkal, hogy végrendeletét, (melyben a nővére tette általános örökösévé) mint az örök sugalmazását, a tűzbe dobta — új végrendeletet írt az állatorvos javára. Blanchetné családja az esetet följelentette a törvényszéknek, mely az új végrendeletet semmissé nyilvánította, Judin asszonyt azonban nem büntette meg.

I R O D A L O M.

— **Elektrotechnika.** A Stampel-féle Tudományos Zsebkönyv 142-144. számú kettős füzeté a Elektrotechnikát vázlatos tartalmú dr. Bozóky Endre tollából. E műve a hirtelen megnövekedő nagyközönség számára készült, a ezért könnyed modorban tárgyalja az Elektrotechnika egmodernebb viszonyait. A t. olvasó közönség ezen gazdagon illusztrált munkából könnyű szerrel értesülhet szerkezeti a physika világgraszoló föl-felteséseiről, melyek napjainkban nemcsak hogy át-akítottak a tudományos vezeteket, de a aktív közönség az ember egész életmódját, társadalmi érintkezése nek formáit, közgazdasági viszonyait, az emberiség egész jövőjét. Ez a munka nem hiányozhat a minden ember könyvtárából. Gazdag tartalma mellett kiváló oló ósága biztonyságot nyújt az iránt, hogy a tudni vágyó művelti közönség felvilágosításért nem a külföldbe fog fordulni, hanem az országunkkal közlelő fekvő forrásból tudja meríteni. Kapható Fischel Filipp könyvkereskedésében Nagykanizsán

Egy csinos egyes fogat, mely áll: fajbéli kanca, csinos kocsi és szerzőből, eladó. Tudakozódni: Unger Ullmann Eleknel Nkanizsán.

Kiadó lakás
Egy három szobás és egy két szobás
lakás
azonnal kiadó.
Bővebbet Rákóczy u. 14. sz. alatt.

Vasuti menetrend.

Vonatok érkezése.

Státus	Óra	perc	kor	reggel	személy	vonat
Budapest	12	—	—	délben	gyors	vonat
"	1	30	"	d. u.	személy	"
"	8	45	"	este	vagyos	"
"	12	02	"	éjjel	gyors	"
Bécs (Wien)	8	40	"	reggel	személy	"
"	1	50	"	d. u.	személy	"
"	5	—	"	d. u.	személy	"
"	10	50	"	este	gyors	"
Szombathely	8	—	"	reggel	vagyos	"
Prágerhof	5	32	"	reggel	gyors	"
"	12	09	"	d. u.	személy	"
"	4	54	"	d. u.	gyors	"
"	11	22	"	éjjel	személy	"
Csáktornya	8	10	"	reggel	vagyos	"
Háros	7	—	"	d. u.	személy	"
"	1	24	"	d. u.	"	"
"	12	01	"	éjjel	"	"
Gyékényesről	4	16	"	reggel	személy	"

Vonatok indulása.

Státus	Óra	perc	kor	reggel	gyors	vonat
Budapest	9	31	"	reggel	személy	"
"	2	10	"	d. u.	személy	"
"	5	06	"	d. u.	gyors	"
"	12	40	"	éjjel	személy	"
Bécs (Wien)	8	10	"	reggel	személy	"
"	4	22	"	reggel	gyors	"
"	2	—	"	d. u.	személy	"
"	11	50	"	éjjel	személy	"
Zala-Méltváros	5	25	"	d. u.	vagyos	"
Prágerhof	4	48	"	reggel	személy	"
"	12	10	"	délben	gyors	"
"	2	30	"	d. u.	személy	"
"	12	12	"	este	gyors	"
Csáktornya	8	—	"	d. u.	vagyos	"
Háros	4	57	"	reggel	személy	"
"	3	10	"	d. u.	személy	"
"	5	20	"	d. u.	személy	"
Gyékényes	11	02	"	délben	gyorrvonat	"

KLYTHIA a bőr ápolására
az arcbőr szépítésére **PUDER**
és fehéritésére

Legelegánsabb, toltette' hál és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg analízálva és ajánlva Dr. J. J. Pohl os. kir. tanár által Bécsben
Ellamerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB TAUSSIG
cs. és kir. udv. toltette' szappan és illatszeregyára
Főraktár: BÉCS, I. Weillnello 3.
Szétküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.
Kapható a legtöbb illatszere-, droguakereskedésben és
gyógyszertárban. Nagykanizsán: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Krainer
Gyula cégeknel.

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór
férfi- és gyermekruha raktára
Nagykanizsán, a városházpala'ában.
Nagy választék
a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.
Raktáram legnagyobb része
saját készítményem, finom, tartós kelmékből.
Tulfizetés szigoruan kizárva.
Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór
férfiszabó-üzlete
Erzsébet-tér, Elek-féle házban
Nagy választék
a legdivatosabb finom angol és helföldi kelmékben.
Izieses elkészítésre és jó kellékre
nagy gond fordítatik.
Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!
KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

tisztelettel

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

Elvállal és készít

mindennemű könyvkötő-munkát

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG:

valamint

Paspapírt emlék-albumokat diszfaliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelre

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervek, rajzok és térképek cacherizását, ugyminden a szakba vágó munkát

És ezen cegneknek minden vendő fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az almu. nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi.

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

A vs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott elemzésrel és díjazott cikkekké válogató intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti!

És ezen cegneknek minden vendő fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az almu. nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Zálogintézet.

A nagykanizsai kereske-
delmi és iparbank =
részvénytársulat

hatóságilag engedélyezett

Zálogosztálya

mindennemű új árura,

ékszerekre, arany- és ezüst-
tárgyakra kölcsönt ad.

Zálogtárgyak posta és vasut útján is elfogadtatnak.

XII-ik magy. kir. szabádm. osztálysorsjáték
nyereményének sorozata.

110,000 sorsj., 55,000 nyarem.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény osztály

1 millió korona.

Ki.	nyeremények készpénzben fizetettnek ki.	jutalom nyer. á	Korona.
1	1	1	600000
1	1	1	400000
1	1	1	200000
2	1	1	100000
1	1	1	90000
2	1	1	80000
1	1	1	70000
2	1	1	60000
1	1	1	50000
1	1	1	40000
5	1	1	30000
3	1	1	25000
8	1	1	20000
8	1	1	15000
36	1	1	10000
67	1	1	5000
3	1	1	3000
437	1	1	2000
803	1	1	1000
1528	1	1	500
140	1	1	300
34450	1	1	200
4850	1	1	170
4850	1	1	180
100	1	1	100
4350	1	1	80
3350	1	1	40
55000	nyer. és jut. összegeben	14,459,000	

Felhívás

a XII-ik

m. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1903. évi május hó 22. és 23-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész   egy fél   egy negyed   egy nyolczad
12 korona   6 korona   3 korona   1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétválása utánvél, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkézenlább és legelőször a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos tervet. A hivatalos nyereményjegyeket azonnal a huzás után küldöm két Heflatési lapokat a pénzösszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen boosátok ügyfeleimnek rendelkezésére

Becsés megrendelését szívességgel mihamarabb hozzám juttatni.

Gaedicke A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjéje

BUDAPEST,

IV. ker., Kossuth Lajos-utoza 11. sz.

**Gaedicke szerencsége
ŐRIÁSI!**

A következő főnyereményeket szívetem ki eddigelő b. ügyfeleimnek:

600000	korona	62551	sz.
400000	"	33464	"
400000	"	11119	"
400000	"	28916	"
100000	"	42758	"
100000	"	49878	"
100000	"	87991	"
70000	"	60912	"
60000	"	17357	"
60000	"	78863	"
60000	"	82528	"
60000	"	97263	"
30000	"	6920	"
30000	"	38691	"
30000	"	90664	"
25000	"	23481	"
25000	"	30049	"
20000	"	28950	"
20000	"	33402	"
20000	"	35862	"
20000	"	44410	"
20000	"	60781	"
20000	"	78848	"
20000	"	88974	"
15000	"	57734	"
15000	"	77950	"
15000	"	82506	"

24	á	10000	K.	—	240000
46	á	5000	"	—	230000
292	á	2000	"	—	584000
599	á	1000	"	—	599000
883	á	500	"	—	441500

Urak figyelem!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 11. sz.

15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapju szövettől
Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasúti bérletjeggyel vannak ellátva.

Szíves megkereséseket kér.

az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság, Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 11. sz.

Klein Adolf főszabász.

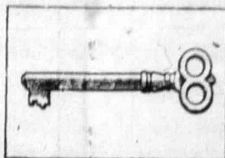
141-6

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Uj könyvek és zeneművek

Kaphatók

Fischel Fülöp könyvkereskedésében

- Zola Emil: Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
- Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
- Conan Doyle: A kings gylandi rejtély. . . 1.—
- Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
- Galdos Perez: Az apáca. . . . . 1.—
- Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren I f. —60
- Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . . 4.—
- Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zeneszerzemény zongorára . . . . . 4.—
- Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar népdal. Szövegét írta és zenéjét szerzelte Paludi Nagy Lajos. I füzet 25 dal. 3.—
- Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kór . . . . . 5.—

Olesó áraink bámulatot keltenek!

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Tartós
női bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Kitünő
női
gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztossal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek
fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

Kitünő
férfi
fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2. frt 40 kr.

Nagyon erős
férfi
sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitünő
férfi bőrfélczipő
párja
2 frt 50 kr.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány
fűzős férfi-czipő
párja
1 frt 70 kr.

* Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Városi Könyvtár
Városi Könyvtár, Fischel Fülöp könyvkereskedésében

A szerkesztői ártársa lehet naponta
kint d. n. 4-5 óra közt.

Első kiadású a lap azonnali részére
vonatközi minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városi Könyvtár, Fischel Fülöp könyvkereskedésében

Helyközi telefon 103. szám.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállításának árak

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitiltár postáira 40 fillér

Kiállításának, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésében kiadású.

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől fogadottak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa. 1903

Felolvasó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Kévécz Lajos.

Vasárnap május 24.

Az iskolák réme.

Megkezdődtek az érettségi vizsgálatok. Írásbeli részük már lefolyt. — Tanár, tanítvány és szülő egyaránt kényelmetlenül érzi magát. A tanár talán a legkényelmetlenebbül. Az ő vállain van a felelősség. Szülő tanítvány, felettes hatóság egyaránt tőle vár mindent. Ha jól folynak a vizsgálatok, lassan-lassan háttérbe szorul, nem veszi észre senki. A felettes hatóság az iskola érdeméről emlékezik meg, a szülők gyermekeik lángeszéről szónokolnak, a fiuk lelke pedig megtelik büszke önértéssel. Ők tanultak, ők feleltek jól, ők az érdem és ők a dicsőség. De bezzeg előtérbe kerül a tanár, mihelyest baj van. Egyszerre észreveszi mindenki. Vagy nem benne keresendő a hiba, ha ezek a szegény érettségiző tanulók nyolc hosszú éven át nem javultak semmit? Bizonyára azért, mert rossz volt a professzor módszere. Amint egyik fiu a másik után nem tud semmit, a kormánybiztos mogorva tekintetminduntalan rajta pihen

meg. És ránéznek azok is, kik az idén nem tanítottak a nyolcadik osztályban, rá néznek azok a fiúk, akik még nem teleltek, de különösen rá néz az a tanuló, ki már felelt és rosszul felelt. Szikrázó szemé dühös vádak szór: te szivtelen, te rossz, te biéna, hogy mertél olyant kérdezni, amit nem tudok. És ha már megtetted ezt az alávalóságot, miért nem segítettél ki, mért nem hagyta, hogy beszéljek, amíg nekem jól esik, mért akasztottál meg, mért hívtad fel rám a kormánybiztos figyelmét, aki anélkül bizonyára nem vette volna észre baklövéseimet, mivelhogy ő nem szakember ebben a tárgyban . . .

Hát meg a megbukottak szülői! — Milyen rémmeséket tudnak azok a szegény, szerencsétlen professzorokról! . . .

A szegény professzoról, ki ötvenhatvan érettségi dolgozatot nézett át egy-két nap alatt, a professzoról, ki napokon át ott ül reggeltől estig a vizsgálat termében és megfeszített figyelemmel hallgatja a feleleteket. Megfeszített figyelemmel és minden fiúért remegve,

minden fiút féltve. Am erről nem tudnak sem a tanulók, sem a közönség, sem a felettes hatóság. Nem sejtik, hogy a mogorva professzori arc mögé milyen meleg érzések rejtőznek olykor s nem sejtik, hogy hosszu nyolc év alatt még legrosszabb tanulóját is megszereti a professzor, meg sokszor anélkül, hogy tudná. Csak ilyenkor jó rá, mikor a gyermek, mert neki gyermek a nyolcadik osztályban is, az érettségi komoly és döntő pillanata elé kerül . . .

Milyen világosság áradna szét a vizsgálatok komor termeiben, ha hirtelen meg-megnyílna egy-egy professzori szív! Ha a fiúk, a felettes hatóságok és a szülők megpillantanák benne a szeretetnek azt az erős áradatát, melyet csak egy még nagyobb erő, a rideg kötelességérzet, a tanári becsületesség állít meg néha, hogy ne csapjon át tilos területekre. És ha látnák azt a küzdődést és vívódást, mely a professzor lelkében megy végbe, mikor meg kell buktatnia egy-egy tanulóját. Most, mikor nyolc évig bajlódott vele, mikor nyolc

TÁRCA.

Az új káplán.

A katolikusok temploma zsufozásig megtelt hallgatósággal. Mindenki látni és hallani akarta az új káplánt.

Mise előtt gyorsan elterjedt a hír, hogy az új káplán fog prédikálni.

Erre a hírre még többen sereglettek a templomba.

Még a más vallásúak közül is sokan előttek, hogy megtudják: minő szellemet hozott magával az új káplán, akiről mindenki azt mondta, hogy a szeméremben feltűnt már nagy szónoki tehetségével.

Ugy gondolkodtak, hogy ez a nagy szónok nagy átok lesz rájuk nézve, ha a türelmetlenség, a gyűlölet őrjöngés jött; de nagy áldás, ha aléke olaját hozta magával.

Mikor aztán hatalmas alakjával, szeretetet, szelidséget sugárzó arcával megjelent a szónokszéken, minden szem bámulattal szegeződött reá. Bogárdongásra figyelő csend lett, mintha mindenki visszafojtotta volna lélekzetét.

Olvasni kezdte az evangéliumot:

— Egyszer Jézus tanítványait oktatván, egy törvénytudó is hallgatta őt, és próbára akarván tenni, kérdé tőle: „Mester, mit cselekedjem, hogy

az örök életet elnyerhessem?” Mondá neki Jézus: „A törvényben mi vagyon megírva? miként olvasod azt?” Az pedig felelé: „Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és minden erődből és teljes elmédből; és a te felebarátodat, mint magadat.” Mondá pedig Jézus: „Jól felelé, ezt mivel és élsz.” Amaz pedig igazolni akarván magát, mondá Jézusnak: „De kicsoda az én felebarátom?” Jézus pedig felelvén, mondá: „Egy ember megyen vala alá Jeruzsálemből Jerikóba, és tolvajokkal találkozék, kik azt megfosztván és megsebesítván, elmenének, félhajtán hagyák ott. Történet szerint pedig megyen alá azon az uton egy pap, ki azt látván, elkerülé. Hasonlóképpen egy lévita, mikor arra a helyre ment volna, és azt látta volna, elkerülé. — Egy szamaritánus is pedig mikor az uton mene, juta a helyre és azt látván, könyörtelenségre indula. És járulván hozzá, bekötözé annak sebeit, olajt és bort töltvén azokba, és felhelyeztetvén az ő barmára, vivé a vendégfogadó házhoz és annak gondját viselé. Másodnapon pedig el akarván menni, két pénzt kivéven, adá a gazdának és mondá: „Viselj gondot erre, és valamit ezen felül reá költesz, én mikor visszajövök, megadom néked.” E három közül melyiket gondolt te, hogy felebarátja volt annak, a ki a tolvajoknak kezébe esett vala?” Amaz pedig mondá: „Az, aki könyörtül őt rajta.” — Mondá azért neki Jézus: „Eredj el, és te is aképen cselekedjél!”

Bérmálás

alkalmával a legszebb és legalkalmasabb ajándék egy

Imakönyv.

Egyszerű és diszes imakönyvekben, vászon-, bőr-, csont- és bársonykötésekben a legnagyobb választék, a legolcsóbb árak mellett

FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb árakon

Czipő- és kalapraktár

Uj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Ernőcsét királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

évig elnéző volt vele szemben! Elnéző! Érték meg, hölgyeim és uraim! Ha van, amit a professzoroknak szemére lehet általánosságban hányni, úgy az az elnézés, a szeretet. Mennyi mentő okot talál az iskolai évnék végén. Az egyik gyerek a legnagyobb nyomorban élt, a másik betegeskedett, a harmadikat el-kényeztetették. Jövőre talán jobbra fordul szülei dölga, megerősödik, okosabb lesz, pótolja a mulasztást: menjen hát isten hírével!

Azután jő az érettségi. Az első igazán komoly, életbevágó vizsga, a profesz szornak uralkodnia kell érzelmein, mert az élet, a tudomány felelősségre vonja.

Es a fiu odaáll a bizottság elé, tudatlanul, készületlenül, szerencsében bizva, mint eddig! A szegény professzor elcsüggedve látja, hogy kárba veszték jótanácsai, intelmei, méltatlana paza-rolta szeretetét. elnézését... a fiu maradt, aki volt!

De ki tudja ezt?

Csak a professzor maga! Csak ő látja a multat, csak ő ismeri minden növendéke lelkét! Csak ő tudja, hogy nagyon sok szülő nemcsak, hogy nem támogatta nobiz muakájában, hanem megnehezítette, ellene dolgozott. — A gyermek lelkébe beleoltották a könnyen boldogulás vágyát. Nem a tanulás fontosságát hangoztatták előtte, hanem a bizonyítvány szükségességét. Ők maguk is hányszor kopogtattak a profesz szor ajtaján, de sohasem azért, hogy

szigorúságra kérjék, hanem hogy a fin átengedéséért könyörögjenek! Es mire tanítja a gyermeket, az érettebb növendéket a körüle élő példa, a körüle hullámzó élet és társadalom? Arra, hogy nem szorgalom és kitartás, nem tudomány és tiszta erkölcs szükséges a boldogulás hoz, hanem könyök és protekció — no meg bizonyítvány, melyet a protektor ur mint védő paizst maga elé tartson. Amerre néz: jókedvűen és megbizva mosolyog feléje a felületesség; amerre figyel: hangosan kurjongat a léhaság!

Az iskolák ablakai nyitva vannak, az iskola kapui tárvák, nem lehet belőlük az életet kizárni! Bebatol és gunyos torzképeket vág a haragos professzorokra! Hahotázva hívja magára fel a nebulók figyelmét, számuk elő villantja a tudomány, az irodalom, a művészet kapaszkodóit, akik különféle vacsorázó társaságok aszta ain keresztül, sőt asztalai alatt jutottak előkelő és jól jövedelmező pozíciókba. Es nem hallanak-e mind untalan hirt elnyomott tehetségekről, pályájuk elején megrekedt zsenikről? Es nem tudják-e már ők is, hogy nincs ország, melyben annyi felbemaradt nagy ember volna, mint minálunk? Kiváló elméjű és tudású férfiak, a kiket elkedvetlenített a kicsinyes küzdelem, az agyonhallgatás, a mellőzés, a kiknek megakasztott produktivitása a nihilizmusban, a tagadásban, a becsmerlésben, leszólásban keres kárpótlást. Sötét hollokként kavarnak társadalmunk felett;

egész rétegeit árnyékba borítják és pihenést nem ismerő kitartással kározzák a pusztulást, a halált...

Ismerik őket a felsőbb osztályu növendékek és félnek tőlük... Tekintetüket a fény, a pompa, a jólét, a virág vonzza magához és ezek nem mi dég ott vannak ahol a tehetség, a tudás, a becsület, de igenis nagyon gyakran, ott, ahol a külső hatásokkal dolgozó felületesség, a fontoskodó közepszerűség és a pose mögé rejtőző tudatlanság ünne pelteti magát a gondolatnélküli tömeggel.

Nagy és félelmes ellenségei ezek a serdülő ifjúságnak és aki védelmezőjeül szemben áll velük, az a szegény, szürke, sokszor kigunyolt és lenézett profesz szor. A professzor, kinek uti irányát kérlelhetlen utasítások szabják meg, akinek háta a tananyag roppant terhe alatt görnyedezik és akinek a közönység, a szülők részvétlenségének sivatagán keresztül kell előrehaladnia. Ha a rábizott és lelkileg ezerfelől gyöngített gyermek nem állja meg azután helyét az érettségi porondjin, akkor hibás persze ő, a szivtelen, a kemény professzor!

Szélmalom-harc ez, tisztelt publikum. Ne a tanárt és ne az iskolát tegyük első sorban felelőssé az érettségi vizsgálatok szomorú eredményeiért, hanem keressük okát a ma divatos életfelfogásban, a künn zajgó életnek az iskolába is beszűrődő szellemében, a társadalom ezernyi méreganyagában. — Ezek ellen vegyük fel a küzdelmet, tehát első sor

Az evangélium tartalma teljesen megfelelt az új káplán céjának. Beszélhetett ő is felebaráti szereteiről; bevilágíthatott a gyűlölet sötét világába.

— Mi is mindnyájan, kivétel nélkül, utasok vagyunk, kedves testvéreim, — mondta többek között. — Megyünk, haladunk, miként az evangéliumi utas Jeruzsálemből Jerikó felé, a bölcsőtől a sir felé. Vannak, akik zavarlatlanul szerencsésen, boldogan megteszik, befejezik útjukat. De hányan vannak aztán, akiket megtámad és testi leg vagy lelkileg megfoszt mindenétől az élet hatalmas utonállója a Balsors, és akiket megkínzottan, nyomorultán vergődve hagy az utszélen. Fájdalom: vajmi sokan vannak azok is, akik — miként az evangéliumi pap és lévita, — könnyönsen, szánakozás nélkül, könyörtelenül haladnak el anyagilag vagy lelkileg sujtott, szenvedő embertársaik mellett; a kik elkerülik segítség nélkül, részvétlenül, szivtelenül, mintha nem ismernék fel azokban testvéreiket, a jó Istennek ve ők mindenben egyenlő teremtményeit. — Es bizony-bizony, még mindig kevesen vannak azok, akik az írgalmas szamaritanus nemes példáját követve, a szeretet édes, enyhítő balzsamával sietnek hegesztetni felebarátjaik lelki vagy testi sebeit. Pedig csak azok igazi, hűséges követői Krisztus Urunknak, akik az emberszeretet cselekedeteivel tesznek hitvallást az isteni Mesterről. A hitvallásnak ez a módját, kedves testvéreim, nem lehet pótolni semmiféle külső vagy belső áhitattal. Aki Jézus-Krisztusnak hűséges követője, annak a felebaráti szeretet oltáránál, jó cselekedetekkel kell bemutatni a tiszta szív áldozatát; a felebaráti szeretet oltáránál kell hitvallást tennie arról, hogy szive egyforma szeretettel dobog minden embertárs iránt, legyen az hívő, hitetlen vagy pogány; legyen teljesen néma, vagy beszéljen a világnak bármelyik nyelven és tartozzék az emberség bármelyik fajához. A Földnek ez a legfonségesebb oltára, kedves testvéreim, melyet Jézus-Krisztus állított föl azzal a hatalmas evangéliumi igével: »Szeressétek ellenségeiteket is!

Minden oltár elválaszthatja az emberek millióit; de ez az egy megmarad, állni fog örökké, megdönthetetlenül, mindenkit egyesítő közös oltárul. Minden támadás ellen megőrizi, megvédi örök alapja, örök evangéliuma: a minden népeknek nyelven beszéző, krisztusi emberszeretet. Es aki ennél a legfonségesebb oltárná nemcsak szóval, hanem cselekedetekkel is hitvallást tesz a testvériség közös, szent evangéliumáról: az, de csak az hűséges követője Jézus-Krisztusnak. A ki ellenben gyűlöletet hordoz és tapálj szivében és másokat is gyűlöletre igáz: az — ha mingyárt éjszakáját, nappalát imádkozásban tölti is el; ha térdén csuszva járja is a templomokat, — megtagadja Jézus-Krisztust; megtagadja azt a legfonségesebb közös oltárt, melyet Ő állított az önzetlen emberszeretnek az emberség megváltására. Es a mindenható Isten előtt is csak az az oltár lehet kedves amilyen a minden emberre áradó szeretet tiszta, krisztusi lángja ég; és csak az az ima lehet fogantat, mely a felebaráti szeretettől égő szivekből fakad

Ilyen egyszerű világos, de krisztusi igazságoktól ragyogó igékkel emelte az új káplán áhitatos hallgatóinak lelkét eszményibb világba, a szeretet örök Istenéhez. A meggyőződés ereje, az érzés igazsága szentei meg minden gondolatot, mely ajkairól elszállott.

A hallgatókat meghatotta, magával ragadta. Egészen új volt ez a hang arról a szent helyről, ahonnan eddig rendszeren harci riadókat hallottak.

Az új káplán tehát nagy szóközi tehetsége mellett a béke olajját hozta magával. A más vallásuk is áhitattal csüngtek a megragadó egyházi szónoklat minden igéjén, melyek az egyesítő emberszeretet világába vezettek. — Mindenkinek szóltak, mindenki érthetett azokból anélkül, hogy egyik, vagy másik vallást még csak érintették volna is a fonséges gondolatok.

— Ez aztán pap! — mondták egymásnak a hívek, mikor kivonultak a templomból.

— Ez valódi apostol! — mondták a más vallásúak.

Mindenkit meghódított ez a remek egyházi beszéd; csak a piébános és a régi káplán szorongtak a sekrestyében. Sokat mondó tekinteteket váltottak egymással. A piébános néha néha a fejét is csóválgatta kissé.

Isteni tisztelet után együtt mentek haza mind a hárman. A piébános, míg az udvarba be nem tértek, egy szót sem szólt; csak akkor mondta meg véleményét.

— Tudja, kedves öcsém, hogy páratlan szónok, az bizonyos. Egy kis De-nosthenes reverendában. De azért a mai beszédjére mégis van megjegyzésem; és pedig három. Először: ezt, a különben gyönyörű beszédet elmondhatta volna a kalvinisták templomában is. Másodsor: az ilyen szellemű beszédek nem hoznak a konyhára semmit. Harmadsor: Tera-mama, a gazdaasszonyom, haragja néhány napig komzmas ételeket fog eredményezni. Ő nem ilyen hangokat honorál elismerésével.

— Igen, igen! Ez a harmadik megjegyzés agaszt engem is legjobban! — mondta a régi káplán aggodalmaskodó képpel. — Valahogy tisztára kell mosni Tera-mama előtt a kollegát.

Es csakugyan be is sietett a piébánia-lakba Tera-mamához, aki nem sokkal előbb érkezett haza a templomból.

A káplán akkor lépett be a folyosóra, mikor éppen szobájából jött ki és a konyha felé sietett.

— Tera-mama! Kedves Tera-mama! — szólt utána a káplán.

A gazdaasszony megállott és homlokráncsolva nézett a káplánra.

— Aranyos Tera-mama, haragszik ugy-e? Mit szól a mi új embertünkhöz?

— Magának semmit, Krisztus-tagadó! — mondta a gazdaasszony és ott hagyta a faképnél a bámuló káplánt.

ban önmagunkkal vessünk számot. Ha azután nálunk, ottbonunkban és különösen lelkünkben minden rendben van, akkor síessünk az iskola segítségére. Vele együtt építsük fel azt a gátot, mely gyermekeinket a külső, romboló hatásoktól megóvjá. . . . Akkor aztán más lesz az érettségi vizálatok képe! Más, mert mi szülők, mi közönség letünk mások, mert mi is letettük a nagy, a komoly — érettségi vizálatot!

Robos Andor.

Szemere Miklós rőpirata.

(Folytatás.)

Egy fátylát kezembe, hadd világítsa a benszerellem kigyuló lángjánál a király és a nemzet javát!

Nem nézem én a demokratizmust, a liberálizmust, a conservativizmust, a clerikalizmust, a melyek mind csak formák és eszközök, de tekintem egyedül a királyi ággal egybeforrott magyar nemzetet.

Amint a socialisták* összetartja a kézzel fogható materializmust, úgy hozza össze a trón elé a széthúzásra hajlandó nemzet jobbait az ideális emberi érdek és a hazaszerettség!

Igy parancsolja a magyar nemzet egész sereg jobb jövője. Nem pirásról, de intézményről van szó, mely vibráltassa a magyar emberek kebleit.

Egy egységes magyar nemzetet contemplálók, amelynek főrendiháza felölleje széles bázison az egész nemzetet.

A mai főrendiház nem felel meg ennek — és a modern követelményeknek, alkalmazva a magyar viszonyokra.

Óhajtom, hogy a főrendiház, mintegy ellensúlyozandó a különféle rendbontó politikai és társadalmi factorokat, a monarchiának és a trónnak fő védbástyája legyen mindenha! Azt akarom, hogy a társadalom felvillanyozva tömörüljön a monarchikus elv körül, hogy a tátongó úrök ábidaltassanak modern értelemben, és hogy az érdekek látható módon azonosokká váljanak.

Óhajtom, hogy a régi Magyarország fund-mentumának gránitköveit, amelyek ez a szép hazát egy ezredéven át fenntartották, a jövő Magyarországnak felépítésénél is felhasználtsanak, — a mai kor szellemének megfelelő módon.

Szolgáljanak a monarchikus principium ellenállhatlan összetartó, forrasztó anyagául amely szilárdan, törhetetlenül fenntartja a trónt és a nemzetet.

Ezen a sziklán fog megtörni minden vérszes hulláma a politikai dagályoknak és viharoknak.

Asz avizmus megvan a természetben, el van ismerve a tudományban, el a nemzeteknél. Csak a magyar közéletben ne akarnánk fehasználni?

Ha consolidált monarchikus egységes társadalmat és nemzetet akarunk teremteni modern értelemben, törvényt kell hoznunk, amely egy cikkből áll:

„Minden magyar nemes ember tagja a főrendiháznak, ha a censusa megvan. A

törvény végrehajtásával a kormány bizatik meg.“

Ez a paragrafus pénzébe nem kerül sem az adófizetőknek, sem az államnak és mégis morális, dynastikus hatásában mély, megmérhetetlen mélységes. Százazrek keblét megdobbanítja, felemeli a trón zsámolyához, részesévé teszi a szent koronának a törvényhozásnak. Természetesen mindez csak in petto, mert hisz a censusa alig van meg párnak. De azt mondja mind a száz — és több ezer — mindenki, aki akarja és odavaló: „engem sem költött a golya“ és ha a szorgalmam — igyekezésem becsületes munkám útján az Úr Isten kegyelme megengedi, hogy a censusat megszerezem, úgy magam vagy fiam ott fog élni a törvényhozásban: „De pair et égal“* mindenkiel. És ismerni kell a magyar embert: ezért még dolgozni áldozni is érdemesnek fogja tartani. Felébrészi benne a vagyonszerzés és vagyonkoncesserválás szótönének nemzetileg oly fontos ambícióját.

Ez az egyenlősítés, ez a nivellálás fölfelé, ez a felemelése az esetleg szegényeknek és minden törekvő jobbaknak az ország legelsősébe; ebben rejlik a jól alkalmazott monarchikus principium vonzerje, mely mint a mágnes felvillanyoz, az öntudatot felemeli és a már-már fásuló és lefele hajló masszákat a korona büvkörébe vonja.

A leendő egységes magyar állam erős várának kiépítése monarchikus alapon, széles, biztos bázison csak úgy fog nyugodni, ha általánosítjuk az egész nemessgre census alapján a főrendi jogosaltságot.**

Enek az épületek, amelyet festek, szarufaja, mestergerendája magyar, nem Bécs felől uszolt le a Dunán, történelmi minden ízében, benne a nemzet tradíciója, ezen megállhat a királyság, nem fog szenvedni a nagyhatalmi állás, és ha nem így volna is, így kellene megteremteni, hogy egyesítsük a haza jobbait a korona égise alatt, ne pedig széttagozzuk mesterségesen, hamisan a nemzetet.

Nagy és méltó orvoslás lesz ez a haza javára, és a dynastia érdekében. Nem egyes fehér holókra kell építeni a monarchikus principiumot, egyesek, százak gyengék erre, de ha az ország jobbainak százazrei — és ki ne számítaná azokhoz magát — odavonatnak a korona büvkörébe a jogáltalánosítás monarchikus eszközével; ha felemeljük a trónhoz szabadon mind a jobbkat: erre aztán lehet építeni.

Az egységes monarchikus nagy Magyarországnak ez lesz egyik uemzeti alapköve széles történelmi bázison. A Habsburg-Lotharingiai Háznak a koronának hűségesebb hivei nem voltak, mint lesz ez a tábor, — a melyről nem mondhattam mosoly nélkül, hogy színe virága nemzetünknek, mert el van szegényedve, de hogy szíve és lelke, azt hissem.

Legjobban a dynastia tudhatja, mennyit vértett el a múltban a nemesség mindég a magyar ügyért, gyakran az uralkodóház ellen is. Hisz ha ez nem lett volna, úgy lehet ma boldogabbak, — de magyarok már nem volnánk.

Egy csapással meg lesz nyerve mind a koronának, — a magyar koronának. A nemzeti monarchikus érzés mély gyökeret

* Mint egyforma és egyenlő mindenkivel

** A kiterjesztés az ellen méltán protestálnának, mert mind egyforma jó nemes.

log verni a szivekben és a társadalom javát őszeforrasztja egy igé: Eljen a Király!

Erkölcsei hatása nemcsak azokra a végtelen kevesekre terjed, akiknek direct jogot ad, de főképen azokra a százazrekre menő szegényebekre is, akiknek in petto átsüggő reményt nyújt, mint a keresztény vallás igaz hívőinek a tulvilági életre és a mennyországára.

Re énybeli részesévé óhajtom tenni a törvényhozásnak azt a sok százazerre menő nemes embert, akit magyar gentrynek csüfolnak, oda akarom kapcsolni ezt a hatalmas, ma jórészt földnélküli, — socializmus felé hajló szellemi proletárnak induló, de gondolkodó, tehetség s elemet a szent koronához. Válijk acéllá a magyar Király kezében a nemzet jövőndő nagy céljaira.

Akarok egy főrendiházat: legszélesebb — a nép szívébe menő és gyökerező történelmi monarchikus alapon.

Pénzbe nem kerül, számszerint alig jön be néhány új ember, de politikai, erkölcsi hatásában megegy érhetetlen. Összegyurja a hazafias, de irigykedő és kicsinyes látkörű magyar társadalmat egy tollvonással.

(Folytatása következik.)

A hahóti jegyző bűnügye.

Koltay László hahóti körjegyző felett ült törvényt folyó hó 22-én a nagykanizsai kir. trvszék, mint büntető bíróság.

Koltayt, mint helyesen jegyezte meg védője: dr. Hajós Ignác zalaegerszegi ügyvéd, a bírvagy annyira elfogta, hogy többé nem tudott szabaddulni a sáttától, mely őt bűnbe vitte. Csak rossz szellemek környékezték, egy jó barát sem volt közelében, tehát vesznie kellett neki, pedig Koltay nyerni akart. — A szőnyegen levő bűnügy előmenye az, hogy Koltay Lászlónak sikerült családjá felsőmagyarországi és saját zalai birtokaira. — melyek már amugy is roskadoztak a terhek alatt. — Pongrácz Jakabné szül. Domján Julianna nagykanizsai lakótól százazer koronát 8%, kamattal 10 évre kölcsönkapni. — A kölcsönadó csakhamar meggyőződött azonban arról, hogy becsapatott és midőn Koltay a kamatfizetést sem teljesítette, Domján Julianna pereket indított Koltay ellen.

Ezen perek és végrehajtási eljárások folyamán Koltay László volt irnokál Horváth Józseffel és nagyendjének férjével Thassy Abellel szövetszere, hamis okiratot készített azzal a tartalommal, hogy ő — Koltay László — Thassy Abel és Horváth József jelenlétében 1902. február 2-án Domján Juliával kiegyezett, Domján Juliának 10 000 koronát fizetett és Domján Julia 100 000 korona követeléséről és ennek járulékaikról lemondott, illetőleg már szerzett jogait Czigány Mariskára, Koltay egy rokonára iratta át.

Az okirat szövegét Koltay László tollba mondása szerint Horváth József írta és az ilyenképen megzerkesztett hamis okiratot a benne megjelölt ügylet valódiságának igazolására Thassy Abel és Horváth József mint tanúk írták alá. — Domján Julia nevével Koltay László írta a nyilatkozat alá.

Ezen okirat egy a nagykanizsai kir. törvényszéknél mint telekkönyvi hatóságnál 1903. febr. 6-án és a homonnai kir. járásbírósnál mint telekkönyvi hatóságnál 1903. február hó 9-én érvényesítettet.

Midőn Domján Julianna ezen manipulációról értesült, természetesen jogorvoslást keresett és a kir. ügyészség csakhamar beszerelte mindazon bizonyítékokat, melyek azt tanusították, hogy Koltay László egy bűnszöveget alakított, abból a célból, hogy Domján Juliannát kifosszák.

Négyen üttek a vádlottak padján. Koltay László, Horváth József, Thassy Abel és Dobias József, ki utóbbi arra vállalkozott, hogy a bíróság előtt bizonyítani fogja, miszerint jelen volt, midőn Domján Julia lakásán Koltay László által neki átadott 10 000 koronáért 100 000 korona és járulékaiból álló követeléséről lemondott s az erről megzerkesztett okiratot saját kezével aláírta.

* A Malon-féle cultivált tudományos socializmus több titele 100 tintelettel hajtom meg én is fejem.

HIREK.

A tárgyalást *Thaszy László* kir. törvényszéki elnök vezette. Bírák voltak: *Mikoss Géza* kir. ítélőtáblai bíró és dr. *Kiss István*; jegyző: *Csolasz Jenő*. A vádhatóságot dr. *Orosdy Lajos* kir. ügyész *Koltay László* dr. *Hajós Ignác* zalaegerszegi ügyvéd, *Horváth József* dr. *Olth Mór* és *Dobiás József* dr. *Bród Tivadar* védte. — A 70 éves *Thaszy Abel* védő néki jelent meg.

A vádlottak, *Thaszy Abel* kivételével, mindnyájan teljes beismerésben voltak és töredelmesen bevallották bűnüket. *Thaszy Abel* megmaradt abbéli állításával, hogy ő nem tudja, hogy az általa mint tanu által aláírt nyilatkozat hamis. Ezen állítását azonban a tényközlmények teljesen megcáfolták.

Csak négy tanu volt beidévezve; *Pongrácz Jakab* és *Domján Julianna*, *Pongrácz Jakab*; dr. *Kreiser József* nagykanizsai ügyvéd és *Csigány Mariaka* hábótról.

Pongráczok a kölcsönügylet létrejöttéről adtak felvilágosítást.

Dr. *Kreiser* ügyvéd vallomása csak annyiból állt, hogy *Koltay László* őt akarta megbízni a szóban forgó nyilatkozat hatósági érvényesítésével, de ő ezen megbízatást nem fogadta el. — *Csigány Mariaka* élven a törvény által biztosított jogával, tanuvallomást nem tett.

A bizonyítási eljárás ilyen körülmények közt aránylag nem nagy időt vett igénybe és dél felé dr. *Orosdy Lajos* kir. ügyész már megtarthatta nagyarányú vádbeszédét, melyben *Koltay László* magánokirat hamisítás és hamis tanúzásra való rábírásért, *Horváth József* és *Thaszy Abel* mint bűnrészeseket és *Dobiás József*et bünpártolásért kéri elítélni a lenforgó enyhítő körülmények figyelembe vételével.

Dr. *Hajós Ignác*, az elsőrendű vádlott *Koltay László* védője megkapó beszédében vázolta védője állapotát és azon rugókat, melyek őt bűnbe vitték. A büntetés kiszabásánál ezeket kéri enyhítő körülményül betudni.

Dr. *Olth Mór* *Horváth József* II-od r. vádlott és dr. *Bród Tivadar* *Dobiás József* IV. rendű vádlott érdekében tartottak rövid védbeszédet, csatlakozva védőtársuk, dr. *Hajós Ignác* részletes megokolásához.

Thaszy Abel csak annyit mondott, hogy nem érzi magát bűnösnek magát. — A sértett fél: *Domján Julianna* képviselője, *Schabány Lajos*, a kártérítés összegre tekintetében nem nyilatkozhatott és csak arra lért a kir. törvényszék, hogy a szóban forgó okiratot nemcsak hamisnak mondja ki, hanem az ennek alapján történt hivatalos bejegyzéseket is nyilvánítsa semmissé.

Délután 4 és fél órakor volt az ítéletnek kihirdetése. A kir. törvényszék *Koltay László* magánokirat hamisítás és hamis tanúzásra való rábírás büntetésében vétkenek mondtatta ki és ösztönbüntetésül 3 évi fegyházra, — *Horváth József*et mint bűnrészeset 9 havi, és ugyanezért *Thaszy Abel* 6 havi börtönrre ítélte. *Dobiás József*et bünpártolás vétségében mondta ki a törvényszék bűnösnek és 4 havi fegyházra ítélte, melyből azonban két hónapot, — a vizsgálati fogság idejét, — kitöltöttnek vessz.

Az ítéletben csak a kir. ügyész nyugodott meg; az elítéltek, illetve azok képviselői felebbé zést jelentettek be. A védők azon kérelmének, hogy az elítéltek szabadlábon hagyassanak, a kir. törvényszék csak annyiban adott helyet, hogy *Dobiás József*et, ki eddig szintén vizsgálati fogságban volt, szabadlábra helyezte. *Koltay* és *Horváth* továbbra is fogságban maradtak; *Thaszy* ki eddig is szabadlábon volt, így fogja beárni, míg az ítélet jogerőre emelkedik.

A kir. ügyész *Koltay László* néve a vizsgálati fogság továbbra való fentartását azzal is indokolta, hogy *Koltay* ellen ugy a budapesti kir. törvényszéknek, mint az itteni kir. ügyészségnek, elsőrendbeli bünvádi eljárás van folyamatban, részben közokirat hamisításért, részben pedig sikasztásért.

— **Ministeri biztos.** A kereskedelemügyi miniszter a nagykanizsai felső kereskedelmi iskolánál 1903. év folyamában tartandó érettségi vizsgálatok vezetésével miniszteri biztosi minőségben saját részéről *Heltai József* természetkereskedőt, a Kereskedő ifjak elnökét bizta meg.

— **Háziak.** Forintosházi *Forintos Kálmán* földbirtokos folyó hó 21-én, életének 69-ik évében elhunyt Zala-Mihályfán. — Temetése a megyei birtokosság nagy részvéte mellett szombaton délután ment végbe. A boldogultban posztai *Horváth János* szül. *Forintos Irma* urasszony nagykanizsai lakos édes atyját gyászolja.

— **Püspök-fogadás.** Nagykanizsa polgármestere a következő értesítést küldötte a városi képviselőtestület tagjaihoz: — „A városi képviselő testület valamint a kiküldött bizottság határozata alapján van szerencsém a Tek. képviselő urattisztelettel értesíteni, hogy főtisztelendő és méltóságos *Kutrovácz Ernő* püspök ur a város közönsége nevében a v. képviselő testület által a város határára f. évi május hó 26-án d. e. fog fogadtatni. A midőn erről értesíteni, szerencsés vagyok feikérem, hogy a mennyiben a fogadtatásnál részt venni óhajt, ebbeli szándékát *Deák Péter* rendőrfőkapitány urnál f. évi május hó 25-ik napjának d. u. 5 órájáig közölni sziveskedjék. A szándék bejelentése a megfelelő számú kocsikról való gondoskodtatás indokából szükséges. Az ös-zsejövétel helyét és idejét a főkapitány ur fogja közölni. Nagykanizsán 1903. évi május hó 22. *Vécsy Zsigmond* polgármester. — *Deák Péter* rendőrfőkapitány az egyesületet, társasköröket, hivatalokat és tanintézeteket értesítette, hogy — amennyiben a fogadtatásban részt venni óhajtának, nála azt jelentésük be, hogy az elhelyezési tervet megállapíthassa. — Megállapítás után a következő rendeletet bocsátotta ki:

2422—1903.

Rendelet.

Főtisztelendő és méltóságos *Kutrovácz Ernő* ur, győri felszentelt püspök folyó hó 26-án délután 5 és fél órakor városunkba érkezik.

Egyetértve a városi képviselőtestület által a Méltóságos ünnepélyes fogadtatása módozatainak előkészítésére kiküldött bizottsággal a következőket rendelem el:

Folyó hó 26-án d. u. 1 és fél órától egész a bevonulás tartalmáig, a Magyar-utcan, Erzsébet-királyné-tér keleti oldalán elvonuló kocsitón, a Fő- és Csengery-utcan, a Nádor-utca betorkolási és a Nádor-utcan a kocsik közlekedését beszüntetem.

Tekintve, hogy a bevonulás lovas-bandériummal és nagy kocsisokkal történik, felhívom a város közönségét, hogy a felsorolt utcák kocsit útjain a bevonulás tartama alatt ne tartózkodjanak.

Ertesítem továbbá a város közönségét, hogy a főtisztelendő püspök, valamint a Cintorium területére az iskolák ifjúsága és egyes testületek részére leszen fentartva.

Az iskolák ifjúsága és a testületek elhelyezése a helyszínen működő karszalagos rendezők és rendőr-közögek által történik, kiknek utasításait mindenki követni tartozik. A főtiszt. róm. kath. plébánia megkeresésére a folyó hó 27. 28. 29-én megtartandó bérnialáson a rend fentartásáról szintén közölgem és hatóságom által felkért karszalagos rendezők fognak gondoskodni.

A bérnialás a fenti jelezt napokon mindig szentmisével reggeli 8 órakor kezdődik.

Május hó 27-én Kis-Kanizsa és Homok-komáromi hívek. Május 28-án a nagykanizsai tanuló ifjúság;

Május 29-én a nagykanizsai hívek részeseülnek a bérnialás szentiségének.

A bérnialás kedvező időben a Cintorium, kedvezőtlen időben a Szent-Ferenc-rendű zárda 1-6. emeleti folyosóján fog megtartatni, és tekintve a bérnialandók nagy számát, a bérnialási napokon a Cintoriumba és a templomba csak a bérnialandók és a bérnialandók fognak bebocsátatni.

A Cintoriumban hábas, olvasó és egyéb sátrak felállításra, valamint alkoldásra, a bérnialási napokon szigorúan tilos.

Jelen rendeletem valamint a rend fentartásán úgy az ünnepélyes bevonuláshoz, mint a bérnialáshoz kirendelt közölgem iránti engedelmesség az 1879. évi XL. t. c. 28. §. útkozó kihágást képezheti, mely 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Nagykanizsa, 1903. évi május hó 24-én.

Deák Péter

rendőrfőkapitány.

— **A sorozás elhalasztása.** Ismeretes, hogy *Fejérviry Sáro* honvédelmi miniszter az idei fősorozást már két ízben elhalasztotta. Legutóbb június hó 2 dikára tűzte ki a fősorozás idejét. — Természetes, hogy a politikai viszonyok miatt a sorozást most sem lehet megkezdeni. Ezért most a honvédelmi miniszter újból elhalasztotta a sorozás idejét. Körrrendeletben értesítette a vármegyéket, hogy a fősorozás idejét az ismert politikai viszonyok következtében július 1-től bezárólag augusztus 29-ig terjedő időtartamra halasztotta. A közigazgatási hatóságokat már utasította, hogy ily értelemben tegyék meg a fősorozásra előkészületeiket.

— **Drákiánk a tornaversenyen.** — A nagykanizsai főgymnázium növendékei közül, kik a soproni kerületi tornaversenyen részveteltek díjakat nyertek: *Berényi György* VII. o. t. versenytornázásban a nyújtón, *Szabó János* VI. o. t. és *Kovács Boldizsár* V. o. t. a 100 méteres versenytúrában, *Uz Ferenc* VII. o. t. a 150 m. versenytúrában *Hegedűs György* VIII. o. t. fűggeszvédésére köteleen. A csapatok összetett versenyében (súlydobás és magas ugrás) az intézet csapata: *Vegale Károly*, *Berger Géza*, *Szalay János*, *Fübián János*, *Végh József*, *Láng József* díszoklevelet nyert. A nagykanizsai diákok általános feltűnést keltettek katonai magatartásukkal és példás viseletükkel. Erteülésünk szerint a verseny rendezése minden kritikán aluli volt. Ennek tudható be, hogy a pályaműszakban *Ajor János* mint első, *Gögl Vilmos* mint második a versenytől elesetek és így díjazásban sem részesülhettek.

— **A zalai tantestület központi választmánya** május 20-ikán délelőtt tartotta ülését Zalaegerszegeen, az állami iskola tanácskozó termében, *Szalay Sándor* tantestületi elnök vezetése mellett. Jelen volt: dr. *Rucsicska Kálmán*, kir. tanácsos, tanfelügyelő is. A választmányi tagok közül megjelentek: *Kertész József*, alelnök; *Poreduc Antal*, főjegyző; *Szabó István*, I. jegyző; *Krámer Lajos*, könyvtáros; *Banekovich János*, pénztáros; *Hajgató Sándor*, a nagykanizsai; *Császár József*, a zalaegerszegi; *Csathó Alajos*, a keszthelyi; *Éles Károly*, a sümegi tanítói kör elnöke; továbbá: *Sáringer Károly* és *Selmeczy Imre*, a nagykanizsai; *Novák Mihály* és *Tikk László*, a zalaegerszegi; *Bánfi Alajos*, a sümegi tanítói kör képviselője. — A harmadfél óráig tartó ülésben a megyei tanítói köröktől beérkezett vélemények alapján kimerítően foglalkoztak a tanítói egyesületi élet fejlesztése, a szakfelügyelet és a tanítói fizetések általános rendezése kérdésével. Elhatározták,

Divatáru-üzletünk

A n. órd. közönség látogatását kéri

helyiségeit *Boronkay Károly* urnak f. évi augusztus hó 1-én elköltözködésünk folytán átadjuk.

Ezen időig legújabb divatu áruinkat igen olcsó árban árusítjuk, miről a nagyérdemű közönség magának meggyőződést szerezhet.

FANTL TESTVÉREK Nagykanizsán.

vászain és művészuin kívül híreses külföldi művészek is voltak közreműködni, úgymint: Boppel Fülöp, a londoni Convent Garden színház, Dippel Andras, a newyorki Metropolitan Operahouse és Tyssen József, a majna-frankfurti Operaház tagja.

Három hold lucernás (takarmány) terület a város belterületén bérbeadó. — Bővebbet Fesselhofer Józsefnél Nagykanizsán.

A „Balaton írásban és képen” 136 illusztrációval megjelent és tüzve 5 kor., kötve 6 koronáért kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Irodalom.

Magyar Remekírók.

A Franklin-Társulat a korszakos vállalatából megjelent a harmadik sorozat. Ma már midőn a „Magyar Remekírók” díszes és becses kötetének szerzői, sőt tízszázalékosan az országban, fölényesen lennének, ennek a klasszikus gyűjteménynek akár a kulturális, akár a nemzeti fontosságát hajtogatni; az a közönség, melynek ízlésében, műveltségében és hazafiságában bízva a kiadó-társulat, a nagy vállalkozásra elszánta magát, fényesen bebizonyította, hogy érti és őrzi a „Magyar Remekírók” nagy jelentőségét és nem azt a könyvet vesz meg, amelylyel leggyözebben kínálgatják, hanem azt, amelyiknek belső értékéről is helyes ítélet van. Egy szóval: nem Macconas többé a művelt magyar: hősnőség, hanem — méltó: nem adózik, hanem vásárol, nemcsak adni akar, hanem élvezni is.

Ebben pedig bő része lehet, ha a „Magyar Remekírók” kötetét forgatja, mert lassan-lassan, a mint a kötetek egymásra gyűlnek, a magyar irodalom kodifikációja lesz ez a gyűjtemény. Egymás mellé sorakoznak a könyves polcokon magyar nemzet nagy eszelmeinek alkotásai s mire mind az ötvenöt kötet megjelenik — nem lesz mit irigyelnünk a nyugati nemzetektől: — a mi irodalmunknak is vannak oly gyöngyöi, a minőkkel más nemzetek nem kérkedhetnek. A „Magyar Remekírók” első két sorozatának tíz kötetében ugyanis Arany János, Csiky, Garay, Kosuth Lejla, Revicky, Szilagyi és Tompa műveit kaptuk, vagy teljesen, vagy részben: a most szétküldött új sorozatban pedig Vörösmarty harmadik kötetén kívül Cucor, Kazinczy, Kölcsey és Vajda egy-egy kötetét találjuk.

A magyar szellemi élet pangása, nemzetünk fásult közömbössége soha sem volt szembetűnőbb, mint a Kazinczy fölépésének idejében. Herder szavait, hogy „a magyaroknak nincs többé mit keresnie a földön”, akárhányan néma tájadalommal olvasták és igazoltnak hitték. Ez a „Kun Lászlónál is mostohább” — a hogy Vitkovics írja, — kötségbe ejtette a nemzet legjobbjait, a kik semmi vigasztalót nem láttak a hazá sorában. A hazafias írói törekvéseknek szernyát szegte a cenzura és szellemi életünknek néhány szörványos nyilatkozása is inkább csak a végvonaglás tusájáról lebben-tette föl a fátyolt. Egyedül Kazinczy nem csüggedett: — a mult dicsőségének sírján a föltámadás lehetőségét hirdette, — a hitének apostolaként, szinte egymaga — vállalkozott a gigász föladata, hogy a tetszhalott magyarba új életet önt, a fásult szivekbe pengő vért ereszt és fölrazza dermedtségéből az alvó társadalmat.

„Illő, hogy a ki erőt érez magában, ellene szegesse magát a reánk törő szörnyű veszedelemnek”. — i ja Vitéz Lászlónak, s ő maga jár jó példával elől. Igazolt szenvedélye egy percre sem hagyta az acélos lelkű, lángoló szívű reformátort: de a célt elérte; élete végére, megérthette azt az örömet, hogy eszméi az egész nemzet életét megtermékenyítették. Ő volt az irodalom és a közélet Széchenyije: — a nemzet ébresztő legnagyobb magyar abba a fűdbe vetette el politikai reformjainak magvait, a melyen a Kazinczy tolla szétvált barmadakat. „Szellem vala ő, — írja róla Kölcsey, a ki legbüszkébb tanítványa volt, mely a tetsző egyszert oly sokáig csak: — a egyedül eleveníté; a lépecs, melyen egykoron magabizalommal járt az a szerencsés maradó tetőre juthasson...”

Az az egy kötet, a melyet Váczy János, Kazinczy leghivatottabb kritikusá válogatott össze a nagy agitátor munkáiból, egész képét adta irodalmi újászületésünk a bogyó apostolának és munkásságának. A mit eredetiben írt, azt mind fölvetta a kötetbe; eredeti prózái dolgozatai közül pedig a legfontosabbat, a Pályám emlékezetét. Egy egész könyvet töltenek meg Dalai és ódái, hattöt a Tivinek és virágok, egyet-egy az Epigrammák, a Vegyesek és Epistolák: a e hat könyv után következik a Pályám emlékezetének négy könyve. Megelőzi pedig Kazinczy írásait a Váczy János dr. Bevezetése, mely rövid, de annál tömörebb és igazságos kritikával méri a széphalmi mester nagy érdemeit.

Kölcsey Ferenc, a nyelvújítás mesterének lehetségesebb tanítványa — „voltaképpen több író foglalt magában” — a hogy Greguss jellemzően mondja róla, Arany Dávid, a ki a „Magyar Remekírók” sorába fölvetett Kölcsey-kötet alá alapos és kimerítő kritikai bevezetést írt, igen nagy szeretettel foglalkozik e sok oldalú költővel. A himnus írója erős, élénk, fűrkésző, bátor eleme volt, igazi hőse a meggyőződésnek, de mélyre ható s élesen boncoló logikája mellett van benne lírai érzés, költői fogékonyság és szubjektív színezés is.

A husz éves, tartalmas kötetben megvannak Kölcsey összes versei, melyek közül több nem az irodalom történeté szempontjából, hanem az egész nemzeté is. Prózái munkái közül

a legjelesebbeket válogatta ki Arany Dávid: — a Berkényi Dániel verséről írt kritikáját, emlékművét ugyanúgy Berkényi Dániel fölött, a gyönyörű Parainésist, melyet mindnyájan olvastunk és tanultunk az iskolában, s a melynél szebb oktatást, legalább magyar nyelven, ma sem ismerünk. Mintha csak ebben tette volna le Kölcsey a maga ideális egyéniségének az etikai hit állását, hogy — „bár minden kérdéseink mellett a magunk számára jobb napokat nem vívhatunk ki: de, tisztán érve, hogy emberi rendeltetésünk fölője nem is ez vála; nem nézünk átokkal vissza a pályára, mely ha nekünk tövist hozott is, nemünknek most, vagy a jövőben virágot és gyümölcsöt teremhet...”

Cucor Gergely, a hazafias érzésű bencés költő, munkáit Zoltányi Irén rendezte sajtó alá s ugyancsak ő írta meg kiváló rendtartásnak az életrajzát is. A sokat szenvedett, tesztől-lelkentől magyar Cucorral. Petőfi kivéve, nincsen újabb költő, a ki „népszerűség” tekintetében vetekedhetne. Egy híján negyven dalát énekli ma már a nép, s költészetének bizonyára legbecesebb részét teszik a népies dalok. De talentuma más irányokban is nyilatkozott: — az óda, elégia, epigramma, szatira és épsza különböző hangjai mind megcsendültek a laudján s költészetének — a erős nemzeti érzése volt a legfőbb táptája. A Riadó költőjét bilincsekbe vertek ugyan, de magyar lelkét nem lehetett békóba szorítani. Ebben a kötetben együtt találjuk lírai és vegyes költeményeit letele műfordításait (különösen a Horatius epistolája a Pisókhöz, a költészetről”, mely eddig csak özsze-művelésben volt meg), népdalait paprikás verseit, rajzait, élete képeit, cépragóit, (köztük a híres „Falusi kis leány Pesten”), balladáit és legendáit hőskölteményeit (köztük a nagy koncepciójú „Hunyad”-ot, mely nemcsak Cucornak lett volna hőműve, hanem epikai költészetünknek is legtekélyesebb alkotása, ha szerzője abba nem hagyja), stb. Beszárják a kötetet a rövid mesék; melyeknek allegorikus keretében „magyar példaszók” erkölcsi foglalatjait magyarázza Cucor.

A Vörösmarty Mihály munkáinak végleges, teljes kiadásából, mely ebben a vállalatban jelenik meg, a harmadik kötetet kapjuk, — a nagy költő drámai költeményeinek első felét. Megalkotásuk időrendjében következnek egymás után Salamon király, Hábador, A bujdosók és Csongor és Tünde, mely a magyar költő nyolc legjobb drámája. Általában megszokták csak a lírai és epikai költőt magaslati Vörösmartyban; pedig filozófiai mélység, a gondolatok költői szépsége, a hasonlatok fonsége és maróssága dolgában semmit sem írt Vörösmarty, a mi drámai költeményeinek fölötté állana. Valószínű Schekespeari források nyilatkozik eszméiben, míg hibátlan, zengőes sorain szíleten meglátszik, hogy sokat tanult brit színtem-órától. A kinek hatása lépten-nyomon nyilatkozik minden sorában. Technikája meg valószággal példalan: a blank-versek se neki se kezelet nagyobb művészettel nyelvünkben, mint ő. A harmadik sorozat öt kötetből csak ehhez az egyhez nincsen arckép és bevezetés; mind a kettő a legelső Vörösmarty-kötet előt van, mely az első sorozatban jelent meg s az életrajzot Gyulay Pál írta meg mesteri tollal, arcképet pedig, valamint a többiekét R. Hirsch Nelli Festelte meg.

Vajda János kis-bb költeményei tessék a harmadik sorozat ötödik kötetét. A Petőfi utáni korszaknak költőgkvül legonállóbb, legtartalmasabb lírikus. Mindenütt nagy erő, mely megindulás és viharos pathos emell, — írja róla Endrődy Sándor, a ki a kötet elő nyomatotól lelkese Bevezetésben teljes igazságot szolgáltat a sokat bántott és félreismert önmagával is meghasonlott költőnek. Vajda egyénisége annyira külön álló, egyedül, hogy szinte megdőbent. Költészte a borongós ég, a zug ócsán vagy a roppant nagy, komor hegyek hatását teszi ránk. Nem közönséges, nem hétköznapi, de ritka, rendkívüli, szertelen. Duzzad az erőtl, ég a szenvedélytől s keserűségében néha úgy tud sűvölteni, mint a vihar vagy Shakspere hősei. Tépelődő-vivódó, magát-méasztó lélek, a ki a forradalom utáni lírá erős bölcselmi tartalommal mélyítette s új hangokkal gazdagította; nem lehet őt mély megindulás nélkül olvasni, — a hogy Endrődi írja.

E „kisebb költemények” sorában ott látjuk Vajda legjelesebb alkotásait. Első helyre vannak a Sírások, melyeket a Szerelm átka, ez a gyöngyfüzér követ. Az eszmei tartalom révén szerves kapcsolatban van e dalokkal ez a gyönyörű ciklus, melyet Gina emlékére írt a szerencsétlen költő. E versek egyik-másikat máltán állítják a Cyprus-lombok leg-szebb költeményei mellé, melyekben a nagy Petőfi íratja Etelkáját. A vegyes költemények közt, melyek a kötetnek több mint kétharmad részét teszik, legjobban nyilatkozik Vajda sajátos, költői egyénisége. A Virrasztók, a Luzitán Tavasz felé, a Vaáli erdőben, Nyári les, Husz év mulva, Harmadik év után stb. című költeményei mindig a magyar líra legszebb alkotásai maradnak.

Ime, ezt és így adja a „Magyar Remekírók” harmadik sorozata: a legnagyobb költők műveit, a legjelesebb kritikusok méltató bevezetésével. Nemzetünk nagy eszelmeinek munkája, mely az egész nemzet kínos öröke, nem is kerülhetett volna közre méltóbb és dicsőreterre érdemesebb vállalat keretében. Külső kiállítás és belső tartalom a legzebb harmoniában párosulnak itten; a díszes betűk, a finom, fauen-ton papíros a művészes kötés mind csak onall ennek a kiadásnak az értékét, a mely minden esetre a legtekélyesebb azok közt, a miket klasszikusainkból bírnak. Az egész gyűjtemény ötvenöt kötetet tesz, mire elkészül és az összes kötet-ára 220 korona, mely összeg azonban csakély havi részlet-ekben is törleszthető. A „Magyar Remekírók”-at a Franklin-Társulat adja ki s a gyűjteményre mind a kiadó, mind az összes hazai könyvkereskedések elfogadnak megrendeléseket. Végül még megjegyezzük, hogy egy-egy kötet átlagos terjedelme 20—22 ív (330—350 lap), de a szükséghez mérten jóval több is lehet annál. Megrendelhető részletfizetéssre is Kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Az „Olcsó Könyvtár” legutolsó lüze-
tei ismét tanúságot tesznek arról a gondról, mely-
lyel Gyulai Pál, a szerkesztő, változatossá igyek-
szik tenni ennek a gyűjteményes vállalatnak a
tartalmát. — Össian énekeit (1775/80. szám) az
eredeti gael mértékben fordította le Fábian Gábor
s a versek elé Heinrich Gusztav terjedelmes
bevezetést írt. Ez a becses tanulmány jelkiismer-
etes, kritikai összetoglalása mind annak, a mit a

„Költő-ned” énekeiről írtak 1760 óta, s mikor
a s. o. Maciperson Jakub először kiadta Fionghal
sírva vak fiúkat a dalait. Maga s Fábian Gábor
fordítás a legjelesebb és leghivebb, hanem egy-
utal a legjebb magyar fordítás is e mar-
szert is nagy nyeresége rodamunkna, mert az
Ostian örögi föltételezete éviz dekra új irányt adott
az európai izlesnek és költészetnek. — A követ-
kző kötet számban (1241/82) Sophokles „Phi-
loctetes”-e közi Cyula; a Csiky Gergely fordita-
sában: s ez a ki-füzet becses az-émeletéséről.
Mert Csiky, a ki maga is külföldi versző és jeles
dráma-író volt, igazán klasszikus művészetrel for-
ditotta le a tragédia atyjának ezt a remek alkotá-
sát. — Közel félszázéztendő Gyulai Pál nove-
lái, a „Glück-szerencse ur”, mely 1856-ban jelent
meg először (most 1283/84. szám), de ma is ep-
oly úde és kedves, mint ötven éstendő előt volt.
— Regőci Exner Gyűző költői elbeszélése, a
„Seka Gyússa” (1285/86. szám) a Nadasdy-díjat
nyerte az Akadémia 1901. évi pályázatán. Ugyes
verseinek érdemes munkája, mely a Rav-nnai
csata neven ismert m-dját dolgozza föl költői el-
beszélésenek, de sok tekintetben eredeti fölfogás-
sal és nagy költői önállósággal. — Egész kis kö-
tetet tesz a „XII. Károly története”, melyet
Solitare írt e Pruz-inszky Pál fordított magyarra
(1887/93. szám). Voltaire négy évig dolgozott a
Sved király viszonlagóságokkal telje életének törté-
netén és — e idő, se fáradságot nem kimélt,
csak hogy lehetőleg hű és tisztu képét adhasza a
nagyfontosságú mozgalmaknak. Nem csoda hat,
ha a kritikusok a francia történeti irodalom egyik
legtökeletesebb munká-ként dic-érik ezt a köny-
vet. A magyar fordításról csak azt jegyezzük
meg, hogy minden tekintetben méltó a francia
eredetű, melynek klasszi usok szépségei és töm-
nőrd méltóságos a nyelve magyarul is a legtelje-
sebb mertekben érvényesülnek. — Az „Olcsó
Könyvtár”-t a Franklin-Társulat, adja ki; egy-
egy szám ára 20 filler.

NYILTÉR.

Mindenütt kapható.
Kalodont
nékülözhetetlen fogászati
a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

Premier Kerekparok
leg
tömőbb
a világ
Aranyérek
Premierwerke Eger Csehország

Kiadó lakás.
Egy három szobás és egy két szobás
lakás
azonnal kiadó.
Bővebbet Rákóczy u. 14. sz. alatt.

UJ ZENEMŰVEK
Kaphatók
Fischel Fülöp könyvkereskedésében:
Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . 4.—
Piros tojás zenealbum, 25 legjobb zene-szerzemény zongorára . . . 4.—
Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar nép-dal. Szövegét írta és zenéjét szerzette Paludi Nagy Lajos. I. füzet 25 dal. . . 3.—
Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . 5.—

Hirdetések:

945 - 903 végrh. szám.

145-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nkanizsai kir. jbiróságnak 1903. évi P. v. I. 86/1 számú végzése következtében Dr. Krenier József csődítomeggondnok által képviselt közadós Sörlei Zsigmond nkanizsai csődítomége ellen fogantatott csődleltározás alkalmával összeírt 3963 kor. 62 fillérre rugó kintlevő követelések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nkanizsai kir. járásbíróház 1903. évi P. v. I. 86-1 számú végzése folytán Nagykanizsán a kir. jbiróság II. jegyzői irodában leendő eszközésére

1903. évi május hó 29 én d. e. 9 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venoi szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsa, 1903. évi május hó 18.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

894-1903. ve.rh. szám.

150-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbíróhágnak 1902. évi V. 1177/1 számú végzése következtében Dr. Rothschild Samu nkanizsai ügyvéd által képviselt Eső magyar papiripar részv. társ. javára Schless Antal utóda Lehoczký Erzsébet nkanizsai lakos ellen 238 kor. 50 fill. s jár. erejeig 1902. évi november hó 19-en fogantatott zálogtörlesztési végrehajtás után le foglalt és 700 kor. becsült 1 pa. írvázó gép, 1 deklivágó, 1 aranyozó gép, 2 pult és 6-szes bolti álványokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jbiróság 1902. évi V. 1177-2 számú végzése folytán 238 K., 50f. ökekövetelés, ennek 1902. évi szept. hó 25. napjától járó 8% kamatai, 1/4% váltó díj és eddig összesen 69 kor. 85 fillérben bíróság mar megállapított költségek erejéig a netan fizetett 6-szes levonással Nagykanizsán a helyszínen leendő eszközésére

1903. évi május hó 27-én a. u. 2 órája

határidőül kiűzetik és ahhoz a venoi szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1903. évi május hó 12.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ.

(Vasvármegyében.)

Glauber-só-tartalmu szénasavdus vasforrások. A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz, valamint vas-láp-fürdők. Kellékes hűvös éjszaki; a kényelem minden igénynek megfelelő olcsó lakások; villamosvilágítás, két já vendéglő, gyógyszerár, naponta kétszer zene; szép kirándulások. A női szervenek bántalmait, sáphór, vészegénység, továbbá a légzési és emésztési szervenek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják. 148-8

Évad május hó 24-től szeptember hó végéig.
Az évad kezdetétől unius 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosításra szolgál és kívánatra prospektust küld a furdőigazgató. — Allandó furdőorvos Rhorer Aladár dr. th. megyei főorvos. Tarcsai Károlyforrás, különösen mint óvszer, járvány csatán ivóvízül ajánlható. Megrendelések Tarcsa furdőigazgatóhoz és Budapesten Edeskaty L. ca. és kir. udvari szállítóhoz (V. Erzsébet-tér 8.) intézendők. Vasúti állomás Posta és távirás helyben. Budapestról és Győről naponta „Tarcsa-furdő” felirata kísérveten I.—II.-od osztályú kocsi kísérvetnek oda-vissza.

*Egy a fűszer és csemege szak-
mában jártas, a magyar, német
és horvát nyelvet bíró*

segéd

felvétetik TÓDOR R. UTÓDA

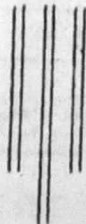
kereskedésében Csáktornyan.

Olesó és érdekes beszélyek

a nép számára

Ára fűzetenkint 30 fillér.

MEGJELENTÉK:

<i>Az Isten útjai</i>	<i>Az ártatlanul..</i>	<i>A rabló leánya</i>
<i>Jós és család ..</i>	<i>====elitelt</i>	<i>Szerelemés gyű-</i>
<i>.. A gyujtogató</i>	<i>A kincsásók ..</i>	<i>löllet</i>
<i>A kártyajóslat</i>	<i>A fősvény titka</i>	<i>A könnyelmű-</i>
<i>Az elhagyott ..</i>	<i>Vallomás a ha-</i>	<i>ség következmé-</i>
<i>bányatorokolat-</i>	<i>lál előtt</i>	<i>==== nyei</i>
<i>nál</i>	<i>A szerelem ha-</i>	<i>Aranka</i>
	<i>====talma</i>	

Kaphatók: FISCHEL FÜLÖP *****

könyv- és papirkereskedésében

***** NAGY-KANIZSÁN.

URANOS

-KÉK-

ruha-mosáshoz
a legjobb kékitőszert

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban, a legkedveltebb ruhakéltő.

Olcsó és felülmulthatatlan!

Kis üveg 24 fillér, újszerű mosáshoz elegendő. — Egy nagy üveg 1 60 kor., fél üveg 1 korona.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Kizárólagos
gyárt

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGETÁRIUMI GYÁRA

BUDAPEST
VI, RÓZSA-UTCZA 85.

Rohitsch-

Pompás és előkelő nyári
szállás hely. 14 szobával és
Páltschok, 8 ára bécsül.
Idény: Május—Szept.

Sauerbrunn-fürdő

1901-évből:
3000 fürdőven-
dég (fenállása
6 óra legmaga-
sabb létszám)

A Tempel és Styria források, a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz legközelebb állnak. Gyomor-, bél-, máj- és vesebajoknak, leégési szerek, cukorhajok, epék stb. gyógyítására külön gyógyházak. — Tágas parkok, nagy erdőségek sétagyógyódnak. — 3 nagy fürdőintézet: meleg-, hideg- és forrás fürdők. — Tej-, savó- és kefir kura. — Különleges fürdő—zene. — Sportversenyjátékok. — Kellemes társasélet. —

Ismeretők és prospektusok kéréndők az

106—4

Igazgatóságtól.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölőül alkalmazatik izületi, csont- és végtagbetegségekre.

Intés. Silányabb utazások miatt beutazásakor óvatossá kell lenni és csak eredeti üvegeket dobozokban „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzékkel fogadjunk el. — 80 l., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznel Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csanak és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Hölgyek
részt
vevők
köz-
vetlen

Csodás,
gyors
hatású.

A női szépség

elősegíti, tökéletesíti és fenntartja a legértékesebb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan

FÖLDES-féle

Margit-Creme,

Ezen világhírű arckrém pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanásbőrt, kátrát (Miteser) és minden más bőrbaj. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőlelyeket és az arcot fehérre, simára és üdélre varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. Margit hölgypor 1-20 K., Margit szappan 70 fill., Margit fogsó (Zahnpaste) 1 kor., Margit arcvíz 50 kr.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD

Kapható minden gyógyszerárban, drogáriában és illatszerekkereskedésben.

Hamisítók
bíróság
ülötet-
nek

Főraktár Nagy-Kanizsa:
Dobos Lajos és Prager Béla gyógyszerárban

Legjobb
szépi-
tő
szer

KLYTHIA a bőr ápolására
az arcbőr szépítésére
és finemítésére **PUDER**

Legelőcsémből, tolette' háll és salon puder.
Fehér, rózsaszín vagy sárgás.

Vegyileg analizálva és ajánlva Dr. J. J. Pohls. kir. tanár által Bécsben. Ellamerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB FAUSSIG

és. és kir. udv. tolette' szappan és illatszergyára
Főraktár: BECS, I. Wellzelle 3.

Szétküldés utánvétel vagy az összeg előleges beküldése mellett. Kapható a legtöbb illatszert-, drogua-kereskedésben és gyógyszerárban. Nagykanizsán: Alt és Böhm Keleti M. Mór és Krainer Gyula cégeknél.

egy doboz ára 1 kor. 20 fill

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruhazárak
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része saját készítményem, finom, tartós kelmékből.

Tulfizetés szigorúan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete
Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és helyi kelmékben.

Izées elkészítésre és jó kellékre nagy gond fordítatik.

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

tisztelettel

A ca. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszer és élelmiszer-ellenőrzési intézetek (Wien, K. Spillgasse 31.) vegyi ellenőrzés alatt!

A ca. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszer és élelmiszer-ellenőrzési intézetek (Wien, K. Spillgasse 31.) vegyi ellenőrzés alatt!

Imen egészségnek minden verője fel van jogsítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az alábbi nevezzel intézetben díjmentesen felkísértesse.

Ajánlja elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében) ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

McCormick Harvesting Machine Company

(Chikagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E. igazgató. BUDAPEST, V. Váci-ut 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Gyártmányok: Kéveköttőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszáló gép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla” kéveköttőfűvel gyártmányok. Évi gyártmány 267.000 gép. 104-12

A legjobb padlófényezés!

FRITZELACK

A legkiadósabb! A legtartósabb!
Használatban a legolesőbb!

Raktár Nagykanizsán:

Neu és Klein s Fialovits Lajosnál.

Zálogintézet.

A nagykanizsai kereskedelmi és iparbank részvénytársulat hatóságilag cegedélyezett

zálogosztálya

mindennemű új árura, ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra kölesönt ad.

Zálogtárgyak posta és vasut ulján is elfogadjalnak.

BERBEADÁS.

A Nagykanizsai Polgári Egylet — bérbeadja —

1903. évi október hó 1-és napjától kezdve az egyleti helyiségekkel és a bálókra alkalmas nagyteremmel kapcsolatos épületek földszintjét korsmaüzletül a hozzá tartozó mulató kerttel együtt.

Bővebb felvilágosít ad:

Dr. ROSENBERG MÓR titkár.

133-3

Hirdetések

felvételnek FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

Fernolend t

cipőfényezés a legjobb ma a világon; — e fényerőn világos cipőket tükörnyelvű tesz és a bőrt is tarósabbá teszi. Visselt, lótos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből „Lyosin” (tükörfény) által egész ujja tesz Alap. 1830. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható.

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG

Elvállal és készít **mindennemű könyvkötő-munkát** Páspartot emlék-albumokat diszfeliratoknak, táncrondoket a legfinomabb kivitelig

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervek, rajzok és térképek oachirozását, ugy minden e szakba vágó munkát

Legkedveltebb, legtökéletesebb arctisztító és széplítő szerek:

AKÁCIA KRIGNER-féle -CRÈME 2 kor. -PUDER -SZAPPAN

Főiskolai KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVIN-TÉR. Törvényesen védve.

ELŐ MAGYAR GÉPGYÁR részvénytársulat Budapest, VI. Váci-ut 19. 2500 részre 100 000 forint. Kétsz. kisebb g. g. gy. szomban. Kétsz. részre KÜLÖN SZAKOSZTÁLY. Kívánatra árjegyzéket legy. és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN. Előrengő kónes hővízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel. 200 kényelmes lakosztóval. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER szőszemester, udvari szállító Budapest, VI., Ó-utca 44. Szőszemestri az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI HALHÓLYAG tuczataja 2, 4, 6, 8, 10 kor. 6: feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvételt, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a csomag legelőre. REIF J. specialista. Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék legy.

MODERN BUTOR. Óriási választék háló-, ebédlő-, szalon- és uri-szoba-butorokban. Újabb mint bárhol NEMES és LENGYEL butoriparosoknál BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok szétküldése és költségek a postai költségek (postai juttatás) ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI Nemzetközi Czimirodájában Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védelme az. Felhívja az eddig lemaradt Gyógyászok. OSAN-aszálva-essencia 4 50 kr. OSAN-fogpor 4 44 kr. Cserepy-féle keni a legjobb és legkedveltebb száj- és fog-kezelő. Újra 1 fr. Ruh. halzamszappan 30 kr. Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 4 50 és 35 kr. a legjobb és legkedveltebb hajfestő- és szőszemestri, barna és fekete. Ára frt 2.50 Prospektus ingyen és bérmentve küld: Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Kútfőtele London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb. Raktáron gyógyszerárban, Utasértárházban stb.

RÖSER TANINTÉZET Budapest, VI., Arad-utca 10. ALAPITTATOTT 1853. Nyitva van péntek lakota 10-14 óra és szombat 14-18 óra: ifjak részére. - Névvel internátus tanulók és növendékek részére. Bizonyítványai államkérdések és az egyetemen oktatásukhoz jogaitanak. - Bővebb felvilágosítást ingyen ad Rösler János, igazgató.

SANTALEGGER Fialat embereknek orvosilag ajánlott szert. Ára 3 korona. NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SZŐRVEZTŐ néhányszori használat után az arcról és kőről a szőr eltávolítja. Egy tégely 6 K. Főrtár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent: „Toilette-titkok” ingyen.

MI helybeliek BUDAPESTEN a NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN (Erzsébet-körút 9-11. szám) találkozunk.

SANTALEGGER Használjon Kerpel-féle KÉZFINOMÍTÓ folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérit, széplít. 1 üveg 90 filler. Postán 4 üveget bérmentve küld KERPEL gyógyszerész Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2. 300 koronától kezdve ad kölcsöntés záloglevel-kölcsönöket, melyek után teljes készpénzzel: 2 1/2-3% levonással: 50 évre a tőke éri 5.20%-a 34 : : : 6.-% 32 : : : 8.-% 25 : : : 7.-% 15 : : : 9.80%-a 15 : : : 9.40%-a Hoztendő járadékul a törlesztéssel együtt. Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA Saját erdekében hirdessen híreket! Budapest, VIII., Erzsébet-körút 54.

LE DÉLICE Vergé CIGARETTAPAPIR Vergé SZIVARKAHÜVELY MINDENÜTT KAPHATÓ.

U rak figyelem!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 11. sz.

15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapju szövetből. Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasuti bérletjeggyel vannak ellátva.

Szíves megkereséseket kér

az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság, Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 11. sz.

Klein Adolf főszabász.

141-6

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBLJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó és kévekötő aratógépeit,

továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekeit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: Melis és Pintér, Szombathely.

A párisi világiállításon „Grand Prix” a legnagyobb kiüntetés.

PURGO
A leggyengébb kitűnő izmú heshajtó még csecsemőknek is adható. 25 csekerka ára 1 korona.

Órák, ékszerok
RÉSZLETFIZETÉSRE
 la, olcsó szabott árakon
SERÉNYI
 órák és ékszerok
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. sz.
 Pótközpont: 4. Váci-körút 21. sz.
 Köpönyékszövetek
 készítenek.

Készvény és csúz ellen legsikeresebb
 KRIEGER-FÉLE
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összige
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztályosrájájék fővárosi helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismeret megbízhatóság! Előszékenység! Kiváló szerencse!

Ha üszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet, mely nem fűt, hanem a
 haj eredeti színeé adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerkereskedő, 6 sz. 60 tér.
 Icségye Jászai Mik. udvari szállóján
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: anémia, szív-,
 gyomor-, ideg- és bőrból, arthritás, úmázavar ellen.
 E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
 BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 18. L. EN.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
 YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGATÓL
 Budapest, NEW-YORK utca.

Remek és olcsó fényképek készítenek
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermékben
 BUDAPESTEN, VII. KER., KEREPEZŐ-UT 36. SZÁM.
 !!! Régi kis képek után is sikerül elcsinálni !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszere-
 ritlen, pontosan és legolcsóbban közzétesz
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
 osztályán,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRÚT 25. SZÁM.
 100 szoba 1 főtől finább kiszolgálással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és előcsarnok
 a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Elvagytalanság, hányinger, fejfá-
 já, gyomorbeteg ellen csodálatosan a
RADITZ-FÉLE
GYOMOR-ELIXIR.
 Ár 1 korona. Pócsán 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 8. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Magyar.)
 Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szél-től védett, 200 kilo-
 méternél több jól épült, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak beren-
 dezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítás szolgál.
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

HAZAI GYÁRTMÁNY!

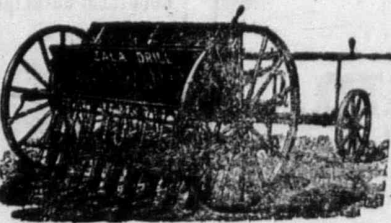
WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egytetemes aczélekkéit** aczélgerendélylyel, első minőségű tömör aczél-kormányokkal. **Kétvasu aczélekkéit.** Az egytetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmívelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas hazánk legjobb sorvető gépeit szab. kikapcsolható kapacsuklyókkal.

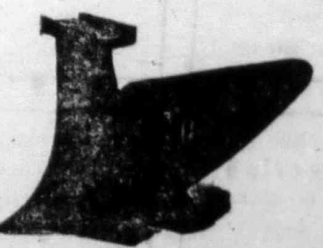
Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult **vetősarukkal** ellátva

„Perfecta” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
 „Planet” rendszerű lókapáit. — Planet rdsz. kézi tolókapáit, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
 „Hollingsworth” lógereblyéit. — Kukoricza morz-olót, szécska- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek és eszközeit.

Uj! WB eketetek, kormány, szántóvas és nád a legjobb aczélból, teljesen felszerelve, tartalékvalsal 12 korona.

WBT eketetek, magasabb és hosszabb kormányval, a nádor kívül még aczélalppal is ellátva, teljesen felszerelve, tartalékvalsal 14 korona.

Ezen eketetek az egytetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képszelhető legtokéletesebb munkát végzik és feltűnő könnyű járásuk, miért is már nagy kedveltségnek örvendenek.

UJI UJI

Mabille rendszerű
gyümölcs- és szőlősajtók
 folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomoró szabályozással.
Szőlőzuzók
 kavaóval, 375 mm. széles rovákás vashengerekkel, súlykerékkel vagy anélkül.

PURGO
A leggyengébb kitűnő izmú heshajtó még csecsemőknek is adható. 25 csekerka ára 1 korona.

MEG VAN!!

EZZEL

kezdte sok, sok beteg, aki a VÉRTES-féle Sósborsszeszt (Fereszépálinkát) azán meg azán féle nyavalya ellen használta és a használ által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz atg minden nap a posta — urtól, paraszttól — házuk minden részéből, egy minemű külföld leg távolibb országaiból, hogy egy egész könyvesház tele lenne vele, hat mint nyomtatnánk, de csak az stóljából szedjük elő egy párt abban a kis füzetbe, amelyeket mindenkinek, aki azt kéri, a postán ingyen küldünk b.

A VÉRTES-féle Sósborsszeszt különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használják mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés, illetőleg borogatás: köszvény, csúsz, meghűlés, nyílamlás, szúrás, szaggatás ellen, fejfájás, benuulás, ficzomodás, gyuladás, daganatok, mell- és torokbántalmak ellen. — Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász, meg minden járó-kelő ember sírárdt tagja új élet önt. Mint kiténi keplemes piperecsikk, a legjobb szolgálatot teszi a fejbőr erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a száj ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, felfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.**

Belsőleg a VÉRTES-féle Sósborsszeszt nagyon használják **gyomorgöres, hasmenés, rosszullet, fejfájás** ellen, mint kellemes üdítő ital stb. Különös istenáldás arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint pld. az alföldön, mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve, a VÉRTES-féle Sósborsszeszt majdnem minden bajnál használható első segítőül. Belsőleg egynéhány csepp veendő cukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmuljék.

Nem csoda tehát, hogy az, aki ezen legkiténőbb,

VEDJEGY.

legmegbízhatóbb a mindenre jó házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

VÉRTES-féle Sósborsszeszt kell nekem és semmi más!

Igaz-e, hogy drágább a VÉRTES-féle Sósborsszeszt a másénál? — Legalább egy mondja egyik-másik elárúzó, akinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husak hig a leve, és hogy a hatásos, céljának megfelelő szer sohasem drága. A VÉRTES-féle Sósborsszeszt azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert dacára annak, hogy az üvege kisebb, a VÉRTES-féle Sósborsszeszt sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból sokkal kevesebb kell, mint más fajtából. Bedörzsölésre pld. a többitől egy evőkanálnyi kell, a VÉRTES-féle Sósborsszeszt elegendő egy kávékanálnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a VÉRTES-féle Sósborsszesztből, más fajtából legalább háromszor annyi. Azért egy üveg VÉRTES-féle Sósborsszeszt csakélyebb mennyiség dacára a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú, vele egyáru, nagyobb üveg a így mégis olcsóbb más fajtáknál minden tekintetben.

Kicserébe kimérve a VÉRTES-féle Sósborsszeszt soha sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 koronás és két koronás eredeti üvegekben. Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelt lenyomatot „paraszt-vedjegy” és „VÉRTES” név rajtok és skatulyákat látható. A VÉRTES-féle Sósborsszeszt egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyen nemcsak itthon, hanem külföldön és mindenütt keresnek megbecsülnek és nem ritkán megf

OSTENDE, RÓMA, PARIS- és LONDONBAN

az ottani kiállításokon első díjakkal: díszoklevéllel, díszkereszettel és aranyéremmel lett kitétetve. 1 egyszerű üveg VÉRTES-féle Sósborsszeszt kimerítő használati utasítással együtt 1 korona, 1 dupla üveg, 2 1/2-szer annyi tartalommal mint egy egyszerű, 2 kor. 1 próbaüvegcake 30 l

Kapható Nagykanizsán: **Armuth Náthán, Balaton Testvérek, ifj. Fischer Ferenc, Fesselhofer József, Haas Vilmos, Marton és Huber, Neu és Klein, Szilágyi A., Schlesinger Izidor, Weisz és Schmidt** kereskedésében. Keszthelyen: **Böhm Béla, Kölgycsy Gyula, Mezei Ignác, Molnár Ignác, Ifj. Neumark Jakab, Osman Pál, Scheifer Lajos és Künsch Ferenc** araknál. Zala-Egeresen: **Hubinsky Adolf, Jan Ferenc, Kosztelets Miksa, Radó Antal és Tangler Mihály** araknál. Marozalla: **Müns és Berger és Wilhelm K.** araknál, általában ott, a hol plakátok a fenti vedjeggyel láthatók, valamint közvetlen: **VÉRTES L. „Sas”-gyógyszertárában LUGOSON.**

362-50

Képeslevelezőlap ujdonságok

kaphatók legnagyobb választékban: **FISCHEL FÜLÖP** könyv- és papirkereskedésében Nagykanizsán.

Olesó áraink bámulatot keltenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Kitünő
női gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Kitünő
férfi füzös bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Nagyon erős
női füzös bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Nagyon erős
férfi sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitünő
férfi bőr félczipő
párja
2 frt 50 kr.

Női
bőrczipő
kettős keresztcsattal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek füzös bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

Könnyű
női utczai bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány füzös férfi-czipő
párja
1 frt 70 kr.

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

1^a Godyear világsczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak véste.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Nevesítések
Városlás-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A nevesítéssel értekezni lehet naponta délután 4-5 óra között.

Idé intéseendő a lap szemléli részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városlás-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

Helyközi telefon 103. szám.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Előfizetési árak
Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitlár postaköltsége 40 fillér

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozóan Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intéseendő.

Bérmunkásoknak csak ismert munkájukról fogadjatnak el.

Egyes szám ára 30 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Nagykanizsa. 1903

Feladós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Kévész Lajos.

Csütörtök, május 28.

A letenyei vasut.

Régóta óhaja már Letenyének és vidékének, hogy vasutja legyen. A kívánságom jogos, mert a vidék nagy népes községekből áll, azonkívül sok erre az erdőség, a sik hely mind kitűnő termőföld, a hegyeken pedig szakszerű szőlőművelést folytat a nép. Sajnos: eddig e szép vidék el volt zárva a forgalomtól, nem fejlődhetett, lakói csak gyalogosan vagy szekéren érintkeztek Kanizsával.

Ez okozza azt, hogy a szóbanforgó környék népe csak nehezen tudja terményeit értékesíteni, ennél fogva gazdálkodása is egyoldalú, és dacára a kedvező talajnak, vagyoni tekintetben nem emelkedik a jólét azon fokára, melyet Zalamegye többi vidékén már elért a kisgazda osztály.

Letenyének és vidékének tehát szüksége van vasutra, ami nemzetgazdasági szempontból előnyös az egész vármegyére, de csak akkor, ha helyesen építik.

Jó építés alatt azt értem, ha a vonat oly vidékeket szel át, melyeken a ter-

mészeti és foglalkozási tényezők különböznek; mit kiegyenlíteni: a vasut célja. Alföldet bányavidékkel, falukat városal, tengerpartot a szárazföld belsejével kell összekötni. Magától értődik, hogy Letenyéről a vasut csupán városunkba vezethet, mert minden más esetben az építés ellenkezik a gazdasági követelményekkel. Ha pedig ezzel nem számol az építő közönség, akkorhiába való munkát, kiadást csinál, és a fordítva csinált dolog keservesen megbosszulja magát.

Nem helyes az a terv, hogy a vasut Murakeresztur állomásból kiindulva Letenyén át, Bak állomáson végződjék. — Ujabban igen sokat hallunk e tervről ugyananyira, hogy a Nagykanizsa, Letenye, Alsólendva, Regede tele irány fele-
désbe merül. Pedig ez a régi terv jó, helyes, célszerű és gazdaságos.

Vegyük bonckés alá az ügyet. Vessük föl, mit nyerünk a legújabb eszme szerint készült vasutal. Számláljuk el a régi terv előnyeit is. Fontoljuk meg jól, hogy a vasutiszta jövedelme felezi-e a ráfordított tőkének a kamatját.

A »Keszthelyi Hirlap« május 3-iki száma a Murakeresztur — Bak közti tervezett vasutat helyesli.

Kötelessége a sajtónak kellőleg felvilágosítani ilyen esetben a közönséget, nehogy a téves eszme megvalósulva, csak kárt okozzon a részvényeseknek és kuforrásra legyen a panaszoknak akkor, mikor már segíteni nem lehet.

Mióta Letenye a világon van, mindig városunk felé gravitált. Az egész (leendő vasutmenti) vidék terményét heti vásárkor hozzánk hozza, állatjait is itt adja el; az egész ottani gabnakészlet a kanizsai kereskedők utján kerül a főváros nagy áruházaihoz és gőzmalmokhoz. Ősszel a bort a mi borkereskedőink veszik meg; százával látunk Letenye vidékéről kocsikát boroshordókkal a nagyobb piacok előtt.

A kérdéses vidék földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozik, Kanizsán ellenben a nép főfoglalkozása az ipar és kereskedelem. Van azonkívül tekintélyes számmal hivatalnok is, kik szintén mint fogyasztók szerepelnek a vidékkel való forgalomban.

Bérmálás

alkalmával a legrészesebb és legalkalmasabb ajándék egy

Imakönyv.

Egyszerű és díszes imakönyvekben, vászon-, bőr-, csont- és bársonykötésekben a legnagyobb választék, a legolcsóbb árak mellett

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében Nagykanizsán

TÁRCA.

Nem vágytam . . . . .

Nem vágytam a dicsőségre.
Nem kerestem soha azt.
És mert sorsom mostoha volt,
Nem hallaték én panaszt . . .

Nem vágytam én hirre-névre.
Nem vágytam én kincsre, nem!
És hogy pályám legyen jényes,
Sohse kértem Istentem.

Egy volt csupán, mire vágytam;
Egy volt, miért küzdtem én,
Csak: hogy Téged bírhasssalak,
Csak: hogy te légy az enyém.

Ezért küzdtem, erre vágytam,
És a vágy csak vágy maradt.
Dalaimban siratom most
Vesztett boldogságotam.

Kardos Jenő.

Az átlukasztott csákó.

Irtá: Beppo.

I.

A bazini kastélyban sok műkincs és szaládi en-lék közt egy átlukasztott csákó is szerepel. Nem valami különös főveg, csak olyan, mint a Czobor féle huszárezred minden egykori tagjára volt. De amikor kérdi az ember, miért őrzik: igen büszke feleletet kap.

— Nem is emléktárgy ez. Több, sokkal több! Valóságos ereklye.

— Ereklye? Ez a rongyolódó csákó?
— Az bizony! A magyar becsület, a nemzeti büszkeség, a hazai vírfus védelmének ereklyéje.

Amikor először láttam azt a csákót, kíváncsian néztem és érdeklődéssel tudakoltam a történetét. Szép asszony büvös szeméről, egy udvari bál éjszakájáról, egy tűzes csárdáról és egy élet pusztulásáról szól a történet . . .

Hej, de híresek is voltak annak idején a Czobor huszárok! Azóta se látunk olyan ezredet.

Bécs város szép asszonyai, szép lányai csak úgy reszkettek a dalás tisztjelért.

Sok nyalka magyar legény hódított akkor a császárvárosban és nem egy házasság jött létre az udvar közbenjárására.

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legiobb minőségben —
a legmérsékeltebb árakon

Czipő- és kalapraktár

II. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Erzsébet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

Világos, hogy a vidék terményeit ide kell hozni, mert itt van a vármegye legnagyobb piaca. Itt vannak a gabna-termény-, bor-, fakereskedők, valamint a biztosító társaságok ügynökségei is, melyekre a falusi nép rá van utalva.

A kir. törvénnyel a helybeli I. osztályú adóhivatalon, dohánytörszén mindig akad dolga a vidéki embernek.

A szatóc, úgy a nép is nagyobb mennyiségben a kanizsai kereskedőknél szerzi be a lisztet, cukrot, kávé és egyéb élelm. cikkeket. Röviden: a letenyi nép, a rossz közlekedés dacára is sűrűn jár városunkba. Behozza terményeit eladás végett és eljön, hogy megvegye mindazokat a dolgokat, melyekre szüksége van,

A mostani forgalom megmutatja az irányt, azt kell követni, abba az áramlatba kell a vasutnak is belleilleszkedni, mi a köcsiközlekedés által nyer lebonyolítást.

A „Keszthelyi Hirlap” a következőket mondja: »Előnyére szolgálnak a vonalnak, hogy a Dunántúli legnagyobb vasúti gócpontba, Murakereszturba szakad bele. A szállítás ugyanis köztudomás szerint a tenger felé gravitál és Murakeresztur eltekintve attól, hogy Bécs-Budapesttel egyenes vonalban van összekötve, a fiumei tengerpartnak Magyarország területén a legközelebbi vasúti gócpontja»

Az állítás két okból téves. 1.) Szombathely, Dombóvár, Székesfehérvár nagyobb gócpontok Murakereszturnál, 2.) Nagykanizsa, Kaposvár, Pécs, Balaton-Szt. György, Lepsény, Csáktornya, Somogy-Szobba pedig vannak akkora

csomópontok, mint Murakeresztur, sőt valamivel különbek. És ezek a helyek mind a Dunántúli kerületben vannak.

Az az érv sem áll, hogy előnyös a vasútra nézve az a körülmény, hogy Fiuméhez egy negyed órányival (tehervonatnál 20perc) közelebb van. Nagyobb távolságoknál ilyen csekélység, egyszerűen nem számít. Önálló világkereskedelemtől pedig kár ábrándozni. A helyi érdekű vonalak a helyi kereskedelmet közvetítik, a világkereskedelmet pedig elvégzik a fővonalak. Egész vidékek, kisebb városok kereskedelmét a fő- és kikötővárosok eszközlik. Magyarország kereskedelmét Budapest, Fiume, Triest, — Angolországét London végzi el. Hiszen Nagykanizsa és az egész Dunántul is Budapest útján vesz részt a világforgalomban; tehát nem közvetlenül, hanem közvetve. — Akkor mégis csak erős képzelőtehetség kell ahhoz, hogy valaki Murakereszturral akarjon bevonni egy vidéket a világforgalomba.

A kanizsai kereskedők Budapest, Triest, Fiume útján érintkeznek a külvilággal; sőt még a kikötővárosokkal is a főváros útján közlekednek, mert egész vidéken nincs oly kereskedő, ki képes legyen egyszerre 300 waggon gabonát utnak indítani, vagy 50 waggon finom teát hozatni.

Letenyé és vidéke azért örüljön, ha Kanizsán eladhatja terményeit, Hogy azok miképp mennek Fiuméba, azt elvégzik nálunk és Budapesten.

A felsoroltak alapján helyesnek és életképesnek azt a vonaltervet tartjuk, mely nemcsak Letenyét, hanem a tekintélyes nagyságu Alsó Lendvát is

érinti és Stajersországba vezet. Ezen a vasúton a vidék az osztrák kereskedelemmel is érintkezhetik.

Itt szintén nincs természeti akadály, mert a vasút a Lendva patak irányában sík vidéken haladhat, mely szint-egy kedvez az építésnek, mint a Váliczka patak völgye.

Azért még nem érdemes vasutat építeni, hogy sokkal jobb, ha bármilyen van, mintha egyáltalán nincs, mert ezt az elvet tartva szem előtt, minden majorba kellene vasutat vezetni. Mas haszna pedig a Bak-Murakereszturi vasútnak nincs. Megmutatja a két végpont is, hogy micsoda kicsiség az egész vonal. Egy falusi gócpontból vezet egy másik (vicinális mellett lévő) falusi állomáshoz.

A közönségnek csak terhére lesz Murakeresztur állomás, mert ha valaki Kanizsára akar jönni, át kell szállnia. Az utasok $\frac{3}{4}$ része pedig ide fog utazni. A rendkívüli tehervonatokat nálunk állítják össze, és minden közönséges tehervonat itt áll leg hosszabb ideig. Kanizsán van a kocsiintézőség is, ellenben Murakeresztur csak kiterő és kiegészítő állomás.

Kanizsán van a vármegye legnagyobb közraktára, mi az építés előtt szintén figyelembe veendő.

Laptársunk azon állítása is téves, hogy a vasút által Letenyé központtá fejlődik, így szüksége van piaci önállóságra. Letenyé helyzeténél fogva sem lehet a vidék piaca; továbbá azért sem, mert falu. Falunak piaca nem lehet, sőt neki van szüksége piacra. Azonkívül sokkal kisebb, hogy sem önálló piacul

De galiba is volt elég. Félelmes hírből állt az ezred. Minden közlegénye híres verekedő. S a tiszték nem túrték, hogy bárki görbe szemmel nézze a magyart. Hát még az udvarlásban milyen rettegett volt a hadnagy, főhadnagy és kapitány, de még az őrnagy is!

Minden szép asszonynyal megáldott férj óva húzódott a Czobor-huszároktól, nehogy baj essék a házasságot nyugalmában.

Az összekoccsanások napirendben voltak. Pár-bajra azonban ritkán került a dolog, mert a Mária Terézia előtti korszakban roppant szigorúan büntettek mindenkit, aki fegyverrel kezében védte a becsületét. Jaj volt annak, aki a tilalmat áthágta. Száműzés, sőt halál is várt a vétkesre.

Am a Czobor huszárok fitytyet hánytak mindenféle szigorú rendelkezésnek. Szembeszálltak azok még az őrdögél is, hát hogyne mertek volna kikezdeni holmi udvari auctoritások irkafirkáival!

A kiváltságot még Czobor Ádám, az ezred korábbi vitézlő parancsnoka szerezte meg.

Egy izben felvette ragyogó szép ruháját, felkötötte hadverő kardját és beállított a császári udvarba. Egyenesen az uralkodó elé járult és így szólt:

— Felség! Eszedem! Ne terheltessek az ármádia vezetőinek kivételt tenni az ezredemmel. Tisztelem, becsülöm a regulát, de ami igaz, az igaz és keservesen igaz az, hogy katonát nem célszerű fekeztetni a virtusának kifejtésében. Aki huszár, az verekedjék, Felség, nemcsak akkor ha háboru van, de akkor is, ha becsülete követeli. Am büntessék azt, aki megszegi az udvari tilalmat, de én sem túrok egy pillanatig olyan tisztet az ezredemben, aki fölött túr a bátorságán. Azért van kard az oldalán, hogy védekezék, ha támadják s ha ő támad, akkor is bizonyára oka van rá a Czobor-huszárnak.

Az uralkodót meglepte ez a bátor fellépés és az ezredes vidám ábrázattal hagyta el a császári palotát.

Azóta kedvre verekedhettek a Czobor-huszárok s amikor gróf Pálffy János került az ezred élére, ez a harci-kedv szinte lángot vetett közöttük.

Mert vitéz volt s elszánt ember, Pálffy. Egyszerű katonának ismerté még akkor mindenki és senkinek merte sejtetni, legkevésbé tán ő maga, hogy néhány év múlva föléll ragadja a sors hatalma és egykor Magyarország híres nádora lesz.

Husz éves sem volt, amikor már a kapitányi rangot kapta, még pedig Bécs ostrománál. Olyan batran harcolt a vasaszedésben, hogy mindenki csodálatát kivívta.

II

„Fényes udvari bált rendeztek a császári palotában. Összegyűlt a két ország sok szép és előkelő hölgye. De legszebb volt Kaunitz Eleonora grófnő, sugár, magas termete, sötétkék szemei, tejedelmi tekintete, mesébe illő, hullámós, ragyogó haja és arcának üdésége, szoborszerű szabályossága heteken át alkalmat adott a bécsi poétáknak és udvari díletánsoknak, hogy szonetteket, magasztaló madrigálokat zengjenek róla.

Es hogy táncolt a gyönyörű Eleonora! Körteformáltak a vendégek, ahol táncosával megjelent az óriási teremben.

Nem mérközhettek vele senki, csak egy asszony, egy magyar asszony, aki még szebb volt, mert irigység sem lakozott szívében: Pálffy János grófnő... Csodálta az urat és nem bánta, ha másnak is tette a szepet. Ő biztos volt a maga dolgában! De lehetett is. Mert szeretni — csak a feleségét szerette a parancsnok.

A terem közepén egymás mellett állt a két bájós asszony s fogadták a hödölőkat. Oly szépek voltak, hogy maga az uralkodó is tágra nyílt szemekkel nézte őket.

Magához is intette az öreg Kaunitz grófot: — Charmante! Ilyen lány! Nincs büszkébb apa a birodalomban!

Azután a daliás Pálffyhoz fordult a feleséges ur: —

— Magnifique! Ilyen feleség! Van-e boldogabb férj összes alattvalóm közt?

Az apa és a férj boldog mosolyal és jobbagyi hödolatla fogadták a kegyes bókókat. Észre se vették, hogy egy előkelő ur lépked a két ünneplő dáma felé s zavarja a szép csoportot.

— Ki az? — kérdezte az uralkodó, mielőtt hosszonyellű szemüvegét arcához emelte, hogy jobban lásson.

Kaunitz sietett az alázatos válaszzsal: — A württembergi herceg... János Frigyes ő fensége.

Pálffy arca e szavakra elkomorodott.

A württembergi herceg már szeptembertől a két hölgyet... Hol az egyiket, hol a másikat nézte, szemük közé vigyorgott fehér arcával, veres fejét mozgatta és mindenképpen kellemeteskedni igyekezett. Az udvarlók mély tisztelettel hátravonultak az uralkodóház rokona előtt. A herceg aztán táncra kérte Eleonorát. Az igézetes lány egyszer végigröpült vele a sima padlón, de amikor folytatni akarta a herceg a tourt, a hölgy hosszú ruhájának csipkéje beleakadt táncosának sarkantyújába s meg kellett állniok. Éppen akkor érkezett hozzájuk Pálffy. Megelőzte a herceget, lehajolt és kiszabadította a csipkét.

— Köszönöm! — mosolygott a grófnő. — Mi legyen a hála?

— Egy tour!

szerepelhessen lde egy vicinális még különben sem elég.

„Ez a vonal (t. i. Murakeresztur—Bak) sohasem szállhat alá egy család vagy uradalom házi vasutjának alacsony színvonalára, hanem természetes helyzeténél fogva fell kell lendülnie, mert a nagyközönség forgalmi körébe esik.“ Igy szól a Murakeresztur—Bak közötti vonalat helyeslő cikk.

Eppen megfordítva van.

A forgalmi köré a tervezett vasút éppenséggel nem esik bele Errefelé nagy forgalom sohasem volt s jelenleg sincs. Az a vasút pedig, amely falusi csomópontcskákból vicinális állomásokkához vezet: az házi, uradalmi és családi vasút.

Előre megjósoljuk, hogy a vasut szaporítani fogja azoknak a tengődő kávédarálóknak a számát, melyek Baross Gábor halála óta gombamódra keletkeztek.

A rosszul épített vicinális valóságos torlasza a jó forgalomnak; mert az egészséges közlekedést bénítja, s mint hogy az áramlat más irányok felé húzódik, — nem lévén elegendő a vidék összes terményeit jól szállítani, csak üresen ketyog és terhére van önmagának.

Farkas Sándor.

Szemere Miklós röpirata.

(Folytatás.)

Született monarchikus gárda az internationalismus ellen.

Nem egyéb, mint egy erősebb, „Paire-Sclub“. nagy nemzeti, hazafias háfgondolattal.

E mellett igazságos, okos, méltányos és politikus. Óvja a megingástól a monarchikus principiumot, a socialismus és a világboldogító democratia ellen.

Lehet, ezzel a törvénnyel olyan egyén is bejut a főrendiházba, a ki ha kívül maradt volna, sem lenne szerencsétlenség, de az ilyes csekélység, (hányszor megesik a képviselőházban) számba sem jöhet a nagy stilyusu politikai alkotás nemzeti általános hatásával szemben.

És ki mondja, hogy a mai főrendek között is nem fordulhat elő fekete bárány — kivételképen.

A politikai hatalmi vi zonyok pedig egyáltalán nem főgnának szám szerint semmi jelentősebb változást szenvedni a főrendi házban O y elenyésző kevés lenne aránylag a census alapján az új tagok száma.

Némelyek azt mondhatnák, terjesszük ki a főrendiházi jogosultságot a census alapján minden állampolgárra, a mint a megyénél tettük a virilistákkal. Odáig én, megvallom, nem mennék. Egyedül azért, mert lehet valaki nagyon gazdag, de sem semmiféle fajtája, vere, — sem ő maga nem hordta szíven a közt, a jót soha; — legyen bár Croesus vagy Nábob, a született törvényhozók közt mona chában még nincs helye. Bizonyos minimalis hazafias polgári érdemhez mégis szeretem kötni ezt a törvényhozási jogot, vagy a multban az ösök, vagy a jelenben élők részéről. A honpolgárjogot sem osztogatjuk minden jövevény vándornak, csak a becsületes, hasznos, munkás embereknek.

A Királyi Felség liberalitása azonban a nemességet oly bőven osztogathatja, hogy a ki a közjót igazán szolgálja, vagy szolgálta és a censusa is megvan, valóban csak a kezét nyujtsa és a fejedelmi malaszt méltán feléje fordul. A modern monarchikus féltelnek ez felel meg a legjobban, leghumanusabban és amellet kellően markirozza, hogy nem vagyunk demokratikus köztársaság.

Azzal nem segítünk a monarchikus prin-

cipiumon, hogy egyes fehér hollókat csatlolunk az „upper four hundredhez“, mint Amerikában mondanák (a tetsőbb 400 New-Yorkban), de ha egész társadalmi osztályokat oda minősítünk, — quasi minden törekvő tisztességes polgárt, — az komoly dolog! Ezer jó oldala van és semmi rossz. A sokszor óhajtott egységes magyar nemzeti királyságnak ez lesz a legbiztosabb és legrészeszerűbb állandó támasza.

A társadalmi mesterséges örök áthidalásának is ez nálunk a legtapintatosabb módja, a monarchikus elv érdekében.

Politikai jogok gyakorlásával azokat bizzuk meg, — kifejtette mar Taine, — akik ebben nevelkedtek.

Ha a királyság nem igyekszik a jobbakat vonzani, magához felemelni, mintegy nivellálni telfelé, legnemesebb feladata teljesítését mulasztaná; — a lefelé hajlás, a nivellálás lefelé, meg magától rohamosan, de természetesen nagy kárára a monarchikus elvnek.

A demokratival kacéerkodó királyok a nép változó kedvének játéklabdái. — Nem irigylés-eméltő fejedelmek. Királyság és telivér democratia élhet együtt ideig-óráig, de mert két ellentétes elv, tartós boldog frigy köztük nem lehet.

Az a tépett, foszlott, — de becsületben elrongyollott zászló, amelyet én lobogtatok, ha a Dynastia kezébe kerül, dicsőségre fog vezetni kinn, és boldogság a benn, mint Mária Theresia idejében.

Akarva beszélek mindig azokról, a kiknek sorsa a hazafias sanyaruság volt, és készakarva látszom teledni azokat, a kiknek alattvalói loyális hűsége k érdemelte és meg is kapta az aranygyapjút.

Nincs a Pálffyknak az én szerény tollam magasztalására szükségük. De gyalázni sem főgnám őket soha. Ők maradtak az olympi magasban, lelküket az én régi és új szuttya kutyaőrösem sorsa irigységgel nem tölti el, — de meg fog dobanni a szívük, ha majdan látják, mint tudnak küz-

III.

Ez órától fogva a gőgös és hiu hercegben még nagyobb ellenzenv támadt szerencsés vetélytárs iránt.

A jó württembergi ugy hitte, hogy ezt a gyűlöletet jó lesz az összes Czobor-huszárokkal éreztetni. Sőt az egész magyar nemzetet megtisztelte vele. Leste az órát, amikor nyíltan becsmérelhetette a magyarokat.

Két napra rá nagy parádé volt a katonai nagy gyakorlótéren. Kirukkolt az egész huszárság. — Haj, milyen kackiás dölceg volt a Pálffy ezrede. S milyen fehér paripán üt a szép parancsnok. Nem is lehet más az Isten első katonája, csak magyar huszár, az is a Czobor fajtából.

János Frigyes pukkadozott és amikor a hatalmas fordulókat és szélvészszel versenyző száguldozókat, a lelkes rohamokat látta, kicsinylőleg szólt a nagyfejű német főúszthoz:

— Miért kommandiroz magyarul, Pálffy? Hát ki érti ezt a civilizálatlan nyelvet?

Pálffy hallotta e megjegyzést és hirtelen hozzáfordult:

— Egy a nyelve és egy a kardja a magyar huszárnak! S a kardja suhintását már sokszor megértette a német!

— De hátha magyarul se tudnának a magyarok? Valósággal ugatniok kellene... Küñben az mindegy!

— Igen! Kivált ha hercegséged az ő nyelvűkön vezeti a kommandót.

Ez sok volt. János Frigyes éktelen haragra lobbant erre a nem várt felvilágosításra, gyalázó szavakkal illette az egész magyar hadsereget, sőt az egész magyar nemzetet újból.

— Ez sok! Ezért felel hercegséged! Kész volt a párba.

A herceg örömet fogadta el a kihívást. Azok közé a bizonyos „leghíresebb lövők“ közé tartozott és percig sem kételkedett, hogy lepuffantja ellenfelét.

A Práter elvadult, mocsaras ligetének egy rejtett tisztásán állt szemközt a két ellenfél.

Az első lövés joga a württembergi herceget illette. Erősen célzott, lölt és a golyó átlukasztotta a magyar gróf csakóját. Most Pálffy emelte föl pisztolyát és egy szempil antánsnyi célzás után oly biztosan találta János Frigyeset, hogy az fölbukott és holtan ott maradt.

Pálffy haza se eresztették a segédei imádtott feleségéhez, aki rettegés közt várt a palotájában. Azt tanácsolták neki, hogy fusson Lengyelországba.

— Hát azért vagyok Czobor-huszár? Hisz meg van az engedélyünk a fegyveres mérközésre béke idején is!

— De arra nincs engedély, hogy az uralkodóház egy rokonát puffantsd le! Siess, mielőtt a haditörvényszék összeül!

A württembergit régen őrizte már a családi krypta amikor Lipót császár új vizsgálatot rendelt Pálffy ügyében... A vége: bocsánat, kegyelem, hazatérés, aztán emelkedés tábornokká, horvát banná, országbiróva, aranygyapjas vitézzé, főparancsnokká, nádorrá... Hát lehet-e még magasabb emelkedés?

A Rákóczy-féle szabadságharcot ki más folytatta el, mint a szép Kaunitz Eleonora egykori lovagja és udvarlója? Am az átlukasztott csakót megtartotta emléküf. Mint az udvar kegyence hányzor nézhette egykori kuruc virtusának ezt, a dicső bizonyosságát! S az erekljét a Pálffy hiven őrzik mindmáig.

— Ocsóra szabja, gróf!... Hármat is megér az a brüsszeli csipke!

A három tourból több is lett s ez boszantotta János Frigyes herceget. Nem szokta meg, hogy bárki háttérbe szorítsa. Főleg egy magyar gróftól nem tűrhette el... de legkivált Pálffy Jánostól nem akart zsebre rakni efféle. — Tudta, hogy Eleonora érdeklődik a legszebb bécsi huszár iránt. Az sem volt titok előtte, hogy Pálffy gyűlöli a herceget, jobban, mint ő a gróftot...

Az indulat már mindkettőben forrott, csak alkalom kellett, hogy kitörjön.

János Frigyes újból közeledett Eleonorához: — Ezt a lengyel polkát, grófnő, remélem, csak velem táncolja?

— Köszönöm, herceg. Most már pihenek. De utána csárdás következik.

A herceg gőgösen kapta föl a fejét: — Csárdás! Ugyan kérem! Hát ki táncol ilyen paraszt-táncot!

A gróf ott állt és közbeszólt:

— Kíváncsi rá hercegséged? Hát majd leszünk oly bátrak és bemutatjuk a paraszt-táncot. Ugye bár grófnő?

— Legkedvesebb táncom! — nevetett Eleonora — s az olyan hires palotás- és csárdás-táncossal, mint Pálffy, igazi élvezet is lesz.

A herceget már elfutotta a mérég és tovább sétált. Mikor aztán folyt a paraszt tánc, oda lépett a pihenő Pálffy János grófnéhez, a szép Czobor-Amáliához és maliciózan jegyezte meg:

— Férje ura ugyancsak buzógkodni más nők körül...

— Hadd hódítson; azért mondják a legszebb huszárezredesnek! Nem vagyok féltékeny, herceg! Ismerem az én uramat.

És mosolygott hozzá ártatlanul.

deni az én hősei a békében és háboruban egyaránt, azért az ügyért is, a melyért mindig küzdöttek a jó Pálfiyak: »csak szívéhez kell szólni a Magyaroknak.«

Vagy — e nép arra sem volna érdemes?

Mátyás király, Mária Theresia együtt éreztek a nemzettel* és bele tudtak pillantani a magyar ember lelkébe.

Aki az új és a régi társadalom vezető elemeit egymashoz közelebb hozza és az egésztest fuzionálja: a legnagyobb szolgálatot teszi „trónnak és nemzetnek“.

A régi nemesség, amíg vezérszerepe volt, mindig megtette hazafias kötelességét lelkesen. Áldozott híven vért, vagyonát a honért. Szemrehányás nem érheti, sőt mondhatnám: a tandíjat drágán fizette meg.

Ha a mai Magyarországnak ez a mostoha, de hű fia egy kis erkölcsi támogatásban (máskülönben szó sem lehet), szeretetben részesül az uralkodóháztól, bizonyára nemcsak méltányos és igazságos, de politikai is lesz, és »áldás« lesz rajta.

A megifjodott főrendház legmélyebben fog gyökerezni a nemzet testében és vérében, és ez által a monarchikus principium leghívebb támaszai lesznek »ép az ideális lelki kis emberek«.

Ha velünk a jó sors, megérjük végre, hogy az uralkodóházhoz lessz lüzve valahára ez a had, — mindkettőjük és az ország érdekében, — és érezni fogja a dynastia, hogy ennek a büszke népnek erős a karja és — a lelke színeany.

Ma ez »egíthet, meglátja a nép ott fenn ragyogó vezércsillagát: »a monarchikus magyar csillagot!«

Ennek a tényétől elbukik minden anarchia.

A dynastia dicsősége és a magyar nemzet érdeke kell hogy a jövőben legyen, látom, egy is lessz, — avagy enyésznek a monarchikus principium, sőt vele maga a monarchia is.

* Az akkori nemzettel és főkérvésével.

(Folytatása következik.)

HIREK.

A horvát lázongás.

„Muraközi“ lapírtásunk írja:

A horvátországi lázongás következtében, minálunk Muraközben, főleg a nép köztü remélték vannak — terjedve. A muraközi nép tart a horvátok betöréséről. Ennek egyik jele az, hogy a csáktornyai takarékpénztárakból kezd a nép kivenni betéteit, mert fél, hogy a horvátok a takarékpénztárakat támadják meg először. Megnyugtató tudatjuk a pénzeiket feltöltött betevőkkel, hogy a takarékpénztárak oly kevés pénzt hevertetnek pénztárakban, ha mind elvannék a horvátok, még akkor sem veszítik el a betevők pénzüket, mert a takarékpénztárak a vagyona nem a pénztárban, hanem a kiadott kölcsönökben van.

Aztán a remélték nem szabad sokat adni. A horvát lázongók egyver nélküli emberek, a kik az ő saját kormányuk ellen lazonganak, de eszük ágában sincs Magyarországra betörni. Ezt megtenni annál kevésbé merészelik, mert a közigazgatási hatóság — nagyon helyesen — már e ve olyan védelmi intézkedéseket tett, a melyek még a kedvüket is elvenné azoknak, a kik gonosz szándékából át mernék lépni a magyar határt. Minden ponton egy egész sereg csendőr őrzi a határt s bármely pillanatban nagy számú katonaság áll a hatóság rendelkezésére. Ezeket megnyugtatósnak a felénkibeknek.

A muraközi nép között is találkoztunk szörványosan egy-kező, a kiknél legkéony talajra akad a horvátok izgatása. De ezek csak szóval adtak

kifejezést néze-üknek, a miért a bíróság előtt kell felszólítani. E minán tény, hogy a muraközi nép sem ment a horvát izgatások behatásaól, a minnek oka a horvátokkal való mindennapi érintkezés, nagyon meggyugtatók a közönségre azok a preventív intézkedések, melyek a közigazgatási hatóság részéről e ideig történtek.

Egy muraközi földművelő beszélt el, hogy Varasd-Topicán akadályokat gördítettek a Magyarországhoz odamenő úrdőző közönség ele. E kellemetlenség elől igen könnyen ki lehet térni. Nem kell oda menni addig, a míg a Drafan túl békesség nem lesz. Készthetly sincs sokkal messzebb, mint Tolica, ott ugyan azt a vizet kapja a betev, mint Topicán. Aztán ott legalább nem bántják az embert.

Egy kanizsavidéki plébános fi yelmezette híveit, hogy tekintettel a horvátországi állapotokra, ne menjenek Bisztrícére ezidén bucsura, mert kellemetlenségnek lesznek kitéve. Ez okos szó volt az illető plébánosót. A mi muraközi hazafiss jelkészeink is bizonyára figyelemzettetni fóják híveinket, hogy addig, míg Horvátországban a rend és béke helyr nem áll, óvakodjanak Bisztrícére randulni. Ne vigyék oda vallási érzelmeiket s pntziket, a hol nem szivesen látják őket. Csak-tornya és Vízszentgyörgy is bucsujáró helyek, a hol bizonyára ép ugy ezeget lehetnek vallási kötelezettségek, mint a háborgó Horvátországban. De egyébként is a jelkészség a közönség békés s a nép nyugalmá szempontjából is helyesen cselekednek, ha óva intene a népét, hogy ezen zavaros időben ne menjen Bisztrícere ajtósságait végezni, nehogy vallásosság helyett hazafiatlanságot hozzon magával haza.

— **Bérmálás.** Nagykanizsa város közönsége folyó hó 26 an impozáns fogadtatásban részesítette főt. *Kutrovácz* Ernő győri felszentelt püspök ömeltőségét, ki *Hornig* Károly báró, megyés püspökünk felkérésére városunkba jött, hogy a katolikus egyház híveinek kiosssa a bérmálás szentségét.

Városunk az egyházfő tiszteletére ünnepi diszt öltött. Minden házon nemzeti lobogó lengett és a merre a díszmenet vonult, kúnyhók és paloták lakói egyaránt dokumentáltak a magas vendég iránti tiszteletüket.

Gelséről jövet délután 6 órakor ért ö méltósága nagy ki-éretével városunk határához, ahol *Vécsy* Zsigmond polgármester festői díszmagyarban, a városi tanács és képviselőtestület élén fogadta és üdvözölte a kiváló vendéget, ki szívélyes köszönetet mondott a nem várt fogadtatásért és a megtiszteltetésért, ismert szerénységénél fogva, nem is magának, hanem megbízójának, megyés püspökünk személyének kívánta betudni és ö nagyméltóságának ezt örömmel is fogja tudomására hozni.

Ö méltósága meghívása folytán a polgármester a püspöki díszfogatba szállt és most gyors tempóban haladt a bevonulás az ünnepi díszbe öltözött városba, melynek összes harangjai megkondultak. Elül 50 banderista vágatott és igazán öröm volt azokat a jóképű magyar fiukat lóháton bő ingujjban, piros pruszlisau, árvaléany hajjal a pörge kalapban. Láttuk a nép gyermekeit igaz mivoltukban.

A banderium után jött a főkapitány kocsija, majd a püspöki fogat, melyet 54 magánkocsi követett.

Magyar-utcán két kisebb, a fő-uton egy nagyobb, reudkívül szép és izléses kiviteli díszkapu volt felállítva »Isten Hozott« felirattal. Egy negyedik díszkapu a cintorium előtt volt. A Fő-uton, Nádor-utcában és a Cintoriumban az iskolák növendékei, valamint a zászló

alatt kivonult testületek sorfalat képezték. Ezen sorfalak pedig a közönség óriási tömege képezte hátterét, lelkesen éljenzve az áldást osztó főpapot, kinek bevonulása valódi diadalut volt, melyet a gondos rendezés folytán a legkisebb diszonancia sem zavart meg.

Ö méltósága a Szent-Ferencrendiek társházában szállt meg.

Szerdán reggel ezrével jöttek a kanizsai és homokkomáromi hívek városunkba, hogy a bérmálás szentségét felvegyék, illetve, hogy az ünnepélyes szertartásnak tanui legyenek.

Déli egy órakor fogadta ö méltósága a tisztelő küldöttségeket.

Ma csütörtökön a kanizsai tanulóifjúság és holnap pénteken a kanizsai hívek ezrei részesülnek a bérmálás szentségében.

— **Személyi hír.** Dr. *Schack* Béla, a felsőkereskedelmi iskolák főigazgatója, kedden délelőtt a felsőkereskedelmi iskola tanulmányi ügyeinek megvizsgálása végett Nagykanizsán időzött. Innét ugyanazon célból Zalaegerszegre utazott.

— **Eljegyzés.** *Bettlheim* Győző, a kanizsai *Bettlheim* W. Samu és fiai nagykereskedő és gyári cég főnökének leányát, *Aranka* kisasszonyt eljegyezte *Deutsch* Tivadar, a szombathelyi *Löwenstein* és *Deutsch* cég baltája.

— **Elnök-választás.** A nagykanizsai *Irodalmi és Művészeti Kör* igazgatótanácsa folyó hó 25-én ülést tartott, melyben sajnálattal vétetett tudomásul, hogy a kör érdemes elnöke, *Szalay* Lajos ügyvéd, megrongált egészsége miatt a kör elnökségéről lemondott. Az igazgatótanács az évi rendes közgyűlésig a kör vezetésére *Horváth* György főgymnázium igazgatót, az irodalmi szakosztály elnökét kérte fel; utóbbinak helyébe pedig *Csöti* Márkot, a főgymnázium irodalmi tanárát sikerült megnyernie.

— **Uj közjegyző Pécsen.** Az igazságügyminiszter dr. *Madarász* István pícsi gyakorló ügyvédet Pécsre közjegyzővé nevezte ki.

Püspökfogadás Túrján. *Kutrovácz* Ernő győri felszentelt püspök a hó 18-an érkezett Zalaszentörzről Túrjere dr. R. dey Gyula apátkanonok és dr. Böszinger Rezső szomszédi jegyző kíséretében. Túrje határan a közönség és újárósága nevében *Illés Ráfáel* kormányzó üdvözölte a püspököt, aki harangzúzás mellett vonult a orfalat képező óriási közönség sokasága között a templomba, ünnepélyes alkalomban részesítve a híveket. A közönség és a prepostság által emelt, nemzeti színi zászlókkal és a prepostság színeivel díszített szép diadalívek alatt vonult be az ünnepi menet. Egy telnyka kedves közvetlenességgel elmondott beszédben virágosokrot nyújtott a püspöknek. Május 19-én a püspök csendes miséj után *Illés Ráfáel* töljei lelkész és premonstre kanonok mondott mezható beszédet az ünnep jelentőségéről. Ez után pedig 985 hívő részesült a bérmálás szentségében. A végáldás után következtek a tisztelgések az ünnepesen megjelent notabilitásoknál. Ugy a messze vidékről megjelent papság, valamint tanítóság te tületileg tisztelgett a bérmálást teljesítő püspököt dr. *Kunc* Apoll prepost praelátusnál, dr. *Jankovich* László gróf főispánnal, *Cserfán* Karoly alispánnal, dr. *Rédey* Gyula apátkanonoknál, dr. *Ruzsicska* Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelőnél és *Illés Ráfáel* kormányzóval. Az *Hittaris* társaságot dr. *Kunc* Adolf prepost látta vendégül fenyes asztalánál. Ö üdvözölte szívből takadt melegszavakkal az apostoli feladatát oly megható buzgalommal betöltő bérmáló püspököt, dr. *Hornig* Károly báró megyei püspököt; a főispán és alispán emeltek poharat a lelkészkedő papság nagy és fontos hivatására. Dr. *Kunc* Adolf dr. *Rédey* Gyula apátkanonokra, dr. *Ruzsicska* Kálmán tanfelügyelőre és *Malatineky* Lajos főszolgabíróra emelt poharat. Dr. *Rédey* Gyula a prepostra, mint egykori kedves tanárra, dr. *Ruzsicska* Kálmán kir. tanfelügyelő dr. *Rédey* Gyula apátkanonokra és *Illés Ráfáel* jóságkormányzóra, mint felejtethetlen iskolatársaira, majd *Stronszky*

Agoston préposti titkára és promontrei kano-
kora mondott köszöntőt. Az ünnepi közönség
mély tisztelővel és hű bensőséggel tanu-kodó
táviratban üdvözölte dr. Hornig Károly megyés
püspököt.

— **Wlassics miniszter ajándéka.** Dr.
Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi
miniszter az ő minden iránt kiterjedő fi-
gyelmével és magas érdeklődésével nagy
örömet szerzett a csáktornyai m. kir. áll.
tanítóképző intézetnek s ezzel kapcsolatban
a város közönségének s Muraköznek. Mi-
niszter ur ugyanis e hó 12 én kelt rende-
letével az intézet, illetve Csáktornya város
részére megküldötte gróf Zrinyi Miklós
költő remek kivitelű, igen értékes olajfes-
tésű arcképét, az intézet igazgatójához in-
tézeti következő sorok kíséretében: — A
Tekintetességed igazgatása alatt álló m. kir.
állami tanítóképző-intézet fennállásának 25
éves jubileuma közeledtével e levelem mel-
lett megküldöm az intézet részére Csáktornya
város nagyfiának Zrinyi Miklósnak, a költő-
nek és hadvezérnek olajfestésű arcképét.
M megbízom az intézet mindenkori igaz-
gatóját, hogy a képet alkalmas elhelyezé-
sében állami letétként őrizze mindaddig, míg
Csáktornya városban valamely nyilvános
képtár nem létesül. Ez eset bekövetkeztével
a kép a mindenkori vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter rendelkezése alapján az illető
műgyűjteménynek adandó át, hasonlókép-
pen állami letét gyanánt. Küldeményem
sértetlenül történt megérkezéséről s átvé-
teléről tegyen Tekintetességed jelentést. —
Budapest, 1903. május hó 12 én. *Wlassics.*

— **Tavaszi mulatság.** A galamboki önk.
tízoltó-egyesület saját alapja javára jövő évi
június hó 7-én vasárnap a galamboki közzei
erdőben tavaszi mulatságot rendez. Belepti-díj
személyenként 80 fill. Felhívások köszönettel
fogadtnak és birtokilag nyugtáztatnak. Kezdeté
delután 3 órakor.

— **Gyermekmenedékhely a Balaton part-
ján.** A kormány a Balaton partján állami
gyermekmenedékhelyt akar alapítani. — A
minap Raisz Gedeon osztálytanácsos, Frank
Ödön egészségügyi felügyelő és Ruffy Pál
miniszteri tanácsos, az állami gyermek-
menedékhelyek országos felügyelője a somo-
gyi partot Fonyódtól Siófokig részint közsin,
részint gyalog bejárták és aztán a további
napokban a Balaton többi partvidékét
keresték fel, hogy a miniszteriumnak javas-
latot tehesse arra nézve, mely helyen
állítsassák fel a szanatórium.

— **Szeszfinomító.** A *dunántúli
mezőgazdasági szeszgyárosok* r. t. által
Nagykanizsán létesítendő szeszfinomító
gyár előmunkálatai gyorsan haladnak
előre. A gépek beszerzése körül a tár-
gyalások már folyamatban vannak és
mihelyt e tekintetben megállapodás jön
létre, az építkezési munkálatokra az ár-
lejtés ki fog iratni. A részvénytársaság
igazgatósága a gyárnál betöltendő igaz-
gatói állásra, kinek ugy koreskedelmileg
mint technikaiag képzett egyénnek kell
lennie, már pályázatot hirdetett.

— **Agyonütötte a villám.** Folyó hó
25-én Horváth Ferenc alsódombori-asztalos neje
a Légrád község tulajdonát kepező gyurgyanci

erdőbe ment lázni. A hirtelen keletkezett vihar
ellen egy terebélyesebb fa alatt keresett men-
deket, de vesztete. Mert alig, hogy néhány percig
időzött ott a fa alatt, a villám a fába sújtott és
az asszonyt is oly súlyosan érte, hogy az rögtön
szörnyet halt.

— **Deák-emléktábla.** Mint már
jeleztük a nkanizsai Irodalmi és Művészeti
Kör mozgalmat indított az iránt, hogy vár-
megyénk halhatatlan szülőltje, Deák Ferenc
születésének századik évfordulója a nagy
hazafihoz méltó keretben ünnepeltesse meg,
és e célból elhatározta, hogy a város kö-
zönségének hozzájárulásával művészi kivitelű
emléktáblával örökíti meg a haza bölcse
emlékét. — Az emléktábla kivitelével — ér-
tesülésünk szerint — művész gárdánk egyik
legzsenialisabb tagja *Telecs Ede* szobrász fog
megbizatni. — Az emlékmű úgy tervezte-
lik, hogy az egyaránt méltó legyen egy a
nagy hazafi emlékéhez, mint Nagykanizsa
város közönségének intelegentiájához, mely-
hez ez esetben a hazafias áldozatkészségnek
is kell párosulnia. — Tekintettel arra, hogy
Zalavármegye törvényhatósága a Deák
Ferenc ünnepélyt október hó 17-én tartja
meg, Nagykanizsán az ünnepség egy nap-
pal később lenne megtartandó, hogy az
illetékes tényezők mindkét ünnepélyen meg-
jelenhessenek.

— **Az anyós szelleme.** Egy kis vidéki
városban történt A negyedik dimenzió néven is-
mert spiritizmus hívei ülést tartottak. Szellemidé-
zés közben közki vanatra az egyik ur anyósának
árvát idézték meg, a mely szokatan pontoság-
ga megjelent. Az anyós szelleme, a vendégek
átá nos esodaikozására, a legbesmerőbb jelzők-
kel illette mezdöbntet vejét. A vő a kínos ügynek
szitkozodásokkal akart véget vetni, de nem tudta
tulkiatni az erős kifejezésekben bővelkedő szel-
lem hangját. Vegre is a vő megragadott egy ezüst
gyertyatartót és odvágta, ahol a szellem meg-
nyilatkozott. A repülő gyertyatartót jarkialias
követte. Lapat gyujtottak és az őszinte szellem
helen a vő ur feleséget találták verző fejjel. A
terj kifeestette, hogy tetté nem bánta meg,
mert sznyvednie kell annak a testnek, amelyet
az anyós szelleme magára ölt.

— **Cseléd-díjazási ünnepélyek.** Szép
ünnepély folyt je folyó hó 21-én Nován nagy-
szánu érdekű közönség részvetele mellett. E
napon adtak ugyanis át *Horváth Ferenc* urodalmi
eselednek 27 evi buzgó szolgálatainak jutalmul
a földművelésügyi miniszterium kitüntetését: a 100
korona díjat és diszoklevelet. — A lelkemelő
ünnepély *Mayer István* járási főszó gabiró nyitotta
meg, méltatva az ünnepély fontosságát; szolt a
becsületlen munkáról; majd az országos cseléd-
pénztár hasznos voltáról, ajánlva azt a megjelnt
közönség figyelmébe. Ezután szolt *Stadel János*
zalatárokai földbirtokos, mint akít a vármegye
főispája a kitüntetés tárgyakat átadására felkért;
nagy hatást keltett beszédében ő is részletesen
foglakozott az országos munkás pénztárral; majd
méltatta a kitüntetett cseléd hűségét és kvártó
munkásságát s társainak köveésre ajánlotta és
átadta a derek cselédnek a 100 or. jutalmat és
a diszoklevelet, melyet a kitüntetett egyszerű
szavakban mondott köszönetet. Végő *Tornyos*
Gábor esperes-plebános szolt, a kitüntette, mint
buzgó katolikus emelve ki s jutalmul a maga
részéről neki 10 koronát adott át Az ünnepséget
dr. *Batthyány* Zsigmond vendégszerető hazánál
gazdag lakoma zárta be, melyen számos lelkes
felkőszöntött mondott-k és táviratiag üdvözöltök
dr. Darányi Ignác minisztert és dr. Jankovich
László gróf főspant.

Füller János pusztaszeresi (Zalamegye) major-
gazdat a m. k. földművelésügyi miniszter színten

100 korona jutalommal és diszoklevelel idéltette
ki hosszú és hűségű szoláitáért. *Füller* jelenleg
dr. Hary István vármegyei főorvost szolgálja s
mar 56 éve all egy család szolgálatában, becsü-
letes munkával szereven meg a mindeppnt
enyret a hűséggel és szorgalommal érdemelve
ki gazdái szeretetét. A jutalmat szép ünnepély
keretében adtak át neki, amelyen részt vettek dr.
Hary István és családja, *Deák Mihály* földbirtokos
a főispán és *Marton László* földbirtokos a Gazda-
sági Egyesület megbízásából; valamint a Hary
család vendégei. *Deák Mihály* a kitüntetett gaz-
dához s a cseléd-éhez szép beszédet intézett,
becsületlen munkára, szorgalomra buzdítva; a tisz-
teséges munka értéket, megbecsülést hangszo-
latva. Ezután átadták a jutalmat az öreg szol-
gának, aki azt meghatóttan köszönte meg. — Az
ünnepély után a cselédcség, urasága sziveségéből
eg lakomát csapott a az ünnepélyen részt vett
vendégsereg dr. *Hary István* vendégszerető hazá-
nál vidáman fejezte be a szép napot.

— **A miniszterelnök tanácsadója.** —
Szombaton történt, hogy *Szell Kálmán* miniszter-
elnök Budapestről Kátótra utazott. A vonat a
győr-zombathelyi vonal egyik nagyobb állomá-
sán vesztéget es míg a kormányelnök kocsjában
partózkodott, kísérője egy magas állásu állam-
lértiu, a Perronon sétálgatott. Ugyanazon a helyen
jarkalt fel-alra az állomás főnöke, ki néhány ur-
emberrel tárgyalta a mostani politikai viszonyokat.

Az állomásfőnökkel beszélgető csoport köze-
lebe epen akkor ért oda az említett államfértiu,
mikor a politizáló vasúti hivatalnok ezeket mondta:
— A miniszterelnök rosszul csinálja a dolgát.
Az elienek meg mindig obsztusi és nyujtja az
időt a vegi teszig. — ha az ő helyetben len-
nek éjjei üléseket rendelnek el, majd szeretnem
akkor aztán látni, m-éddig győzi *Lengyel Zoltán*.

Alig fejezte be azonban beszédet, odalépet a
kormányelnök kísérője.

— Nézze, főnök ur! Ön elég tekintélyes áll-
lasi hivatalnok. Ott ad a miniszterelnök kocsija.
Lepjen be a kegyelmes úrhoz és terjessze éjeje
tanácsát. *Iy pompás* esmet a miniszterelnök
nem fog jutalmazni tanul hazyn, sőt mar latom
is aranyzsutóros bluzán az erdemrendet. — Szol-
es beszélt a miniszterelnökhöz.

Ezt a tanácsot azonban nem fogadta el az
állomásfőnök.

— **Népgyűlés.** *Zalaszentgyörgyön* vasárnap nagy
népgyűlést tartottak a katonai javaslatok ellen.
A népgyűlésen megje entek *Eitner Zsigm*, *Bartha*
Miklós, *Lengyel Zoltán*, *Lovász Márton* és *Értő*
Endr képviselők, akiket a község határára zárs-
lőkkel, bandériummal fogadtak. A piactéren el-
hangzott leikes, gyujtó beszédek után a népgyűlés
egyhangulag elfogadta a tiltakozó határozati javas-
latot. A népgyűlés kérvényét szártatu küldöttség
pénteken, e hó 29 ikén viszi fel Budapestre.

— **Laktanyai pótraktár építése.** —
Nagykanizsa város közönsége által a cs. és kir.
gya-ogsági laktanyában építendő pótraktár építési
munkára f. hó 25-én ajánlati versenytárgyalás
tartott. Az építés összes költségeire 37.000 K.
volt előirányozva. A kitűzött határidőig csak két
pályázat érkezett be. — Ajánlatot tettek *Sailer*
Lajos és *Morandini Román* nagykanizsai építő-
mesterek. Előbbi 105, utóbbi 122 százalék en-
gedményt tett. A városi tanács *Morandini Román*
ajánlatát fogja, mint legkedvezőbbet a képviselő-
testületnek elfogadásra ajánlani.

— **Hurokra került tolvaj.** Jó fogást
csinált a szombathelyi rendőrség. Elcsípett egy
evék óta körözött egyes krú szakaácsot, ki több
városban vette hasznát e nemes tulajdonságának.
Marton Mária a jeles hölgynek a neve, ki Szom-
bathelyen is szolgált 2 évvel ezelőtt *Vince István*
magauzónál, ki szintén néhány ruhadarabbal
károsított meg. Legutóbb Zalaezerszegen állott
szolgálatban, hol hosszabb ideig elég ügyesen
űzte mesterségét s mikor már inogni érteze attal
a talajt eillant tevékenysége színhelyéről és
Gyánfalvára ment. A zalaezerszégi rendőrség

Lampionok, Léggömbök, Kerti-diszítések,
Rendező-jelvények — Confetti — Serpentin

legolcsóbb árak mellett kaphatók:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagykanizsán.

lányi megkeresésére a szombathelyi rendőrség kizsármagolta tartózkodási helyét és értesítette a gyánafalvai csendőrséget. A csendőrség házkutatást tartott, de semmi bizonyítékot sem talált, így a leányt szabadon bocsátotta. A leány mégis kelepedbe került. Lopott ruhájában bejött Szombathelyre. Itt azonban a rendőrség felismerte, körmöntről hazugságai dacára is letartóztatta és átszállította Zala-Eger-regre.

Intakt állapotban. Romantikus világot élünk. Sok minden megtörténik nem annyira a nap, mint inkább a hold alatt. Ezen történetek, melyek a nyomdaiesteket nem igen tűrik meg, rendszeren bő anyagot nyújtanak a pletykára, de csak itt ott, legtöbbször a szenzációt hajhászó sajtóorganumokban lesznek megörökítve. Ilyen megörökítés kihatathat egy egész életre és időkre is teheti azt. — Az erkölcsi tönkretétel ellen gondolja meg, óvni leányát egy zentai urnó, midőn a következő nyilatkozatot teszi egyes napilapokban közze:

Nyilatkozat:

„A hazai lapokban felmerült különféle téves és alibi-ekkel szemben anyai kötelességem kijelenteni, hogy kiskorú leányom Rudics Juliánka rövid szoknyaságát, tapasztalatlan naivitását és regényes hajlamait — férfukhoz nem illő módon — felhasználták ugyan arra néve, hogy leányomat a szülői háttól megzavítsák és tekintélyes hozományát kéhez kaparintsák, de az isteni gondviselés különös rendelkezése leányomat intakt állapotban megőrizte, hamar szüleimnek a karjaiba vezette vissza.
Zenta, 1903. május 25-én.

előbb öv. Rudics Imréné
most férj: **Milacska Lajosné.**

Vajjon elérte célját? Alig hisszük. Hisz a világ annyira romlott, hogy már nem hisz a jó erkölcsökben.

A vendégek. Az urnó: Mit szóltak a vendégek, mikor azt mondtad, hogy nem vagyok itthon?

Szobaleány: Mosolyogtak és azt mondták, hogy mégsem mindig szerencsétlen nap a péntek.

A katonaszabadító. Egy furfangos csalót köröznek, aki a szomszéd vármegyékben több jómódu gazdát rászédett. Miniszteri titviselőnek adta ki magát s a katonasorban levő legényeket vval biztatta, hogy kiszabadítja őket a katonaságból, ha jól megfizetik. Azt mesélt, hogy a miniszteriumból van kiürülve, hogy így pénzt szerezzen, mert ebben az ex-ces világban adót senki sem fizet s a kormány nem képes az állam kiadásait fedezni. A katonaszabadítás legkisebb taksája 200 korona volt, de fizettek neki 1000 koronát is. A csaló több ezer koronára rugó összeget harcolt össze s mikor a hatóság el akarta csúni, ügyesen megszökött.

A „Balaton írásban és képen“ 136 illusztrációval megjelent és tízve 5 kor., kötve 6 koronáért kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Irodalom.

Nagy idők. Nagy idők történetét írja Acsády Ignác: A Magyar Birodalom Története című művének 13-ik és 14-ik füzetében. Nagy Lajosnak és közveien elődeinek korszakát rajzolja. Tehát az a kor, melyek kezdete a királyi hatalom alkonyatosságát mutatja, vége pedig a magyar királyság tényleg és dicsőségében legzavartabb ideje. Az I. Károly uralkodását megelőző 50 évben véres benmozgalmak színhelye volt Magyarország. Színeinek komorágával megdöbbent az a kép, melyet Acsády e korszakból elebünk tar. Az egész államgépezet megakad, a jogrend és belső biztonság helyébe rablás és erőszak lépett és Vencel Ottó uralkodásának eseményei tulajdonképen az elhatalmasodott oligarchák személyei körül csoportosulnak. Nem túlzás, ha Acsády azt mondja, hogy Károly a királyi hatalom igazi újjáalkotója. Bőrcességének bizonyága, hogy ehhez a munkához felhasználta a főnemek ösztönét, hogy a főnemességre és polgárságra támaszkodott. Az ő érdeme az akkori va utának rendezése, a honvédelem újjászervezése és hogy a polgári elemet és a városokat tümentelen kiállításgal a kedvezménytel igyekezett országát szociálgazdasági szervezetében megjelő szerephez juttatni. A munkát, amit megkezdett, Nagy Lajos fejéte

be dicsőítesen. A magyar történetíróknak leszbb lejezetei közé tartoznak azok a lapok, melyeken Acsády Lajosnak alakját, politikai és uralkodói egyéniséget rajzolja meg. Nincs történeti munkánk, melyben a nagy király jelentősége olyan pregnansul kidomborodnék, mely olyan tiszta képet nyújtaná Nagy Lajos munkájának, szociálpolitikai és diplomáciai tevékenységének. Nemcsak a csatateren, a politikai tevékenységben egyengette Magyarország nagyságának útját, hanem a kereskedelem és pár terén is. A kivétel fokozásának szempontjából megnyitotta az országot az idegen iparnak, de a hazai ipar fejlesztését is szíven viselte. Rólomlalta a csehrendszer és gondoskodott nemcsak az iparosok, de a fogyasztók érdekében is. Nem csak megszokódott a hazai iparosok száma, hanem némelyik európai színvonalra is emelkedett. A városi elem gazdagodását aztán az állam hatalmas gyarapítására használta fel. De nem feledkezett meg az östermelessel foglalkozó aló neposztályok javáról sem. A főcseri bíráskodást egyenesen jobbágyvédő cézatra terjesztette ki. Igazán nagy volt minden terén. Nagy min király és nagy mint ember Acsády történetíró előadását és írói művészetét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Lajosnak annyiszor megrajzolt nagyságát egészen új színben tudta felütnetni. Ezen az új képen talán emberibb, mint más történetírók jellemző előadásában, de melyebb is és közelebb áll hozzánk. Ezt a Nagy Lajost nem csak csodáljuk, de szeretjük is, őt, a mi több, meg is erjük, mert belátunk a lekébe és nyomon követjük emberi és uralkodói fejlődését. Acsády gyönyörűen kiállított munkája az Athenaeum kiadásában jelenik meg 40 füzetben és egy-egy füzet ára 60 fillér.

- Dankó Pista 60 eredeti magyar dala, zongorára, énekre, — szöveggel . . . . . 4.—
- Piros tojás zenealbum, 25 legszebb zeneszerzemény zongorára . . . . . 4.—
- Gyaluforgácsok. 100 eredeti magyar népdal. Szövegét írta és zenéjét szerzette Paludé Nagy Lajos. I füzet 25 dal. . . . . 3.—
- Dóczy nóták, kiadja a debreceni Csokonai Kör . . . . . 5.—

Rohitschi
Tempeltorrás
Étvágyat hoz.
Az emésztést előmozdítja.
Szabályozza a gyomort.

A nagykanizsai sörgyár városi sörraktára.

Van szerencsénk tudatni, hogy tisztelt vevőink nagyobb kényelmére a **Kazinczy-(városház)- utczában 14. sz. alatt** levő öv. Adler Mórné féle házban

állandó sörraktárt tartunk ahol továbbárusítók részére, ugy **hordó-sörök** valamint **Eredeti töltésű palaczk-sörök**

összes sörfajtáinkból friss, jégben hűtött állapotban a nap minden szakában kiszolgáltattak.

Nagykanizsai Malátagyár és Serföződe Részvénytársaság.

Beniczkyné Bajza Lenke
kedvelje az egész magyar olvasóközönségnek. — Regényeinek tárgya megragadó, kedves és lebilincselő.

Beniczkyné Bajza Lenke
... REGÉNYEI ...

Mártha. . . . Regény 2 kötetben . . .
Ara füzve 4 kor., kötve 5.80

Helytartóné. . . . Regény 1 kötetben . . .
Füzve 2.80 k. kötve 4.40

Előítélet és felvilágosultság.
Reg. 3 köt. Füzve 10 kor. kötve 14.80

Fekete könyv. Ahol a cipő szorít
2 elb. 1 köt. Ara 3 kor. díszköt. 4.60

A magyar népirodalmat kedvelő t. olvasókönöség figyelmébe ajánljuk a magyar regényirodalom egyik elsőrangú nagyjának, **Beniczkyné Bajza Lenke** fölsorolt regényeit, melyek alulról könyvkiadócségnél s általa minden könyvkereskedésben, beszereshetők.

FISCHEL FÜLOP
könyvkereskedés és könyvkiadóhivatala
NAGY-KANIZSÁN.

- Uj könyvek és zeneművek**
Kaphatók
- Fischel Fülöp könyvkereskedésében:**
- Zola Emilé Igazság. Két kötet. . . . . K. 7.—
  - Tolstoj Leo: A házasság regénye . . . . . 1.—
  - Conan-Doyle: A kings gylandi rejtély. . . . . 1.—
  - Gorkij Maxim: Hajléktalanok. . . . . 1.—
  - Galdos Perez: Az apáca. . . . . 1.—
  - Gáspár Ferenc dr.: Hét év a tengeren. I. f. —60

Urak figyelem!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapesten, VII. ker., Csömöri-ut II. sz.

15 és 18 forintért

készt remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapju szövetből

Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés-biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasuti bérletjeggyel vannak ellátva.

Szives megkereséseket kér

az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság, Budapest, VII. ker., Csömöri-ut II. sz.

Klein Adolf főszabász.

141-6

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán Elvállal
és készít**mindennemű könyvkötő-munkát**

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÓTÉSIG:

vagy

Paspapírt emlék-alumokat diszfaliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelű

Elvállal továbbá képek, fotografiai, tervak, rajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát

Kiadó lakás

Egy három szobás és egy két szobás

lakás

azonnal kiadó.

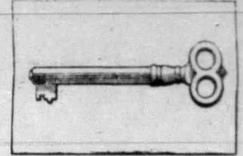
Bővebbet Rákóczy u. 14. sz. alatt.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

RUHÁZAT BESZÉRZÉSE.**Kaufmann Mór**

férfi- és gyermekruha raktára

Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része saját készítményem, finom, tartós kelmékből.

Tulfizetés szigoruan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete

Erzsébet-ter, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és belföldi kelmékben.

Izées elkészítésre és jó kellékre

— nagy gond fordítatik. —

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztelettel

KAUFMANN-MÓR
férfiszabó.

Fernolend t

cipőfényezés a legjobb mas a világon; — e fényerém világos cipőket tükörfényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. Viselt, toltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből „Lyosin” (tükörfényezés által egész ujja lesz) Alap, 1830 Gyáriraktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható.

A cs. és kir. osztrák helyközművelésügyi minisztériumtól jóváhagyott élelmiszeri és élelmiszeri cikkekre vonatkozó intézkedések (Wien, IX. Spinnlgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Ezen cseggnek minden vevője felelős arra, hogy azt eredeti csomagolásában az alábbi nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt, közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89—100

A cs. és kir. osztrák helyközművelésügyi minisztériumtól jóváhagyott élelmiszeri és élelmiszeri cikkekre vonatkozó intézkedések (Wien, IX. Spinnlgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatti

Zálogintézet.

A nagykanizsai kereskedelmi és iparbank részvénytársulat

hatóságilag engedélyezett

zálogosztálya

mindennemű új áru,
ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra
kölesönt ad.

Zálogtárgyak postai és vasúti útfán is ellogadhatnak.

Hirdetések felvételnek FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében.

Olesó áraink bámulatot keltenek!

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Kazinczy-utca

1. szám.

Tartós
női bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Kitűnő
női
gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 fnt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

Női
bőrczipő
kettős keresztcsattal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek
fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

Kitűnő
férfi
fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 fnt 40 kr.

Nagyon erős
férfi
sima bőrczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőrfélczipő
párja
2 fnt 50 kr.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 fnt 50 kr.

Nagyon erős
leány
fűzős férfi-czipő
párja
1 fnt 70 kr.

1^a Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Szerkesztőség

Városház-épület, Fischel Fülöp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként dé. u. 4—5 óra között.

Nem intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyv-
kereskedésben.

Helyi közli telefon 103. szám.

Kiállítások árak

Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona

Nyitótár példányra 40 fillér

Kiállítások, valamint a hirdésekre
vonatkozó Fischel Fülöp könyvtára
zárlatába intéendő.

Börmentes levelek csak ismert kassza
ból fogadtassanak el.

Egyes szám ára 90 fillér.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Nagykanizsa, 1903.

Felolvas szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, május 31.

Pünkösdi ünnepén.

Írta: ifj. Abrányi Kornél.

Pünkösdi napján szálltak le a lángnyelvek az apostolok fejére, hogy azokkal hirdessék az evangéliumot. Azóta ezek a lángnyelvek sohasem tértek vissza az égbe, hanem itt maradtak a földön. S az evangélium győzelme után új meg új apostolokat kerestek fel, akik hirdessék a szabadságot, a testvériséget és az egyenlőséget. Ezeknek a lángnyelveknek győzelmét hirdeti nemcsak a kereszténység, hanem a parlamentiszlásszabadság is, mely szintén az emberiség megváltása volt. Ez teremtette meg a parlamentarizmust, mely egyedüli biztosító a népeknek az önkény ellenében. S ime ránk virradt pünkösdi ünnep, anélkül, hogy lelkünket felemelni tudná. Mert ime, a szólásszabadság csarnokában: a parlamentben nem a pünkösdi lángnyelvek uralkodnak, hanem a technikai obstrukció száraz maima kotyog. Az a száraz malom, a mely az eszmék buzaszemei helyett a parlamentarizmust őrli meg.

S nem batja át a technikai obstrukció hőseit a pünkösdi lángnyelvek szelleme és hagyománya! Ők csak annak a pünkösdi királyságnak örvendeznek, hogy most ők az urak! És nemcsak a hárszabályokkal élnek vissza, hanem visszaélnek azzal a tapasztalással is, hogy oly kormányossal és többséggel állnak szemben, mely a kisebbség fordalmára nem akar erőszakot felelni. — Oly kormányossal és oly többséggel állnak szemben, mely akkor is tiszteli a törvényt, mikor a kisebbség tiporja azt.

Nincs olyan hangzatos jelszó, nincs oly gyújtó program, mely eltakarhatná azt a leverő valóságot, hogy az obstrukció az alkotmányosság létalapjait teszi tönkre. Mert a mint a rossz játékhoz jó képet lehet vágni, ép ugy lehet a politikai bűnökre is ragyogó himet varni.

Az obstrukció is azt állítja, hogy ő a nemzet jogaiért küzd, hogy a nemzet legszebb aspirációit akarja győzelemre vinni: de mit ér mindez, ha az obstrukció által tönkre teszi mindazt, ami idővel tényleg megadhatná az erőt arra,

hogy ezek a szép aspirációk valová lehessenek?

Nem elegendő a nagy célokat kitűzünk, hanem azoknak elérhetését ki is kell számítani tudni! S nincs nagyobb bűn, mint a nemzetben olyan reményeket ébreszteni, melyeket beváltani nem képesek. Ez olyan politika, amire rállik az a közmondás, hogy: mire megnó a fű, elpusztul a hó. S ilyen politikát űz ma az obstrukció. Hogy meggondolatlan elhatározását fedezze, melylyel Húbele Balázs módjára belement az — obstrukcióba, most utólagosac mindenfélét előránt, hogy azt a sok kárt, amit már eddig is okozott, mentogetni tudja, pedig mindenki tudja, hogy amiért küzd, az már nem egyéb, mint a nemzetistól való félelem! Ep börrrel akarna menekülni abból az esztelen hazárdjátékból, melybe az országot belevitte. S minden áron eredményt akar felmutatni, hogy könnyelműsége igazolva legyen. De azt az eredményt nem érheti el: mert ő maga állította fel a dilemmát akként, hogy sem a kormány, sem a többség nem

TÁRCA.

Bérmálási utóhangok.

Elmúlt a szép ünnep, elnémult az ének
Ajkaikról, amely annyira érzéssel kelt;
Eltűntek a zászlók, el a virág-ékek,
Mikben kifejezést szívünk öröme nyert.
Érzelmek hullámi mind, mind elsimultak,
Kétőb árjaik színt' visszaronyultak.
Csak fülünkben cseng még a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfáel, az angyal!"

Bucsut vón a Püspök, bucsut városunktól,
Apostoli utját, hogy tovább folytassa;
Elszorult a szívünk a nagy fájdalomtól,
S arcunkat a könyvek sűrű árja mosta.
Mint Pált korint-hívek, ugy álltuk őt körül,
Aldása volt balzsam szívünkre egyedül.
Most is cseng fülünkben a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfáel, az angyal!"

Az édes emlékek egygyel gazdagodtak,
Miket szívünk őriz s rejtget örökre:
Lelkeink a hitben mind megizmosodtak,
Jóhet most már felénk pokol átkos szörnye.
E szent Hitbe vetjük reményünk horgonyát,
S abból táplálgatjuk szeretetünk lángját.
Csak csengjen fülünkben a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfáel, az angyal!"

„Isten veled Atyánk, — rebegete hön ajkunk, —
Fakadjon üdvvirág sok, sok utaidon;
A közölt malaszt, hogy munkálkodjon rajtunk:
Ne szünjön az ima, ne szent ajkaidon.”
Hálát ad gyermeki szívünk majd az által,
Hogy jüldet betölti erényillatvat.

Hadd csengjen fülünkben a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfáel, az angyal!"

Nith Norbert.

A festő szerelme.

I.

Müller Ottó egy rajnamenti kis falucskában nevelkedett. Szülői regényes, mostoha viszonyok között élték. Összekuporgatott pénzüket fiukra költötték, akit nagy áldozatok árán tanítottak egy közeli városban.

A kis Ottó gyermekéveiben is már nagy hajlamot mutatott a festészet iránt s mind karrikaturái, mind táj- és arcképei magára vonták tanárai figyelmét, kik őt középiskola tanulmányainak befejezése után a müncheni akademiára küldték. Itt a tehetséges fiatalember annyira kiképezte magát, hogy midőn az akademiát elhagyta, már mint neves festőt ismerték és szép jövőt jósoltak neki.

Müllernek első dolga volt, hogy tanulmány-
utrá térjen. Meglátogatta hazánkat s betért a
fővárosba, melynek költői zürzavara, világvárosi
képe s vonzó látványosságai megragadták figyel-
mét s midőn körutazásában a magyar táj szépsé-
gével és bájaival is megismerkedett, elhatá-
rozta, hogy letelepedik a magyar fővárosban.

Az idegen festő híre csakhamar ismertté lón
s tömegesen jöttek hozzá az arcképmegrende-
lések.

Egész nap dolgozott kis műtermében a nyu-
lának, sápadt és lelkesült arcú festő. Majd letette
az ecsetet, s gondosan felöltözte, lement a zajgó
utcára, ahol a néparadatba keveredett. Mint fes-
tőt minden érdekelte, ami szép és nemes, Vizs-
gálódásai közepett, szemei egy szűk, de csinos
bolt felé irányultak, melynek ajtaja felett »do-
hánytözsde» felirás volt látható. Hirtelen megállt
s pár percig egy helyben állott, mintha lábai
gyökereit vertek volna.

Az ajtóban egy gyönyörű 18 éves leány állott.
Liliumfehér arcának szépségét nem rontotta meg
egy szabálytalan vonás sem, magas, értelemtől
sugárzó homloka alatt két nagy fekete bámoló
szem lövelte sugarait. Piciny lábait lakkipő ta-
karta, karcsu szabályos alakját rózsaszínű ruha
borította és derekát aranyöv fogta körül.

A festő meglepetve nézte. Arcát pir futotta
be s szemei találkoztak a fiatal nő szemével,
aki zavartan fordítá félre arcát.

Férfi- és gyermekruha

Czipő- és kalapraktár

II. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Ernáchet királyné-tér 1. szám volt Weiss üveges-féle helyiségben.

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb árakon

Fernolend t

cipőfénymaz a legjobb maz a világon; — a fényerém világos cipő-két lükkörényűvé tesz és a bőrt is tartósabbá teszi. Viselt, foltos színű lábbeli sárga vagy barna bőrből „**Lyosin**” (lökkőrfénymaz) által egész ujja lesz
Alap, 1830 Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstr. 21. Mindenütt kapható.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszeri és áruvárosi ellenőrzés alatt álló intézetek (Wien, IX. Spittelgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásában az alul nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszeri és áruvárosi ellenőrzés alatt álló intézetek (Wien, IX. Spittelgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt

Zálogintézet.

A nagykanizsai kereskedelmi és iparbank részvénytársulat

hatóságilag engedélyezett

zálogosztálya

mindennemű új árura, ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra kölcsönt ad.

Záloglányak posta és vasúti úlján is ellogadtalnak.

Hirdetések felvételnek FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében.

Olesó áraink bámulatot keltenek!

Tartós női bőrczipő párja 2 fnt 40 kr.

Kitűnő női gombos bőrczipő párja 3 forint.

Kitűnő férfi fűzős bőrczipő párja 3 forint.

Nagyon erős férfi bőrczipő párja 2 fnt 40 kr.

Nagyon erős női fűzős bőrczipő párja 2 fnt 80 kr.

Tartós női bőrczipő párja 2 forint.

Nagyon erős férfi sima bőrczipő párja 2 fnt 50 kr.

Kitűnő férfi bőrczipő párja 2 fnt 50 kr.

Női bőrczipő kettős keresztossal párja 2 forint.

Tartós gyermek fűzős bőrczipők párja 75 krtól feljebb.

Könnyű női utczai bőrczipő párja 1 fnt 50 kr.

Nagyon erős leány fűzős férfi-czipő párja 1 fnt 70 kr.

— Fiókraktár —
Nagykanizsán
Kazinczy-utca
1. szám.

* Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmúlhatatlan olesók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésve.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

Szerkesztőség
Városház-püllet, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.
A szerkesztővel ártalmatlan lehet naponta d. n. 4-5 óra közt.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
Városház-püllet: Fischel Fülöp könyvkereskedés.
Helyi közli telefon 203. szám.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGYKANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Kiállítások Árak
Egész évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona
Nyitótér pótlásra 40 fillér
Kiadások, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendő.
Bérmentetlen levelek csak ismert emberekől fogadhatók el.
Egyes szám ára 30 fillér.

Nagykanizsa, 1903.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, május 31.

Pünkösöd ünnepén.

Irta: *ifj. Abrányi Kordél.*

Pünkösöd napján szálltak le a lángnyelvek az apostolok fejére, hogy azokkal hirdessék az evangéliumot. Azóta ezek a lángnyelvek sohasem tértek vissza az égbe, hanem itt maradtak a földön. S az evangélium győzelme után új meg új apostolokat kerestek fel, akik hirdessék a szabadságot, a testvériséget és az egyenlőséget. Ezeknek a lángnyelveknek győzelmét hirdeti nemcsak a kereszténység, hanem a parlamenti szó-lásszabadság is, mely szintén az emberiség megváltása volt. Ez teremtette meg a parlamentarizmust, mely egyedüli biztosítéka a népeknek az önkény ellenében. S ime ránk virradt pünkösöd ünnepe, anélkül, hogy lelkünket felemelni tudná. Mert ime, a szólásszabadság csarnokában: a parlamentben nem a pünkösödi lángnyelvek uralkodnak, hanem a technikai obstrukció száraz malma kotyog. Az a száraz malom, a mely az eszmék buzaszemei helyett a parlamentarizmust őrli meg.

S nem hatja át a technikai obstrukció hőseit a pünkösödi lángnyelvek szel-leme és hagyománya! Ők csak annak a pünkösödi királyságnak örvendeznek, hogy most ők az urak! És nemcsak a házszabályokkal élnek vissza, hanem visszaélnek azzal a tapasztalással is, hogy oly kormányval és többséggel állnak szemben, mely a kisebbség forradalmára nem akar erőszakot felelni. — Oly kormányval és oly többséggel állnak szemben, mely akkor is tiszteli a törvényt, mikor a kisebbség tiporja azt.

Nincs olyan hangzatos jelszó, nincs oly gyújtó program, mely eltakarhatná azt a leverő valóságot, hogy az obstrukció az alkotmányosság létalapjait teszi tönkre. Mert a mint a roszt játékhoz jó képet lehet vágni, ép ugy lehet a politikai bűnökre is ragyogó himet varni.

Az obstrukció is azt állítja, hogy ő a nemzet jogaiért küzd, hogy a nemzet legszebb aspirációit akarja győzelemre vinni: de mit ér mindez, ha az obstrukció által tönkre teszi mindazt, ami idővel tényleg megadhatná az erőt arra,

hogy ezek a szép aspirációk valóvá lehessenek?

Nem elegendő a nagy célokat kitűz-nünk, hanem azoknak elérhetését ki is kell számítani tudni! S nincs nagyobb bűn, mint a nemzetben olyan reményeket ébreszteni, melyeket beváltani nem képesek. Ez olyan politika, amire ráil-lik az a közmondás, hogy: mire megnő a fű, elpusztul a hó. S ilyen politikát űz ma az obstrukció. Hogy meggondo-latlan elhatározását fedezze, melylyel Hübele Balázs módjára belement az — obstrukcióba, most utólagosac minden-félét előránt, hogy azt a sok kárt, amit már eddig is okozott, mentegetni tudja, pedig mindenki tudja, hogy amiért küzd, az már nem egyéb, mint a nemeztől való félelem! Ep bőrrrel akarna menekülni abból az esztelen hazárdjátékból, melybe az országot belevitte. S minden áron eredményt akar felmutatni, hogy könnyelműsége igazolva legyen. De azt az eredményt nem érheti el: mert ő maga állította fel a dilemmát akként, hogy sem a kormány, sem a többség nem

TÁRCA.

Bérmálási utóhangok.

Elmúlt a szép ünnep, elmúlt az ének Ajkainkról, amely annyi érzéssel kelt; Eltűntek a zászlók, el a virág-ékek, Miben kifejezést szivünk öröme nyert. Erzelmeik hullámi mind, mind elsimultak, Kiltörő árjaik színt visszavonultak.
Csak fülünkben cseng még a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfél, az angyal!"
Bucsut von a Püspök, bucsut virosunktól, Apostoli utját, hogy tovább folytassa; Elszorult a szivünk a nagy fájdalomtól, S arcunkat a könyvek sűrű árja mosta. Mint Pált korint-hívek, ugy álltuk őt körül, Aldása volt balzsam szivünkre egyedül.
Most is cseng fülünkben a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfél, az angyal!"
Az édes emlékek egygyel gazdagodtak, Miket szivünk őriz s rejteget örökre; Lelkeink a hitben mind megizmosodtak, Jöhet most már felénk pokol átkos szörnye. E szent Hitbe vetjük reményünk horgonyát, S abból táplálgatjuk szeretetünk lánját.
Csak fülünkben a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfél, az angyal!"

*"Isten veled Atyánk, — rebegte hön ajkunk, —
Fakadjon üdvírvig sok, sok utaidon;
A közölt malaszt, hogy munkálkodjon rajtunk:
Ne szünjön az ima, ne szent ajkaidon."
Háldát ad gyermeki szivünk majd az által,
Hogy földet betölti érengyillatával.
Hadd csengjen fülünkben a bucsudal:
"Vajh! kisérné Ráfél, az angyal!"*

Nith Norbert.

A festő szerelme.

I.

Müller Ottó egy rajnamenti kis falucska-ban nevelkedett. Szülői regényes, mostoha viszonyok között éltek. Összekuporgatott pénzüket fiukra költötték. akit nagy áldozatok árán tanítottak egy közeli városban.

A kis Ottó gyermekéveiben is már nagy hajlamot mutatott a festészet iránt s mind karrikatúrái, mind táj- és arcképei magára vonták tanárai figyelmét, kik őt középiskola tanulmányai-nak befejezése után a müncheni akademiára küldték. Itt a tehetséges fiatalember annyira kiképezte magát, hogy midőn az akademiát el-hagyta, már mint neves festőt ismerték és szép jövőt jósoltak neki.

Müllernek első dolga volt, hogy tanulmány-utra térjen. Meglátogatta hazánkat s belért a fővárosba, melynek költői zűrzavara, világvárosi képe s vonzó látványosságai megragadták figyel-mét s midőn körutazásában a magyar táj szépségével és bőjaival is megismerkedett, elhatá-rozta, hogy letelepedik a magyar fővárosban.

Az idegen festő hire csakhamar ismertté lőn s tömegesen jöttek hozzá az arcképmegrende-lések.

Egész nap dolgozott kis műtermében a nyu-lánk, sápadt és lelkesült arcu festő. Majd letette az ecsetet, s gondosan felöltözve, lement a zajgó utcára, ahol a néparadatba keveredett. Mint festőt minden érdekelte, ami szép és nemes, Vizs-gálódásai közepett, szemei egy szűk, de csinos bolt felé irányultak, melynek ajtaja felett "do-hánytözsde" felírás volt látható. Hirtelen megállt s pár percig egy helyben állott, mintha lábai gyökeret vertek volna.

Az ajtóban egy gyönyörű 18 éves leány állott. Liliomfehér arcának szépségét nem rontotta meg egy szabálytalan vonás sem, magas, értelem-től sugárzó homloka alatt két nagy fekete bámoló szem lövölte sugarait. Piciny lábait lakkcipő ta-karta, karcsu szabályos alakját rózsaszín ruha borította és derekát aranyöv fogta körül.

A festő meglepetve nézte. Arcát pir futotta be s szemei találkoztak a fiatal nő szemeivel, aki zavartan fordítá félre arcát.

Férfi- és gyermekruha

— a legnagyobb választékban —
— legjobb minőségben —
a legmérsékeltebb áron

Czipő- és kalapraktár

ifj. Weiss Ignácznál

NAGYKANIZSA. Ernáchet királyné-tér t. szám volt Weiss üveges-félc helyiségben.

engedhetnek. Mert ha engednének, akkor biztosabban tönkre megy a parlamentarizmus létalapja, mintha nem engednek. Mert ha a többség kapitulál a kisebbség előtt, nincs többé parlamentarizmus. Az engedés kötelessége tehát nem a kormányon és a többségen van, hanem a kisebbségen!

S hiába vádolja az obstrukció Ausztriát, az udvart, a hadsereget, sőt magát a királyt is, mert nem azok az okai annak, hogy a kormány és a többség nem engedhetnek. Hanem egyedül csak az a törvénytisztelet és az az alkotmányos korrektség, melyből a kormány és a többség, a kisebbségi erőszakkal szemben egy jöttát sem engedhetnek. — Ez nem makacosság a kormány és a többség részéről, és nem meghunyászkodás Bécs előtt, hanem egyes-egyedül a parlamenti principiumok becsületos és férfias védelme, melytől ha a kormány és a többség eltérnének, vád alá kellene helyezni őket.

A dilemmát tehát, melyben az egész ország sinylődik, s melyben a parlamentarizmus már csak üres gépezetté vált, a kisebbség állította fel: abból az országot csakis a kisebbség észretérése vezetheti ki! De be fog-e ez állani? és mikor? ez az a kérdés, amire még ma sem lehet felelni! S ezért nyomott az ország hangulata; ezért nem tud örülni piros pünkösdi ünnepének.

Szemere Miklós röpirata.

(Folytatás.)

Ne feledje az uralkodóház, hogy amikor a múltban a magyar nemzetet maga el találta, végeredményben nem volt belőle az

országnak haszna, sem a dynastiának dicsősége.

Az idő kereke azóta nagyot fordult, a magyar nemzet fája hatalmas lombokat hajtott; — nyulik fel az égnek, mindig feljebb, feljebb, természetes fejlődését megállítani nem lehet, — stagnáció az életben nem létezik!

Ezt a fát Bécsből nyesegetni ma nehéz, csak kidönteni lehet, és lesz belőle egy lomb nélküli élettelen fatörzs, mely árnyékot többé a dynastiának sem ad. — És helyébe más fát ültetni mily nehéz, növényét vágni — belé század telik.

Hungaria megnőtt, nem óhajt többé Bécsből rövid ruhát, megvannak érzelmek, szeszélyei. A leghivebb nejj: lesz a királynak, nem kacérkodik a koronás szomszéd urak egyikével sem. — Hát miért csinálni belőle apácát?

Dönteni fog végre a szeretet — és a politikai Génius ihlette ész.

Egy dynastikus erős Magyarországra pedig akkor fog legbiztosabban támaszkodhatni az uralkodóház, ha érdekkörébe vonja és tömöríti mind a jobbkat. — Így ki fog épülni szilárdan, remekül, ami után áhítozunk, az egységes magyar királyság.

Hazámiai, testvérek, léle minden kicsinyes huza-vonával, összetartás!

Nyujsuk egymásnak a béke áldásos olaját: Bécsen át-zúrt kékvérű „Majorsherr“-ek, legpirosabb, — vagy ha jobb tetszik — legkékebb vérű koldusbotra támaszkodó ősi szitttyák, aranyozott címerű, gyémántkoronás, fényes, modern lett és leendő, nagyságos, méltóságos és kegyelmes urak. Számítsa magát kiki oda, a hova akarja — de érdemei je ki mindnyájunk lelkiismerete (ha magába száll) az önzetlen magyar hazafiság arany sarkantyúját.

Nyujsuk egymásnak becsületos jobbkat az őszinte politikai és társadalmi frigyre.

Adja reánk malasztul fejedelmi és édes atyai áldását felkent urunk, a Magyar Király jó szívével, a négy folyó és a hármas

bérc honában bizton fog pihenni akkor is ha tul a Lajthán dulna a vihar.

Orkódni tognak felet e, mint az ország címerén, magyar a gyalok.

Ha aluszunk, ébredésre sirathatjuk a nemz ti monarchiát.

Itt a tettek órája! ma még lehet.

Ébredjétek! Harangoznak.

(Vége.)

Allami beruházások.

A szikkadt rög nem várja mohóbban a termékeny esőt, mint közgazdasági életünk azokat a beruházásokat, a m-lyeket a kormány, egy adott igényre hiven, tenni kíván.

Ismeretesek az okok, a melyek a kormányt ez akcióra bírták. Az ipari muska körében évek óta súlyos válság mutatkozik. Nagy és fejlődőképese iparágak a legnagyobb erőfeszítéssel küzdenek, hogy üzemeiket, úgy a hogy, fenttarthassák. S ezek nagyobb-ára oly vállalatok, a melyek hazai iparunkban jelentékeny tényezők s a melyeknek a jövő ipari-jelezésekben is igen jelentékeny szerepük van. Azt mindenki tudja, hogy a gazdasági ermelés bármely ágában mutatkozó hajvisszatartás az egész közgazdaságra s ennek utján a reál támaszkodó állami gazdaságra is. — A keresetre való alkalom meglóyása előbb-utóbb az adóbevitelék és pedig nemcsak a vállalatok adójából eredő állami jövedelem, hanem — az ipari munkások létszámának apadásán, a megmaradók fogyasztási képeségének csökkenésén folytán — még jóval nagyobb mértékben az indirekt adók jövedelmének c-ökkenésére vezet.

Ezt a mindinkább fenyegető veszélyt nem nézhetette közönynyel a kormány. Időnként igyekezett is saját ke-deményességével buzdítani és támogatni a vállalkozási szellemet; tanusságot tesznek erről az 1900: XXXIV. t.-c. majd az 1901. év őszén tett amaz intézkedések, a melyek vagy a már elrendelt munkák siettetésére vagy újak elrendelésére vonítottak. — Azonban, sajnos, ezek az intézkedések nem bizonyultak elégségeseknek. S habár a kormány nagyon tisztában van azval, hogy állami intézkedésekkel egymagában egész iparágak válságos helyzetén gyökeresen és hossz időre segíteni nem lehet, mégis a viszonyok általános jellegére, számos ipari munkás és alkalmazott sorsára, a pangással kapcsolatos társadalmi bajokra és az ezektől az államra visszaható költvetkezmenyekre való tekintetből nem zárkozhatott el a nagyobb mérvű támogatás szükségességére.

Müller egy ideig habozott, de midőn a járókelők megjegyzéseit hallá, egy hirtelen elhatározással a tözsdébe lépett.

Szivart vásárolt, s a pénztárnál ülő tisztos öreg högygyel beszédbeereszkedve, bemutatkozott. Az öreg-asszony meglepetve kiáltott föl:

— Ah! Tehát ön Müller, a sokat emlitett festő? Nagyon örülök uram, nagyon örülök. Jer ide csak Julia, bemutatlak Mül er urnak, a kiváló festőnek.

Müller látogatása azután rendszeressé vált a tözsdében... A napról napra hirnevesebb jómodoru festőt szivesen látták it'. Sőt oly bizalmassá vált a társalgás, hogy az öreg hölgy elbeszélte élettörténetét.

Férje tisztviselő volt, ki párbajban elesett s ő maga maradt egyetlen gyermekével, a kis Juliával, aki szive bálványá és féltett kincse. A kis gyermekből hajadon lett s mivel senkijük sem volt, a férjétől maradt pénzzel nyitotta ezt a dohánytözsdét, mely annyit jövedelmez, hogy ketten tisztességesen megélhetnek.

Midőn egyszer Julia engedelmet kérve, az üzlethez közel levő lakásukba tért, Müller így szólt az asszonyhoz:

— Engedje meg asszonyom, hogy mint művészember csodálatomnak adjak kifejezést kedves leányának viruló szépsége felett, kérem, könyörgöm önnek, adja beleegyezését, hogy arcképet megfesthessem. Néhány hónap mulva országos képkiallítás lesz, s kutatásaim közben megtaláltam azt a nőt, aki mint pártatlan modell ülhet ecsetem elé s biztosítom asszonyom, hogy a kép bámulat tárgya lesz...

— Éppen ezt nem akarom. Köszönöm uram ezt a megtisztelő bizalmat s jóakaratot, de leányom szüzsies tisztaságát megőrizem a profán

szemekről... áldom a természetet, mely kegyét leányomra ruházta... de... A világnak rossz szája van s e nyüzsgő világváros poshadtt fertőjében, romlott szivek gonosz sugallata homályosítja el a hirnevet, a női becsületet... higgyen nekem uram, én tudom...

— Meghajlok akarata s nemes szive előtt asszonyom, de legalább azt a kegyet ne tagadja meg tőlem, hogy szobájuk díszére örökítem meg Juliát... Engedje ezt asszonyom...!

Lelki küzdelmek árán egyezett bele végre az anya. S a festő órákat töltött a kedves házban s úgy tetszett neki, mintha emlékében a rajna-melleiki szobácska, a szülői ház tűnnék fel... S előtte egy királyi últ beszédés ajakkal, glóriá fényű homlokkal... Szívét ellenállhatatlan érzés járta át... kezeiben reszketett az ecset... A hűs szoba ablakán egy-egy vakító napsugár hatolt be... s a megihletett festő letérdelve az imádott hölgy előtt, halovány ajkáról elrebegett a szerelmes szózat: „szeretlek... s a feleletben élte boldogsága rejlett..."

A néma szobor megszólalt és szerelmes szavakat suttogott fülebe... Egymás karjaiban áldotta meg őket az anya.

II.

Müller Ottó négy hét mulva öltárhoz vezette bájos menyasszonyát. A pompás lakodalom után Olaszországba utaztak nászutra s midőn visszatértek, fényes lakásukba költöztek, melyben csakhamar nagyszámú s a főváros első tekintélyeinek látogatásai lettek rendszeressé.

Anyósa bálványozásig szerette és tisztelte őt, aki meg volt hatva ama neme-lelkűségétől, melylyel a hirneves festő kiragadta őket az elhagyatottságból.

Ami fényt s pompát kifejtethet, kifejtett; amit Julia csak kívánt, azt vakon minden ellenvátlás nélkül teljesítette s az imádott nő parancsszavára, tán a tenger mélyébe is lement volna, hogy mosolyáért, egy párányi igazgyönggyel ékesíthesse hóféhér nyakát. S úgy látszott, hogy Julia boldog. Úgy látszott, hogy a fény s pompa, férjének hirneve boldoggá tették őt.

Pedig valójában mégsem volt boldog. Órákig elandalgott zongorája mellett s játszott a bájos szonátákat. Ilyenkor mindig visszatértek emlékében regényes hajlamai, felújultak emlékében kalandhős ideáljai, akiknek élettörténetük oly érdekes s akik egyszerű tettükkel férfiúi voltukat bizonyították eőtte. Hosszasan elmélázott virágos kertjében s fejedte a gyengéd férfit, aki őt magához felemelte.

Alkonyodni kezdett a szép tavaszi nap s a szorgalmas festő letette ecsetjét. Nejt zongora mellett találta s amint a terembe észrevélenül belépett, átkarolva neje karcsu derekát, forró csókot nyomott ajkára...

A merengésében hirtelen megzavart nő rosszul leválott nehezteléssel fordult férje felé aki egyszerű elsápadt és szorongó szívvel kérdezte:

— Tán bajod van kedvesem... vagy rém neheztelsz e gyermekes csínyért?... De mikor oly igen szeretlek... Mondd hát: mi bánt?...!

— Semmi Ottó... csak nagyon unatkozom... egész nap műtermembe vonulok s rám sem nézel...

— Imádott Juliám! Munkám sürgős s tul vagyok velük halmozva... d-i szüntelen. Te vagy eszembe... tőled veszem az isteni ihletet... ez erőf át énnemem... nem fogsz unatkozni kedvesem, barátokat szerlek neked, kedves barátainak, köztük Döngedy Elemér báró, urat, aki elbeszél

elől. A munkára való állatom lozása a állam-mehetőség akar legelőbb oly ürhelel állapotot teremteni, a melynek tartama a la t úgy be lehet várni a kedvezőbb ipari konjunkturákat vagy válságos átmenet nélküli a természet a való szükség mértékében alkalmazni lehet.

A most benyújtott törvényjavaslatot ez az intenció hajtja át s a kormány változatlan legnagyobbat érdekel az egész gazdasági kérdések iránt a megtalálja a legmegelőbb módot s a leghatározottabb eszközök a bajok orvoslására. Nem fölösleges luxus-kérdések ezok, a melyeket a javaslat tervez, hanem valódi szükségletek, nagyobbban olyanok melyek általában közgazdasági haszonnal bírnak és így talán részben a pepek elősegülözni azokot a terheket, a melyeket az állam a tervezett létesítésekkel magára vesz. Legelőbb arról lehetett szó, hogy várjunk-e ezekkel a létesítésekkel? De a ki mérlegeli a tervezett beruházásokat, meggyőződökben, hogy azok legnagyobb részét olyanok, a melyeknek hosszabb időre való elhalasztása nem indokolt. A törvényjavaslat részletesen felsorolja a tervezett létesítéseket. Mindenekelőtt, rendkívül örövendős a székesly vasutak tervezett kiépítése. Egy régi óhaj teljesül ezzel s nagy jelentőségű kihatással lesz arra a nagy szabású akción, amely a székesly talpánál újsára irányul. A közlekedés fejlesztésére egyáltalán különös gondot fordít a javaslat s ez adja meg annak a kritériumát, hogy valóban oly beruházásokról van szó, melyek gazdasági haszonhajtásuk kétségtelen. A komáromi nagy vasuti hid, a nagy vonalakon kettős vágány építése, a felptimények megépítése, nagyobb új építkezések, sinkieserelés és a kocspark szaporítása, mind oly létesítmény, a melynek szükséges volta kétségen felül áll. A vasipar és vágongyártás jelentékeny összegekben van a létesítményeknél érdekelve, de az építkezések, téplygyárak s egyéb kapcsolatos iparágak is foglalkozás-hoz, keresetbe jutnak, mert ez knem minden társak körében lesznek beruházások, gazdasági, kulturális és humanitárius célokra. Okosan, előrelátással és gazdaságosan vannak megvalósítva a beruházások, a legnagyobb figyelemmel arra, hogy jó és hasznos beletételek váljanak belőlük.

A költségek fedezéséről a kormány hitelművelet útján szándékozik gondoskodni s erre a most benyújtott törvényjavaslatban felhatalmazást is kér. Arra vezve, hogy mely idő alatt tejezendők be a beruházások, nincs a javaslat tervezve. — A kormány ugyanis a munkák gyorsabb vagy lassabb befejezését egyrészt a mindenkori ipari konjunkturától másrészt az állami költségvetés

mindenkori alakulásától teszi függővé, a mi bizonyára helyes és célszerű terv. — A kormány sőt a beelőt évi időtartamra gondol, a mely alatt a munkák és a beszerzések legnagyobb része befejezhető lesz. — Ot esztendő alatt remélhető, hogy a konjunkturák tényleg megváltoznak s bejuttunk ismét egy föllendülési korszakba, a mely a gazdasági erőgyűjtést lehetővé teszi.

A törvényjavaslat tehát ott van a Ház asztalán. — Holt betű, hű kaprázat addig, a míg a törvényhozás kisbbsége erőszakkal meggátolja a parlament működését. Pedig ennek a javaslatnak a betűi megelevesedésére, a benne rejlő remények megvalósulására várnak. Gazdasági, tehát gazdasági, közlekedési érdekek fűződnek e javaslathoz, a melynek megvalósítása ezer meg ezer existenciának a sorsához van kötve. Ezt fontolják meg azok, akiket a hazai polgárai azzal a feltevéssel küldtek a törvényhozásba, hogy az ország érdekeit képviseljék s a polgárok jólétét előmozdítsák.

Iparkiallítás Zsolnán.

A zsolnai iparkiallítás 3000 négyzetmeter területet magában foglaló főcsarnoka már készen áll s nap-nap után épülnek a külön pavilonok. Nem sokára a nyári színhez építéséhez लग्नak hozzá, hogy egyebek között ezzel is szórakoztasson a kiállítás bizottság a látogató közönséget.

Zsolna és vidéke s az egész Vág-völgy mesésen szép. Fokozott mértékben áll ez a kiállítási területről. A lenyenes ligetnek természetadtn kellemet a mellette méltósággal tovahömpölygő Vág hullámmoraja, a közeli erdő hegyek és a tavoli bercek hóval fődött fölemelően szép koszorui, a főnépes emeik. A liget belsejét, illetőleg annak háját remek szökőkutak virággyagok fogják lakozni. A kiállítástól pár percnyi távolságra a Vág és Kiszuzsa egyesülése alkotta szögletben áll és hever a százasod faktól környezett Budahn vár maradványa, mely a hozzá fűződő többzör és többfelekepen földolgozott megható mondáról irodalmunkban is ismeretes. Maig is látható az a fülke, melybe a zunyogh Gáspár a várak egykori, féltelenül zsarok ura, s üdvögyében az apai parancsnak ellenszegülő leányát befalaztatta.

Zsolna sokáig kül- és belöldi kereskedelmi vonalnak o-mópontja. Napjában 90 vonat indul. A természetnek lönséges, az emberiség s hazánk javára hasznosítandó pazar adományai, rendkívüli forgalma, határszéli fekvése s ezek következtében az a paratlan lendülete, mely egy évtized alatt 8 virágzó gyárnak adott életet, egyenesen parancsolták Zsolnán az iparkiallítás léte-

sítését. /apos okunk van oly eredményt, oly közvetlen és közvetett sikert jósolni e kiállításnak, aminő még nem volt osztályrésze vidéken rendezett magyar kiállításnak. A zsolnai posztó-, takaró és püss gyárnak már fölépült külön pavillonjában művészies elrendezésben lesz látható mindaz a textil ipari termék, melyet a gyár a hazai közönségnek nyújthat. Különös figyelemmel érdekel a magunkba szállításra inthet ez, mert éppen ruhásműre adunk, illetőleg dobunk ki legtöbb pénzt külföldre. A legkülönbözőbb férfi, katonai egyenruha és livre kelmék mellett különös figyelemmel érdekel a női szövetek és butor bevonatok gazdag változata. Aig mulik egy év anélkül, hogy a gyár valami kapós újdonsággal ne szaporítsa gyártmányait. Most a Francia- és Angolországban divatosabb lett butorbevonaton, a dráp jaspé készítésén taradozik s ha a magyar gyapjú sajátossága erre alkalmasnak bizonyul, talán már a kiállítás idején ez is látható lesz. Gyártmányainak nemcsak Európá legműveltebb iparu államsáiban, hanem más világreszeken nagy, fajda om. nagyobb a kelendő-sége, — mint hazánkban. Nem egyszer fizetjük meg 30-40%, drágábban a külföldről másod, harmad kezblő kapott zsolnai posztót. A plüss kiállítás a keleti mesék fényűző, pompás világát fogják megjeleníteni. Harmatcát színárnyalatban gyönyörködötök a szemlő; a mintázott és mintázatlan, a legkülönbözőbb célokra szolgáló plüss darabok. A szövógépek működésükben lesznek láthatók. A rózsahegy hatalmas textil gyár is külön pavillonban lesz képviselve; egy maga 8 szövógépet állít be. Most még utalunk, egyelőre csak általánosságban, a házi ipar kiállításra, a mely a felvidék iparának továbbfejlesztés irányára, de egyszerűs mind az ethnographiára is érdekes leendő. Alkalmunk volt megtekinteni az eddig beérkezett Nyitra és Trencsén megyei kezi munkákat, varrottásokat, melyeknek kiállításában sokoldalúság és ügyesség a színek megválasztásában pedig jó ízlés is-mérhető föl. A legkülönbözőbb anyagban képviselve a a kötött és horgolt csipke, valamint a túll áthuzás és lyukas hímzés is. Különösen és sajátos érdekessége a nagyrészt arannyal és ezüsttel vart fejkötőknek, melyeken a hímzés mellett kezi festéssel, ecseteléssel is találkozunk. Ami a stílust illeti, a tiszta szláv motívum mellett gyakori a magyar-szláv jelleg, sőt a tisztán magyar is előfordul. A nép a felvidék erdemek, illetőleg a természetnek felemelő lönségétől áthatva, ösztönserővel azt utánozza. Az erdő és madár mint leginkább szeret, ezt viseli ruháján is. Nem egy régi tárgy a tudós kutatóra a nép művészetének viseletében beállott változásoknak szempontjából is igen érdekes lehet.

Minden jel arra vall, hogy a felvidék nyara rendkívül mozgalmas lesz. Ebben a Zsolnaboz, a gyakori közlekedés és kitünő összeköttetésével fogva mind közél eső vidéki világhírű kirándulóhelyek és fürdők mellett (Csorbai tó, Tatrafüred, Bártfa, Trencsen-Teplie, Pösiyén, Rajecfürdő, Stubnya, Sliács stb.) hatalmas része lesz a honi ipar föllendítését szolgáló minden tekintetben esabitó zsolnai iparkiallításnak, mely augusztus 1-én nyílik meg s szeptember 15-ig tart.

F. J.

A hűség és munka ünnepe Alsó-Rajkon.

Megható és épületes ünneppés közt vette anyagi és erkölcsi elismerését hűségés munkásságának Asperján György ki uraságának Koller István alsórajki földbirtokosnak szolgálatában immár harminchat évet töltött el oly buzgó odaadással, hogy a földmivelésügyi miniszter száz korona jutalommal a diszokmánynyal tüntette ki.

A jutalom és okmány átadása május hó 24-én történt az alsórajki kastély szép udvarán.

Megjelentek az ünnepélyen: Dr. Jankovich László gróf főispán, Bogay Máté országgyűlési képviselő, Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő s a vármegyei gazdasági egyesület elnöke, Bakó Gyula, Bosnyák Géza, Szentmihályi Dező, Visléndvay Sándor földbirtokosok

külföldi tanulmányait és kalandjait s akinek bohó ötletein jól fogaz mulatni; jól lesz így kedvesen?...

— Ah! Döngedy báró... kalandok... élelmények? ah! — kiáltott fel meglepve Julia — nagyon jól fogom így napjaimat töltetni... s jutalmul a vak-imádó egy hosszú csókot kapott...

Döngedy báró tehát a ház asszonyának bemutatott látogatása mindennapi lett.

Döngedy előkelő nemesi családból származott, aki az apja vagyonát s az anyai örökségét csakhamar könnyelműen eltékozolta. Tapasztalatai tényleg nagyok voltak, mert vagyonának legnagyobb részét külföldön költötte el, s viharos életének, kalandokkal s valószínűletlen mesékkel gazdag élettörténetének hosszas elbeszélésével a regényes hajlamu nő szívet lassanként hatalmába kerítette.

Julia melancholikus lett s titokban szerelmet érezett az anyyra óhajtott s most feitalát ideál iránt... A férj semmit sem gyanított... Vakon hitt... De az asszonynak hiuz szeme van s az anya megdöbbenéssel tapasztalta leánya hűtlenségét. S midőn ezt fájdalmas hangon szemére vetette, ez így felelt:

— Így akarom... így boldog vagyok... férjem elhanyagol, velem nem törődik... Az ő istene az ecset... a vászon... helyzetem türehetetlen... mert férjem csak az érzéki szerelem rabja... s én az érzékiség posványába slyedni nem akarok... Jöjjön, aminek jönnie kell...

A gyarló férfi nem látott... nyugodtan távozott hosszú tanulmányutjára, miután benső barátja, Döngedy báró azon ígéretet tette, hogy ne-jét meglátogatja és szórakoztatni fogja.

Három hónapig tartott távolmaradása s levelei sűrűn mentek Juliához, kinek viszontválasza rideg volt.

Müller megborzadt egy gondolatól, mely agyába tolt... Julia nem szereti őt, Julia hűtelen lett hozzá... levelei kimértek, közönyösek s nem oly áradozók, oly szívből fakadók, mint régen...

Féltékenységtől üze szállt tehát hajóra és szorongó szívvel közeledett a magyar haza felé.

Agyában egyik gondolat a másikat ütö, kétke-dett... átkozta önmagát hiteltelenségeért... Hátha nem úgy van...

Ismerősei, barátai ajkán szármalmas, gunyos mosolyt látott, mikor velük találkozott s lassankint tapasztalta, hogy neje nevét a hir szárnyára kapta...

Keserű csalódás!

A féltékenységi jelenetek rendszeressé váltak közöttük; s Müller csi laga homályosodni kezdett...

Mégis szüntelen dolgozott, szívében örjögő fájdalommal... szüntelen dolgozott késő estig, csak hogy feledjen...

A nagy férfi belefáradt... szemei elhomályosodtak... Megvakult...

Barátságos park fái között kimért léptekkel halad Müller Ötő, az egykor oly hírneves művész, neje karjaira támaszkodva, aki megtért, aki most vezekel, s aki most szívesen adná életét, hogy a festő egyik szeme is megnyíljk... aki csak most ébredt tudatára a festő nagyságának.

Szikra

Óder Gézapánzügyigazgató, dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő, **Grunner Lajos** közgazdasági előadó s **Kugler Sándor** gelsei körjegyző.

Asperján Györgyöt a községi elöljáróság, lakosság és uradalmi cselédség nagy sokasága vette körül.

Pálffy László pacsai szolgabíró jellezte az ünnep okát és alkalmát.

Bogyay Máté képviselő, kit a vár megye főispánja a jutalom kézbesítésével megbízott, minden jelenlevőt mélyen megindító, szép szavakkal méltatta **Asperján György** herminchatévi buzgó munkásságát és azt a boldogító érzést, amit a hűség és becsület kelt minden életviszonyok közt az emberi szívből.

Maggyözönben indokolta, hogy a nemzet boldogságához szükséges minden fiának a közreműködése.

»Es ha minden ember — ugymond — betölti a maga kötelességét, akkor nem kell vándorbotot fogni kezébe, mert minden szívből megdobbán a költő magasztos intelme, hogy e földön élünk és halunk kell!

Asperján György remegő kézzel vette át a csillag aranyakat; de a keze mellett megremegett a lelke is, midőn arra figyelmeztette őt **Bogyay Máté**, hogy a szép diszokmány maradjon örök emlékeztetője gyermekeinek és unokáinak a becsületes munkára és a hűség nemes kitartására.

A ragyogó köny, mely megáztatta az ő napbarnított arcát, ékeesebb volt minden ékes szónál....

Az alsó-rajki szép nap **Koller István** vendégszerető házában nyert folytatást fényes lakomával. Szívből fakadt pohárköszöntők ünnepelték a háziur mindenkit lekötözölő, kedves és szere tetreméltó családját; ünnepelték őt magát is, ki egyéni, családi és társadalmi erőnyeivel mindenkor igazolta, hogy igaz boldogságnak csak a munka és szeretet lehet forrása.

Ebéd után pedig egy egész kis népiünnep festői képe bontakozott ki, cigányzenével s ropogós csárdásokkal, miket a falu nagyja és apraja lejtette annyi hévvel és kitartással, hogy amikor nyugalomra tértek, már nagyokat sólított az eperfa lombja....

HIREK.

— **Bérmálás.** **Kutrovácz Ernő** győri felszentelt püspök öméltósága szerdán, csütörtökön és pénteken Nagykanizsán mintegy 5500 hívőt részesített a bérmálás szentségében. A szertartásnak az idő rendkívül kedvezett és a cinteroium tágas tere mind a három nap délelőttjén telve volt ünneplő közönséggel. Szombaton reggel öméltóságra nagy kísérettel Récsére ment, az ottani

plébániához tartozó hívek bérmálására. — A délutáni órákban visszaérkezett városunkba, melyet az 5 órakor Budapestre induló vonattal végleg elhagyott.

— **Házasságok.** **Tóth István** posta- és táviratírást Budapestről május hó 30 án tartotta esküvőjét **Szalay Jolán** kisasszonnyal, **Szalay Lajos** nagykanizsai ügyvéd leányával. A polgári esketésnél mint tanúk szerepeltek **Eperjesy Gábor** takarékpénztári főtitkár és **Tóth Gyula** sőtöri körjegyző.

Lőnik József betűszedő május hó 30-án házasságot kötött **Kolarics Mariska** kisasszonnyal Nagykanizsán.

— **Ejeljegyzés.** **Bertin Agoston** csáktornyai kir. aljárásbíró jegyet váltott **Krátky Margit** kisasszonnyal, **Krátky József** kir. telegkönyvezető leányával Nagykanizsán.

— **A Gazdakör közgyűlése.** Nagykanizsa és járásának Gazdaköre május hó 29-én **Jerfy Adolf** köri elnök elnöksége alatt a városbáza dísztermében közgyűlést tartott. — Letárgyalta a kör alapszabályait, melyek a Zalamegyei Gazdasági Egyesület, mint anyaegetület révén a földmívelésügyi miniszterhez jóváhagyás végett felterjesztettek.

Az elnökség ezután jelentést tett a gazdaközönség érdekében kiejtett munkásságról.

Megkereste a Zalamegyei Gazdasági Egyesületet, hogy a folyó évben Kiskomáromban rendezni szándékolta tenyészállat-kiállítást szubventiónál. Az egyesület azonban ezen kérelmet fedezet hiányában most nem telje sítheti és így a kiállítást a jövő évre kellett elhalasztani, mely időre az anyaegetület támogatását kiltatásba helyezte.

Jelentés tétellett azon akcióról, hogy Nagykanizsán állami székeneg raktár állítások fel, melynek kezelését a Gazdakör vállalta magára. Ezen ügyben Nagykanizsa város képviselőtestülete már hasonló értelemben határozott és így annak kedvező elintézése legközelebb várható.

A szőlőszeti és borászati felügyelőség székhelyének Csáktornyáról Nagykanizsára való áthelyezését a kör már kérvényezte és csak formai dolgokon mul, hogy ezen kérvény még nem jutott el az illetékes helyre.

Elek Ernő a kör intézőségének felügyelőségét ajánlja, hogy az állattenyészítő felügyelőség számát a földmívelésügyi kormány szaporítási tervezi és kívánatosnak tartaná, ha Zalamegye területén, illetve Nagykanizsán lenne az új felügyelőség egyikének székhelye. — A kör vezetősége ily irányban meg fogja tenni a kellő lépéseket.

A Gazdakör iranti rokonszenvet és annak hasznos voltát misem bizonyítja jobban mint az a körülmény, hogy annak rövid fennállása dacára már is 50 rendes-, 182 pártoló-, 2 rendkívüli tagja van. A rendes tagok évi díja 10 korona, a pártoló tagoké 2 korona. A tagjárulékok majdnem teljesen befolytak.

A jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette és az ülés az elnök éltetésével véget ért.

— **Színészet.** **Kövessy** színtársulatának Újvidékén nagyon jól megy dolga. A közönség a kitűnően szervezett tár-

sulatot, mely egyik újdonságot a másik után mutatja be, annyira megkedvelte, hogy esténként zsufolt ház előtt folynak le az előadások. De az újvidéki szezon végét járja. **Kövessyék** már csomagolnak és e hét végén már itt lesznek a színtársulat hősímiai. Maga a színtársulat csak 10 nap múlva érkezik hozzánk, hogy bevonuljon itteni otthonába, a színházba, mely **Kövessy** igazgató áldozatkészsége folytán alapos tatarozáson és sok újításon ment át. Nem kételkedünk benne, hogy közönségünk az ambiciozus igazgató törekvéseit és áldozatkészségét teljes mértékben méltányolni fogja. — A városi mérnöki hivatal e napokban hozzálát az arenához vezető utcák tisztogatásához.

— **Munkagép-kiállítás és a vidéki**

iparosok. A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesíti a törvényhatóságokat, hogy a budapesti technológiai iparmúzeum helyiségében állandó jellegű munkagép kiállítás nyílt meg, melyely kapcsolatosan hat-hat napra terjedő tanulmányokat fognak rendezni, első sorban a motor-utalajdonosoknak, másod-orban azon gépkészítőknek, akik kisipari motorokat már kezellek vagy most kezellek, de amennyiben a jelentkezők száma engedi, más gépkészítőknek is. A miniszter kívánatosnak tartja, hogy ezen kiállítást a legzölésőbb körben ismeretesek és az abból folyó tanulmányok különön a vidéki ipar javára megfelelően értékesítsenek. Mődoi kíván nyújtani a vidéki szakiparosoknak arra, hogy a kiállítást csoportonként meglátogassák, azonnalki hajli nő lenne egyes vidéki városokban is ily kiállításokat rendezni, ha a kamara, az ipartestület, vagy a törvényhatóság a költségekhez hozzájárulna.

— **A balaton-szent-györgy—keszthelyi**

vasút. Nagy küldöttség tiszteltet a képviselőházban **Láng Lajos** kereskedelemügyi miniszternél. A deputációban voltak: **Hertelendy Ferenc** országgyűlési képviselő vezetés alatt **Farkas József**, **Darányi Ferencz**, **Eitner Zsigmond** országgyűlési képviselők, **Puttyány Géza** báró, **Hajós Mihály**, **Gyömörey Vincze**, **Glaser Sándor** birtokosok stb. A kérelem az volt, hogy a balaton-szent-györgy—keszthelyi h. é. vasút már teljesen készen van, de a megnyitásra vonatkozó törvényjavaslat a parlamenti viszonyok miatt eddig a törvényhozásban nem volt letárgyalható. **Láng Lajos** kereskedelemügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte a kérvény sürgős tanulmányoztatását.

— **A kávé — méreg.** A kávé olyképen

hat az agyra, hogy a külső benyomások foitogását és azok szokásszerű földolgozását könnyíti. A szellemi benyomások töltetése és földolgozása körüli biztonság és gyorsaság fokozódása a kávé élvezet folytán, különösen a beült szellemi kimerültség eseteiben észlelhető. A kávé hatékony anyaga, a Koffein, kőtatudomásulag orvosszer, nagyobb mennyiségben élvezve azonban méreg. A legnagyobb adag, egyszeri használatra, a német orvosi utasítás szerit fél gramm; a legnagyobb napi adag egy és fél gramm. Minthogy egy 15 grammnyi kávéból készített csésze kávéfőzetben egytized gramm Koffein foizta tartik, tehát következképpen egyszerre legfeljebb 5 csésze, egy egész napon at 15 csésze kávéval lehet fogyasztani. Mint minden izgató szernek, úgy a kávénak a hatása is csökken hosszas használat után. A kávé nem alkalmas gyermekeknek, ideges és beteg

Divatáru-üzletünk

helyiséget **Boronkay Károly** urnak f. évi augusztushó 1-én elköltözködésünk folytán átadjuk.

Ezen időig legújabb divatu áruinkat igen olcsó árban árusítjuk, miről a nagyrédmű közönség magának meggyőződést szerezhet.

A n. érd. közönség látogatását kéri

FANTL TESTVÉREK Nagykanizsán.

egyének fogyasztására. Ezekre különösen ártalmas, sőt a körülményekhez képest halálos is, lehet erős kávé, vagy kávélikör élvezete. Felőlték egészségesegek is csak izgalmaszörül használják a kávé, és ezek se teledjék, hogy az minden tápanyagot nélkülöz. A kávé élvezete meglasztja az emésztést, ami az emberben a jóllakás hamis érzetét kelte. — A kávé hatásáról szóló fenti rövid jellemzést különösen az anyák vegyék szívőkre, akik ma már általános szokás szerint, minden lelkimeretifurdalás nélkül kávéban nevelik föl gyermekeiket, ezzel előmozdítják a mai kor legrombolóbb nyavalyájának, az idegességnek terjedését. Hogy pedig nem légből kapottak a fenti jellemzésben foglalt állítások, azt legjobban jellemzi a kávévés néniket rendkívüli módon fölcsigázótt képzelőtehetsége.

— **Junius.** A fityeházi önkéntes tűzoltó egyesület junius hó 7-én (kedvezőtlen idő esetén a reakövetkező vasárnap, junius hó 14-én) saját alapja javára a fityeházi községi erdőben tűzoltó és cigányzenével tavaszi táncmulatságot rendez. Belépti-díj: szénéljegy 60 fill., családjegy 1 kor. Kezdeté délután 2 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Jó ételekről és italokról gondoskodva van.

— **A záróra.** Mint örveodetes tényt regisztráltuk a mult évben, hogy a fűszerkereskedők kik már kora reggel állanak, végre emberi voltuknak tudatára ébredve, elhatározták, hogy üzleteiket esti 8 órakor bezárják. Ezen dicseretes elhatározásnak azonban új át állotta a trafikokosok kötelező ama rendelet, hogy üzleteiket esti 9 óráig tartoznak nyitva tartani. — Az illetékes körök a hozzájuk jutott kérvények és felterjesztésekből meggyőződtek arról, hogy ezen rendelet inhumanus voltánál fogva nem felel meg a mai kor szemlének és azt hatályon kívül is helyezték. Szabadok lettek tehát a trafikokosok is. — De ezen általános szabadság — mint sajnálattal látjuk — kezd veszendőbe menni, mert egyes kereskedők kezdenek kiugrani a hámból és megteled keznek abbeik egyezségről, mely szerint üzleteiket esti 8 órakor bezarni magukat kötelezték és bizony még 9 óra tájban is lesik a „kuncsaftot”, kit a postósan bezáró konkurenstól esetleg el lehet csipti. Nos hát ez nem jól van így. Nem lehet ugyan senkit haláságilag, avagy erőszakosan arra bírni, hogy míg a záróra törvényesen szabályozva nincs, üzletét 8 órakor zárja be: — a fogyasztó közönségnek azonban azt ajánljuk, hogy azon üzletek, melyek esti nyolc órán túl nyitva vannak, általában kerülje. És végül egy kérdésünk lenne az egyezségről meg nem tartó kereskedő urakhoz. Ugy-e bár azért hosszabbítják a zárórát, hogy a vevőket kiszolgálják, tehát, hogy a forgalmat, illetve a keresetet növeljék. De ezen kereset egy részét azon kereskedőktől vonják el, kik üzleteiket már korábban bezárták. A kereset után azonban adót is kell fizetni és így könnyen megtörténhetik az, hogy az adókövetésnél ezen körülményre hivatkozás fog történni. — Hisz az nagyon is természetes, hogy az, a ki mástól elvonja a hasznot, tartozik az ezzel járó terheket is viselni. Jó lesz ezt fontolóra venni.

— **Reformok a tisztikar uniformisában.** Bécsi telefonjelentés újságolja, hogy a napokban teszik közzé a közös hadsereg számára az új tisztí fölszerelésre vonatkozó utasításokat. Nem tulságosan lényeges a dolog, de akadnak az új rendnek érdemes intézkedései is. Közös hadseregbeli tisztet nem is képzel el az ember kék nadrág nélkül. Sok minden változott már a tiszt urak toalettjében, de a kék nadrág túltele az összes reformokat. Most pedig meg kell barátkozni a gondolattal, hogy a kék nadrág lekerül a tisztokról. Nem egyszerre. — Hagynak időt arra, hogy elkoptathassa mindenki a már meglevőt, mert hát annyi kék nadrágot csak nem lehet egyszerre az ócskaság-piacra dohni. Az új utasítás meg-

engedi a tiszteknek, hogy ezentúl oldalzsinóros kékes-szürke pantallót viseljenek. És sok fiatal hadnagy szive dobban meg örömében az utasítás cipő- és keztüő-paragrafusainak olvasására. Ez a kegyelmes szakasz megengedi azt, ami szigoruan tilos volt eddig, hogy lakcipőt és glacé-keztüőt viseljenek. A nem lovasított tábori-, hegyi és vártüzerék ezután nem csizmanadrágot hordanak, hanem pantallót világoskék színben. A lovasisteknek szabad sötétszürke szarvasbőr- vagy kékeszürke csizmanadrágot is viselni, a vadászrezdbeli és gyalogsági tiszték s a vártüzerésg és az egészségügyi csapatok tisztjei gyalog kirukkolásban bokavédőt és fűzős fekete cipőt is viselhetnek. A tábori papok a nyolcadik rangosztálytól kezdve aranyzsinórt kapnak a kalapjukra, a katonai orvosi kar és a katonai orvosi kar és a katonai intendatura tagjai pedig újfajtájú kardot. Ujtásokat és pedig célszerű ujtásokat hoztak be a melegebb vidékeken állomásozó legénység fölszerelésében is

— **Csofálatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elértek. Néhány nap után eltűnt az arcbőréről szeplőt, pattanás és egyéb bőrbaj, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcbőrt üdév, finommá varázsolja, a párisi és bécsi kiállításon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolországban az összes széplőt, szereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 kor., hozzávaló valódi angol úgorkaszappan 1 kor. és púder 1 kor. 20 fill. és 2 korona. Postán küldi Balassa K. gyógyszerüzára Temesvár. Kapható minden gyógyszerüzárban.

— **Jezsuiták Vas megyében.** — Szentgothárdról vesszük a hirt, hogy egy franciaországi Jezsuita-rend-néhány kiküldöttje a mult héten a szentgothárdi járásban időzött és egy megbízott utján Saal község körül mintegy 120 000 kor. értékű földbirtokot vásárolt meg.

— **Mi a hölgyek díve?** Szép üzta, üde arc! Ez biztosan elérhető a Földes-féle Margit-Crème által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi-gyógyszerész által készített Margit-Crème az összes széplőtiszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdit, tiatilit és széplít. Szeplőt, kiütéseket, foltokat, raucokat és egyéb bőrbajit eltávolít. Ara 1 kor. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerüzárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

A „Balaton írásban és képen” 136 illusztrációval megjelent és tüzve 5 kor., kötve 6 koronáért kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagykanizsán.

— Mindenütt kapható. —

Kalodont

méliküszhetetlen fogpászta

a fogakat tisztán, fehérén és ópaéghen tartja.

Kiadó lakás

Egy három szobás és egy két szobás

lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet Rákóczy u. 14. sz. alatt.

A nagykanizsai sörgyár városi sörraktára.

Van szerencsénk tudatni, hogy tisztelt vevőink nagyobb kényelmére a **Kazinczy-(városház)-utcában 14. sz. alatt** levő özv. Adler Mórné féle házban

állandó sörraktárt

tartunk ahol továbbelárusítók részére, úgy **hordó-sörök**

valamint **Eredeti töltésű palaczk-sörök**

összes sörfajtáinkból friss, jégben hűtött állapotban a nap minden szakában kiszolgáltatnak.

Nagykanizsai Malátagyár és Serfőződe Részvénytársaság.

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ.

(Vasvármegyében.)

Glaubersó-tartalmu szénasavdus vasfürdők. A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz, valamint vas-lápfürdők. Kellemes hűvös éghajl; a kényelem minden igénynek megfelelő ócska lakások; villamosvilágítás, két jó vendéglő, gyógyszerár, naponta kétzer neme; szép kirándulások. A női szerek bántalmait, sápkór, vérzegényesség, továbbá a légzési és emésztési szerek bajait ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják. 148-9

Évad május hó 24-től szeptember hó végéig. Az évad kezdetétől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosításra szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. — Állandó fürdőorvos Rhorer Aladár dr., tb. megyei főorvos. Tarcsai Károlyfürrás, különösen mint óvszer, járvány esetén ivóvízzel ajánlható. Megrendelések Tarcsa fürdőigazgatóságban és Budapeston Edeakuty I. cs. és kir. udvari szállítóhoz (V. Erzsébet-tár 8) intézendők. Vasúti állomás. Posta és távírási helyben. Budapestról és Győről naponta, Tarcsa-fürdő felirata közvetlen I. — II-od osztályú kocsik közelednek oda-vissza.

A Richter-féle **Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Páti-Kipallér

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bebiztosított alkalmasságát lényegesen észre és megfigyelték.

Intés. Silányabb utasítatok miatt bevásárláskor óvatossákn legyünk és csak eredeti üvegeket dohoskóban „Horgony” védjeggyel és a „Richter” csomagolásnál fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerüzárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerüzárnál Budapeston.

Richter F. Ad. és társa, csak és kir. udvari szállító. Budapest.

Egy jó házból való fiu,

ki egy-két középiskolai osztályt végzett, fűszer- és vaskereskedésben **tanulónak felvétetik.**

Isr. vallású előnyben részesül.

FISCHER SIMON fűszer- és vaskereskedésében

SOMOGY-CSURGON. 152-4.

UraK figyelem!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapest, VII. ker., Csömöri-ut II. sz.

15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapju szövetből.

Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasuti bérletjeggyel vannak ellátva.

Szíves megkereséseket kér

az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság, Budapest, VII. ker., Csömöri-ut II. sz.

Klein Adolf főszabász.

141-6

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydrau-
likus
sajtóért

szőlő- és gyümölcsmust sajtólásra
a nagy üzem számára, 2 kítolható
kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-
sajtókat

kézihajtásra
Herculesnyom
erő-szerkezet-
tel, fa- vagy
vastányérral.

Gyümölcs- és 108-10

szőlő-örlőket,
bogyozógépeket, gyümölcs-aszaló
készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a leg-
újabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TARSA, BÉCS, II / I

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejkorán kértetnek.

leg
jobb
a világ
árjegyzék
Premierwerke Eger, Csehország

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt
eredeti csomagolásban az alau. nevezett intézetben díjmentesen
felhívásigáltassa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első triezsti cognac-pároló
intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános
osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intéze-
tének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú
üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszer és élelmiszeri
intézetnek (Wien, IX. Spitalgasse 21.) vegyi ellenőrzése alatt!

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmiszer és élelmiszeri
intézetnek (Wien, IX. Spitalgasse 21.) vegyi ellenőrzése alatt!

89-100.

776-1903.

153-1

ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Somogy-Szent-Miklós község alulírott előljá-
rása a Murába folyó Zala-somogyi határcsatornán
— Bajcsa község alatt — építendő **beton hidra**,
— melynek építési költsége 2582 koronában van elő-
iranyozva — zárt ajánlati verseny-tárgyalást hirdet.

Az ajánlatok Somogyszentmiklós község előljá-
róságánál legkésőbb

— 1903. június hó 24-ig —

nyújtandók be és csatolandó 258 kor. 20 fillér bá-
natpénz készpénzben. — A később érkező ajánlatok
figyelembe nem vétetnek.

A terv és költségvetés, ugy az árlejtési feltéte-
lek a somogyszentmiklói körjegyzői irodában te-
kinthetők be a hivatalos órák alatt.

Somogy-Szent-Miklós, 1903. május 29.

MATOLCSI JÓZSEF körjegyző,

KOVÁTS JÁNOS bíró.

Gyomorbetegeknek,

kik meghűlés, gyomortulterhelés, élvezetlen, nehezen emészthető, túlhűdég,
vagy meleg eszédek avagy szabálytalan életmód által **gyomorhajban**,
gyomorkatharusbán, **gyomorgörcsbén**, **gyomorfájdalmak-
ban**, nehezen emészthetésben, vagy **nyálkásodásában** szenvednek,
azoknak alábbi kitérő háziaszer ajánlatik, melynek gyógyhatása már rég
kipróbáltatott.

Ezen emésztési és vértisztító szer a Hubert Ullrich-féle növénybor

Ezen növény-bor kitérő gyógyszerjének talált növényekből jó borral
vegyítve készült, erősíti és feleleveníti az emberi gyomorszárvakat
anélkül, hogy gyomorhajtó szer volna. Ezen növény-bor eltávolítja a
véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget elő-
idéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképzésre.

Ezen növény-bor idejkorán történő használatnál már a gyomorhajokr
csirájában elfojtja. Nem szabad tehát késekedni és minden más erős, mótál
az egészségre ártalmas szerektől ezen növény-bor használatát előnyben aké-
részesíteni. Minden symptomát mint **félfájás**, **félfőgés**, **gyomorégység**, **fel-
fűrés**, **rosszullét**, melyek **chronikus gyomorbajoknál** a leggyakrabban fordul-
nak elő, már a kezdetleges használatnál megszüntnek.

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint
szorulás, **kolikafájdalmak**, **szívverés**, **di-
mattanság**, **májvérterhelés**, ezen növény-bor által gyorsan és **enyhén** szün-
tetnek meg. Ez a növény-bor megszüntet minden **emészthetlenséget**, a
gyomorszárvaknak **felhívását** nyújt és könnyű **székbeállítás** folytán minden
alkalmatlan anyagot gyomor és belekből eltávolít.

Halvány, aszott kinézés, **vérhányás**, **elerőtlenedés** legtöbb
rossz emésztés, hiányos vérképzés és májbetegséget a következményei
Teljes étvágytalanság, **ideges kimerültség** és **kedélytalanság**, ugy **félfájás**
mint **alvás nélküliség** lesnyli az embert. A növény-bor az **elgyangált**
életre frisséget ad. A növény-bor emeli az **étvágyat**, **elősegíti az**
emésztést, erősíti az **anyagváltást**, javítja a **vérképződést**, meggyógyítja a
felagatott idegeket és a betegnek **új erőt** és **új élet** szerez. Ugyanaz **elá-
merő** és **közönös** iratok tanúsítják mindazt.

A növény-bor üvegeinket 3 korona és 4 koronáért kapható a Nagy-
Kanizsai, Ujadvári, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Böhényei,
Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berseceai, Gólai, Légrádi, Alsó-Dombó-
rai, Kotorii, Mura-Csányi, Rátkai, Podtoreni, Szelnicei, Alsó-Lendvai, Páksai,
Baksai, Novai, Baki, Pülskei, Paccsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Káposvári,
Taranyi, Virjei, St.-Georgeni, Kalisovaci, Novigradi, Kaproncsai, Parikái,
Csáktornyai, Varasdi, ugy az ország minden nagyobb gyógyszerárában.

A nagykanizsai gyógyszerárak három- és több üveg
növény-bort eredeti áron bérmentve szállítanak osztrák-
magyar monarchia bármely vidékére.

Utánzásoktól óvakodni kell és kizárólag
HUBERT ULLRICH-féle növény-bor
kérendő.

186

Olesó áraink bámulatot keltenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Kitűnő
női
gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Kitűnő
férfi
fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Nagyon erős
férfi
sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőrfélczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kazinczy-utca

1. szám.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány
fűzős férfi-czipő
párja
1 frt 70 kr.

† Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmulhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésve.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

RUHÁZAT BESZERZÈSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruha raktára
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Raktáram legnagyobb része
saját készítményem, finom, tartós kelmékből.

Tulfizetés szigoruan kizárva.

Míndkét üzletemre a nagyrédmű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete

Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és belföldi kolmokban.

Izléses elkészítésre és jó kellékre

— nagy gond fordítatik. —

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztelettel

KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

Lampionok, Léggömbök, Kerti-diszítések.

Rendező-jelvények — Confetti — Serpentin

↔ legolcsóbb árak mellett kaphatók ↔

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Urak figyelem!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapest, VII. ker., Csömöri-ut II. sz.

15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapju szövetből.

Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasúti bérletjeggyel vannak ellátva.

Szíves megkereséseket kér

az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság, Budapest, VII. ker., Csömöri-ut II. sz.

Klein Adolf főszabász.

141-6

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pezseny 1902.

hydra-
likus
sajtóért

szőlő- és gyümölcsmust sajtólasra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

készíthetásra
Herculesnyom
erő-szerkezet-
tel, fa- vagy
vastányérral.

Gyümölcs- és 103-10

szőlő-örlőket,

bogyozógépeket, gyümölcs-aszaló

készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TARSA, BÉCS, II / I

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejkorán kértetnek.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alau... nevezett intézetben díjmentesen felhívizsgáltsa.

Ajánlva elsőrendű orvosi tekintélyektől.

Camis és Stock első triezsti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 kor., — fél üvegé 2 kor. 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

89-100

776-1903.

153-1

ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Somogy-Szent-Miklós község alulírott előljárója a Murába folyó Zala-somogyi határcsatornában — Bajcsa község alatt — építendő **beton hidra**, melynek építési költsége 2582 koronában van előirányozva — zárt ajánlati verseny-tárgyalást hirdet.

Az ajánlatok Somogy-szentmiklós község előljáróságánál legkésőbb

— 1903. június hó 24-ig —

nyújtandók be és csatolandó 258 kor. 20 fillér bányapénz készpénzben. — A később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A terv és költségvetés, úgy az árlejtési feltételek a somogy-szentmiklói körjegyzői irodában tekinthetők be a hivatalos órák alatt.

Somogy-Szent-Miklós, 1903. május 29.

MATOLCSI JÓZSEF körjegyző,

KOVÁTS JÁNOS bíró.

Gyomorbetegeknek,

kik meghűlés, gyomortulterhelés, élvezhetetlen, nehezen emészthető, túlhűség, vagy meleg elődelek avagy szabálytalan életmód által **gyomorhajban, gyomorkatharusban, gyomorgöröcsben, gyomorfájdalmakban, nehéz emésztésben, vagy nyálkásodásban** szenvednek, azoknak alábbi kitűnő báziszer ajánlatik, melynek gyógyhatása már rég kipróbáltatott.

Ezen emésztési és vértisztító szer a Hubert Ullrich-féle növénybor

Ezen növény-bor kitűnő gyógyarejének talált növényekből jó borral vegyítve készült, erősíti és feleleveníti az emberi gyomorszerkezet anéki, hogy gyomorhajó szer volna. Ezen növény-bor eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért, minden romlott betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképzésre.

Ezen növény-bor idejkorán történő használatnál már a gyomorhajókr csirájában elfojtja. Nem szabad tehát kélekedni és minden más erős, mó' al az egészségre ártalmas szerektől ezen növény-bor használatát előnyben akérezsíteni. Minden symptomák mint *főfájás, felbőfűgés, gyomorégés, fel-furadás, rosszullet*, melyek *chronikus gyomorhajóknál* a leggyakrabban fordulnak elő, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint *szorulás, kolikafájdalmak, szivoverés, di-mattanás, májvértörölődés*, ezen növény-bor által gyorsan és *enyhén* szűntetnek meg. Ezen növény-bor megszüntet minden *emészthetlenséget*, a gyomorszerkezetnek felhívulást nyújt és könnyű *székbeállás* folytán minden alkalmatlan anyagot gyomor és belekből eltávolít.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány, elerőtlenedés legtöbb esetben rossz emésztés, hiányos vérképzés és májbetegséget a következményei teljes *étvágytalanság, ideges kimerültség és kedélytelenség*, úgy *főfájás* mint *aléda nélküliség* lesnyli az embert. Ezen növény-bor az elgyengült életerőnek frisséget ad. A növény-bor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést, erősíti az anyagválozást, javítja a vérképződést, meggyugtatja a felagott idegeket és a betegnek *új erőt és új élet* szeret. Számos elismerő és köszönő iratok tanúsítják mindazt.

"A növény-bor üvegeinket 3 korona és 4 koronáért kapható a Nagykanizsai, Ujadvári, Kis-Komáromi, Csákványi, Nemes-Yidi, Tapsonyi, Bóhányai, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzenczei, Góiai, Légrádi, Alsó-Domborai, Kotori, Mura-Csányi, Rátka, Podtureni, Szolncai, Alsó-Lendvai, Pápai, Baksai, Novai, Baki, Póloskai, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Badai, Kaposvári, Taranyi, Virzei, St.-Georgeni, Kaliszváci, Novigrádi, Kapronczai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi, úgy az ország minden nagyobb gyógyszerárában.

A nagykanizsai gyógyszerárak három és több üveg növény-bort eredeti áron bérmentve szállítanak osztrák-magyar monarchia bármely vidékére.

Utánzásoktól óvakodni kell és kizárólag **HUBERT ULLRICH-féle növény-bor** kéréndő.

136

Orosz áraink bámulatot keltenek!

Tartós
női bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Kitűnő
női
gombos bőrczipő
párja
3 forint.

Kitűnő
férfi
fűzős bőrfélczipő
párja
3 forint.

Nagyon erős
férfi bőrczipő
párja
2 frt 40 kr.

Nagyon erős
női fűzős bőrczipő
párja
2 frt 80 kr.

Tartós
női bőrfélczipő
párja
2 forint.

— Fiókraktár —

Nagykanizsán

Nagyon erős
férfi
sima bőrczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kitűnő
férfi bőrfélczipő
párja
2 frt 50 kr.

Kazinczy-utca

Női
bőrczipő
kettős keresztosattal
párja
2 forint.

Tartós
gyermek
fűzős bőrczipők
párja
75 krtól feljebb.

1. szám.

Könnyű
női utcai bőrczipő
párja
1 frt 50 kr.

Nagyon erős
leány
fűzős férfi-czipő
párja
1 frt 70 kr.

1^a Godyear világczipő, legdivatosabb forma; az árak felülmulhatatlan olcsók.

Az árak a gyár által minden czipő talpába be vannak vésvé.

Turul czipőgyár Részvénytársaság.

Kizárólag magyar gyártmány.

RUHÁZAT BESZERZÉSE.

Kaufmann Mór

férfi- és gyermekruha raktára
Nagykanizsán, a városházpalotában.

Nagy választék

a legdivatosabb finom férfi- és gyermekruhákban.

Kaufmann Mór

férfiszabó-üzlete

Erzsébet-tér, Elek-féle házban

Nagy választék

a legdivatosabb finom angol és helyi kelmékben.

Raktáram legnagyobb része
saját készítményem, finom, tartós kelmékből.

Tulajdonos szigorúan kizárva.

Mindkét üzletemre a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Izléses elkészítésre és jó kellékre
— nagy gond fordítatik. —

Pontos, gyors, szolid kiszolgálás!

tisztelettel

KAUFMANN MÓR
férfiszabó.

Lampionok, Léggömbök, Kerti-diszítések.

Rendező-jelvények — Confetti — Serpentin

→→ legolcsóbb árak mellett kaphatók: ←←

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Logkedveltebb, legtökéletesebb
arctisztító és szépítő szerek: **AKÁCIA**

KRIEGER-féle -CRÈME 2 kor.
-PUDER
-SZAPPAN

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Térnyitva véde.

ELŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 részvény
100 000 forint

Külön szakosztály.
Kivonatú árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előszaga kőnes hővizű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uzodákkal,
kád- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szőszemester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmeáru az egész
világon elterjedtek és
elsőrangusok.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucza 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beküldése után
kétél a száma
legelősnag
csaga:
REIF J.
szpecialista, Bécs,
Brandstätte 3.
Árjegyzék
ingyen

Modern
UTOR.
Óriást választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
uri-szoba-buterekben.
Glaszák mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST.
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok sajtó-
költsége és hat. Szekesüdvények le-
vehetőek előjából (postai) jótállással

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Feltűnője az addig ismeretlenség fogászati.
OSAN-szájvíz-esszencia 25 kr., OSAN-fogpor 24 kr.

Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ akópitó-szer
Egy liter 1 frt. Hely-
helyszáma: 30 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 25 és 35 kr.
a legjobb és legkedveltebb
Janningene hajfestő-szer szőszemester,
barna és fekete. Ár 1 frt 250.

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Kispesti utca, London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, Hálaosztályokban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
fiúk részére. — Feljebb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus dennak növendékek
részére. Bizonyítványai államnévelő-
sekre és az egyetemes önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZŐRVESZTŐ
néhányosztály használat után az arcáról és
kézéről a szőrt eltávolítja. Egy táblás 8 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

SANTALEGGER
Fiatál embereknek orvosilag ajánlott szer. Ár 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzfizetéssel:	2 1/2 - 3 1/2 % levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 " " " 6.50%-a	25 " " " 6. " -a
22 " " " 8. " -a	15 " " " 7. " -a
15 " " " 9.80%-a	15 " " " 9.40%-a

Biztosítási járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

MI helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHAZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
Folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít.
Egy üveg 90 filler. Postán 4 üveget
bérmentve küld

KERPEL gyógyszerár.
Budapest, V., Lipót-körút 28.

LEOPOLD GYULA
Saját érdekekben hirdessen
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

McCormick Harvesting Machine Company
(Chikagói aratógépgyár.)
KNECHT J. E., igazgató. BUDAPEST, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kéveköltőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszáló
gép, szénagyűjtő gereblye és „Banilla” kéveköltőfonal gyártmányai.
Evi gyártmány 302.000 rúp. 104-12

A legjobb padlófénymáz!
FRITZELACK
A legkiadósabb! A legtartósabb!
Használatban a legolcsóbb!
Raktár Nagykanizsán:
Neu és Klein s Fialovits Lajosnál.

Hirdetések felvételnek **FISCHEL FÜLÖP**
könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 32. szám.
ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült
4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZÜLETET, 14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-
LOCOMOBILJAIT, és végre
„Millennium” legujabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó
és kéveköltő aratógépeit,
továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekeit és egyéb mezőgazdasági eszközeit,
Kizárólagos képviselő: **Melis és Pintér, Szombathely.**

A párisi világiállításon „Grand
Prix” a legnagyobb kiüntetés.

A leggyorsabb kiadású és még cseccsenő árú is adható. 25 szekeres ára 1. korona.

Órák, ókaszorok
RÉSZLETFIZETÉSRE
 és önkéntes átvételre
SERÉNYI
 órák és ókaszorok
 Budapest, Erzsébet-körút 24. l. sz.
 Főosztály: 8. utca 22. sz.
 Képes ábrák
 1907.

Köszvény és csúsz ellen legalkalmasabb
 a KRIEGER-FÉLE
REPARATOR
 — 1 üveg 2 korona. —

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény.
 Nyeremények összege 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a nagy. kir. szab. osztályosajáték (Béla) által bonyolított helyre
 BUDAPEST, Andrássy-ut. 60.
 Elismerett megbízhatóság! — Előzetekesség! — Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet; mely nem csak, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerkereskedő, 8. sz. és 10. sz. kör.
 Isaszege Jászai sét. utca szőlőhegy
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymódja: asztma, szív-,
 gyomor-, lép- és borbaj, szélbélés, éjszakai álmatlanság.
 E gyógymód megkapitójai:
Dr. KOVÁCS J. főorvos, 0705
 BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 18. L. SZ.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUS-AT
YOST IRÓGÉP részletekért
 Budapest, New York

Remek és erős fényképek készíthetők
RIVOLI
 fényképezési és festékes műhelyben
 BUDAPEST, VI. KER., KERÉPEN-UT 26. SZÁM.
 III. Régi kis képek után is sikerül megkérni!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakzo-
 ritlan, pontosan és legelőszöbben közölhet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint napiújságokban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula székfűző

Hôtel **PÁRIS** szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZÁM.
 100 szoba 1 főtől fejtebb kihasználással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és söröző-
 nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHÉK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Étvágytalanság, hányinger, fejfá-
 já, gyomorbeteg ellen csodálatos a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ár 1 korona. Főút 6. utca bérházban.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 8. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegyház)
 Kiváló hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolott, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegszobák hygienikusan a legelőszöbben vannak beru-
 dozva. Kiváló étkezés, mérsékelt árak. Az intézet egész évben át-
 nyitva van. — Prospektus és feirőlgozítás szolgál.
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Fályaudvar)

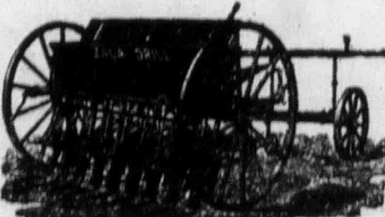
HAZAI GYÁRTMÁNY!

WEISER J. C. Nagy-Kanizsa

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

Ajánlja **Egyetemes aczélekedőit** aczélgerendélyvel,
 első minőségű tömör aczél-kormányokkal. **Kétvasu**
aczélekedőit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes
 felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

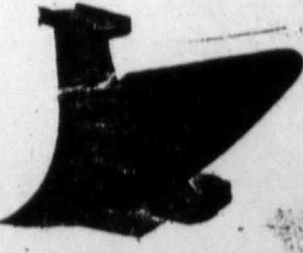

sik és hegyos talaj-
 hoz egyaránt alkal-
 mas hazánk legjobb
 sorvető gépeit szab.
 kikapcsolható kapá-
 csuklyókkal.

Homokos-talajra a **Zala-Drill** különösen e czélra ké-
 szített és kitűnőnek bizonyult **vetősarúkkal** ellátva.

„Perfecta” merítő korongos vetőgépeit leszállított áron.
 „Planet” rendszerű lókapát, — Planet rdsz. kézi toló-
 kapát, 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor.
 „Collingsworth” lógereblyéit. — Kukoricza morzsolóit,
 szecsika- és répvágóit, valamint egyéb gazdasági gépek
 és eszközeit.

Uj! WB eketestek, kor-
 mány, szántóvas és nád
 a legjobb aczélból, tel-
 jesen felszerelve, tartalékvalssal
 12 korona.

WBT eketestek, magasabb és
 hosszabb kormányval, a nádor
 kívül még aczélalppal is el-
 látva, teljesen felszerelve, tar-
 talékvalssal 14 korona.

Ezen eketestek az egyetemes ekékhez hasonló alakjuknál fogva a képzeltető
 legelőszöbben munkát végeznek és feltűnő könnyű járasuak, miért is már nagy
 kedveltségnek örvendenek.

Mabille rendszerű
gyümölcs- és szőlősajtók
 folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel
 és nyomóerő szabályozással.
Szőlőzúzók
 kavarróval, 375 mm. széles rovátkás vashen-
 gerekkel, sulykerékkel vagy anélkül.

Ha látlak oh Zacherlin, a szívem is döbban ;
De nem fogadlak el. ha kínálnak tokban.
Tokban a mi van, haszontalan dib, dáb;
Attól ugyan nem döglük, se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldotta ki készít, százszor és ezerszer
S ahol függ a Zacherlin plakát
Ott kapható Zacherlin egész éven át.